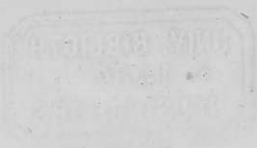

UNIV. BIBLIOTH.
* 1884
HELSINGFORS

HELPPOHINTAINEN NOVELLI- JA ROMANI-JAKSO. VI.

VIIMEINEN MOHIKAANI.

Kirjoittanut

JAMES FENIMORE COOPER.

SUOMENNOS.

Helsingissä, 1882.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon
kustantama.

Viimeinen Mohikaani.

Kirjoittanut

James Fenimore Cooper.

Suomennos.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon kustantama.

1881.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa,

1881.

Ensimmäinen Luku.

Siirtolais-sodat Pohjois-Amerikassa olivat omituiset siitä, että sotilaiden ensin oli taistelemisen sydänmaan vaaroja ja vastuksia vastaan, ennenkuin kohtaivat vihollistaan merisessä taistelussa. Avarat ja melkein läpipääsemättömät metsät eroittivat Ranskan ja Englannin keskenään viholliset maakunnat toisistaan. Restävä siirtolainen ja siivistynyt euroopalainen, joka hänen rinnallansa taisteli, saivat usein kuuksusia taistella vuolaita virtoja vastaan taikka jylhiä vuorensolia läpituonkea, ennenkuin tulivat tilaisuuteen urhoollisuuttaan sotaisemmassa taistelussa osoittamaan. Mutta kärjivällisyydessä ja itsekietävyytyksessä noudattaen syntyperäisten amerikalaisien soturien esimerkkiä, he pian oppivat kaikkia vastuksia voittamaan; ja ajan pitkään näytti siltä, kuin metsissä ei löytäisi yhtäkään niin salattua lymppaikkaa, eikä niin kätkeä luolaa, johon nämät eivät vetkällä olisi löytäneet, jotka panivat werensä alttiiksi tyhdyttääksensä kostonhimoaan taikka edistääksensä kaukaisten euroopalaisten hallitsijain itsekästä ja tyhjä waltiowitsausta.

Roko tässä awarassa rajamaassa luultavasti ei löydy yhtään aluetta, joka woi antaa elävämmän kuwan tämän ajan julmasta ja kauhistawasta sodankäynnistä, kuin Hudsonin lähteen ja sen läheisien järvien välillä olema seutu. Chaimplainjärwen kapea lahdelma tunki syvään New-Yorkin alueeseen, muodostaen luonnollisen kulkuwäylän yli puolivälin sitä alaa, jota ranskalaisten täytyi kulkea vihollisiansa kohtaakseen. Lähellä sen etelärajaa purkautui siihen toinen järwi, jonka wesi oli niin kirkasta, että jesuita-lähetysjaarna-

jat olivat sitä werranneet kasteen puhtauteen ja antaneet sille nimen „Pyhä Sakramentti“. Järwen alkuperäinen nimi oli Gorikan. Mutkistellen lufemattomain saarien wälitse ja korkeain wuorien ympäröimänä „pyhä järwi“ ulottui wielä kymmentunkunta penintulmaa eteenpäin. Täällä kohtasi korkea tasanko, jonka läpi wesi oli raiwannut itselleen tien, muodostaen kapean joen, joka laski Hudson-wirtaan.

Tämä seutu oli se werinen taistelutanner, jolla enimmäkseen taistelut siirtomaiden omistamisesta taisteltiin. Tien warrella olewille kuffuloille rakennettiin linnoituksia, jotka walloitettiin ja taas kadotettiin, häwitettiin ja uudestaan rakennettiin, sen mukaan kuin sota-onni waihteli. Uudis-asukkaat siirtyiwät näistä wauran-alaisista seuduista rauhallisempihin aloihin ja sotajoukot, isommat kuin emämaat milloinkaan ennen olivat lähettäneet sotaan, tunkiwät tiheihin metsihin, joista he jälleen palasiwät kurjassa tilassa, joko rasituksesta riutuneina taikka kärsineiden tappioiden kautta masennettuina.

Waikka rauhalliset pyrinnot ja riennot olivat wallan tuntemattomat tässä onnettomassa seudussa, soiwat sotatorwien raikkaat säwelet sen laaksoissa ja wuoret kajahttiwät ohitse kulkevien sotajoukkojen naurua ja huutoa. Tällä werisellä taistelutantereella tapahtuiwät ne kohtaukset, joita tässä aiomme kertoa, sen sodan kolmannessa wuodessa, jota ranskalaiset ja englantilaiset käwiwät sen maan omistamisesta, jota kaikkein onneksi ei kumpikaan heistä kauan saanut pitää.

Amerikassa olewain päällikköin kelwottomuus ja neuwostunnan pontewuuden

puute kotona oli syösyht Englannin alas siltä korkeuden kulkulalta, johon sen entisten soturein ja waltiomiesten nero ja toimellisuus oli sitä kohottanut. Sen wihoilliset eivät enään sitä peljänneet ja sen palvelijat kadottivat pian sen terveellisen luottamuksen, jonka itse-arwo ihmisille antaa.

Uudis-asukkaatkin saivat, waikka olivat wallan wiattomat, kärsiä näiden onnettomuuksien seurauksia. Tähän saakka he olivat korkeasti kunnioittaneet emä-maataan, Englantia, ja pitäneet sen lähettämiä sotajoukkoja woittamattomina. Nyt he hiljan olivat nähneet, kuinka pieni joukko Ranskalaisia ja Indianeja oli kokonaan lyönyt suuren mahtawan sotajoukon, jonka johtaja etewän sotataitonsa wioffi oli saanut tämän tärkeän wiran. Tämän sotajoukon pelasti tähdellisessä perikadosta nuori Virginiaassa syntynyt nuorukainen, jonka maine myöhemmin lewisi aina kristikunnan äärimmäisille rajoille saakka.

Tämän onnettomuuden jälkeen uusia waaroja uhtasi, joita mielikuvitus yhä suurenteli. Peljästyneet fiirtolaiset luulivat jokaisessa tuulen-leyhässä kuulewansa Indianein hirwittävää sotahuutoa. Näiden wihollisten julma luonne teki sodan kauhistukset kahta kamalammiksi. He muistivat vielä selwään lukemattomia werisiä kahakoita, ja koko alueessa ei löytnyt yhtäkään, joka ei mielihalulla kuunnellut jultmia kertomuksia öillististä murhista ja tappeluista, joissa metsän julmat asukkaat, Indianit, olivat pää-henkilöinä. Kun herkkä-uskoinen ja kiihoittunut matkalainen kertoi sydänmaan hirmu-tapauksista, niin pelkurin sydän tykki pelosta ja äidit loiwat huolellista silmäyksiä niihinkin lapsiin, jotka rauhallisesti nukkuiwat ison ja turwallisen kaupungin suojaassa. Sanalla sanoen: nämät pelon suurentamat waarat tekivät ihmisiä wallan järjettömiksi ja moni, jonka olisi tullut miehuuttaan osoittaa, joutui sen kautta pahimpain hirmojen orjaksi. Urhoollisimmat ja rohkeimmatkin alkoiwat pelätä, että sota oli

saama onnettoman lopun. Päiwä päiwältä niiden luku lisääntyi, jotta jo ebeltäkäsin luuliwat näkewänsä kuinka Englannin Amerikassa olewat maat joutuivat heidän kristittyin wihollistensa omiksi taikka kuinka näiden hurjat liittolaiset perin pohjin niitä häwitwät.

Kun siis siihen linnaan, joka on Hudsonin ja järwien wälillä, sanoma tuli, että Montkalm oli matkalla Chaimplain'ia ylös suunnattoman suurella sotajoukolla, tämä sanoma vastaanotettiin enemmän pelkurin wastahafoisuudella kuin sotilaan ilolla, joka kuulee wihollisen wihdoin wiimein olewan walmiin taisteluun.

Tämän uutisen oli Indiani-tiedustelija tuonut eräänä kesä-iltana. Hän toi myöskin kirjeen Munro'ltä, joka oli „pyhän järwen“ rannalla olewan linnan päällikkönä, ja jossa tämä pyysi woimakasta apua mitä fireimmin.

Näiden molempain linnain wäli oli noin wiiden peninkulman paitoilla. Se kapea tie, joka alkuaan löytyi näiden linnain wälillä, oli tehty leweämmäksi muonawaunujen kuljettamista warten. Sen matkan, jonka metsän lapset kahdesja tunnisja kulkiwat, woi sotajoukko tarpeellisine kuormawaununeen helposti kulkea yhdesjä kesäpäiwässä.

Englannin alamaiset oliwat antaneet toiselle näistä metsälinnoituksesta nimen „William Henrif“, ja toista he kutsuivat „Edward“-linnaksi. Edellisessä linnassa oli komentajana yllämainittu Skottlantilainen Munro, ja sitä puolusti rykmentti säännöllistä sotawäkeä sekä pieni joukko alu-asukkaita; mutta tämä joukko oli liian wähäwäkinen wastustamaan sitä hirweää yliwoimaa, jota Montkalm nyt johdatti tätä linnaa vastaan.

Edward-linnan päällikkönä oli kenraali Webb, joka komenfi pohjoisissa maatuonisja olewat sotajoukot, jotta hänellä oli yli wiisituhatta miestä. Jos tämä upseeri olisi ko'onnut kaikki hänen komentonja alla seisowat sotajoukot yhteen, olisi hän woinut asettaa melkein kahta suuremman sotawoiman toimeliaita Ranskalaisia

mastaan. Mutta monet onnettomuudet olivat niin majentaneet sekä upseerien, että sotilaiden mieltä, että he päättivät linnasjaan odottaa peljättävien vihollistensa lähenemistä.

Kun tämän sanoman vaikuttama hämmästyks oli vähän asettunut, niin huhu lewisä linnan ympärillä olemaan leiriin, että tuhatta wiisisataa miestä kohta päivän koittaessa oli lähetettävä Wilhelm Henrik-linnaan. Tämä huhu totentui kun ylipäällikkö antoi käskyn mitä kiireimmin valmistautua matkalle. Nytpä kova kiire syntyi. Nuoret soturit juoksiivat edestakaisin leirissä innokkaina ja hätäisinä lähtöä hankkien; kokoneimmat sitä vastoin ei mitään kiirettä osoittaneet; heidän jurulliset kaswonsa ilmoittivat, ett'eivät toiwoneet mitään menestystä tässä peljättävässä erämaiden sodassa. Wihdoin aurinko laski läntisten kukkulain taakse, ja pimeyden lewitettyä waippansa tämän ylösinäisen paitan yli, melu ja liike wähitellen wakeni ja viimeinenkin kynttilä upseerien huoneissa sammui. Puut loiwat pitkät warjonsa solisewan wirran ja kukkuloiden yli ja pian wallitsi yhtä symä hiljaisuus leirissä kuin sitä ympäröiwässä metsässäkin.

Mutta kohta kun aamu alkoi koittaa, herätti raikas runnun pärvytys nukkuvia sotilaita sitteestä unestaan. Yht'äkkiä oli koko leiri liikkeellä. Jok'ainoa soturi nousi ylös sanomaan jäähyväiset poislähteneille tovereilleen ja katsomaan heidän lähtöään. Pian olivat määrättyt sotilaat walmiit lähtöön. Runinkaan säännölliset joukot asettuivat marssissa ylpeästi oikealle, mutta nöhyät ja waatimattomat siirtolaiset asettuivat murkumatta wasemmalle. Etujoukko lähti liikkeelle, ja ennenkuin aamu-auringon ensimmäiset säteet olivat aikaisen aamu-hämärän poistaneet, alkoi sotajoukko, tähdellisessä sotajärjestyksessä ollen, marssinsa. Säännöllisen joukon sotaisa ja urhoisa käytös rohkaisi suuresti nuorien soturien mieltä, jotka nyt ensi kerta lähtiwät sotaan.

Mutta tuskin oli sotajoukko näkywistä

häwiinnyt metsään, ennenkuin leirissä ruwettiin toista lähtöä puuhaamaan. Erään ison huoneen edustalla käykenteli joukko englantilaisen kenraalin henkivartioita. Owen edessä seisoi kuusi hevosta, joiden satulat osoittivat, että kassi niistä oli määrätty waimojen ratsastettawiksi, ja niin ylhäisten waimoin, jollaisia ani harwoin tässä sydänmaassa nähtiin. Kolmannen hevosen seljässä oli upseerin satula ja aseet. Muut hevoset olivat palwelijaa ja kapineita warten.

Wähän matkaa tästä pienestä joukosta seisoi muutamia tyhjäätoimittajia; jotkut ihailivat kaunista ja muhkeita hevosia, toiset katseliwat uteliaasti niiden komeita warustuksia. Näiden joukossa oli kuitenkin yksi henkilö, joka käytöksensä ja ulkonäkönsä puolesta oli wallan toisenlainen kuin muut katselijat. Hän oli erinomaisen ruma, waikka hänen ruumiinsa ei ollut mitenkään wiallinen. Hänellä oli kyllä kaikki jäsenet ja raajat niinkuin muillakin ihmisillä, mutta niiden suhde toinen toisiinsa oli wallan toisellainen kuin muiden ihmisten. Istuessansa hän oli tawallisen ihmisen näköinen, mutta seisoesaansa hän oli kaikkia muita pitempi. Tämä epäsuhtaisuus koski koko hänen ruumistansa. Hänen päänsä oli iso, hänen hartiansa lapeat, hänen käsivartensa suunnattoman pitkät ja roikkumat, mutta hänen kätensä olivat pienet, melkein hennot; hänen säärensä olivat hoikat ja laihat, mutta erinomaisen pitkät. Hänen polwensa olisimat näyttäneet hirweiltä, jos eiwät jalat, joilla tämä omituinen ihmillinen olento seisoi, olisi olleet wieläkin isommat kuin ne.

Tämän miehen kirjawa ja kummallinen puku saattoi hänen epäsuuntaisuutensa wielä enemmän näkywiin. Hänellä oli yllä heleän sininen nuttu, joka oli warustettu lyhyillä, leweillä liepeillä ja leweällä kauluksella, jotta hänen pitkä ja hoikka kaulansa ja wieläkin pitemmät säärensä olivat alituisena pilkan-aineena irwihampaille. Hänen lapeat, kultaiset nankingi-housunsa olivat polwien kohdalla

kiinni sidotut suurilla valkoisilla nauharuusuilla, jotka pitkällisestä kuulumisesta olivat jotenkin liikaantuneet. Jaloisia hänellä oli kirjamat willasulat sekä kengät. Toiseen kentaan oli kiinnitetty kannus. Hopea koristuksilla kirjaitun, mutta taivaantuneen silkki liivin hirveän suuresta taskusta pisti soittokone esiin, jota näin jotainasja seudussa helposti olisi voinut luulla joskikin oudoksi, vaaralliseksi jataaseeksi. Tämä outo kapine oli, vaikka se oli pieni, kuitenkin herättänyt mil'tei kaikkein leivissä olevain euroopalaisten huomiota, mutta useat sirtolaisista näyttivät pitelevän sitä ilman vähintäkään pelkoa. Iso kolmi-särmäinen hattu teki hänen kaswonsa kunnioitettavan näköiseksi.

Yllämainittu mies liittyi hevosta wartioivain palvelijain joukkoon, ja lausui rohkeasti ajatuksiansa hevosten omaisuudesta; kiittäen yhtä, moittien toista.

„Tämä hevonen“, sanoi hän, „ei ole syntynyt tästä maasta, vaan on kaukaisesta maasta, ehkä tuosta pienestä saaresta sinisen veden tuolla puolen. Minä voin kerskailematta näistä asioista puhua, sillä olen molempia satamoita nähnyt, sekä sen, joka on Thames'in suussa ja joka on saanut nimensä vanhan Englannin pääkaupungin jälkeen, että sen, jota nimitetään „Mudeksi Satamaksi“. Mutta en milloinkaan ole nähnyt eläintä, joka olisi ollut niin raamatun sotahewosen näköinen, kuin tämä on. „Hän kaivaa maata karioillansa, on riemuinen väkyyhdessänsä ja menee jataaseita vastaan. Koska maskitorni heliästi soi, luikkaa hän, hui, ja haistaa sodan taampaa, niin myös päämiesten huodon ja rienu!“ (Job. 39: 24, 28.) Näyttää melkein siltä kuin olisi Israelin hevosten omaisuudet säilyneet meidän aikoihimme saakka. Eikö niin, ystäväni?“

Kun hän ei saanut mitään vastausta tähän eriskummalliseen puheeseen, kääntyi hän siihen mieheen, jota hän tietämättänsä oli puhutellut, ja huomasi hänesä uuden kummeffimisen esineen. Tämä mies oli Indiani — tiedustelija, joka edelli-

senä iltana oli tuonut tuon ikävän sanoman leiriin. Hän oli wallan tyhneen näköinen ja katseli nähtävästi lujamielisellä jäykkyydellä willasta melua ja hälinää ympärillään. Mutta kuitenkin hänen kaswonsa osoittivat hurjuutta, joka olisi herättänyt kokeneemman filmän huomiota, kuin sen joka nyt teeskentelemättömällä kummastuksella häntä katseli. Indiani oli varustettu tomahawilla ja puukolla, jotka olivat hänen heimonsa tavalliset aseet; mutta kuitenkin hän ei näyttänyt soturilta. Päinvastoin näytti hän välinpitämättömältä, ikäänkuin olisi hän hiltjan kowia rastuksia kärsinyt, joista ei vielä ollut ehtinyt toipua. Sotamaalaus oli osaksi poistunut hänen kaswoistaan ja hän näytti sen kautta kahta kamalamalta ja inhottavammalta kuin muuten. Hänen filmänsä, jotka tuikevat kuin tuliset tähdet mustien pilvien välitse, kohtasivat yhden ainoan kerran toisen kummastelemaa katsetta, jonka jälkeen hän loi ne toisaallepäin ja tuijotti tyhjään ilmaan.

Muut esineet wetiwät samassa walkean miehen huomiota puoleensa. Palveliaain joukossa nousi yleinen hälinä ja wienoja ääniä kuului, joka ilmoitti odotettujen matkaan lähtewien lähenemistä. Yksinfertainen sotahepojen ihailija wäistyi kohdakoin syrylle. Hän meni pienen ja laihan hewosen luo, joka par'aikaa soi kiihtunut ruohoa lähestönsä, nojasi tynnänpäänsä willawaippaa wasten, joka nuodosti satulan, ja katseli tyhneesti matkustawien lähtöä.

Nuori mies, jolla oli kruunun uniwormu yllänsä, johdatti kahta nuorta naista heidän hewostensa luokse. Heidän pukunsa osoitti, että olivat valmistaneet waiwaloiselle matkalle sydänmään läpi. Nuoremalla, vaikka molemmat olivat hymin nuoret, oli huopahattu päässä ja wiheriä harwikko peitti hänen kaswojaan; mutta kun tuulen lehykä heitti harwikon ylös, tulivat hänen ihmeen kauniit kaswonsa, kultatutrinnsa ja siniset filmänsä nähtyihin. Amurusko ei ollut ihanampi

kuin ruusut hänen hennoilla postillaan hänen hymyillesfänsä nuorukaiselle, kun tämä auttoi häntä hewosen selkään.

Toinen nainen, jota kohtaan upseeri osoitti yhtä suurta kohteliaisuutta, oli tosin yhtä kaunis muodoltaan, mutta kuitentkin uhkeampi kuin hänen kumppaninsa.

Kun naiset olivat hewosten selkään istuneet, heidän seuralaisensa hyppäsi kepeästi sotahewosen selkään. Kaikki kolme sanoivat viimeiset jäähyväiset huoneensa kynnyksellä seisowalle kenraali Webb'ille, ja ratsastivat sitte hiljaksen pohjoista kohti. Heidän palvelijansa heidän jäljessään. He ratsastivat ensin wallan ääneti, sanaakaan puhumatta; mutta nuorempi naisista päästi hiljaisen huudon kun Indianitiedustelija äkki-armaamatta ratsasti hänen ohitsensa ja ajettui pienen matkuen johdattajaksi. Waikka hänen kumppaninsa

ei sanaakaan hiiskunut tästä Indianin odottamattomasta tulosta, nosti hän kuitentkin hukan harvikkooansa, jotta hänen kaswonsa, joissa sääliväisyyys, kummastus ja pelko kowastihe, tulivat näkywiin; ja hänen mustat filmänsä seurasivat tarffaan metsäläisen liikkeitä. Tämän nuoren naisen suortuivat olivat mustat ja kiiltävät kuin kaarneen höyhenet. Hän ei ollut mustawerinen, mutta oli nyt tawallista tummempi, kun weri hänen suonissaan tykki pelosta. Hänen erinomaisen heinot kaswonsa olivat ihmeen kauniit. Hän hymyili ikäänkuin pilkaten omaa äkillistä säikähtymistään ja koralli-huulien väliltä näkyiwät hänen elsenluuta walkeammat hampaansa. Äkkiä weti hän harvikon taas kaswoillensa, painoi päänsä alaspäin ja ratsasti eteenpäin ääneti ja omiin ajatuksiinsa waipuneena.

Toinen Luku.

Kun toinen niistä ratasettawista olennoista, joita tässä olemme lukioille esitelleet, oli omiin mietteisfänsä waipuneena, toinen pian toipui äkillisestä hämmästyksestään, nauroi omaa heikkouttaan ja tyyhi leikillisesti hänen rinnallaan ratsastawalta nuorukaiselta.

„Dwatko tällaiset aameet metsisjä tawalliset, Heyward, wai onko tämä ilmaus erityisesti meitä warten loihdittu esiin? Jälkimäisessä tapauksessa on kiitollisuus suunne tuffiwa, mutta edellisessä täytyy meidän, Koran ja minun, perittyä rohkeuttamme osoittaa jo ennenkuin tuota peljättyä Montkalmia kohtaamme“.

„Tämä Indiani an meidän armeijamme tiedustelija ja on kansansa käsityksen mukaan suuri sankari“, sanoi nuori upseeri. „Hän on tarjounut oppaaksemme järwille asti, johon lupasi wiedä meidät wähän

tunnettua syrjätieta myöten nopeammin kuin jos olisimme hitaasti kulkewaa sotajoukkoa seuranneet“.

„Minä en pidä hänestä“, sanoi nuori nainen wäristen osaksi teeskennellystä, osaksi todellisesta pelosta. „Te tunnette hänet, Dunfan, muuten ette suinkaan olisi uskoneet itseänne hänen johdatettawaksensa“

„Sanokaa ennen, Alise, ett'en olisi uskunut teitä hänen johdatettawaksensa“, wastasi nuori mies. „Minä tunnen häntä tosin, muuten en olisi luottanut häneen, en ainakaan tässä tilaisuudessa. Sanotaan, että hän on Kanadalainen, mutta kuitentkin hän palwelee Mohawkeja, meidän ystäwiämme, jotka niinkuin tiedätte owat meidän liittolaisiamme. Eras kummallinen kohta, jossa teidän isänne oli osallisena, ja jossa tämä metsäläinen jai

towia kofea, saattoi hänet meidän leiriimme. Mutta minä en näitä ikäviä kertomuksia enään muista. Siinä on kyllä, että hän on ystävämme”.

„Jos hän oli isäni vihollinen, pidän vielä vähemmän hänestä”, huudahti nyt todella peljästynyt tyttö. „Puhutelkaa häntä, Heyward, jotta saisin hänen äänensä kuulla. Te tiedätte minun armostelewan ihmisiä heidän äänensä mukaan”.

„Se olisi wallan turhaa, sillä luultavasti hän vastaisi waan huudahduksella. Hän, näet, ei ole osaawinaan englannin kieltä, ja nyt hän ei suinkaan sitä puhuisi, kun jota waatii häntä kaikin puolin armoansa puoltamaan. Mutta hän pyyhähty; luultavasti olemme saapuneet sille salaiselle tielle, jota meidän on kulkeminen”.

Majuri Heyward oli oikeassa. Tultuansa sille paikalle, jossa Indiani seisoi osoittaen waltatietä ympäröiwää aarniometsää, he näkivät kapean, metsän läpi suikertawan polun, jolla ei ollut tilaa rinnakkain ratsastaa, waan perätysten.

„Tässä siis on tiemme”, janoi nuori mies matalalla äänellä. „Mikää osoittako epäluuloa tahi pelkoa, sillä sen kautta voisitte helposti herättää sitä waaraa, jota pelkäätte”.

„Kora, mitä luulet?” kysyi wastahakoinen tyttö. „Eikö meidän olisi turwalisempi matkustaa sotajoukon seurassa, waikka sen läsnä-olo muuten ei juuri ole meistä miellyttävä?”

„Ette ymmärrä misä todellinen waara uhkaa, Alise, sillä ette tunne metsäläisten tapoja”, wirtkoi Heyward. „Jos tässä metsässä on Indianeja, mitä ei suinkaan ole luultawaa, koska meidän watojamme kuljeskelewat ympäri kaikkialla, niin he warmaankin pyshywät sotajoukon lähestöissä, jossa enimmäkseen kalpit owat tarjona. Sotajoukon tie on yleiseen tunnettu, jota wastoin meidän tiemme, jonka pari tuntia sitten walitsimme, on kaikille tuntematon”.

„Tuleeko meidän epäillä tämän miehen uskollisuutta sentähden, että hänen ta-

pansa owat toisellaiset kuin meidän ja ihonsa mustempi kuin meidän ihomme?” kysyi Kora tyyneesti.

Alise ei enää epäillyt, waan löi wirttua witsalla ja seurasi opasta pimeää ja raiwaamatonta polkua myöten. Nuori mies katseli teeskentelemättömällä ihastuksella Koraa, ja jättäen hänen yhtä kauuin kumppaninsa oman onnensa nojaan, koetti hän raiwata hänelle tietä. Pawelijat eiwät heitä seuranneet, waan liittyiwät sotawäkeen, sillä heidän älykäs oppaansa katsoi sen paremmaksi, senwuoksi ett’ei nähynsi niin monen hewosen jälkiä, jos sattumalta joku Kanadalainen Indiani sattui kuljestelemaan niillä paikoin.

Kapean tien hankaluus tefi hetkeksi kaiken kansapuheen mahdottomaksi, kunnes he wihdoin tiheästä pensastosta saapuivat korkeaan ja pimeään metsään. Täällä tie oli paljon parempi ja matkustajat alkoivat ratsastaa joutuisemmin edelleen. Nuori soturi puhui juuri hänen jälesään ratsastawan mustafilmaisen Koran kansa, kun etäältä kuului hewos-lawioiden koputus. Hän seisahdutti ratsuaan ja hänen towerinsa noudattiwat hänen esimerkkiään, odottaen selitystä tähän äkki-arwaamattomaan kohtaukseen.

Kotwasen kuluttua he näkivät suurten puitten välillä hewosen, jolla ratsasti edellisessä luwussa mainittu oudon näköinen henkilö, joka woimiansa takaa koetti saada laihaa hewostaan juoksemaan. Jos hän seisoesaan nähtyi kummalliselta, oli hän ratsastaessaan yhtä oudon näköinen. Hän kohotti vähän wäliä pitkän wartalonsa jalustimisja, joten hän suunnatoman pitkän koipiensa tähden wäliin nähtyi kaswawan hirmuisen pitkäksi, wäliin taas kutistuwun kokoon.

Heywardin kauniit kaswot saivat taas iloisemman näön ja hän hymyili nähdesään muukalaista. Alise ei koettanutkaan nauruaan pidättää ja Korankin mustat miettiwäiset filmät käiwät kirkkaimsi ja osoittiwat wilkkautta, joka nähtyi olewankin hänen luonteensa mufaista, waikka

ulkonaiset seikat nyt olivat sitä masenta-
neet.

„Saatteko ketään?“ kysyi Heyward muu-
kalaisen tultua niin lifelle heittä, että täy-
tyi pidättää hewostansa. „Minä toiwon
ett'ette pahoja fanomia tuo“.

„En suinkaan“, wastasi wieras, nos-
taen kolmikolkkaista hattuaan ja heiluttaen
sitä ilmasfa. Matkustajat eivät saaneet
selwää kumpaanko kysymykseen hän oli
wastannut. Hän oli nopeasta ratfasta-
mistaan hengästynyt, mutta wähan toin-
nuttuansa hän jatkoi: „Minä kuulin,
että matkustatte William Henrik-linnaan
ja koska minäkin olen matkalla sinne, ar-
welin hywän seurun olewan hauskan sekä
teille että minulle“.

„Äännöstyks oli siinä wäärä“, huo-
manti Heyward, „ sillä meitä on kolme,
jota vastaan teillä on ainoastaan yksi
ääni“.

„Yhtä wäärähän se on, että kahden
nuoren naisen suojeleminen on uskottu
yhdelta nuorelle ritarille“, wastasi weitik-
kamaisesti toinen. „Mutta jos ritari on
kunnan mies ja naiset ovat todellisia nai-
sia, niin he, waikka owatkin erimielitä
kun hän, yhtywät hänen mielipiteeseensä,
omastaan huolimatta, jotta teidänkään
puolella siis ei ole kuin yksi ääni“.

Ruunis tyttö loi filmänsä alaspäin ja
hänen postensa käwiwät punasiksi; mutta
hänen towerinsa, joka hiljaksen ratfasti
edellä, päinwastoin waaleni.

„Jos te matkustatte järwelle, olette
wäärällä tiellä“, sanoi Heyward tihlysti.
„Sinne wiewä maantie on wähintään
puolen peninfulman päässä täältä taka-
naane“.

„Niin on“, wastasi wieras, joka Hey-
wardin tihlystä käytöfsestä ei ollut mil-
läänkään. „Minä olin kokonaisen wiikon
Edward-linnassa ja olisin totta tostaan
ollut myhkö, jos en olisi siellä tietä tie-
dustellut; ja jos olisin myhkö, olisi sa-
masfa kutsunukseni loppunut“.

Tämän sanoittua hän nauraa hörötti
hiljaa itsekseen omaa suffeluttaan, jota
hänen kuuliansa eivät ensinkään ymmär-

täneet. Sitten hän jatkoi wafaisella ää-
nellä:

„Minun kutsunukseeni ei sowlu, että
elän tuttawan kannalla niitten kansfa,
joita opetan. Se on syy, miksi en sota-
wäen seurassa matkusta. Sitä paitsi ar-
welin, että te, herra majuri, olisitte erit-
täin taitawa sota-taidosfa, ja senwuoksi
päätin yhtyä teidän matkueeseen, naut-
tiakseni hauskaa seuraanne ja oppiakseni
teiltä yhtä ja toista“.

„Se oli liian mieliwaltainen ja äkilli-
nen päätös“, huudahti Heyward, joka oli
kahdella päällä laskeako wihaansa walloil-
leen, wai hillitä se. Mutta te puhutte
jotakin opettamisesta ja kutsunuksesta.
Opetatteko sotamiehitä, ja mitä opetatte?
Aseiden käyttämistäkö? Wai ehtä sirkilän
ja kompassin käytäntöä?“

Duntematon tuijotti kotwasen kysyjään
kummartuneena ja wastasi sitten, kokonaan
kadotettuaan itseluottamuksensa, nöyrällä
äänellä:

„Aseista en pidä lufua; mitä tarkoi-
tatte sirkilällä ja kompassilla, sitä en ym-
marrä, ja jätän selityksen niille, jotka
owat siihen wirkaan kutsutut. Minun
ainoa lahjani on se, että osaan wähin
harjoittaa rukouksen ja selityksen ylewää
taitoa, sellaisena kuin se wirren-weisuusfa
harjoitetaan“.

„Tämä mies on siis Apollon oppilas“,
huudahti Alise wilkkaasti; minä otan hä-
net erityiseen suojelekseeni. Noh, Hey-
ward, hillittä wihanne ja sallikaa tämän
miehen matkustaa meidän kanssamme.
Sen kautta“, lifäsi hän hiljaisella ja le-
wottomalla äänellä, luoden filmähksen hei-
dän edelläan ratfastawaan, tuimaan näköi-
seen oppaasensa, „on meillä hädän het-
kenä olewa yksi ystäwä lifäksi“.

„Luuletteko, että minä olisin uskalta-
nut wiedä niitä, jotka owat minulle rak-
kaat, tälle yksinäiselle polulle, jos jonkin-
laista waaraa pelkäisin?“

„Sitä en usko, mutta tuo omituinen
mies on minusta hupainen, ja jos hän
on soitantoa rakastawa, niin älkäämme
luowuttako häntä seuraustamme“.

Hänen filmänsä kohtasivat nuorukaisen filmiä vaan wilahdukselta, jonka jälkeen jälkimäinen kannusti hermostaan ja rienfi Koran wiittanusta totellen hänen luoksensa.

„Minua ilahuttaa, että sinua kohtasimme“, sanoi Mlise munkalaiselle. Sukulaiseni kehuwat minua taitawaksi kaksikielisen lauluin laulannossa. Me woinme siis laulaa yhdessä, niin matkamme tulee olemaan hypaisempi ja aika on pikemmin kuluwa. Oppimaton kun olen laulannossa, on kokeneen mestarin neuwo olewa minulle suureksi hyödyksi“.

„Sielua wirwoittawaa on wirsiä weisjata“, wastasi laulumestari, „eikä mitään ole niin mieltä ylentävää kuin tällainen yhteinen laulu. Mutta nelikielisessä laulusa nuotti kuitenkin parhaiten tulee kuuluwiin. Te laulatte luultawasti sopraania; minä laulan tenooria, mutta alttiääni ja baafi puuttuwat. Tämä nuori upseeri, joka oli niin wastahakoinen ottamaan minut seurueesensa, laulaa ehkä wiimeksi mainittua ääntä, sen päättän hänen äänestään kun hän puhuu“.

„Mitään mitään ulkonuodolta päättävä, sillä se usein pettää“, sanoi Mlise nauraen. „Waiikka majuri Heywardin ääni joskus sattumalta kuuluu kowalta, se kuitenkin oikeastaan sowluu tenoorin laulamiseen“.

„Onko hän taitawa wirsien weisaamisessa“, kysyi yksinkertainen matkatoweri.

Mlisea nauratti, mutta hän koetti pidättää nauruaan ja wastasi:

„Minä pahoin pelkään, että hän enemmän pitää maallista lauluista. Sotilaan rauhattomat ja waihtelevat elämänsaiheet eivät juuri sowlu lempkeitä tunteita herättämään“.

„Shminen on saanut äänen, samoin kuin muutkin lahjat, hywin eikä wäärin käytettäväksi“, sanoi hänen kumppaninsa. „Ei kukaan voi sanoa minun wäärin lahjaani käyttäneeni. Ja waiikka minä lapsuudestani saakka — niinkuin Dawid kuningaskin — olen soitantoa harjoittanut, en ole ikinä huuliani saastuttanut maallisten laulujen laulamisella“.

„Te laulatte siis yffinomaisesti hengellisiä lauluja?“

„Niin teen. Ja samoin kuin Dawidin psalmit owat kaikkia muita psalmeja etewämmät, niin owat myöskin kokeneitten ja jumalisten miesten sepittämät wirsien nuotit kaikkea maallista taidetta ylewämmät. Minä en lausu mitään muuta kuin Israelin kuninkaan omia sanoja; sillä waiikka aitojen kuluessa huonojakin käännöksiä on ilmaantunut, on kuitenkin tämä Uuden Englannin sirtomaisissa käytetty käännös kaikkia muita parempi. Minulla on aina muasani tämä pyhä kirja. Se on painettu Boston'issa vuonna 1444, ja kantaa nimen: Wanhan ja Uuden Testamentin psalmit, hengelliset wirret ja hymnit englannin kielelle käännetyt uskowaiten ylösrakennukseksi ja lohduitukseksi, etenkin Uudessa Englannissa“.

Wiimeisiä sanoja lausuessaan oli muukalainen lakkaristaan wetänyt esiin mainitun kirjan, ja asetettuaan rautasangoilla warustetut filmälasit silmilleen, hän aukaisi kirjan. Sitten hän pani yllämainitun soittofoneen huulilleen ja puhalsi siitä hellän, raikkaan säweleen, jonka jälkeen hän alkoi weisjata seuraawaa, erittäin sulosäwelistä wirttä.

Di kuinka sulloista se on
Ja kuinka ihanaa,
Wellsien nähä keskenään
Sowussa asuwan.

Kuin kallis woide Aronin
Päästänjä wuotawi,
Waluwi hänen partaansa
Ja waatteen liepeisiin.

Tämä weisuu, joka näin äkki-arwaa-matta häiritsti metsän hiljaisuutta, herätti tietysti edellä matkustawien huomiota. Indiani kuisuksi huonolla englannin kielellä muutamia sanoja Heyward'ille, joka wuorostaan kääntyi muukalaiseen, sanoen: „Waiikka tosin ei mitään waara meitä uhkaakaan, tulee meidän kuitenkin olla waroillamme ja matkustaa niin hiljaa kuin mahdollista tämän sydänmaan läpi. Suo-kaa sentähden anteeksi, Mlise, että kes-

lehtän teidän huvitustanne vähäksi aikaan pyhittämällä tätä herraa lykkäämään laulamistaan sopivampaan aikaan“.

„Te todella häiritsette minua“, vastasi tyttö; „sillä en ole milloinkaan kuullut sellaista ristiriitaisuutta sanain ja nuotin välillä, kuin tämän miehen vasta laulamassa laulusa; ja minä ai'oin juuri kysyä syytä tähän vastakkaisuuteen, kun teidän kova baasi-äänenne minua keskeytti“.

„En hymnärrä, mitä sillä tarkoittatte“, sanoi Heyward nähtävästi närkästyneenä tytön puheesta; „mutta sen tiedän, ett'ei Händel'inkään musiiki minusta ole niin suuresta arvosta kuin Koran ja teidän turvallisuuksenne“.

Hän waikeni ja katseli äkkiä tiheään pensastoon ja loi sitten epäilevän katseen oppaaseen, joka oli yhtä wakainen kuin ainakin. Nuori mies nauroi omaa pel-

kuriuttaan; hän oli näet luullut muutamia kiiltäviä marjoja metsässä wäijyhän Indianin filmämunniksi.

Majuri Heyward oli wäärässä ainoastaan siinä, että hänen jaloutensa hetkeksi woitti hänen walppautensa. Tuskin olivat matkustajamme paikalta ehtineet, ennenkuin pensaitten oksat warowasti tyhönnettiin erikseen toisistaan ja siitä tirkisti julmannäköiset ihmiskaswot, jotka olivat Indianein tapaan maalatut. Indianin kaswot loistiwat ilosta, kun hän näki wihollisinaan, jotka waaraa aawistamatta kulkiwät edelleen. Etupäässä hän näki so-lakkain wartaloiden haamoittawan puiden välillä; heitä seurasi uhkea Heyward ja viimeisenä kulki omituinen laulumestari; he häwisiwät pian kaikki näkywistä tiheään metsään.

Kolmas Luku.

Me jätämme nyt hetkeksi Heyward'in ja hänen herkkä-uskoiset towerinsa tunkeumaan edelleen metsään, jossa noin petollista ajukkaita retkeilee, ja siirrymme pari peninkulmaa länteenpäin. Samana päivänä nähtiin kapean, mutta wuolaan wirran rinnalla, tunnin matkan päässä Weab'in linnoituksesta, kaksi miestä. He näyttiwät odottawan joko poisja olemaa henkilöä, taikka jotakin erinomaista kohtausta. Rannoilla kaswawain tuuheain puiden oksat riippuivat alas weden pinnan yli, jotta kirkas wesi niiden warjossa näytti melkein mustalta. Luringon säteiden polttawa kuumuus wäheni wähene mistään ja päivän helle lieveni, kun pu-roista ja lähteistä noussewa kylmä utu jähydytti ilmaan.

Kuitenki wallitji tällä yskinäijellä paikalla raukaisuwa helle, jota on Amerikan

maisemisja tawallinen Heinäkuussa. Kaikki oli hiljaa; ei kuulunut muuta kuin mainittuin miesten matalat äänet, heidän puhelessaan keskenään. Wäliin kuului tiukan hiljainen nokkiminen puuhun tahti jonkun tyytymättömän harakan räähnyttä sekä laulaisen kosken kumisewa kohina.

Nämät äänet olivat kuitenkin liian tuta mutsien ajukkaille wetääkseen heidän huomiotaan puoleensa. Toisen miehen punainen iho ja kummallinen puku osoitti hänen oleman Indianin. Mutta toinen sittä wastoin, waikka hänenkin pukunsa oli karkea ja milt'ei yhtä omituinen kuin metsäläisen, oli waaleampi ihoinen, ja waikka hänen kaswonsa tosin olivat päiwettyneet, näkyi kuitenkin, että hän oli syntynyt euroopalaisista wanhemmista. Edellinen istui ison kaatuneen puun rungolla; sellaisessa asennossa, että hän wapaasti taigi

Indianein tawan mukaan kärsensä liikkeillä ikäänkuin mahvistaa puhettaan. Hänen ruumiinsa, joka oli melkein alaston, oli mustalla ja valkealla värillä maalattu kauhean näköinen kuoleman wertauskuwa. Hänen keritty päänsä, johon ainoastaan tuo tunnetta skalppi-töyhäty oli jätetty, oli kaifetta koristuksesta, paitsi yksinäistä kotkan sulkaa, joka riippui wäsentä olkapäätä wästen. Hänen wyösfään riippui tomahawki ja puukko; iso pyssy, sitä lajia, joilla euroopalaiset warustiwat Indianiliittolaisia, makasi hänen alastomilla, jäntemillä polwillaan. Hänen leweä rintansa, jäntewät jäsenensä ja totinen katseensa osoittiwat, että hän jo oli keskiikäinen mies, mutta hän oli vielä tähdessä miehuuden woimasaan.

Walkean miehen wartaloo, päättäen niistä ofista, jotka eiwät olleet waatteiden peittämät, osoitti hänen monta kowaa kokeneen. Hänenkin ruumiinsa oli jäntewä mutta laiha ja kaifki hänen jäntewä ja suonensa näyttiwät olewan alituisen työn ja rasituksen kautta kavaistut. Hänellä oli yllä wiheriäinen jahtimekko, joka oli keltaisilla reunoilla warustettu, ja päässä hänellä oli karwalakki, josta kuitenkin kaifki karwat oliwat kuluneet pois. Wyösä riippui puukko, mutta tomahawkia ei ollut. Hänen mokaasiininsa oliwat metsäläisten tapaan koristetut ja hänen putinnahkaiset housunsa oliwat polvien kohdalla hirwenkuonilla kiinni sidotut. Metsästyslaukku ja ruutisarwi riippui hänen kapeellaan; mutta erinomaisen pitkä pyssy, niitä, joita walkea-ihoiset katsowat waarallisimmiksi kaifkia nuuta aseita, oli asetettu läheistä puuta wästen.

Metsästäjän, tahi tiedustelijan — kumpaa hän lienee ollut — filmät oliwat pienet, wilkkaat, teräwät ja lewottomat. Puhessaan hän taukoomatta katseli ympärilleen joka taholle, kuin olisi hän wäijywän wihollisen lähenemistä odottanut. Muuten hän näytti hywältä ja rehelligeltä, ja sillä hetkellä kuin häntä esittelemme, osoittawat hänen kaswonsa suoraa rohkeutta.

„Teidän kertomuksennekin mukaan olen oikeassa, Chingachgook“, sanoi hän sillä kielellä, jota kaifki ne heimot, jotka ennen wanhakaan asuiwat Hudson'in ja Potomac'in välillä olewassa maassa, ymmärsiwät, ja jota tässä wapaasti käämmämme, koettaen samalla säilyttää sekä kielen, että henkilöiden omituisuuksia niin paljon kuin mahdollista on. „Teidän isänne tuliwat laskeuwasta auringosta, soutiwat isojen wirtojen ylitse, taisteliwat maan asukkaiden kanssa ja ottiwat maan omakseen. Minun esi-isäni tuliwat aamun rusottawasta taiwaasta, kulkewat suolajärwen yli ja tekiwät työntä melkein samalla tapaa kuin teidän esi-isänne oliwat tehneet. Rattakiskoon Jumala tämän asian meidän välillämme ja säästäkööt ystävät sanojansa“.

„Minun isäni tappeliwat alastomain puna-ihoisten kanssa“, wastasi Indiani totisesti samalla kielellä. „Eikö ole mitään eroitusta sotilaiden käyttämien kiwiteräisten nuolien ja lyijykuulain välillä, joilla te surmaatte wihollisianne?“

„Tämä Indiani on järkewä mies, waikka hänellä on punainen iho“, sanoi walkea mies päätänsä pudistaen, ikäänkuin olisi tämä wetominen hänen oikeuden tuntoonsa häntä koskenut. Hetken aikaa näytti siltä kuin hän olisi huomannut olewansa wäärässä, mutta kohta hän taas toipui ja wastasi parhaimman taitonsa mukaan:

„Minä en ole oppinut mies, sen jokainen tietää; mutta päättäen siitä, mitä olen hirwen ja orawan jahdissa huomannut, arwelen, että pyssy teidän esi-isänne käsissä olisi ollut wähemmän waarallinen kuin joutsu ja nuoli, kun Indianin käsi jännittää edellistä ja Indianin silmä ampuu jälkimäistä“.

„Tämä puhe on esi-isänne opettama“, wastasi toinen tylysti kädellään tehden halwekswan liikkeen. „Mitä wanhat miehenne kertowat? Sanowatko he nuorille sotuweille waaleakaswoisten lähteneen puna-ihoisia vastaan sotilaan tapaan maalattuina ja kiwisillä kiweillä tahi puissilla pyssyillä warustettuina?“

„Minä en ole turha-uskoinen, enkä luon-

nollisista etu-oikeuksista kerskaile, waikka pahimman wiholliseni — ja hän on Brokesi — on täyhyminen tunnustaa minun olewan todellisen waalea-kaswoisen", wastaasi meistästäjä salaisella tyytywäisyydellä katsellen jäntewäin ja laihain kätensä waleaa wäriä. "Minä myönnän kansallani olewan monta tapaa, joita en voi hywäksyä. Muiden muassa he kirjoittawat kirjoihin, mitä owat tehneet ja nähneet, kun pitäisi kertoa sitä kylisjensä, jossa pelkurimaisen kerskailijan walhe kohdakkoin tulee ilmi ja urhollinen sotilas voi kutsua kumppaneitaan todistamaan puheensa totuutta. Tämän pahan tawan seurauksena on, että mies, joka on liian tunno-kas wietääkseen kaitet päiwänsä waimoin parissa noita mustia pillkua oppiakseensa, ei milloinkaan saa kuulla isänsä teoista niin mitään, eikä hänesä milloinkaan herää halu niiden wertaisiksi taikka niitä mainehikkaammaksi tulla. Minä puolestani uskon, että kaikki Bumpot osawat ampua, sillä minuissa on pysyyn käyttämisen taito synnyttämäinen, ja on luultawasti suku sumulta peritty. Mutta joka asialla on kaksi puolta; sentähden tyyhyyn teiltä, Chingachgook, mitä meidän isäimme ensin toinen toisiaan kohdatesa tapahtui?"

Hetken hiljaisuus seurasi nyt; Indiani astui ääneti ja mietteisän waijuneena; wihdoin hän alkoi kertomustaan erinomaisella arwollisuudella, joka teli sen warsin luotettawaksi.

"Kuunnellaa, Hautansilmä", alkoi hän, "ja teidän korwanne eiwät ole walhetta juowat. M'ou kertoa, mitä isäni owat kertoneet ja Mohikaanit owat tehneet".

Hän wiwähteli kotwafen, katsoi tutkimiin silmiin kumppaniaan ja jatkoii sitten wakaalla äänellä:

"Eikö tämä wirta juokse aurinkoa kohti kunnes sen wesi käy suolaisiksi ja wooffi kääntyy takaisin?"

"Ei ole kieltämistä, että tarunne mo-lemmissa suhteissa on oikea", sanoi walkea mies, "sillä olen itse siellä ollut ja nähnyt niin olewan. Mutta minäwooffi

wesi, joka warjopaikeissa on makeaa, päiwänpaisteessa käy suolaisiksi, sitä en milloinkaan ole woinut käsittää".

"Entä wooffi?" kysyi Indiani, joka odotti wastausta sellaisella innolla kuin se ainakin, joka kuulee todisteen, jota hän samalla ihmettelee ja kunnioittaa. "Chingachgook'in esi-isät eiwät ole walhelleet?"

"Pyhä Raamattu ei ole todempi, ja se on suurin totuus koko maailmassa. Tätä wooffen takaisin juoksua kutsutaan luoteeksi, asia, jota on helppo ymmärtää ja on kyllin selwä. Kuusi tuntia wesi nousee, kuusi tuntia se wetäytyy takaisin ja sen se tekee seuraawasta syystä: Kun wesi meresä on korkeammalla kuin wesi wirroissa, niin se nousee, kunnes wesi wirroissa tulee korkeammaksi ja sitten se laskee takaisin".

"Metsien ja suurten järwien wedet juoksewat alas, kunnes ne owat kuin kätteni nyt", sanoi Indiani, ojentaan kätensä waakasurasti eteenä, "ja sitten ne eiwät enää juokse".

"Sitä ei kukaan rehellinen mies woi kieltää", sanoi metsästäjä, wäähän närkästyneenä siitä, että hänen selityksensä luoteesta ei ollut tyydyttävä; "ja minä myönnän, että se on tosi siinä, misä maa on tasainen. Mutta kaikki riippuu siitä, miten asiaa katsotaan. Wähäsä mitta-määräsä katsoen maa on tasainen, mutta juuresa mitta-määräsä se on pallomainen. Siten woi wesi lammeissa ja lättäköissä, jopa ihoissa järwisäkin olla liikkumattomana, niinkuin me molemmat olemme nähneet sen olewan. Mutta jos lewitätte weden lawean maiseman yli, kuin meren, jossa maa on ympyriäinen, kuinka ihmeen wesi siinä woi liikkumattomana pysyä? Pyhä hywin woitte luulla, että joki noiden nuustien kallioin wälitse juoksi wallan hiljaa, waikka omilla korwillanne kuulette sen juuri tässä silmän-räpähkjesäkin syöksewän niittä alas".

Waikka toisen filosofia ei Indiania tyydyttännyt, oli hän liian ylpeä uskottomuuttaan osoittamaan. Hän kuunteli sitä, kuin

olisi hän ollut täydellisesti wakuutettu sen totuudesta ja jatkoi kertomustansa.

„Me tulimme“, alkoi hän, „siitä seudusta, johon aurinko kätkehy yöksi; me kuljimme isojen tafankojen yli, joilla buf-felit oleskelewat, kunnes saavuimme isolle wirralle. Siellä me taistelimme Allige-wein kanssa, siksi kuin heidän werensä punasi maan. Ison wirran rannalta meren rannikolle saakka ei kukaan meitä wastaustanut. Makawat seurasivat meitä etäällä. Me päätimme, että maa, siitä paikasta, jossa wesi ei enää nouse hlöspäin, eräafen kahdenkymmenen päivän matkan päässä olewaan syrjäjokeen saakka, oli olewa meidän. Maan, jonka olimme walloittaneet niinkuin sotilaat, pidimme myöskin omannamme kuin sotilaat. Me ajoimme Mak-wat karhujen joukkoon metsihin; he eivät saaneet kaloja isoista järivistä; me wistassimme heille ainoastaan jottut“.

„Raikkea tätä olen kuullut ja uskon sitä“, sanoi walkea mies. „Mutta tämä tapahtui aikoja ennenkuin Englantilaiset maahan tuliwat“.

„Silloin kaswoi mänty, misä nyt kas-tanjapuu kaswaa. Ensimmäiset waalea-ihoiset, jotka tuliwat meidän luoksemme, ewät englannin kieltä puhuneet. He tuliwat kanoteissa juuri silloin, kuin isäni hautasivat tomahawkin (sotatapparan), puna-ihoiden kera maahan. Silloin“, jatkoi hän sywästi liikutettuna, „me olimme yhtenä kansana ja me olimme onnelliset. Suolajärwi antoi meille kalojaan, metsät hirwejään ja ilma lintujaan. Me naimme ja saimme lapsia, we palvelimme Suurta Henkeä ja karvoitimme Mak-wat lähestö-tämme“.

„Tunnetko mitään oman sukumme waiheista tällä ajalla?“ kysyi walkea mies. „Mutta olettehan Indianina rehellinen mies ja kun otaksun teidän lahjojanne pe-rineen, oliwat kai teidän isämme urhool-lista satureita ja wiisaita keskustelu-tulen ääressä“.

„Minun heimoni on kansakuntain esi-isä“, sanoi Indiani, „ja minun suonis-sani wirtaa päällikköin werta. Hollanti-

laiset tuliwat ja toiwat kansalleni tulime-den. He joiwat sitä, kunnes taiwas ja maa heistä näyhti sulawan yhteen ja he mielettömyhdessään luuliwat Suuren Hen-gen löytäneensä. Sitten he luopuimat maastaan; heitä karvoitettiin wähitellen rannikolta, kunnes minä, joka olen pääl-likkö ja Sagamori, en milloinkaan näe auringon paistetta muuten kuin puitten wälitse, enkä ikpäiwini ole isäini hau-takumpuja käynyt katsomasssa“.

„Haudat herättäwät juhmallisia tunteita sydämiimme“, wastasi toinen, jota hänen towerinsa hiljainen suru sywään liikutti; „ja ne owat usein miehelle hyödyksi hä-nen hywisä aikomuksissaan. Minä puo-lestani uskon, että luuni tulewat jäämään hautaamatta waalenemaan metsään, taikka joutuwan susien syötäwiksi. Mutta misä on teidän sukunne, joka niin monta kesää sitten tuli Delawaarein maahan sukulais-tensa tykö?“

„Misä owat näiden kesäin kullaset? Menehtyneet ne owat, toinen toisensa jälestä. Min kaitki minun heimolaiseni-kin jos'ainoa wuorostaan siirtyi pois hen-kien maahan. Minä seison wuoren hui-pulla ja minun on meneminen alas laak-soon; ja kun Unkas minun jälkiäni seu-raa, ei enää ole olemassa yksikään Sa-gamoorin sukua, sillä poikani on wiimei-nen Moshikaani“.

„Unkas on täällä!“ kuului toinen yhtä omituinen kurkku-ääni lausuwan hänen lähellänsä. „Kuka Unkasta kysyy?“

Walkea mies weti weitsensä nahkaiesta tupesta esiin ja tawoitti pysyvään, kuul-lessaan tätä odottamatonta ääntä, mutta Indiani istui wallan tyhnenä, eikä edes pääätäntään kääntänyt. Minuutin kulut-tua nuori sotilas kuulumatomin askelin astui koshijwan wirran rannalle. Ei wä-hinkään hämmästyksen huudahdus pääs-syt isän huulilta, eikä kukaan pariin mi-nuuttiin puhunut mitään, waan jokin näytti odottawan sitä hetkeä, jolloin hä-nen olisi lupa puhua, alkamaista uteliai-suutta tahti lapselfista malttamattomuutta

osoittamatta. Wihdoin Chingachgook wer-
kalleen loi filmänsä poikaansa ja kysyi:

„Ustaltawatto Matwat jättää mokka-
siininsa jälkiä näihin metsiin?“

„Minä olen heidän jälkiänsä seurannut“, vastasi nuori Indiani, „ja tiedän, että heitä on yhtä monta kuin sornia on molemmisja käfissäni, mutta he piilewät pensastoissa kuin pelkurit“.

„Nuo warkaat wäijywät skalpeja ja saalista!“ fanoi walkea mies, jonka me, samoin kuin hänen kumppaninsa, nimittämme Haukansilmäksi. „Tuo nerokas ranskalainen Montalm aikoo lähettää wakojiansa leirimmeihin, mutta hän on saawa tuta, mitä tietä me kuljemme“.

„Mjakaamme heitä kuin hirviä pensastoissa!“ fanoi isä. „Mutta syökäämme nyt iltasta ja osoittakaamme huomienna Matwaille miehiä olemamme!“

„Minä olen walmis sekä toiseen, että toiseen“, vastasi metsästäjä, „mutta joka mieli Irokeesejä vastaan taistella, hänen täytyy ensin wäijhiä etsiä ja joka mieli syödä, täytyy ensin syötävää hankkia. Mutta kun paholaisesta puhuu, silloin se kohta tulee, tuosja wiidakosja näen parin hirwen sarwia. Ja nyt, Unkas“, jatkoi hän matalalla äänellä, „minä panen ruutiwarweni wampum-käpälää vastaan siitä, että ammun hirweä filmien wäliin lähemmäksi oikeaa filmää kuin wasenta“.

„Se ei ole mahdollista“, fanoi nuori Indiani, innostuneena hypäten jaloilleen, „sillä eihän koko eläimestä näy muuta kuin sarwien päät, jotka pistäywät esiin pensaista“.

„Hän on lapselias vielä“, fanoi walkea mies ifälle, pudistaen päätään. „Luu-leeko hän, ettei metsästäjä, nähdesjään ojan eläimestä, tiedä misjä muu ruumis kätkeyy?“

Hän nosti jo ylös pyssynsä ja aikoi ampua, kun sotilas työnti aseensa syrjälle ja fanoi: „Haukansilmä, tahdotteko Matwain kansja taistella?“

„Nämä Indianit tuntewat tosin näiden metsien luonnetta“, vastasi metsästäjä, laskien pyssynsä alas. „Minun

on jättäminen hirwi sinun nuolesti ammuttawaksi, Unkas, muuten me kenties tapamme sen Irokeesein syötäväksi“.

Unkas heittäysi maahan ja läheni warowasti eläintä. Tultuansa muutaman kynnärän päähän pensastosta, hän warowasti pani nuolen joutseen. Seurawasja filmänräpähkessä kuului nuolen wihunta ilmasja ja haawoitettu hirwi rienji wiidakosja aiwan piilosja olewan wihollisensa jalkain juureen. Unkas heittäysi syrjälle raiwoffaan eläimen sarwia karttaaksensa ja pisti weitsensä sen kurtkuun; eläin kaatui kuoliaana maahan wirwan rannalle.

„Kas se oli Indianin taidolla tehty“, fanoi metsästäjä; „ja hauskaa oli sitä katfella, waikka nuoli waatii vielä weistäkin työnsä lopettamiiseen“.

„Hugh!“ huudahti hänen tomerinsa ätkä syrjään wäistyen kuin saalistaan wainuwa jahtikoira.

„Toden totta, siinä on koko joukko niitä!“ huusi metsästäjä, jonka filmät alkoiwat säihkyä innosta. „Ja ne tulewat ammuttawiin, ammun minä yhden waikka kaikki nuo kuusi kansakuntaa olisiwat wäijyksesjä ympärillämme. Mitä kuuluu, Chingachgook? Sillä minun korwilleni metsät owat wallan mykät“.

„Täällä on ainoastaan yksi hirwi, ja se on kuollut“, fanoi Indiani, kumartuen alaspäin kunnes hänen korwansja melkein koskiwat maahan. „Minä kuulen askeleita“.

„Ehkä owat judet pafoitaneet hirweä suo-
jaa etsimään ja seuraawat nyt sen jälkiä“.

„Ei. Walkeain miesten hewofia on tulosja“, vastasi toinen, nousten seisoolle ja istui taas pölkylle yhtä tyyneenä kuin ainakin. „Haukansilmä, he owat teidän weljiämme, puhutellaa te heitä“.

„Sen ai'on tehdä“, vastasi metsästäjä. „Mutta en näe enkä kuule niin mitään. Kummallista on, että Indiani paremmin ymmärtää walfoisten ääniä, kuin mies, josta hänen wihollisensaakin täytyy tunnustaa, ett'ei hänen weresjään ole wähintäkään tahraa, waikka hän on kylliksi tauan

punaisten kesken elänyt, epäluulon alaiseksi joutuaksensa. Mutta tuosja kuuluu kuivan oksan rutina, — nyt kuulen warwikosja jotakin kahijewan, niin, niin,

karwoiden astunta kuuluu ja — mutta tuosja he tulewat. Jumala heitä warjalkoon Trokeeseistä!"

Neljäs Luku.

Metsästäjän vielä puhuesssa, pienen jonkon johdattaja, jonka askeleita India-nin tarkka korwa ei ollut kuullut, tuli näkhyiin. Matkustajat tuliwat merkalleen lähemmäksi.

"Kuka tulee?" kysyi metsästäjä englannin kielellä, heittäen pysyhytä wasemmalle käsiwarrellensa ja pannen oikean käden etusormea hanaan. "Kuka tulee tänne petojen ja sydänmaan warwojen keskitse?"

"Kristin uskon tunnustajia ja lakien ja kuninkaan ystäviä", wastasi mies, joka ratfasti pienen seurueen etupäässä. "Sh-misiä, jotka auringon noususta saakka owat ratsastaneet tämän metsän warwojsa ilman ruo'atta ja owat kowin uupuneeet matkastansa".

"Te olette siis eshyneet", keskeytti häntä metsästäjä, "ja olette saaneet tuta, kuinka onnetonta on, kun ei tiedä, onko meneminen oikealle wai wasemmalle".

"Niwan niin. Tiedätkö, kuinka pitkä matka täältä on William Henrik-nimiseseen linnoitukseen?"

"William Henrik-linnaanko!" huudahti metsästäjä nauraen. "Jos olette kuninkaan ystäviä ja kuulutte sotawäkeen, niin teidän olisi parempi lähteä jotea alas Edward-linnaan ja uskoa astanne Webb'ille, joka siellä turhaan aikaa kuluttaa kun pitäisi marssia eteenpäin ja ajaa noita häwyttömiä Ranskalaisia heidän luolaansa taikaitin".

Ennenkuin wieras ehti tähän outoon ehdotukseen wastata, toinen ratfastaja

syöksi esiin wiidakosta ja seisahtui edellisen eteen.

"Kuinka kaukana olemme siis Edward-linnasta?" kysyi hän. "Me lähdimme tänä aamuna siitä paikasta, johon newotte meidän menemään ja olemme matkalla järwelle".

"Olette kaiheti kadottaneet näkömme, ennenkuin tieltä eshyitte, sillä sinne wiewä maantie on luullakseni yhtä leweä kuin Ontoon kadut".

"Emme ai' o riidellä tien ominaisuuksista", wastasi Heyward hymyillen, sillä, kuten lukija lienee arwannut, oli se hän. "Me luotimme Indianiin, joka lupasi wiedä meitä lyhempää ja samalla wähemmän tunnettua tietä, mutta hän on eshynt tieltä. Ehyhyesti: emme tiedä missä olemme".

"Indiani eshynt metsään!" sanoi metsästäjä epäilewäisesti päätänsä pudistaen:

"Auringon walaistesja puitten latwoja ja joessa ollen reunoja myöten wettä! Kun jokaisen puun rungossa kaswawa sammal osoittaa missä suunnassa pohjantähti illassa on tuikkiva taiwaalla! Metsästä on lukemattomia hirwen polkuja, jotka wiewät joille taikka suola-nuolukille, ja niitä paikkoja jokainen tuntee; sitä paitsi eiwät hanhetkaan vielä ole lopettaneet matkaansa Kanadaan! Se on erinomaista, että Indiani eshyisi Horikan'in ja wirran mutkain wälillä! Onko hän Mohawki?"

"Ei syntyänsä, waikka hän nyt kuuluu tähän heimoon. Minä luulen hänen syntywäseutunsa olewan enemmän pohjoi-

seen ja hän on sitä heimoa, jota te nimittäte Huron'eiksi".

"Sugh!" huudahtivat metsästäjän molemmat kumppanit, jotka tähän saakka olivat istuneet liikkumattomina, eivätkä näyttäneet pitävän mitään wälillä keskustelusta, mutta jotka nyt kawahtivat ja laillensa innolla, joka osoitti äkillisen hämmästyksen saattaneen heitä warowaisuuttansa unhottamaan.

"Huron!" toisti metsästäjä, vielä kerta pudistaen päätään. "Se on warastelewa suku, olkoonpa kuka tahansa heitä joukkoonsa ottanut. Niistä ei milloinkaan woi tehdä muuta kuin wäijyjä ja kuljesijoita. Kun olette ottaneet tämän heimon miehiä oppaaksenne, minun käy ihmeekseni, et'ette ole suurempiin onnettomuksiin joutuneet".

"Meidän ei tarvitse pelätä mitään, kun William Henrick-linna on niin lähellä. Te näytte unhottawan, että oppaamme on Mohawki ja palwelee ystävänä meidän sotajoukkoamme".

"Ja minä sanon teille, joka Mingona on syntynyt, hän on Mingona kuolewain", wastasi metsästäjä wakaasti. Mohawki! Rehelliisyydestä kun on puhe, niin kiittääkää Delawaaria tai Mohikaania. Ja kun he taistelewat, — jota eivätkä tahdo tehdä, sillä heidän miekkaat wihollisensa Makwat owat heitä naifiksi tehneet — mutta jos he tahtosiwat taistella, niin urhoollisempaa soturia ette löydä kuin Delawaari ja Mohikaani on".

"Siitä jo kyllä", sanoi Heyward kärkevämättömästi. "Minä en waadi teiltä sen miehen luonteen-kuwausta, jota minä tunnen, mutta jota te ette tunne. Ette vielä ole wastanneet kysymykseeni: kuinka pitkä matka täältä on Edward-linnaan?"

"Se näkyy riippuvan siitä, kuka on oppaanne. Luulisipa tuollaisen hewosen auringon nousun ja lasun wälillä ehtiwän juosta melkoisen matkan".

"Alkää tyhjiä löpöttäkö, ystävänä", sanoi Heyward tyytymättömyyttään hilliten ja puhuen leppeämmällä äänellä. Jos sanotte kuinka etäällä Edward-linnasta

olemme ja johdatatte meidät sinne, saatte runsaan palkan waiwastanne".

"Ja sitä tehdesäni, mistä tiedän, waikka johdattaisin wihollisen taikka Montkalm'in wakojan sinne? Ei jokainen englannin kieltä puhuwa mies ole rehellinen alamainen".

"Jos palwelette sitä sotajoukkoa, jonka tiedustelijaksi luulen teitä, te warmaankin tunnette kuninkaan kuudenkymmenennen rykmentin".

"Kuudenkymmenennen rykmentin! Te woitte kertoa minulle warsin wähän kuninkaallisista amerikalaisista, jota en ennestään tiedä, waikka olen jahtinutusfa enkä punataksija".

"Hywä; siis tunnette muiden muassa rykmentin majurinkin nimen".

"Olen kuullut nuoren rikkaan herrasmiehen etelämaakunnista saaneen sen wiran. Hän kuuluu olewan melkein liian nuori tähän wirkaan, mutta kehutaan ulsaaksi sotilaaksi ja jaloksi mieheksi".

"Mitä hän lieneekin, hän nyt puhuttelee teitä, eikä sinukaan mikään wihollinen ole".

Metsästäjä katseli hetken aikaa kummas-tuneena Heywardia, nosti sitte lakkiansa ja wastasi wähän epäwakailemmalla äänellä:

"Teidän oppaanne on siis pettänyt teidät ja mennyt matkoihinsa?"

"Ei kumppaakaan, luullakseni. Zalkimäistä hän ei sinukaan ole tehnyt, sillä hän on täällä jälessämme".

"Tekisi mieleni nähdä sitä lurjusta. Jos hän on oikea Brokeesi, tunnen hänet kohta konnaamaisista kaswoistaan ja maalausfestaan", sanoi metsästäjä, tunkien wiidakkoon ja astuen moniaita askeleita eteenpäin polkua pitkin, kunnes kohtasi molenmat työt, jotka lemottomina keskustelun päätöstä odottiwat. Heidän takanaan seisoi opas nojaten itsensä puuta wasten. Metsästäjä katseli häntä tarkkaan, mutta hän ei näyttänyt olewan millänsäkään siitä. Tyydyttyhänsä uteliaisuuttaan metsästäjä kääntyi takaisin ja tullessaansa tyttöjen luo, hän pysähtyi hei-

dän kauneuttaan ihailemaan, ja kun Alice hymyili ja nyhytytti päättään, loi hän iloisen katseen häneen. Sitten hän kääntyi tamman selässä istuvan laulajan puoleen, katseli häntä pari minuuttia epäilevin silmin ja palasi sitten Heywardin tykö.

„Mingo pysy Mingona, ja kun Zumala on hänet siksi luonut, eivät Mohawkit eikä muut voi häntä muuksi tehdä”, sanoi hän. „Jos olisimme yksin ja te jättäisitte jalot hewosenne täksi yöksi sutten armoihin, voisin minä tunnissa näyttää teille tien Edward-linnaan, sillä se on ainoastaan tunnin matkalla täältä; mutta naisten seurassa se on mahdotonta”.

„Mitä niin? He ovat wähyneet, mutta jaksawat kyllä vielä ratfistaa tämän lyhyen matkan”.

„Se on wallan mahdotonta”, toisti metsästäjä wakaalla äänellä. „Minä en matkustaisi pimeään tultua näissä metsissä peninkulmaakaan tuon wakojan seurassa, waikka saisin palkakseni parhaimman pysähyn mikä kolonioisissa löytyy. Metsissä on wäijyviä Trokeeseja niin että kuhijee ja teidän wale-Mohawkinne on niitä liiaksi helposti löytävä minun kumppanina ollaksensa”.

„Mitkö luulette?” sanoi Heyward hiljaa. „Minun täytyy myöntää, että minäkin epäilen hänen rehelliisyyttään, waikka olen koettanut salata sitä ja kumppanieni tähden ollut luottawinani häneen. Suuri semwuoffi en enää sallinut hänen johdattaa meitä, waan rupesin itse johdattajaksi ja annoin hänen kulkea jälesä”.

„Kohta ensi katseen luotuani häneen, näin hänen olewan noita pettureita”, wastasi metsästäjä. „Tuolla tuo waras nyt seisoo nojaten puuta wasten. Täältä woihin helposti ampua häntä jalkaan, jotta hän wähintään kuulauteen ei kykenisi metsissä kuljeskelemaan. Mutta jos menisin takaisin hänen luoksensa, hän kohta aawistaisi waaraa ja kiiteleisi metsään kuin peljästynyt hirwi”.

„Älkää sitä tehkö. Ehkä hän on wia-

ton. Waikka — jos olisin wakuutettu hänen petollisuudesta —”.

„Trokeesein petollisuutta ei ole epäilemistä”, sanoi metsästäjä, nostaten pysähään ylöspäin.

„Obottakaa!” keskeytti häntä Heyward; „se ei käy laatuun. Meidän on keksiminen joku muu keino”.

Metsästäjä, joka oli warsin wakuutettu wakojan petollisuudesta, mietti hetken aikaa ja wiittasi sitten punaisille towerilleen tulemaan hänen luokseen. He puhuiwat keskenään matalalla äänellä ja walkoinen mies osotti usein puun latwaa, jonka juurella opas seijoi; siitä woitiin arwata hänen kertowan misä heidän wihollisensa oli. Hänen towerinsa käsitivät kohdaksi hänen tarkeitustaan, paniwat aseensa pois ja tunkeusiwat kuulumattomin askelein wiidakkoon.

„Menkää nyt takaisin ja puhutelkaa tuota lurjusta”, sanoi metsästäjä Heywardille. „Nämä Mohikaanit ottawat hänet kiinni hänen maalaustansa wahingoittamatta”.

„Ei”, sanoi Heyward, „minä otan itse hänen wangiksi”.

„Mitä woitte te hewosen seljässä istuen pensastossa wäijyvää Indianiaa wastaan?”

„Mutta minä woin astua alas”.

„Ja luuletteko hänen, nähdesänsä toisen jalkanne olewan jalustimesta irti, odottawan kunnes toinenkin wapautuu? Joka metsiin tulee ja jolla on Indianein kansa tekemistä, hänen on myöskin Indianein tapoja käyttäminen jos mielihankkeisjaan onnistua. Menkää siis, puhutelkaa rohkeasti weitikkaa ja uskotelkaa häntä, että pidätte häntä parhaimpana ystävänänne maan päällä”.

Heyward walmistausi, waikka warsin wastahakoisesti, tehtävänsä suorittamaan. Hän kästitti selwästi, että hän herkkäuskoisen luottamuksensa lautta Indianiin, oli saattanut hänen suojelukseensa uskotuita tyttöjä tähän arweluttawaan tilaan.

Päiwä oli jo laskenut ja metsät käwi-

wät pimeiksi ja kolkoiksi, se aika läheni lähenemistään, jolloin Indianit tavallisesti julmaa ja armotonta kostonhimoaan ja wihollisuuttaan osoittivat. Heyward lähti metsästäjän luota ja lausui ohimenneen muutamia lohduttawia sanoja kauriille sisarille; hän iloitti huomatessaan ett'eiwät näyttäneet aawistawan heidän nykyistä pulaansa muuksi kuin satunnaisesti kohtausseksi waan. Hän ratsasti sitten yhä vielä puuta wasten nojaawan juron oppaan luokse.

„Te näette, Magua“, alkoi hän, „yön jo lähestywän, emmekä ole lähempänä William Henrik-linnaa kuin aamulla Webb'in leiristä lähtiesjämme. Te olette ekyneet tieltä ja minun käwi samaten. Mutta onnekkemme olemme tawanneet metsästäjän, jonka nyt kuulette puhuvan laulajan kanssa; hän osaa metsien syrjäiteitä ja hirwen-polkuja ja on luwannut johdattaa meidät suojapaikkaan, jossa woiimme lewätä turwassa huomis-aamuun saakka.

Indiani loi terävän filmähksen Heywardiin ja kyshi huonolla englaannin kielten murteella: „Onko hän yksin?“

„Yksin!“ wastasi hitaasti Heyward, joka oli liian rehellinen woidakseen suoraan walehdella. „Koh, ei suinkaan hän yksin ole, sillä tiedättehän, että olemme hänen kanssaan.“

„Sitten Renard Subtil menee pois“, wastasi Indiani, ottaen matkalamppunsa maasta, „ja waalea-ihoiset owat ainoastaan omaa wäriään näkewät.“

„Menee pois! Ketä te Renard'iksi kutsutte?“

„Sen nimen Magua sai Kanadalaisilta ifiltään“, wastasi Indiani ja hänen kaswoistaan näkyi, että hän oli hywin mielisjään tästä hänelle osoitetusta huomioista, waikka hänellä luultawasti ei ollut aawistustakaan tämän nimen oikeasta merkityksestä. „Yö on Subtil'ille sama kuin päivä, kun Munro häntä odottaa.“

„Ja minkä sanoman hän aifoo William Henrik'in päällikölle wiedä hänen tyttäristään? Tohtiiko hän tuittupäiselle Stott-

lantilaiselle kertoa, että hänen lapsensa owat jätetyt metsään ilman opasta, waikka Magua lupasi olla heidän oppaansa?“

„Harmaapäisellä on kowa ääni ja pitkä käsiwarwi, mutta kuuleeko ja tunteeo Renard häntä metsässä?“ wastasi warowainen wakoja.

„Mutta mitä Mohawkit tulewat sanoamaan? He ompelewat Magualle hameen ja lähettäwät hänet naisten luo Wigwan'iin, sillä hänelle ei tästä pitäin woi miehen toimia uskoa.“

„Subtil osaa tien isoille järwille ja on isäinsä luita löytäwä“, wastasi Indiani.

„Magua“, sanoi Heyward, „emmekö ole ystäwiä? Mitki kiistelemme? Munro on luwannut teille hywän maksun tehtäwänne suoritetuanne, ja minä puolestani lupaan samaa. Sepuuttakaa siis wäshneitä jäseniänne, awatkaa laukunne ja syökää. Meillä ei ole aikaa kauan wiihyä täällä. Nuorten neitosten lewättyä lähdenne taas matkalle.“

„Waalea-ihoiset tekewät itsensä koiriksi naisilleen“, mutisi Indiani itseksensä omalla kielellään, „ja kun he tahtowat syödä, täytyy heidän soturien panna tomahawki syrjälle.“

„Mitä sanotte, Renard.“

„Subtil sanoo, että se on hywä.“

Indiani loi rohkean katseen Heywardin kaswoihin, mutta kun hän kohtasi hänen katsettaan, hän äkkiä käänsi filmänsä toisjalle, istui maahan, otti laukustansa esiin edellisen atrian tähteitä ja alkoi syödä, ensin luotuaan warowaisen filmähksen ympärilleen.

„Se on hywä“, jatkoi Heyward. „Renard on huomen-aamuksi jälleen saawa woinia ja näköä tietä löytääkseen“ — hän waikeni, sillä lehtien karahdus ja kuwien osien ratina kuului läheisestä penjastosta. Mutta hän kohta malttoi mielenjää ja jatkoi. „Meidän on lähteminen ennen auringon nousua, sillä muuten woiimme Montcalm'ia kohdata ja hän suljisi meiltä tien linnaan.“

Maguan käsi waiptui äkkiä alas hänen siwulleen ja waikka hänen filmänsä oli-

wat luodut maahan, hänen päänsä kuitenkään kääntyi siwulle, hänen sieramensa aukeniwat ja kormanja näyttiwät olewan entistä enemmän pystyssä. Heyward, joka tarkasti walvoi kaikkia hänen liikkeitään, irvoitti toisen jalkansa jalustimesta ja laski samalla toisen kätensä karhunahkaiselle pistoolin kotelolle. Mahdotointa oli huomata, mitä kohtaa Indianin silmät oikeastaan tarkastiwat, sillä ne eivät ainoatakaan hetkeä samaa esinettä katselleet ja kuitenkin woi tustkin sanoa niiden liikkuvan. Wihdoin Subtil nousi seisolleen, mutta niin warowasti, ettei wähintäkään kohinaa kuulunut hänen asentoa muuttaessaan. Heyward huomasi, että hänen nyt oli ryhθυminen toimeen. Hän astui semuoksi alas hewosen seljältä ja päätti ottaa petollisen kumppaninsa kiinni. Mutta turhaa melua wälittääksensä hän vielä yhä näytti rauhalliselta ja ystävälliseltä.

„Renard Subtil ei syö“, sanoi hän, käyttäen sitä nimitystä, jonka tiesi enimmäkseen turhamaista Indiania. „Hänen ohraansa on huonoa ja kuiwaa. Odotataa, ehkä minun ewäslaukusani jotakin löytyisi, joka hänen ruokahaluansa nostaisi“.

Magua ojensi kätensä toisen tarjoomaa ruokaa vastaan-ottaaksensa, ilman wähintäkään lewottomuutta osoittamatta. Mutta kun hän tunsi Heywardin sormen hiljaa koskewan hänen alastonta käsiwartaan, hän tyhnyi nuorukaisen kättä takaisin ja päästäen hirweän huudon hän syöksihe yhdellä loikkausella läheiseen wiidakkoon.

Samassa Chingachgook puikahti esiin pensaista ja riensi sitä kyytiä karkuria takaa ajamaan. Kohta sen jälkeen kuului Unkas'in huuto — äkillinen leimaus walaisti metsää ja sitä seurasi kowa paukahdus metsästäjän pysäystä.

Viides Luku.

Oppaan äkillinen karkaaaminen ja häntä takaa ajajien hurjat huudot saattoiwat Heywardin niin hämilleen, että hän hetkeksi aikaa jäi seisomaan liikkumattomana paikalle. Mutta muistaen kuinka tärkeä oli saada pakolainen wangiksi, hän riensi eteenpäin takaa ajajia auttamaan. Ennenkuin hän oli ehtinyt sata kynnärää eteenpäin, kohtasi hän nuot kolme metsämiestä, jotka palasiwat turhasta takaa ajamisestaan.

„Mitä niin pian luowuitte yritykseltänne?“ huudahti Heyward. „Tuo weitikka piilee warmaankin jonkun puun takana ja me woimme kyllä saada hänet kiinni. Emme ole turwasia niinkauan kuin hän on wapaana“.

„Miotteko lähettää pilweä tuulta takaa

ajamaan?“ sanoi närkästynyt metsästäjä. „Minä näin tuon weijarin wilahdukselta ison männyn takana ja laukaisin pysyyni häntä vastaan, mutta laukaus ei sattunut häneen. Katsokaa tätä sumakki-puuta; sen lehdet owat punaiset waiikka jokainen tietää, että se Heinäkuussa kukkii ja että sen kukat owat keltaiset!“

„Tämä on Maguan wertä! Hän on haawoitettu ja kuolee ehkä pian.“

„Ei“, wäitti metsästäjä. „Minä nirhasin ehkä wähän hänen nahkaansa, mutta hän juoksee sitä kauwemmaksi siitä. Pysyyn kuula, joka nirhaa juoksewan eläimen nahkaa, waiikuttaa eläimeen samaa kuin teidän kannuksenne hewoseen, se näet, jouduttaa sen juokua ja tekee sitä wilkkaammaksi, waiikka pitäisi wäsyttää sitä“.

„Meitä on neljä termettä miestä yhtä haamoitettua vastaan.“

„Oletteko kyllästyneet elämään?“ keskeytti häntä metsästäjä. „Tuo punainen paholainen on houkutteleva teitä metsään, jossa joudutte hänen kumppaneinsa tomahawtien uhriksi, ennenkuin olette takaa ajamisesta ehtineet hiestyäkään. Se oli kovan malttamaton menetys, varsinkin sellaiselta mieheltä, joka usein on kuullut sotahuudon metsissä kajahtelevan, ampua kuin tiesi väijyviä vihollisia olevan lähellä. Mutta kiusaus oli liian suuri. Se oli varsin luonnollista! Tulkaa nyt, ystäväni, lähtekäämme täältä ja tehkäämme sitä siten, että saatamme Mingonkin väärälle tolalle, muuten päänahkamme huomennäiltä tulee riippumaan Montkalmin ajunnon edustalla.“

Tämä hirveä ilmoitus, jonka metsästäjä lausui wallan tyhneesti, kuni mies, joka kyllä käsittää vaaran, vaikka ei sitä pelkää, muistutti Heywardia hänelle uskotun tehtävän tärkeydestä. Hän katseli ympärilleen, waan ei voinut nähdä niin mitään, sillä pilkkoinen pimeys wallitsi metsissä. Hänestä tuntui kuin ei hänellä enää olisi toivomistakaan inhimillistä apua, ja oli jo näkewinään turmattomien kumppanien ja joutuwan armottomain vihollistensa valtaan, jotka, kuni metsän pedot, odottivat pimeän tuloa sitä warmemmin tavoittaaksensa saalistaan. Hänen mielikuvituksensa oli niin kiihoittunut, että hän luuli jokaisen heiluwan pensaun ja kaatuneen puun ihmiseksi ja hymmeniä kertoja hän luuli näkewänsä wäijywan vihollisen hirveitä kasvoja, jotka kirkko-paikoistaan hänen ja seuralaisiensä liikeitä tarkastelivat.

„Mitä nyt on tekeminen?“ kysyi hän. „Älkää Jumalan tähden minua yksin jättäköt! Jääkää tänne neitosia puolustamaan ja lausukaa suoraan mitä palkaksi waaditte.“

Hänen kumppaninsa, jotka syrjempänä puhelivat keskenään Delawaari kielellä, eiwät tätä äkillistä ja innokasta kehoitusta ottaneet kuullaksensa. Nähtävästi

he keskustelivat jostakin warokeinosta, joka koski matkustajien turvallisuuutta. Hetken kuluttua sanoi walkoinen mies englannin kielellä:

„Ulkas on oikeasja! Se ei olisi miehen tekoa, jättää noin wiattomia olentoja oman onnensa nojaan, vaikka meidän täytyisikin iäksi päiwiksi nykyisestä pilopaikestamme näisjä seuduissa luopua. Jos mietitte pelastaa noita hentoja kullasta julminnan käärmeen kidasta, majuri, teidän ei tule aikaa turhaan kuluttaa.“

„Kuinta voittekaan epäillä minun sitä toiwoman! Entö jo rufoillut —“.

„Kukoilkaa Häntä, joka voi antaa meille wiisautta noiden kawalain weitikain wehkeitä tyhjäksi tekemään“, keskeytti metsästäjä, „waan säästääkää rahan tarjoomisenne, sillä pahoin pelkään, ett'ette elä niin kauan, että woitte meille palkkaa maksaa, enkä minäkään siitä hyötyäkseni. Mohikaanit ja minä tahdomme tehdä kaikki, mitä ihmisjärki keksii voi suojellaksenne tällaisia kulkia (jotka, vaikka suloijet, eiwät ole sydänmaata warten luodut), kaikesta waarasta ilman muuta palkintoa, kuin minä Jumala aina rehelliselle teolle suo. Teidän täytyy kuitenkin luvata kassia asiaa, sekä itsenne, että ystäwämme puolesta, muuten me, auttamatta teitä, waan saatamme itsellemme wahinkoa.“

„Mainittakaa ne“.

„Ensiksi tulee teidän olla yhtä äänetöminä kuin nämä nukkumat metsät, tapahutkoon mitä tahansa; ja toiseksi ette milloinkaan saa kenellekään ihmiselle ilmaista sitä paikkaa, johon nyt tulemme teitä wiemään“.

„Minä lupaan tehdä, minä suinkin woin näiden ehtojen pitämiseen“.

„Seuratkaa sitten minua, sillä jos'ainoa hetki on yhtä kallis kuin ammutun hirwen sydänweri!“

Heyward seurasi nopeilla askeleilla metsästäjää sille paikalle, jossa hänen seurueensa oli. Heidän tultuaan lewottomien tyttöjen luokse, hän lhyhykäisyhydesä kertoi heille heidän uuden oppaansa eh-

boista ja sanoi, että oli wälttämätöntä rohkaista mieltään ja wiipymättä lähteä matkalle. Hänen puheensa herätti suurta salaista hämmästystä tyttöjen sydämissä, mutta hänen wakaa, miehuullinen käytöksensä sekä osaksi waaran omituisuus rohkaisti heidän mieltänsä. Siljaa ja hetkäkään wiipymättä he hänen awullansa astuivat alas hewosten seljältä, ja menivät joen rantaan, johon metsästäjä oli ko'onnut muut seurueen jäsenet.

„Mitä meidän on noiden mylkkäin elämien kanssa tekeminen?“ kysyi walkea mies, jolle heidän tulewan matkansa johdatus näkyi olewan uskottu. „Olisi turhaa ajan kulutusta leikata niistä kaula poikki ja wiskata ne jokeen! Mutta jos jätämme ne tänne, niin Mingot kohta arwaawat, että niiden omistajat owat läheisyydessä!“

„Laskekaa ne wapaaksi ja antakaa niiden juosta metsään“, Heyward ehdotteli.

„Ei; parempi on eshyttää noita riivoitaita uskottelemalla heitä, että heidän täytyy juosta yhtä nopeaan kuin hewonen, jos mielitwät saada meitä kiinni. Niin, se on heidän ilwesilmiaän peittäjä. Chingach — Siljaa! Mitä pensaisia liikuu?“

„Warja“. — Laulajan tammaa seurasi, näet, sen warja.

„Tuo warja ainakin on tapettava“, sanoi metsästäjä ja tawoitti samassa eläimen harjaa, mutta warjan onnistui päästä hänen käsistään. „Unkas, ota jouset!“

„Pidättäkää!“ huudahti tuomitun warjan omistaja kowalla äänellä, toisten kuislutuksista lukua pitämättä. „Armahtakaa Mirjamin warjaa! Se on uskollisen emon kunnis sikiö, eikä tahallaan tetään wahingoita.“

„Kun ihmiset taistelewat Jumalan heille antaman hengen puolesta“, sanoi metsästäjä wakaasti, „niin heidän oma sukunsaakaan ei ole heistä metsän petoja arwokkaampi. Jos te vielä suunnate awaatte, jätän teidän Mingoien armoihin. Lennätkää nuoli, Unkas! Meillä ei ole aikaa kahdesti ampua!“

Tuskin oli hän lausunut viimeiset sa-

nat ennenkuin warja kaatui polwilleen; Chingachgook riensi sen luokse, pisti weitsestä sen kurkkuun ja wiskasi sen sitten jokeen, joka kuletti sitä wirtaa alas. Tämä näennäisesti julma, mutta todellisesti wälttämätön teko oli matkustawaisien mielestä kuin hirnuminen aawistus kauheasta warasta, joka heitä uhkasi. Tytöt wapisivat ja wetäytyiwät lähemmäksi toisiaan ja Heyward ehdottomasti tarttui pistoolinsa, jonka juuri oli tupesta esiin wettänyt.

Indianit eiwät kuitenkaan silmänräpäystäkkään ewänneet, waan tarttuivat suitsiin ja taluttiwat peljästyneitä ja wastahakoisia hewostia alas wirtaan. Tultuaan wähän matkaa rannasta he kääntyiwät ja katosiwat näkywistä korkean kallion taakse, jonka suojassa he kulkuiwat edelleen wirtaa ylös. Sillä wälin metsästäjä muurtamain matalain penfaiden alta weti esille puun kuoresta kähätyh weneen ja käski tyttöjen astua siihen. He totteliwat epäamättä, waikka peljästyneinä ja lewottomina katseliwat hirtwittäwää pimeyttä, joka mustana seinänä wirran reunaa pitkin kohosi.

Koran ja Misjen astuttua weneesen metsästäjä käski Heywardin tarttua weneen perään, itse hän tarttui kokaan ja niin he kantoiwat sitä wirtaa ylös; heitä seurasi kuolleen warjan alakuloinen omistaja. Siten he kulkuiwat pitkän matkan eteenpäin wallan ääneti; ainoastaan weden lorina, wirran pyörteiden loiskiesä heidän ympärillään, keskeytti sywää hiljaisuutta. Heyward uskoi itsensä ja seuralaisensa kokonaan metsästäjän johdon alle, ja tämä milloin lähenei rantaa, milloin wäistyi etäämmälle siitä, esiinpistäwä kallioita taikka sywiä paikkoja wälttääksensä, josta näkyi, että hän hywin nämät paikat tunsi. Wältiin hän seijahui ja heitä ympäröiwässä äänettömässä hiljaisuudessa, jota wedenputouksen kumajawa mutta kiihtymistään kiihtywä kohina teki kahta juhlaillensemaksi, hän kuunteli suurimmalla tarwkuudella kuuluisiko jonkinlaista ääntä uinailewista met-

fistä. Wakutettuna siitä, että kaikki oli hiljaa, hän warowasti pitkitti wikkallista ja warullista kulkuaansa. Wihdoin he saapuivat eräälle paikalle, jossa Heyward'in terävä silmä erotti ryhmän mustia esi-neitä, jotka oliivat kootut juuri sille kohdalle, missä korkeaa ranta loi tawallista pitempiä warjoja mustalle wedenpinnalle. Heyward osoitti kumppanilleen tätä paikkaa.

„Niin“, wastasi siihen metsästäjä; „Indianit ovat kätkenet hewosia taitawasti kuin metsäläiset ainakin. Weteen ei jälkiä jää, eikä tarhapöllönlökään silmä woisi nähdä niin mitään tällaisessa pimeässä koloissa“.

Koko seurue oli pian jälleen yhtynyt ja metsästäjä keskusteli taas Indianeirikanssa, jolla ajalla ne, joiden omni riippui näiden tuntemattomain metsäläisten uskollisuudesta, oliivat tilaisuudessa tarkemmin tutkia tilaansa.

Wirta juoksi kahden korkean kallion välitse, joista toinen riippui sen kohdan yli, jossa wene oli. Kallioilla kaswoi korkeita puita, jotta näytti siltä kuin juoksi joki syvän ja lapean halkeaman läpi. Oli niin pimeä, ett'ei woinut erottaa mitään muuta kuin puitten latvoja, jotka kuwastuivat kirkasta, tähdillä tähtettyä taivasta wasten. Heidän takanansa rannan muodostama mutka rajoitti näkö-alan, mutta edessä ja nähtävästi aiwan lähellä heitä wesi näytti kohoowan taivasta kohti ja syöksewän siitä sywiin rotkoihin, joista tuo kolkko kohina nousi. Tämä paikka näytti todella olewan erinomaisen autio ja yksinäinen ja sisaruksien mieltä walloitti rauhoittawa turvallisuuden tunne, heidän katsellessaan sen runollista ihannutta.

Hewoset oliivat sidotut muutamiin kallioiden lohkeamisissa kaswamiin pensaihin, ja ne jätettiin sinne yöksi seisomaan wedesä. Metsästäjä kehoitti Heyward'ia ja hänen matkatoveriansa astumaan weneeseen ja istumaan kokaan; itse asettui hän perään wakawana ja suorana kuin ainakin. Indianit palasivat warowasti samalle pai-

kalle, josta oliivat tulleet, ja metsästäjä asetti aironsa kallioa wasten ja työnsi yhdellä kolhauksella murakan weneen keskelle kieppuwaa wirtaa. Matkustajat, jotka ei-wät uskaltaneet kättä eikä jalkaa liikuttaa, tuskinpa hengittääkään, katseliwat kauhistuksella wälkkywää wettä. Monta kertaa he jo luuliwat pyörteisen wemän heidät alas sywyhteen, mutta joka kerta perämiehen taitawa käsi käänsi weneen laittaa aaltoja vastaan, siten lannistuen niiden woimaa, ja kepeä wene kiiti tuulen nopeudella weden pinnan yli. Woimakas ja tyttöjen mielestä hurja ponnistus teki tästä kauhistawasta kohtauksesta lopun. Missä jo peitti silmiään pelosta luullen heidän joutuwan putouksen alla olewaan pyörteeseen, kun wene yht'äkkiä seisahtui laakean kallion wieresä, joka oli aiwan weden pinnan tasalla.

„Missä olemme? ja mitä nyt on tekeminen?“ kysyi Heyward, huomatessaan metsästäjän lakaneen soutamasta.

„Te olette Glenn'in juurella“, wastasi toinen, „ja ensi tehtäwänne on jukkelaan astua maalle, jotta ei wene kaadu ja me lasemme alas samaa tietä kahta nopeammin kuin tulimme ylös. Tämä on kowa koski soutaa ylös ja mahdottoman waikea on saattaa wiisi henkeä kuwana pienessä kuori-weneessä waahtoawain pyörteiden läpitse. Menkää nyt kaikki ylös tuolle kalliolle, niin minä tuon Moshikanit ja metsän-riistan tänne. Parempi on ihmisen nuokua skalpittakin kuin kärkeä nälkää keskellä ylellisyyttä“.

Hänen seuralaisensa suostuivat ilomiehin tähän ehdotukseen. Kun viimeinen heistä oli astunut kalliolle, niin wene kohta salaman nopeudella katosi näkywistä. Dypaan heidät yksin jätettyä seisoiwat matkustajat wähän aifaa neuvottomina, sillä heitä hirtitti kulkea epätasaisista kalliota myöten, jossa yksi ainoa waromaton askel woisi syöstä heitä johonkuhun noista monista sywistä rotkoista, joihin wesi näkyi syöksewän joka haaralta. Mutta pian wene Indianin taitawan käden ohjaamana taas kiiti pyörteiden läpi ja oli

matalan kallion luona jo ennenkuin he uskoivat metsästäjän ehtineen edes Indianein luokse.

„Moi, nythän meillä on jeta wahwa linnoitus että ruokaakin“, huudahti Seyward iloisesti, „ja voimme vastustaa Montkalnia ja hänen liittolaisiaan. Mutta, walpas ystäväni, voitteko mantereella nähdä jonkun niistä, joita Irokeeseiksi kutjutte?“

„Minä kutsun heitä Irokeeseiksi sentähden, että jokainen muukalaista kieltä puhuva Indiani on minun viholliseni, waikepa hän kuningasta palvelisikin! Jos Webb haluaa uskollisia ja rehellisiä Indianeja palvelukseensa, ottakoon Delawaarein heimoa ja lähettäköön noita ahnaita ja walheellista Mohawkeja ja Oneidoja heidän kuuden kansakuntansa kera siune, johon he luomostaan jo kuuluvat, Ranskalalaisten luo“.

„Me waihettaisimme siten jotaisan ystävän keltwotonta vastaan. Olen kuulut Delawaarein laskeneen jotatapparan syrjälle ja muuttuneen naisiksi“.

„Niin, häwetkööt Hollantilaiset ja Irokeesit, jotka heitä wehkeillään wiettelivät sellaiseen liittoon. Mutta minä olen heitä jo parikymmentä vuotta tuntenut ja sanon jokaista walehtelijaksi, joka sanoo Delawaarein pelkuria olewan. Te olette ajaneet heidän heimoaan merenwankilta ja uskotte nyt heidän vihollisensa puhetta, jotta voisitte öillä turwallisina maata. Ei, ei, minusta jokainen wierasta kieltä puhuva Indiani on Irokeesi, olkoon heidän heimonsa leiri Kanadasja tai YorPisja“.

Kun Seyward huomasi, että metsästäjän itsepäin uskollisuus ystäwiänsä Delawaaria tahi Mohikaaneja (sillä he olivat eri haaroja samasta kansasta) kohetaan matkaan waattaisi turhan sana-kiistan heidän välillään, hän alkoi puhua toisesta asiasta.

„Mitä tämä liitto minuun koskee!“ sanoi hän. „Minä tiedän wallan hywin

teidän towerinne olewan rohkeita ja taitawia sotureita! Swatko he kuulleet tai nähneet jotakin wihollistanne?“

„Indiani on olento, jota tawallisesti tuntee ennenkuin näkee“, wastasi metsästäjä. „Minä en luota muihin merkkeihin kuin niihin, joita silmä huomaa Mingoja waijhesfäni“.

„Sanowatko korwanne, että he owat piilopaikkanne wainuneet?“

„Olisi hywin paha, jos olisimat sitä tehneet, waikepa tämä on paikka, joka kyllä kowankin hyökkäyksen kestäisi. Mutta kuitenkään en woi kieltää, että hewoset khyristyhivät alas minun niiden ohitse kulkiessani, niinkuin ne olisimat susia peljänneet; ja susi on eläin, joka tawallisesti kuljeksi Indianein leirien ympärillä, syöden metsäläisten tappamien eläinten jäännöksiä“.

„Te unohdatte hirwen! Tai eiwätköhän sudet ole tulleet kuolleen warjan wainulle? Mutta mikä melu tuo on?“

„Mirjam parka“, mutisi muukalainen, „sinun warjasi oli ennalta määrätty joutumaan raatelewain petojen saaliiksi“.

„Warjan kuolema surettaa kowin sen omistajaa“, sanoi metsästäjä, „mutta se on hywä merkki kun näkee miehen mykkiä ystäwiään arwossa pitävän. Mutta koska hän uskoo, että mitä on tapahtuwa, se tapahtuu, on hän pian käsittäwä, että on parempi nelijalkaista eläintä kuin ihmishenkeä alttiiksi panna. Woitte olla oikeassa“, jotkoi hän wastaten Seyward'in viimeiseen muistutukseen, „ja sitä tärkeämpi syhy meillä on leikata paistimme ja wiskata runko wirtaan, muuten koko tuo kivottu joukko pian tulee tänne ja kaahdehtii joka palaa, jota syömme. Sitä paitsi Irokeesit pian arwaawat syhyntutten ulwoniiseen“.

Tämän sanottua metsästäjä wiittasi Mohikaaneja seuraamaan häntä ja kaikki kolme katosiwat mustan pystysuoran kallion taakse, joka kohosi pari kynnärää wirran rannasta.

Kuudes Luku.

Heyward ja hänen molemmat towerinsa katselivat lewottomina tätä heidän käsitämätöntä liikettä; sillä waikka walkean miehen käytös tähän saakka oli ollut kaiketta moitteetta, niin hänen omituinen pukunsa, jorö käytöksensä sekä hänen hiljaisien towereinsa luonto antoivat kyllyshyitä peltoon ja epäilykseen niille, joita Indiani wast'ikään oli pettänyt. Mutta muukalainen ei pitänyt mitään wälkiä siitä, mitä tapahtui. Hän istui kallon-lohka-reella omiin mietteisiinsä waipuneena ja huokasi wähän wälkiä sywään, josta huokasi, että hän oli kowin suruisaan. Pian kuului kumajawia ääniä, ikäänkuin maan sisästä olisi ollut ihmisiä, jotka puhuiwat keskenään, ja samassa tuli loisti ulkona olewien silmiin ja ilmaisi paikan salaisuuden matkalaisille.

Kapean ja sywän luolan takimmaisessa päässä istui metsästäjä palawa tulisoitto kädessä. Tulen kirkas loiste walasi hänen karkeita, päiwettyneitä kaswojaan ja omituista pukuaan. Wähän matkaa hänestä seijoi Unkas. Matkustajat katselivat lewottomina nuoren Mohikaanin solakkaa ja ko'akasta wartaloa. Waikka wiheriäinen, koristuksilla warustettu jahtinuttu, jamaa laatua kuin walkealla miehelläkin oli päällä, peitti hänen wartaloaan, näkyiwät kuitenkin hänen mustat, loistawat silmänsä, jotka osoittiwat sekä tyyneyttä, että julmuutta. Hänen kaswonsa olivat erinomaisen säännölliset ja osoittiwat uljuutta ja jaloutta, ja warsin kannismuotoinen päänsä oli ajettu ihan paljaaksi, paiti skalpitupsua. Indianit ajawat, näetsen, hiukset päästänsä, jättäen ainoastaan yhden ainoan hius-tupsun keskelle kiivettä, jotta hänen woittajansa helpommin woisi ottaa hänen skalpinsa.

Dunkan ja hänen kumppaninsa olivat nyt ensi kerta tilaisuudessa lähemmin nähdä molempain Mohikaanin merkillisiä kaswoja ja jokainen heistä tuli iloisesti nähdesjensä nuoren sotilaan rohkeutta ja wa-

kauvutta, waikka tosin raakuuttakin osoittawia kaswoja. Se tunsiwat, että hän, waikka olikin tietämättömyyden pimeyteen wajonnut olento, kuitenkin ei woinut olla sellainen, joka tahallaan käyttäisi jalot luonnonlahjansa julkiseen petokseen. Hänen wapaa käytöksensä ja ylewä ryhtinsä miellytti suuresti Alisea ja hän katseli häntä niin, kuin hän olisi katsellut kreikkalaista weistokuwaa, joka jonkun ihmeen kautta olisi eloon herätetty. Heywardkin, waikka hän oli tottunut näkemään sitä muodon sopusointuisuutta, joka turmeltumattomissa alkuausukkaisissa on warsin tawallinen, ihmetteli tätä kaunista nuorukaista ja lausui sitä ääneen Aliselle.

„Minä woisin nukkua rauhasssa“, kuiskasi Alise Heyward'ille, „kun minulla olisi tuollainen rohkea ja jalo nuorukainen wartijanani. Totisesti, Dunkan, noita hirmuista murhatöitä ja julmuuksia, joista luemme ja kuulemme niin paljon, ei sinukaan harjoiteta sellaisen miehen läsnäollessa, kuin tämä on!“

„Tämä on tosin harwinainen tobiste niistä luonnollisista omaisuuksista, jotka sanotaan olewan warsin yleiset tässä eriskummallisessa kansassa“, wastasi Heyward. „Olen yhtä mieltä kuin te, Alise, siinä että tuollaiset kaswot ja tuollaiset filmät owat luodut ennen pelkoa herättämään kuin pettämään. Mutta älkäämme pettäkö itseämme odottamalla muita hyvien awujen osoituksia, kuin metsäläisen. Samaten kuin erinomaiset ja ylewät omaisudet kristityissä owat harwinaiset, niin ne owat Indianeisfakin. Toiwokaamme siis, ett'ei tämä Mohikaani toiveitamme petä, waan niinkuin ulkonäkönä jo waikuttaa, osoittaa olewansa rohkea ja waikaamielinen ystävä.“

„Kukapa, nähdesjensä tätä luonnonlasta, hänen ihonsa mustaa wäriä muistaa?“ wastasi Kora.

Tätä Koran lausetta seurasi hetken äänettömyys ja kaikki olivat nähtävästi wa-

hän hämillään. Metfästäjä keskeytti wihdoin wait'olon, kehoittaen heitä astumaan siinä.

„Tämä tuli alkaa leimua liika korkealle“, sanoi hän heidän tultuaan siinä, „ja woipi näyttää Mingot tänne tuhottumme: Unkas, laske alas peitto ja näytä noille weitikoille sen pimeä puoli. Tämä ei ole sellainen illallinen, jollaista majurin olisi oikeus waatia, mutta ei hätä lakia lue. Suolaa on meillä kyläksi, kuten näette, ja woimme siis piakkoin paistiamme paistaa. — Tuossa on lehtiä rouvas-wäen istumajaksiksi. Tulkaa, ystävänäni, alkää warjaa surko! Kuolema pelasti sen monesta waiwasta ja rasituksesta“.

Unkas teki niinkuin toinen oli käskenyt ja kun Haukanfilmä herkesi puhumasta, kuului putouksen kohina kuni kaukaisen ukkosen jyrinä.

„Olemmeko aivan turvallisina tässä luolassa?“ kysyi Heyward. „Ommeko tarwitse äkki-arwaamatonta päällekarvausta pelätä? Yksi ainoa aseellinen mies tuossa luolan suussa pitäisi meidät kokonaan wallassansa.“

Kaween näköinen mies astui samassa esin metsästäjän takaa, tempasi palawan kekälehen tulesta ja kohotti sitä heidän kätköpaittansa takimmaista osaa kohti. Alise päästi heikon huudahduksen ja Korakin nousi seisalleen kun tämä hirwitävä olento tuli näkyviin, mutta Heyward rauhoitti heitä, sanoen sen olevan heidän seuralaisensa, Chingachgook'in, joka toista peitetä ylös nostaan, näytti luolan olevan warustetun kahdella owella. Sitteen hän kekäle kädessä meni kapeaa wuoren-halkeamaa pitkin, joka yläpuolelta oli awonainen, ja tuli toiseen luolaan, joka kaikkin puolin oli samallinen kuin ensimmäinen.

„Sellaisia wanhoja kettuja kuin Chingachgook'ia ja minua ei usein tavata yhdellä aukolla warustetussa luolassa“, sanoi Haukanfilmä nauraen. „Te woitte helposti nähdä tämän paikan mukawuutta. Kallio on mustaa ja kalkki-kiveä, joka,

niinkuin jokainen tietää, on pehmeä. Se on warsin mukawa pään-alus, kun on puute lehdistä ja männyn-oksista. Putous oli kerta muutamia kynnäriä alempana meitä, ja minä waluutan, että sen pinta aikanaan oli yhtä kaunis ja tafainen kuin Hudson'in. Mutta wanhuus pahoin turmelee ihanaa ulkomuotoa, sitä nämät kauniit nuoret neitoksetkin vielä saawat kokea! Tämä paikka on kowin muuttunut! Nämä kalliot owat täynnä halkeamia, ja muutamissa paikoissa ne owat pehmeämmät, on wesi kowertanut syviä koloja, kunnes putouksilla ei enää ole muotoa eikä tasa-mukaisuutta.

„Missä osassa niitä me nyt olemme?“ kysyi Heyward.

„Me olemme lähellä sitä paikkaa, johon Luoja ensin asetti ne, mutta joita ne kapinaa tehden jättiwät. Kallio molenmin puolin meistä oli pehmeämpi ja siten wesi jätti wirran keskikohdan kuivaksi, ensin kowerrettuansa nämät kalksi pientä rottoa meitä warten“.

„Me olemme siis saarella?“

„Niin olemme. Molenmin puolin meitä owat putoukset ja ylä- ja alapuolella on joki. Jos olisi päivä, niin maksaisi se kyllä waiwaa mennä tämän kallion huipulle weden telmettä katselemaan. Se syöfsee alas ilman mitäkään järjestystä, wäliin rientäen eteenpäin, wäliin pudoten nurin niskoin alas; täällä juosten hiljaiseen, tuolla kiitäen tuulen nopeudella edelleen; paikoin se on walkoinen kuin lumi, paikoin wiheriä kuin nurmi; paikoin se heittäytyy sywiin rotkoihin, jotta maa wapiisee, paikoin se lirisee ja solajaa kuin hiljainen puro. Koko wirran tarkoitus näkyy menneen mitättömiin. Ensin se juoksee hiljaa, ikäänkuin se aikoi laskea jyrkännettä alas, niinkuin alusta oli määrätty, sitten se kääntyy rantaa kohden. Löyhyypä paikkoja, joissa se katsoo taakseen, ikäänkuin surettaisi sitä syhdänmaasta luolaan yhdistyäkseen! Mutta kauanko tämä kestää? Weden saatua ajan omaa tahtoaan noudattaa, sama käsi, joka sitä loi, sitä jälleen kokoilee ja moniaita kyy-

näriä alempana voitte nähdä sen juoksevan mertä kohti niin vakavasti kuin maan perustamisesta asti oli määrätty!"

Kuultuansa tämän kuvauksen Glenn'in putouksista ja sen kautta tultuansa wakuutetuksi piilopaikkansa turvallisuudesta, he nyt rupešivat illakiselle, jota metsästäjä oli walmistanut.

Unkas palveli neitostia; hän toimitti tehtäwiensä arwollisuudella ja huolella, joka huwitti Seywardia, hän kun warsin hywin tiesi, että se oli aiwan vasten Indianein tapoja, jotka kieltävät sotilaidensa taloudellisiin toimiin kajoomasta, warsinkin heidän waimojensa eduksi. Mutta kun mieraswaraisuus heissä pidetään pyhänä, tämä pieni poikkeus miehen arwosta ei kuitenkaan mitään ilmeistä muistutusta herättänyt. Jos siellä olisi ollut joku, jolla olisi ollut aikaa tarkemmin katsella häntä, olisi hän huomannut, että nuori päällikkö oli wähän puolueellinen. Sillä hän tarjosi hywin kohteliaasti Misselle kalabasfin raitista wettä ja pippuripunusta taitawasti weistetyllä lautasella paistia, mutta kun hän saman palveluksen tämän sisarelle osoitti, hän mustilla silmillään kauan katseli Koran kauniita kasvoja ja hänen katseensa osoitti niin suurta lempeyttä, että tuo tawallinen hylpeä ilmaus oli niistä kokonaan kadonnut. Pari kertaa hän puhutteli tyttöjä ja käytti silloin englannin kieltä, jota hän osasi hywin huonosti, mutta kuitenkin sen werran, että häntä ymmärsi, ja lausui sitä niin suloisella ja sointuisalla kirkkuudella, että tytöt joka kerta ihmetellessä häntä katselivat. Indianin puheen tarkoitus riippuu suuressa määrässä äänen painosta ja lausunnasta.

Sillä wälin Chingachgook yhä pysyi wakaana ja liikkumattomana. Hän oli istunut tulen ääreen, jossa hänen wieraansa olivat tilaisuudessa likemmin katsella hänen kasvojaan. He huomasiwat pojan olewan hywin isänsä näköinen, sitä eroitusta paitsi, jota ikä ja kärsityt vauriukset olivat matkaansaattaneet. Hänen kaswonsa, jotka usein näyttiwät julmilta,

osoittiwat nyt hiljasta tyyneyttä, joka on tawallinen Indiani-sotilaassa, kun hänen himonsa eivät ole kiihoittuneet. Helppo oli kuitenkin nähdä niistä leimauksista, jotka wähän wäliä loistiwat hänen kaswoissaan, ett'ei olisi muuta tarwinnut kuin kiihoittaa hänen himojaan, antaaksensa täyden woiman sille hirweälle wertaus-kuwalla, jonka hän oli ottanut peljättääksensä wihollistaan.

Mutta metsästäjä ei herennyt ympärilleen katsomasta. Hän tosin söi ja joi niin hartaaasti, ett'ei mitään waara nähtänyt woivan häntä hillitä, mutta warowaisuutensa ei hänestä luopunut. Rymmeniä kertoja kalebasfi pysähtyi hänen huuliansa eteen ja hän käänsi päänsä siwulle kuin kuuntelisi hän jotain kaukaista ja epäiltävää melua, ja tämä liike herätti aina hänen wieraisjansa lewottomuutta ja peltoa. Mutta kun hän ei puhunut mitään, niin äkillinen pelkokin pian unoh-tui.

"Kuulkaatte, ystäwäni", sanoi Haukansilmä, wetään lehtien alta nasfakan ja kääntyi laulajaan, joka istui hänen rinnallansa. "Suofaa wähän olutta, se on saattawa teitä unhottamaan warjanne ja on wirwoittama teitä. Minä juon maljanne toivoen, ett'ei kappale hewoslihaa tule nostamaan wihaa meidän wälillämme. Mikä on nimenne?"

"Gamut — David Gamut", wastasi laulaja, pyyhkien suutaan ja juoden aika kulauksen metsästäjän nasfakasta.

"Se on warsin hywä nimi", wastasi toinen, "ja rehellisiltä esi-isliltä peritty. Minä olen nimien ihailija, wait'eivät kristittyin tawat tässä suhteessa woi wertoja wetään Indianein tapoihin. Niinpä suurimman pelkurin, jonka minä olen tuntenut, nimi oli Leijona, ja hänen waimonsa, jonka nimi oli Patience, olisi woinut parissa minuutissa tehdä teitä kuuroiksi torumisellaan. Indianeissa se on omantunnon asia. Hän on todella se, joksi hän nimittää itsensä. Kuitenkaan ei Chingachgook, joka merkitsee iso käärme, oikeastaan ole pieni eikä iso käärme,

mutta hän ymmärtää inhimillisen luonnon mutkailemista ja on hiljainen ja surmaa vihollisensa juuri kun he vähin sitä aavistavat. Mikä on wirkanne?"

"Minä olen laulun-opettaja".

"Mitä sanotte?"

"Minä opetan Connektikut'in nosto-wäen nuoruksisia laulamaan".

"Voisitte aikaanne paremmin käyttää. Nuoret weijarit kuljelsivat ilmankin nauraa ja laulaen ympäri metsiä silloin kuin heidän ei tulisi hengittää kowemmin kuin kettu luolassansa. Saatto kowäriä käyttää?"

"Minä en, Jumalan tiitos, milloinkaan ole ollut tilaisuudessa niin murhaawiin aseisiin kajota".

"Ehkä ymmärrätte kompassin käytäntöä, ja panette paperille west-jaksuja ja sydänmaan muoria, jotta muut ihmiset löytävät paikkoja niiden määrättyillä nimillä?"

"Sellaisin toimiin en ryhdy".

"Teillä on pitkät sääret; matkustatte ehkä kenraalin asioilla?"

"En milloinkaan. Minä harjoitan waan omaa pyhää taidettani, joka on pyhän weisuun opettaminen".

"Sepä on omituinen kutsumus!" nautti Haukanfilmiä nauraan itselleen. "Mutta kai se on teidän lahjanne ja on yhtä wäihän halveksittawa kuin ampuminen ja muut paremmat taipumukset. Antakaa kuulla mitä tässä suhteessa woitte saada aikaan, ennenkuin lewolle menemme, sillä neitosien tulee uusia woimia ko'ota huomis-päivän waiwaloista matkaa warten, ja meidän pitää ani warhain aamulla lähteä matkalle ennenkuin Matwat ehtiwät liikkeelle".

David pani rauta-sankaiset filmälansinsa filmilleen ja otti rakkain pienen kirjansa esiin ja ojensi sen Aliselle. "Eihän mikään woi olla sopiwampaa ja lohdullisempaa", sanoi hän, "kuin tämmöisen kauhean waarallisen päivän jälkeen ylentää sydämensä Jumalan tykö".

Kora ja Alise yhtyivät mielellään weisuun, ja wirsi, jonka laulaja oli walin-

nut, sopikin aivan hywin heidän nyhyseen tilaansa. Nuotti oli juhlallinen ja kaunis ja heidän sujuwain äänensä soinnulliset wärähtelemiset herättiwät vastakai'un luolan halkeamisja wa'oissa. Indianit tuijottivat kallioon ja kuuntelivat niin suurella tarkkuudella, että-nähtiwät kiwiksi muuttuneilta. Metjästäjä nojasi leukansa kättänsä wasten ja näytti hywin wälinpitämättömältä, mutta wihdoin hänen karkeat kaswonja kämwät leppeämmän näköiseksi, hänen mieleensä muistui lapsuutensa aika, jolloin hän oli tottunut samankaltaisia, waikka wähemmän soinnullisia, ääniä kuulemaan. Hänen silmänsä wettyiwät, ja ennenkuin wirsi oli lopetettu, surret thyneleet wieriwät hänen päiwettyneitä postiaan alas.

Laulajan wiimeistä, matalia sointuja laulaessa, ulkoa kuului huuto, joka kuulijain mielestä ei ollut inhimillisen eikä muun maallisen olennon huuto, ja joka saattoi pienen seurueen pelosta wapiseemaan. Sitä seurasi hiljaisuus niin sywä, että oli melkein kuin olisi westikin la'anut juoksemasta.

"Mitä se on?" kuisasti Alise wihdoin.

Mutta ei Haukanfilmiä eiwätkä Indianit wastanneet mitään. He kuuntelivat ikäntuun odottaen saawanja toistamiseen kuulla ääntä ja nähtiwät olewan kowin hämillään. Wihdoin he alkoivat wakaasti puhua keskenään, jonka jälkeen Unkas warowasti lähti ulos luolasta. Hänen mentyhään metjästäjä lausui:

"Mitä se on, taikka mitä se ei ole, ei yksikään täällä woi sanoa, waikka kaksi meistä päälle kolmen kymmenen wuoden on metjissä oleskellut. Minä luulin tähän asti, ett'ei Indiani eikä mikään eläin woi päästää ääntä, jota minun korwani eiwät olisi kuulleet, mutta tämä osoittaa minun olleen turhamielisen ja itseluuloisen narrin".

"Eitä se ollut huuto, jota sotilait päätawät peljättääksensä wihollisiansa?" kysyi Kora thynesti.

"Ei", sanoi metjästäjä, "siksi tämä oli liian kauheja ja hirwittäwä; mutta kun

ferta sotahuudon kuulette, ette milloinkaan tule erhettymään sen suhteen. Koh, Unkas", sanoi hän Delawaari kielellä sifään tulevalle nuorelle päällikölle, „mitä näet? Voistaako tulemme peittojen läpitse?"

Samalla kielellä lausuttu vastaus oli lyhyt ja nähtävästi järkähtämätön.

„Ulkona ei ole mitään nähtävänä", sanoi Haukanfilmi tyytymättömänä pudistaen päätänsä; „ja meidän piilopaikkamme on vielä pimeyden peitossa. Menkää takimaiseen rotkoon, te jotka tarwitzette lewätä, ja koettakaa nukkua; meidän täytyy huomen-aamulla ennen auringon nousua olla liikkeellä ja mitä kireinmin koettaa ehtiä Edward-linnaan, Mingoen vielä nukkuesa".

Kora totteli kohta lehoitusta ja Alise seurasi häntä, mutta pyysi Heyward'in seuraamaan heitä. Unkas nosti peitettä, päästääkseen heitä aukon läpi, ja kun sifaret kääntyivät häneen kiittääkseen häntä kohteliaisuudesta, niin he näkivät metsästäjän istuvan sammuvan tulen ääressä mietiskellen sitä käsittämätöntä melua, joka oli heidän iltahartauttaan häirinyt.

Heyward otti mukaansa palawan kekäleen, joka lewitti himmeän walon heidän uuteen asuntoonsa, ja oli nyt ensi kerta, siitä kuin he lähtivät Edward'ista, yksin tyttöjen kanssa.

„Alkää meitä yksin jättäkö", sanoi Alise; „me emme voi tällaisessa paikassa maata tuon hirveän huudon vielä kowisiamme kaituessa".

„Tarkastakaa me ensin linnamme turwallisuutta", wastasi hän, „ja puhukaamme sitten vasta lewolle menemisestä?"

Hän meni luolan takimaiseen päähän aukolle, jonka edessä riippui willa-waippa. Hän nosti sen ylös ja hengitti raitista ja wirvoittavaa ulko-ilmaa. Wirran toinen haara juoksi lapean ja syvän juotin läpi, jonka wesi oli pehmeään kallioon laivanut, ja joka nuodosti luonnollisen juojan waaraa vastaan.

„Luonto on warustanut yli-pääsemät-

tömän suojan meille tälle puolelle", jatkoi Heyward, osoittaen pystysuoraa kallion seinää, ennenkuin hän laski peiton alas; „ja kun tiedätte uskollisten miesten walwovan etumaisessa luolassa, en tiedä miks'ei rehellisen isäntämme neuwoa nondatettaisi. Täytyyhän teidän myöntää, Kora, että lepo on teille molemmille wälttämättömän tarpeellinen?"

„Koran on tosin myöntäminen teidän olewan oikeassa, waikka hän ei woi lehoitustanne noudattaa", wastasi wanhempi sifarista, joka oli istunut Alisen wiereen ruohoista walmistetulle wuoteelle: „Onhan meillä monta muutaakin syytä lewottomuuteen kuin tuo hirvuihin huuto. Woinmeko unohtaa isämme tuskaa, joka tietää lapsensa olewan tässä syhdänmaassa niin monien waarojen keskellä?"

„Hän on soillas ja tietää metsässä olewan monta turwapaikkaa".

„Hän on isä, eikä woi luontoaan keltää".

„Di, kuinka hellä hän aina oli minua wallatonta tyttöä kohtaan!" sanoi Alise nyhyhtien. „Me olimme itsekkäät, sifareni, waatiesamme päästä hänen luokseen näin waarallisella ajalla!"

„Woi olla, mutta me tahdoimme waan hänelle rakkauttamme ja lempeyttämme osoittaa".

„Kun hän kuuli teidän tulostanne", sanoi Heyward, pelko ja rakkaus taistelivat hänen powessaan, mutta jälkimäinen, jota pitkällinen ero oli, jos mahdollista, enentänyt, pääsi pian voitolle. „Salomielisen Korani uljaus heitä tänne johdattaa", sanoi hän, „ja sitä en tahdo wastustaa".

„Eikö hän mitään puhunut minusta, Heyward?" kysyi Alise. „Hän ei suinkaan pientä Aliseaan kokonaan unhottanut!"

„Sehän olisi mahdotonta", wastasi nuori mies. „Hän puhui teistä sulimmalla rakkaudella ja kerta hän —"

Dunkan herkefi puhumasta, sillä tuo kauhistawa huuto kuului taas ja saattoi hänet waikeumaan. Samassa filmänvä-

päykessä metsästäjä nosti peittoa ja näytti kowin hämmästyneeltä, sillä tämä salaisuus näytti uškaawan tuntematonta waa-

raa, jota vastaan hänen kokemuksensa ja taitavuutensa ei mitään mahtanut.

Seitsemäs Luku.

„Tämä waroitus on meidän parhaafemme, ja jos vielä piiloittelisimme tässä luolassa, niin ylönkatsoisimme sitä“, sanoi Haukansilmä. „Olkoot neitokset täällä, mutta Mohikaanit ja minä aiomme pitää wahtia kallioilla ja majuri tulee kaifanssamme“.

„Onko waara todella niin suuri?“ kysyi Kora.

„Hän yksin, joka kummallisia ääniä lähettää ihmisille waroitukseksi, tuntee wauramme. Minusta se olisi Hänen tahtonsa rikkomista kätkeytyä tällaisten waroitustien kuuluesja! Tuo heikko olentokin, joka kaiket päiwät waan laulaa, on peloissaan ja sanoo olewansa walmis lähemään tappeluun. Jos waan olisi taistelu khyymykessä, niin se olisi asia, jota me kaikki osaisimme ja helposti suorittaisimme; mutta olen kuullut, että kun taivaaan ja maan välillä tällaisia huutoja kuuluu, se ennustaa toisellaista taistelua!“

„Nuori neiti“, wastasi metsästäjä juhallifesti. „Minä olen kolmekymmentä vuotta kunnellut kaikkia ääniä metsässä niin tarkkaan, kuin se, jonka elämä taikka kuolema riippuu hänen korwansa tarkkuudesta. Ei pantterin winkuminen, matkijalinnun äänähdykset, eikä mitkään konna- maisten Mingoin keksimät ääntämiset voi minua pettää. Olen kuullut metsän wakeroiwan kuin kuolewainen ihminen tuskaansa; usein olen kunnellut tuulen surullista huminaa puitten latwoisja sekä salaman räiskähtelemistä ja ukkosen jyri- nää, mutta en milloinkaan kuullut kuule-

wani muuta kuin Hänen rakkauttansa, joka iloitsee kätensä teoista. Mutta ei- wät Mohikaanit enkä minä voi wasta kuultua parfumista selittää. Senwuoksi uskomme sen olewan meidän hywäsfemme annetun merkin“.

„Se on kummallista!“ huudahti Heyward. „Olkoonpa se rauhan tahi sodan merkki; siitä pitää selkoa saada. Minä seuraan teitä, ystäwäni“.

Kuu oli nousnut ja walaisi jo paikka paikoin wettä, mutta kallio, jolla he seisoiwat, oli vielä wallan pimeässä. Paitse alas syököwän weden kuminaa ja satun- naista tuulen lehyhtää ei hiiskaustakaan kuulunut. Turhaan he katseliwat toista rantaa kohti, keksiäksensä jotakin elon oji- tusta, joka woiisi outoa ääntä selittää.

„Täällä ei näy mitään muuta kuin ihanan illan hiljainen thyneys. Kuinka ihailisimmekaan tällaista paikkaa ja sen sulosta yksinäisyyttä, muussa tilaisuus- desja“, sanoi Heyward Koralle, sillä ty- töt olivat seuranneet miehiä ulos.

„Kuulkaa!“ kuisiasi Alise.

Taas kuului sama huuto ikäänkuin wir- van sywyhdestä.

„Woipiko joku täällä olewista sanoa mikä tämä on?“ kysyi Haukansilmä. „Minä en usko sitä tähän maahan kuuluwaksi“.

„Minä tunnen tätä ääntä warfin hy- win“, sanoi Dulkan, „sillä olen usein kuullut sitä tappelu-tantereella. Se on hewosen parkuna; useinmiten se parkuu näin tustasta, mutta joskus pelostatin. Katsuni on joko metsän petojen saaliina,

taikka on se vaarassa, eikä voi sitä wälttää. Partu eshytti minua luolassa, mutta ulkona sen warsin hywin tunnen".

Metsästäjä ja hänen kumppaninsa kummittelivat tätä selitystä suurimmalla tarkkuudella. Molemmat Indianit pääsivät tavallisen huutonsa: „Hugh!“ Mutta metsästäjä, vähän aikaa mietittyänsä, otti wastataikseen.

„En voi sanojanne kieltää“, sanoi hän, „sillä en hevosten tapoja tunne, waikka olen syntynyt missä niitä oli yleensä. Sudet kai kuljeskelewat kalliolla niiden yläpuolella, ja peljästyneet elävät huutawat apua. Unkas“, jatkoi hän Delawaari kielellä, „mene alas weneesesi ja mistä käle hylkiöiden sokaan, muuten tehnee pelko sen, minkä sudet eiwät woi, ja siten me huomenna olemme ilman hevositta, juuri kun niitä parhaiten tarvitsemme“.

* Nuori Indiani aikoi juuri astua weneesen, kun pitkällinen ulwonta kuului wirran rannalta ja wähitellen häwisi kaukaiseen metsään, ikäänkuin olisimat pedot wapaatahtoisesti luopuneet saaliistansa. Unkas metähtyi kohdakkoin mitä nopeimmin talaisin ja nuot kolme metsäläistä alkoivat taas hiljaisen neuwottelun.

„Me olemme olleet kuin metsästäjät, jotka owat eshyneet metsään ja jotka eiwät moneen päivään ole aurinkoa nähneet“, sanoi Haukansilmä. „Nyt olemme taas löytäneet tien, ja se on selwä. Istutkaa kalweesen tuon pyökkipuun juurelle ja odottakaamme mitä Jumala wasta on meille lähettämä. Puhukaa hiljaa, waikka ehkä olisi parempi, että jokainen puhuisi waan oman itsensä kanssa“.

Indianit asettuivat sellaiselle kohdalle, josta woivat molempia rantoja nähdä, mutta itse he olivat kätettyä, jotta eiwät näkyneet. Heyward toi luolasta hylkilisen sassafrasi-ruohoja ja lewitti niitä molempain luolain välillä olemaan halkeamaan; sinne sifaret istuivat, sillä he olivat siellä suojassa kallioiden takana. Heyward asettui niin lähelle heitä, että woi puhua heidän kanssaan. Dawid piilekse,

Indianein esimerkkiä noudattaen, kallion halkeamaan, jotta hänen pitkät koipensa eiwät olleet näkywissä.

Täten kului tuntikausia ilman mitään häiriötä. Kuu nousi taivaalle ja walaisi suloisella loisteellaan rauhallisesti nukkumia tyttöjä. Dunkan lewitti Koran saalin niiden yli ja haki itselleen sopivan leposijan kalliolla. Dawid alkoi pian kuorsata oikein kowasti, ja niin kaikki, paitsi Haukansilmä ja Mohikaanit, nukkuiwat sikeintä unta. Nämät kolme miestä olisimat pitkällään tuuri kalliollansa ja katseliwat taukoamatta kapean wirran wastakaista rantaa. Ei wähinkään hiiskausta jäänyt heiltä huomaamatta; tarkintaan kuuntelija ei olisi woinut kuulla heidän hengittämän. Tämä kesti sifin kunnes kuu lasi ja waalea juowa idässä ilmoitti päivän koittawan.

„Nyt on aika lähteä matkalle“, kuiskasi metsästäjä Heyward'ille. „Herättäkää neitokset ja valmistaukaa astumaan weneesen, kun tuon sen rantaan“.

„Onko yö ollut rauhallinen?“ kysyi Heyward. „Minä puolestani luulen, että uni woitti warowaisuteni“.

„Kaikki on vielä hiljaa kuin keski-yöllä. Olkaa waiti ja olkaa sukkelat!“

Heyward nosti saalia nukkumain tyttöjen päältä ja tämä liikunto saattoi Koran ojentamaan kättänsä ikäänkuin työntäkönsä häntä pois ja Alise sanoi suloisella äänellä: „Ei, rakas isä, me emme olleet yksin; Dunkan oli kanssamme“.

„Niin, suloinen, wiaton tyttö“, kuiskasi ihastunut nuorukainen; „Dunkan on täällä ja niin kauan kuin hän elää ja sinä olet vaarassa, hän ei milloinkaan sinusta eroa. Kora, Alise! Herättäkää! Lähtö on käsisä!“

Nuorempi sifari kirkkain kowasti ja toinen nousi yht'äkkiä seisolleen pelosta hurmautuneena, sillä Heyward'in vielä puhuesssa oli nousut niin hirweä huuto ja räähminen, että weri hänen suonissaan milt'ei hyytynyt pelosta. Minuuttin aikaan kuului siltä kuin olisimat pi-

mehden henget pääsivät valloilleen ja hel-
littäneet raiwoansa päästämällä kauheim-
paa räähynää ja kiltunaa. Huudot ei-
vät tulleet mistään erityisestä suunnasta,
waan joka rotkosta ja kolosta, kallioista,
wirran syvyydestä ja ilmasta. Tämän
hirmittävän melun keskellä Dawid nousi
seisolleen ja pitäen kädet korwillansa hän
huudahti:

„Mitä tämä rähinä on? Duko hel-
wetti pääsyt valloilleen, kun ihmiset täällä
tawalla kirkaisewat?“

Usein pysyyn pamaus kuului samassa
vastapäisestä rannasta ja onneton lau-
laja kaatui herwottomana samalle kalliolle,
jolla hän oli nukkunut. Mohikaanit was-
tasivat rohkeasti wihollistensa hirweään
huutoon, jonka he pääsivät nähdesäänä
Dawidin kaatuwan. Kova ampuminen
seurasi nyt, mutta molemmin puolin ol-
tiin niin wiisaita, ett'ei silmäräpähysen-
kään aikaa jätetty jäsentäkään suojeluksesta.
Duncan kuunteli huolellisena, kuuluisiko
airojen loisketta, sillä hän luuli pa'on
nyt olewan heidän ainoa pelastuskeinonsa.
Mutta wenettä ei näkynyt ei kuulunut.
Hän luuli jo metsästäjän pettäneen hei-
dät, kun pysy pamahti ja surkea huuto
kuului, joka ilmoitti, että Haukansilmän
pysy oli uhrin saawuttanut. Tämän
wähäpätoisen tappion jälkeen hyökkääjät
kohta wetäytyivät takaisin ja kaikki oli
taas hiljaa kuin ennen tätä äkki-arwaa-
matonta melskettä.

Duncan käytti tätä hetkeä rientääkseen
Dawidin luo, jonka hän kantoi siihen hal-
keamaan, jossa tyttöt olivat. Seuraa-
wassa silmänräpähysesä koko seurue oli
kokoontunut tähän werrattain turwalliseen
paikkaan.

„Tämä mies parka on skalppinsa pe-
lastanut“, sanoi Haukansilmä, mutta hän
on estimerkki siitä, että ihminen voi syn-
tyä liian pitkällä kielessä! Suoraa hul-
luuttahan oli näyttää kuusi jalkaa lihaa
ja wertä paljaalla kalliolle noille raiwo-
kaille raakalaisille! Minun käy waan ih-
meekseni, että hän pääsi siitä hengissä“.

„Eikö hän ole kuollut?“ tyyji Kora.

„Woinmeko mitenkään auttaa tätä on-
netonta miestä?“

„Ei, kyllä hän vielä on hengissä, ja
kun hän saapi nukkua wähsen, hän kyllä
tointuu jälleen ja on tulewa entistä jär-
kewämmäsi kunnes hänen hetkensä tulee“,
sanoi Haukansilmä. „Kanna hänet si-
jään, Unkas. Kuta kauemmin hän saa
nukkua, sitä parempi hänelle“.

„Te uskotte siis, että Indianit tule-
wat takaisin“, sanoi Heyward.

„Woinko uskoa, että nälkäinen susi tyy-
tyy yhteen suupalaan? Heiltä on mies
kaatunut ja heidän tapanja on wetäytyä
takaisin, kun kärsiwät tappion. Mutta
ne tulewat pian takaisin skalppejamme
anastamaan. Ainoa toiwomme on“, jat-
toi hän wakawalla äänellä, „puolustaa
kallioa siksi kunnes Munro woi lähettää
meille apua! Suokoon Jumala sen pian
tapahuwan, ja sellaisen miehen johdan-
nolla, joka Indianein tapoja tuntee!“

„Te kuulette, Kora“, sanoi Duncan,
„että kaikki riippuu isänne huolesta ja
kokemuksesta. Tulkkaa siis Missen kansja
luolaan, jossa ainakin olette suojaissa wi-
hollistenne murhaawilta pysyhyttä, ja woitte
onnetonta kumppaniamme hoitaa“.

Kun he tulivat luolaan, alkoi Dawid
wähitellen tointua.

„Duncan“, sanoi Kora, kun tämä aikoi
lähteä ylös kalliolle. Nuorukainen py-
sähtyi ja kääntyi puhujan, jonka kaswot
olivat käyneet kalman kalpeiksi. „Muis-
tatakaa, Duncan, että meidän pelastuksemme
riippuu teistä, että isämme kokonaan luot-
taa teihin, — ja“, lisäsi hän punastuen,
„muistakaa kuinla rakas olette kaikille,
jotka Munron nimeä kantawat“.

„Jos jokin woisi lisätä omaa häpeäl-
listä rakkauttani elämään“, sanoi Hey-
ward, luoden tietämättänsä silmäyksen Mis-
seen, „olisi se näin hellä wafuutus. So-
tamies ei saa tappelua karttaa, mutta
tehtäwämme ei ole waikea; se on ainoas-
taan muutamia tuntia torjua noita weri-
koiria“.

Wastausta odottamatta hän lähti ulos

luolasta ja yhtyi taas metsästäjän ja hänen kumppaninsa seuraan.

„Minä sanon sinulle, Unkas“, wirkoi metsästäjä, Heyward'in heitä lähestyessä, „että tuhlaat ruutiasi wallan turhaan. Wähän ruutia, hiukan lyijyä ja pitkä käsivarasi melkein aina saattawat Mingon kuolin=parkea päästämään. Se on aina fin minun kokemukseni näitten lurjuksien suhteen. Mutta, ystäväni, palatkaamme piilopaikkaamme, sillä ei kukaan tiedä milloin Matkwat taas ryntäävät esiin“.

Indianit palasivat hiljaan määrättyille paikoilleensa. Kesellä saarta kasvoi muutamia pieniä, surkastuneita mäntyjä, muodostaen pienen viidakon, johon Haukansilmä hirven nopeudella kiihuhti, ja Dunkan seurasi häntä. He kättivät itsensä parhaimman mukaan pensaitten ja kiivilohkareitten väliin. Heidän yläpuolellansa oli paljas ympyriäinen kallio, jonka kumpaisellakin puolella wesi loiski ja räisähtyi ja syöksi alas syvyyteen, kuten jo olemme kertoneet. Kun päivä nyt oli koittanut, he selwään woivat nähdä wastaista rantaa ja metsää sekä eroittaa esi-neitä puitten ja pensaitten välillä.

Nyt seurasi pitkä ja lewoton odottaminen ja wartominen, mutta uutta ryynnäköä ei kuulunut. Dunkan alkoi jo toivoa, että heidän wihollisensa olivat läheneet tiehensä, mutta kun hän lausui tämän ajatuksen Haukansilmälle, tämä epälewästi pudisti päätänsä ja wastasi:

„Ette tunne Matkwan luontoa, jos luulette, että hän on niin helposti karvoitettu. Täällä oli wähintään neljäkymmentä noita riwiiditä, ja he tietäwät liian hywin kuinka monta meitä on, niin wähhällä luopuaksensa jahdistista. Siljaa! Katsokaa wettä tuolla yläpuolella misä se syöksée kallioa alas. Wuot rohkeat weitikat owat uineet alas putoukseen ja kowa omni on saattanut heidät saaren kärkeen. Olkaa waihi ja pysykää liikkumatta, taikka menetätte hiukset kiireestänne yhdessä wihahduksessa“.

Heyward kohotti päätään kätköstänsä ja näki joukon noita werta=himoawia wihol-

lisiä uiwan nientä kohti, jossa ranta oli wähemmän jyrkkä kuin muissa paikoin. He tiesiwät, että siitä olisi helppo päästä pakolaisten luo, jos heidän yrityksensä onnistuisi. Haukansilmän herettyä puhumasta neljä ihmisen päätä nähti muutamain paljaalle kalliolle pysähtyneitten wesiajo=puitten takaa. Seuraawassa silmänräpäyksessä wiides ihmis=muoto näkyi wedessä wähän matkaa saaresta. Indiani ponnisteli kaikin woimin päästättänsä turwa=paikkaan ja ojensti jo toisen kätensä rannalla seisomia towerittansa kohtaan, kun kuohuwa wirta wei hänet mukaansa. Hän kohosi ensin ylös kädet ylöspäin ja silmät selällään ja sitten hän kumajawalla loiskeella syöksi alas kauheaan syvyyteen. Hurja epätoiwon parku nousi syvyydestä ja sen jälkeen oli kaikki taas hiljaa kuin haudassa.

Dunkan alkoi kohdakkoin rientää onnetoman awuksi, mutta metsästäjä tarttui rauta=fourallaan häneen ja piti häntä alallaan.

„Tahdotteko saattaa meidät kuoleman omiksi ilmoittamalla Mingoille misä olemme?“ kysyi Haukansilmä wakaasti. „Tämän kautta on latingillinen ruutia säästetty ja ampuma=warat owat nyt yhtä kallis=arwoiset muille kuin hengittäminen wäshyneelle hirmelle. Pankaa uutta ruutia pistoolinne, sillä sumu on ehkä tehnyt sitä kosteaksi, ja olkaa walmis taiteluun“.

Sen sanottua metsästäjä pani formensa suunsa eteen ja päästi pitkän, kimakan wihellyksen, johon Mohikaanit kohta wastasivat. Dunkan näki päitä pistäywän esiin wesiajo=puitten takaa, mutta ne katosivat taas yhtä sukkelaan nähtywistä. Melkein kuulumaton rätinä hänen takanaan saattoi hänen katsomaan taaksensa, ja hän näki Unkas'in ryömiwän pitkin maata hänen rinnallensa. Haukansilmä puhutteli häntä Delawaari=kielellä, jonka jälkeen Unkas piileikse wiidakkoon samoin kuin hekin ja kaikki wartoivat mitä oli tulewa.

Wähän aikaa warrottuaan äänettöminä, Unkas matalalla äänellä lausui: „Hugh!“

„Minä näen heitä, poika“, sanoi Haukansilmä. „He kokoontuvat par'aikaa hyökätäksensä meidän kimppuumme, muuten he kyllä kättisivät litaiset selkänsä puitten taakse. Hyvä, tulkaat waan“, lisäsi hän tarkastellen pöyhänsä; „heidän johdattajansa ainakin on kuoleman oma, olkoonpa hän waikka itse Montkalm“.

Samassa kajahteli taas kauhistawa sotahuuto metsästä ja tätä merkkiä totellen neljä Indiania hyökkäsi pillopaikastansa esiin. Heyward olisi mielellään rynnännyt heitä vastaan, mutta metsästäjän ja Unkas'in estimerkki saattoi hänen pysymään paikallansa. Kun heidän wiholdisensa, jotka pitkällä loikaussilla ja hirweästi kirkaisten samosivat mustia kallioita ylös, olivat muutaman sylen päässä heistä, Haukansilmä lauskaisi pöyhänsä. Esimäinen Indiani hyppäsi ylös kuin haavoitettu hirwi ja putosi sitten kuperkeikkaa syvän kallion halkeamaan.

„No, Unkas!“ huudahti metsästäjä, wetaen pitkän puukonsa tupesta. „Annu nyt tuota takana seisowaa silju-kitaa; nuo kaffi muuta me kyllä voitamme!“

Unkas totteli, ja ainoastaan kaffi wiholdista oli jäljellä. Heyward oli antanut toisen pistoolinsa Hautansilmälle ja he riensivät mäen rinnettä alas wiholdisiansa vastaan. He ampuivat molemmat yht'aikaa, mutta yhtä huonolla menestyksellä.

„Minä arwasin sen“, sanoi metsästäjä, heittäen halveksitun pienen aseensa koskeen. „Tulkaa nyt, helwettiin koirat!“

Tuskin olivat nämät sanat lausutut ennenkuin hän kohtasi jättiläis-kokoisien, julman näköisen metsäläisen. Samalla aikaa Dunkan otteli toisen raakalaisen kansa. Haukansilmä ja hänen wastustajansa tarttuivat kumpikin toinen toisensa ylös-nostettuun käteen, jossa waarallista puukkoa pitivät. Minuutin aikaa he seisoiwat katsellen toinen toistansa silmiin ja ponnistaen woimiaan, kunnes

wiholdin wiimein walkean miehen karautut suonet woittiwat Indianin wähemmin harjauntuneita jäseniä. Metsästäjä sai aseellisen kätensä irti ja työnsi terävän aseensa wiholdisensa alastomaan rintaan.

Sillä wälin Heyward oli vielä waarallisempaa taistelua taistellut. Hänen kepeä miekkansa särkyi jo ensi ottelusja. Kun hän nyt oli ilman kaitetta puolustus-aseetta, riippui hänen pelastuksensa kokonaan hänen ruumiin-woimistaan ja uskaliaisuudestaan. Hän ei ollut kumpapaakaan omaisuutta wailta, mutta wiholdisensa olikin hänen wertaisensa. Onneksi hänelle onnistui riistää ase wiholdiseltaan; tämän puukko, näetsen, putosi kalliolle heidän jaloillensa, ja nyt alkoi aika kauhakka siitä, kumpi heistä woisi heittää toista huimaawaa korkeutta alas läheiseen sywään rotkoon. Jokainen uusi ponnistus wei heidät lähemmäksi törmää. Molemmat taistelijat panivat wiimeiset woimansa woimakkaasen ponnistukseen ja kumpastuivat juuri sywyhyden partaalla. Heyward tunsi raakalaisen kouristawan hänen kurkkuaansa, näki hänen julmaa nauruansa ja huomasi samassa, että hänen woimansa wähitellen heikkeniwät, ja hän oli kauhessa tuskasja. Tästä äärimmäisessä hädässä musta käfi ja wälkkywä meitsi wilahdi hänen silmäinsä edessä. Indiani päästi kaappauksensa kun weri wirtana wuoti hänen poikkileikatuiesta kalwoimistaan; ja kun Unkas weti Dunkan'in takaisin, tuijotti tämä yhä vielä wiholdisensa, jonka hurjat kaswot osoittiwat julmuutta ja pettymystä, ja joka samassa putosi kauhessa jyrännettä alas sywyhyteen.

„Kätkeykääte, kätkeykääte!“ huudahti Haukansilmä, joka juuri oli wiholdisensa surmannut. „Suojaan henkenne tähden! Työ on ainoastaan puoleksi tehty!“

Muori Mohikaani päästi kowan riemuhuudon ja riensi Dunkan'in kansa kulkulaa ylös wiidakkoon, jossa hakiwat suojaa kallioiden ja pensaiden wälillä.

Kahdeksas Luku.

Metsästäjä ei ollut syyttä heitä warittanut. Vastapäisellä rannalla olemat Indianit näyttivät erinomaisella tarkkaavaisuudella taistelua katselleen ja sen seurausta odottaneen, sillä he eivät ampuneet yhtäkään laukausta taistelun keskuksessa. Laukaus olisikin voinut olla yhtä turmiollinen ystäväille kuin viholliselle. Mutta samassa filmänröyryksessä kuin taistelu päättyi, kuului taas rauheita ulvonta ja sitä seurasi tiivas ampuminen.

Chingachgook, joka tappelun kestäessä liikkumattomana oli pysynyt paikallaan, päästi, kuullessaan Unkas'in riuuu-huudon, hänkin lyhyen huudahduksen, jonka jälkeen hän ampui yhtä perää vähymätömällä huolella paikkaansa puolustaen. Sitten kului useita minutteja. Ryntäjät wälitiin ampuivat yhtä haawaa, jotta kallio jyräsi, wälitiin ystytellen. Waikka kallio lohkeili ja puut ja pensaat useissa paikoin ammuttiin pirstoiksi piiritettyjen ympärillä, heidän suojansa oli niin hywä, että tähän saakka Dawid oli ainoa haavoittunut heistä.

„Polttakoot waan ruutiansa“, sanoi warowa metsästäjä, kun kuula toisen perästä winkui hänen ympärillään. „Täältä saadaan warmaankin ko'olta lyijyä kun tämä kahakka on ohitse, ja luulenpa niiden weitikkain wäsywän leikkiin, ennenkuin nämät kiwet armoa anovat. Unkas, sinä tuhlaat rae-haulia lataamalla pysyhyäsi liika kowasti“.

Tywen hymy ilmoitti nuoren Mohikaanin ymmärtäneen näitä englannin kielellä lausutuita sanoja, mutta hän ei mitään wastannut.

„Minä en jalli teidän Unkas'ia soimata“, sanoi Dulkan. „Hän jaloimmalla ja rohkeimmalla tavalla pelasti henkeni ja on saawuttanut ystäwän, joka ei milloinkaan ole kiittolisuuden welkaansa unohtawa“.

Unkas kohotti wäjäsen päätään ja ojensi kätensä Seywardille. Haukansilmä, joka

tyhneesti, mutta ystäwällisesti katseli tätä tunteiden osoitusta, puhkesi sanomaan:

„Sydänmaasja usein tapahtuu, että ystäwät pelastawat toinen toisensa hengen waarasja. Olen minäkin monta kertaa Unkasin hengen pelastanut ja muistan warsin hywin hänen wiisi kertaa seisoneen minun ja kuoleman wälillä; kolme kertaa Mingoja vastaan, kerta kulkiesamme Horikanin yli, ja —“

„Tuo kuula oli tawallista paremmin tähdätty“, huudahti Dulkan, kun kuula löi kallioa vastaan aiwan lähellä heitä. Haukansilmä katseli lyijykappaletta, pudisti päätään ja sanoi:

„Tämä kuula on litistynyt, niinkuin se olisi pilwistä tullut“.

Unkas osoitti pysyhyllään erästä kohta heidän hläpuolellaan, ja nyt oli asia selwä. Wirran oikeanpuolisella rannalla kaswoi tammi, jonka laajalle ulottuwista oksista yksi ulottui wirran toiseen rantaan saakka. Tällä osakalla istui lehtien wälillä Indiani, osaksi kätettyä puun rungon takana.

Nämät paholaiset kiipeewät taiwaasen saakka, saattaaksensa meidät turmioon“, sanoi Haukansilmä. „Pidä häntä alalansa, poika, siksi kunnes saan „Sirwen-tappajan“ ladatuksi, niin hätyhtämme häntä molemmin puolin puuta yht'aikaa“.

Metsästäjän annettua merkin ampumiseen, laukasiwat he samalla aikaa pysyhyjensä ja tammen lehtiä ja kuorta lensi ylt'ympäri ilmaan. Mutta Indiani nauvoi pilkallisesti ja ampui toisen kuulan wastineeksi, joka riisti latin Haukansilmän päästä. Vielä kerta kuului hurja ulvonta metsästä ja kuulia wilisi piiritettyjen pään ympärillä.

„Tästä on loppu tehtävä“, sanoi metsästäjä, lewottomasti ympärilleen katsellen. „Unkas, kutsu isääsi tänne; meidän on tarwis kaikkia aseitamme, saadaksemme tuon kawalan konnan alas puusta“.

Kun Unkas ijällensä osoitti heidän wi-

hollisensa asemaa, pääsi tämän suusta tuo tavallinen huudahdus „Huh!“ — jonka jälkeen hän, sen enempätä hämmästystä osoittamatta, keskusteli tovereidensa kanssa Delawaari-kielillä, ja sitten jofainen palasi paikallensa pannahtensa päätöksen toimeen.

Tammessa istuva soturi oli taukoamatta ampunut, vaikka ilman menestystä. Hänen vihollisensa walppaus, näet, teki hänen ponnistuksensa mitättömiksi, sillä he tähtäsivät häneen joka kerta kuin joku hänen jäsenistään tuli näkyviin. Kuitenkin hänen kuulansa yhä sattuiwat piiloitetun joukon keskelle. Seyward'in waatteet, jotka tekivät hänen helposti tunnettavaksi, olivat repaleiksi ammutut ja kerta wuoti werta pienestä haawasta hänen käsivarresjansa. Wihdoin Huroni innosaan unohti olla waroillansa. Mohikaanein terävät filmät huomasiwat hänen jalkansa, jotka pistiwät esiin lehtien välisistä pari tuumaa puun rungosta. He ampuiwat yhtä haawaa ja osasiwat maaliin. Matuksen nopeudella Hautansilmäkin ampui tammen latwaa kohti. Lehdet kahisiwat kowasti, pysy putosi alas puusta ja raafalainen heilui ilmassa, epätoimossa tarttui hän käsillään puun oksiin.

„Ampukaa, Jumalan tähden, ampukaa vielä laukaus häneen!“ huudahti Dulkan ja käänsi kauhistuneena filmänsä pois, nähdesjansa kanssa-ihmistä näin hirwitävässä tilassa.

„Ei rahtuakaan!“ huusi paatunut metsästäjä. „Hänen kuolemansa on warma, ja meillä ei ole ruutia turhaan tuhлата, sillä tällaiset tappelut Indianein kanssa wäliin kestävät päiväkausia. Tässä on tyshmys: heidänkö skalppinsa wai meidän. Ja Jumala, joka on meidät luonut, on luonut meihin rakkauden elämään“.

Ulwonta metsästä herkesi, ampuminen taukosi ja jeta ystävät että viholliset katseliwat onnetonta, joka wallan toivotomasssa tilassa riippui taiwaan ja maan välillä. Kolme kertaa nosti metsästäjä pysyhyä ampuakseen häneen, ja yhtä monta kertaa hänen warowaisuutensa teki aiko-

muksensa tyhjäksi, ja hän laski sen hiljaa takaisin alas. Wihdoin Huroni toinen käsi irtautui ja waiwai hervottomana alas hänen siwullensa. Nyt seurasi turha ponnistus uudestaan saada kiinni osaa; Hautansilmä ampui, ja onnetoman pää painui alas rintaa wästen ja raafalainen putosi kuin lyijykappale alas kuohuwaan koskeen.

Ei mitään riemuhuutoa kuulunut, waan Mohikaanit katseliwat kauhistuneina toinen toistansa. Metsästä kuului hurja huudahdus, ja sitten kaikki taas oli hiljaa. Hautansilmä pudisti päätänsä suutuksijasaan hetken-aikajesta heikkoudestaan ja lausui ääneentien käytöksensä pahetsumista.

„Se oli viimeinen kuulani, ja tämä oli poikamainen telo“, janoi hän. Mitä se minuun kosti, putosko hän elämästä tai kuolleena koskeen? Hän kuoli kuitenkin kohta. Unfas, mene weneelle ja tuo iso ruutiwarwi tänne; siinä on kaikki ruutimme ja me tulemme tarwitsemaan viimeisen rahdunkin siitä, taikka en Mingoin luonnetta enää tunne“.

Nuori Mohikaani meni rantaan; mutta muutaman minuutin kuluttua hän päästi kowan huudon; kaikki pienen seurueen jäsenet kiihuhiwat hänen luoksensa rantaan ja näkiwat kohta mikä oli syynä Mohikaanin hämmästyksen.

Wähän matkaa kallioista heidän pieni weneensä nähti ajelewan tyhneellä weden pinnalla, ja näytti siltä kuin olisi joku näkymätön woima sen liikkeitä ohjannut. Tuskin metsästäjä näki weneen, ennenkuin hän nosti pysyhyä ja ampui. Mutta ei mitään pamahdusta kuulunut, vaikka jäkeniä lensi piipun suusta.

„Se on liian myöhäistä!“ huudahti Hautansilmä, laskien hyödyttömän pysyhyä alas.

Samasssa uskalias Huroni nosti päänsä meneen laidan yli ja weneen kulkiessa täyttä wauhtia wirtaa alas hän heilutti kättänsä ja päästi riemullisen woiton huudon. Wastineeksi kuului kimakka ulwonta ja nauru metsästä, joka oli niin pilkallinen ja kauhea, että olisi luullut

wiidenkymmenen pahan hengen riemuinneen kristityn sielun kadotuksesta.

„Noh, naurakaa waan, te perkelelen si-fiöt!“ sanoi metsästäjä, istuutuen kallion kärkele ja heittäen pyssynsä jaloilleensa; „sillä kolme luotettawinta ja parhainta pyssyä näissä metsissä ovat nyt yhtä hyödyttömät kuin yhtä monet peitji-ruohon warret“.

„Mitä nyt on tekeminen?“ kysyi Dunfan, joka alussa oli joutunut hänille, mutta nyt oli rohkeaisjut mieltänsä. „Miten meidän nyt käy?“

Saukanfilmä wastasi ainoastaan osoittamalla formellaan päänsä ympäri, siten, ett'ei ystävään länä-olijoista woinut hänen tarboitustaan epäillä.

„Eihän tilamme toki niin toivoton ole?“ huudahti nuorukainen. „Huronit eivät vielä täällä ole. Me woimme luolia puolustaa ja estää heitä maalle nousemasta“.

„Millä?“ kysyi metsästäjä tylhsti. „Unkas'in nuolillaako wai waimoin kyyneleillä? Ei, ei, te olette nuori ja rikas; teillä on ystäviä ja arwaan kyllä, ett'ei silloin miellellään kuole. Mutta“, lisäsi hän, luoden filmäyksen mohikaaneihin, „muistakaamme olewamme usaliaita miehiä ja osoittakaamme metsien asukkaille että walkean miehen weri woi wuotaa yhtä wapaasti kuin punaisen“.

Dunfan kääntyi indianeihin ja huomasi heidän käytöstään, että hänen pahimmat aawistuksensa oliwat todet. Chingachgoot, joka istui toisella kallion kärkele, oli pannut tomahawkinsa syrjälle ja oli juuri ottamaisillaan kottan höyhänen päästään ja silitti hiustupsuansa ikäänkuin walmistaaksensa sitä sen wiimeistä ja kauheaa tehtävää warten. Hänen kaswonsa näyttiwät tyhneiltä mutta miettiwänsiltä ja hänen mustista, loistawista filmistään katosi wähitellen sotainen, hurja katse.

„Tilamme ei woi olla niin wallan toivoton“, sanoi Dunfan; „juuri tässä hetkessä woipi apu olla lähellä. En näe yhtään wihollista! He owat wäshneet

taisteluun, jossa niin suuri waara heitä uhkasi“.

„Woipi kulua minuutti taikka tuntikin ennenkun nuo käärmeet hiipiwät kimpuunne; ehkä owat he jo niin lähellä, että kuulewat joka sanan, jonka puhumme“, sanoi Saukanfilmä. „Warmaa on, että he tulewat, eikä meillä ole wähintäkään pelastuksen toiwoa. Chingachgoot“, — sanoi hän delawaari-kielellä, — „weljeni, me olemme taistelleet wiimeisen taistelunne yhdesjä, ja makwat tulewat riemuittesemaau wiisaan Mohikaanin ja walkean miehen kuolemasta, jonka siluät ja pyssy owat niin maintot“.

„Stkekööt Mingoim waimot heidän laatureita satureitansa!“ wastasi Indiani ylpäästi. „Mohikaanein suuri käärme on kiemuroillut heidän wigwan'eissaan ja myrkyttännyt heidän riemuansa niiden lasten wakeroinisella, joiden isät eivät ole totia palanneet! Ystioista sotilasta lepää kaukana heimonja hautoista siitä kun lumi juli, eikä lufaan woi sanoa, mistä ne löydetään, kun Chingachgoot'in kieli waikeenee. Wetäkööt esiin terawimmän puukkonja ja heiluttakoot parhainta tomahawkinsa, sillä tuimin wihollisensa on heidän wallasjansa. Unkas, poikani, käste noita pelkureita joutumaan!“

„He etsiwät kalojen joukosta kuollutta toweriansa“, wastasi nuori päällikkö matalalla ja suloisella äänellä. „Huronit uisfentelewat nälkäisten anferiaitten joukossa! He putoawat tanmeista kuin heidelmät, jotka owat walmit syödä, ja delawaarit naurawat!“

„Niin“, wikkoi metsästäjä, „ja pian he tulewat tekemään meistä lopun. Ja minun, joka olen walloinen mies, tulee kuolla niin kuin sellaisen miehen sopii ilman pilkka-lauseitta ja ilman sydämen katkeruutta!“

„Miksi ensinkään kuolla?“ kysyi Kora astuen esiin. „Tie on molemmiin puolin awoinna. Paetkaa metsiin ja rukoilkaa Zumalalta apua! Menkää, urhoolliset miehet, me olemme jo liian suuresa welassa

teille, emmekä enään tahdo saattaa teitä onnettomuuteen meidän tähtemme“.

„Ette tunne irokeesein miekkautta, neiti, jos luulette heidän jättäneen tien metsiin awoimeksi“, vastasi Haukkanen, ja lisäsi yksinkertaisesti: „Mutta wirta tosin piakoin weisi meidät niin etäälle, ett'eivät heidän pysynsä meitä saavuttaisi“.

„Poettakaa siis wirtaa. Miksi wiihytte armottomain wihollistemme uhrien lukua lisätäksenne?“

„Miksi?“ toisti metsästäjä ylpeästi ympärilleen katsellen; „siksi että miehen on parempi kuolla hywällä omalla-tunnolla, kuin elää pahan oman tunnon waiwaamana. Mitä me Murro'lle vastaisimme, kun hän kysyi, mihin ja miten me hänen lapsensa jätimme?“

„Menkää hänen tykönsä ja sanokaa, että olette jättäneet heidät hakeaksenne heille mitä pikaisinta apua“, vastasi Kora. „Sanokaa, että huronit wiewät heidät pohjoisiin sydänmaihin, mutta jos pian tulee apu, woiwat ehkä pelastua. Mutta jos Jumala sallisi awun tulewan liian myöhään“, jatkoi hän yhä heikommalla äänellä, „niin wiekää hänelle sulimmat termeiset hänen tyttärlitään ja sanokaa ett'ei hänen pidä surra heidän aikaista kuolemaansa, waan elää toiwossa jälleen tawata lapsiansa Jumalan tykönä tawaisa“.

Metsästäjä näytti hywin liikutulta; hän mielti wähdän aikaa ja sanoi wihdoin:

„Hänen sanansa owat järkewät! Mutta se mikä on oikein ja sopiwa puna-ihoiselle, on synty walkealle miehelle. Ehingachgoof! Unkas! Kuuletteko mustasilmäisen waimon puhetta?“

Hän puhutteli nyt towereitaan delawaari-kielellä ja he kuuntelivat häntä mitä suurimmalla tarkkuudella. Wanhempi heistä näytti aprikoivan hänen puhettansa. Hetken aikaa mietittyhensä lausui hän sanan „Hywä“ omituisella äänen-painolla, joka on hänen kansasjansa tawallinen. Sitten hän pisti puukonsa ja tomahawkinsa jälleen wyöhönjään ja meni hitaasti sille kallion kärjelle, joka oli ensin suojassa

siitä rannasta, jossa wiholliset olivat. Siinä hän seisahdutti, osoitti formellansa metsää, syöksihe alas weteen ja häwisi näkymistä. Metsästäjä wiipyi wiefä wähdän aikaa, puhutellaksensa jalomielistä neitoa.

„Wiisautta on joskus suotu nuorille niin hywin kuin wanhoillekin“, sanoi hän; „ja teidän neuwonne oli wiisas. Jos te wiedzään metsiin, niin taittakaa pensaitten oksia tiellänne ja tehkää jälkejänne mahdollisimman lieweiksi, sillä jos ihmisen filmä woi niitä eroittaa, olkaa wakuutettu siitä, että teillä on ystäwä, joka seura teitä maailman ääriin saakka, ennenkuin hän kerkiiä teitä etsimästä“.

Hän puristi ystäwällisesti Koran kättä, laski pysynsä, katseltuaan sitä suru-wielisesti minuutin aikaa, warowasti alas ja meni rantaan.

„Jos ruinta olisi ollut kylätki, niin tämä onnettomuus ei koskaan olisi tapahtunut“, sanoi hän, ja minuutin jälkeen häntäkin oli häwinnyt näkymistä.

Kaikkein filmät kääntyiwät Unkas'iin, joka järkähtämättömän ja tyhneen näköisenä seijoi nojaten kallioa wasten. Wähän aikaa odotettuaan Kora osoitti wirtaa ja sanoi:

„Wiholliset eiwät ole ystäwiänne huomanneet; eikö teidänkin jo ole aika lähteä?“

„Unkas jääpi tänne“, vastasi nuori Mohikaani tyhneesti.

„Pifätäksensäkö wankeutemme hirmuisuutta ja wähentääksensäkö pelastuksen toiwomme. Menkää, jalo-mielinen nuorukainen“, jatkoi Kora luoden filmänsä alas wälttääksensä Mohikaanin filmäyksiä ja ehkä tuntien waltaansa hänen ylitsensä, „menkää isäni tykö ja olkaa minun luottawin lähettilääni. Pyytääkö häntä uskomaan teille johdon hänen tyttärensä pelastamisessa. Menkää, minä pyydän teitä sitä tekemään!“

Nuoren päällikön wakaa ja tyhni katjanto käwi kolkoksi, mutta hän ei lauan miettinyt, waan meni kuulumattomin as-

kelin kallion yli ja waipui alas kuohu-
waan wirtaan.

Luotuaansa viimeisen katseen Unkas'iin, Kora kääntyi Heyward'iin ja sanoi wapijewin huulin:

„Olen kuullut teidän olewan taitawan uimarin, Dunkan; noudattakaa sentähden näiden yhsinfertaisten ja uskollisten miesten wiisasta esimerkkiä“.

„Sekö se uskollisuus on, jota Kora Munro toiwoo suojeleijansa osoittawan?“ kysyi nuori mies hymyillen surullisesti.

„Nyt ei ole aikaa tshjiin wiisastelemisiin ja arweluihin“, wastasi tyttö; „waan hetki, jolloin jokainen welwollisuus on yhtä tarkkaan punnittawa: Meille ette enää moi olla awuksi, mutta woitte pelastaa henkenne toisien ja läheisempien ystäwien tähden“.

Heyward ei wastannut mitään, waan loi surullisen katseen Miiseen, joka riipui hänen käsiwarresansa kuin turwaton lapsi.

„Ajatelkaa“, sanoi Kora, hetken aikaa waihi oltuaansa, „pahin onnettomuus, mikä moi meitä kohdata, on kuolema; ja jokaisen tulee kuolla silloin kun Jumala tahtoo“.

„Löytyy kuolemaakin kamalampia onnettomuuksia“, sanoi Dunkan, „joita sen läsnä-olo, joka mielellään kuolisi teidän edestänne, ehkä moi estää“.

Kora herkesi kohta lehoittamasta häntä lähtemään, ja käärien saalinsa ympärilleen weti hän melkein tunnettoman Miisen mukanaan luolan sisimpään soppeen.

Yhdeksäs Luku.

Kiivaan taistelun näin äkillisesti muut-
tuesä hymenmäksi hiljaisuuksi, Heyward'in mieli oli niin kiihoittunut, ett'ei hän oikein woinut käsittää, oliwatto nämä wasta tapahtuneet seikat tosi-asioita, waiho waan unen-näköjä.

Wihollista ei nähtynyt ei kuulunut; kaikki oli hiljaa ja Heyward alkoi taas toiwoa.

„Huroneja ei näy“, sanoi hän Dawid'ille, „kätkeytäämme luolaan ja usko-
kaamme kaiten muun Jumalan haltuun“.

„Muistaakseni minä kahden kauniin neitosen kanssa waisasin ylistys- ja kiitos-wirsiä Jumalan kunniaksi“, wastasi laulun opettaja; „sitten minua rangais-
tiin synteini tähden. Olen ollut unen-
tapaisessa horvoksessa ja kuulin niin kauhistawia ääniä, että kowiani wihlasi, ja lunlin maailman lopun olewan lähellä“.

„Mies parha! Oma aikanne oli tosin loppuansa lähellä. Nouskaa ja tulkaa

minun kanssani; minä wien teidät paik-
kaan, missä epäsointuisia ääniä ei kuulu.

„Paljon weden kohinaa on sulaista kuunnella“, sanoi Dawid. „Eikö ilmassa kuulu kiljuna ja huutoja kuin kadotet-
tuin henkien —“.

„Ei nyt enää“, keskeytti häntä Heyward. „Ne owat jo lakanneet ja toiwon että ne, jotka päästiwät nämä huudot, owat kautana täältä. Kaikki on hiljaa, paitti wesi. Tulkaa siis sisään sinne, missä woitte wapaasti wirslänne waisata“.

Dawid hymyili surullisesti, mutta hän näytti kuitenkin iloiselta, kun hänen rakkaasta laulustansa oli puhe, ja nojaten Heyward'in käsiwarteeseen hän astui luolaan. Dunkan latoi oksia ja risuja aukon eteen, jotta ne kokonaan kätkiwät sen. Tämän heikon suojan sisäpuolelle hän pani ne willa-waipat, jotka metsä-miehet oliwat sinne jättäneet, jotta luolan sisim-

mäinen osa oli pimeä, mutta etunaiseen osaan päästi valoa siitä kapeasta halkeamasta, jonka läpi yksi wirran haaroista juoksi, vähän alempana yhdistyäkseen toiseen haaraan.

„Indianein peri-aate, joka saattaa heidät toivottomassa tilassa taistelematta tyhtymään onneensa, ei ole mieleeni“, sanoi Heyward järjestäessään peittoja; „meidän mieli-lauseemme, joka sanoo: „Niin kauan toivoa kuin eloakin“, on lohdullisempi ja someltu paremmin joti-laan luonteeseen. Teitä, Kora, en tahdo tyhjillä lohdutus-sanoilla rauhoittaa, sillä teidän oma mielen-lujuutemme ylläpitää teidän rohkeuttanne; mutta emmekö voi teidän itkevän sisarenne kynneleitä kuivata?“

„Minä olen lemollisempi nyt, Dunkan“, sanoi Alise, nousten sisarensa sylistä ja koettaen näyttää tyhneeltä, vaikka kynneleet vielä waluivat hänen postiansa alas. „Tässä piilopaikassa olemme warmaan turvaspa; toivokaamme, että nuot jalomieliset miehet, jotka jo ovat niin paljon meidän tähtemme uskaltaneet, voivat meidät pelastaa.“

„Nyt hyvä Alisemme puhuu niinkuin Munro'n tyttären tulee puhua!“ sanoi Heyward puristaen hänen kättänsä. „Kun miehellä on kaksi näin uskaliasta tyttöä rinnallansa, niin hän häpeisi osoittaidamuuna kuin sankarina.“

Hän istuutui sitten keskelle luolaa ja tarttui jäljellä olemaan pistooliinsa wafawin käsiin. „Jos Huronit vielä tulewat“, mutisi hän itselleen, „niin he eivät tule walloittamaan luolaamme niin helposti kuin luulewat.“

Hänen lausuttuaan nämät sanat, oli kaikki taas hiljaa; ylt'ympäriällä wallitji haudan hiljaisuus. Kaitis aamu-ilma tunki luolaan ja wirwoitti ystäwiemme mieltä. Kun minuutti toisensa jälkeen kului, eikä mikään heidän turwallisuuttaan häirinyt, niin toivo jälleen heräsi heidän sydämissään, waikk'ei kukaan heistä puhunut toisille siitä.

Dawid yfistään ei näyttänyt näistä

waihtelewista mielen-liikutuksista mitään tietävän. Aukosta tulewa walon jäde lankefi hänen waaleille kaswoillensa ja pienelle kirjalle, jonka lehtiä hän käänteli, estiesjään wirttä, joka someltuiji heidän tilaansa. Wihdoin hän näytti löytäneen, mitä etsi, sillä hän alkoi sointuwalla äänellä wEIFata ihanaa wirttä.

„Eikö tämä woi olla waarallista?“ kysyi Kora katsoen Heyward'iin.

„Mies raukka! Hänen äänensä on niin heikko, ett'ei se woi kuulua kauas weden kofinaspa“, oli wastaus. „Suofaa hänen siis wEIFata, koska se woi tapahtua waaratta.“

Waiikka laulajan ääni oli heikko, oli se kuitenkin niin liikuttawa, että Alise tietämättänsä purskasti itkemään kuunnellesjansa wEIFua. Kora hymyili ystäwällisestji Dawidille ja Heyward, joka totisen ja wakaan näköisenä oli katsellut luolan aukkoa, loi leppeän katseen häneen. Kuulijain mieltymys rohkaiji laulajan mieltä ja hän lauloi, jotta luolan holwi kajahti. Yht'äkkiä kuului ulkoa hirweä kiljunta, joka saattoi Dawid'in herkenemään laulamasta.

„Me olemme hufaspa!“ huudahti Alise heittäytyhen Koran syliin.

„Ei vielä“, wastasi Heyward, „huuto tuli saaren keski-kohdalta ja he päästiwät sen nähdesjäänä kuolleita kumppaneitaan. Meitä ei vielä ole keksitty ja sentähden on vielä toiwoa.“

Waiikka heillä ei ollut wähintäkään pelastuksen toiwetta, niin Dunkan'in sanat kuitenkin rohkaijwät tyttöjen mieltä siihen määrään, että he ääneti odottiwat mitä tulewa oli. Toinen huuto pian seurasi ensimmäistä, jonka jälkeen kauhea melu kuului yli koko saaren, ja ulottui wihdoin luolan yli olewalle kalliolle.

Kiljunta sellainen, jommoista ainoastaan hurjimmaspa rainospa olewat ihmiset woiwat päästää, lewisi äkkiä joka taholle. Muutamat huusiwat towereilleen rannasta ja kallioilla olewat wastasiwat. Jo kuului huutoja molempain luolain välillä olewasta halkeamastakin. Sanalla

Janoen: raakalaisten melu lewisi niin nopeaan kallion ympärillä, että peljästyneet kumtelijat pelkäsiwät heitä pian leksittäwän.

Keskellä tätä hälinää kuului raikas riemu-huuto lähellä luolan aukkoa. Heyward joutui epätoivoon, luullen huudon ilmoittawan että Indianit olivat heidät leksineet. Mutta tämä luulo katosi, kun hän kuuli raakalaisten kokoontuvan sille paikalle, johon Haukansilmä oli pysähtynyt. Hän taasi selwään eroittaa eri Indiani-murteita, ja niiden joukossa hän kuuli Kanadanin indianein murretta. Yht'äkkiä kuului huuto: „Pitkä Pysy!“ — nimitys, jolla Heyward muisti kuulensa wihollistensa tarcoittaneen rohkeaa englantilais-jotajoukon tiedustelijaa ja metsästäjää, ja jonka hän nyt kuuli wast'ikään olleen hänen kumppaninsa.

„Pitkä Pysy! Pitkä Pysy!“ kuului jokaisen suusta, kunnes koko joukko näytti olewan kotoontuneena woiton merkin ympärille, joka nähti ilmoittawan, että sen hirvuminen omistaja oli kuollut. Melskeisen keskustelun jälkeen, jota wähän wäliä hurjat riemu-huudot keskeyttiwät, raakalaiset taas enrosiwt huutaen wihollisen nimeä, jonka ruumista he, sen Heyward heidän puheestansa päätti, toiwoiwt löytämänsä saaresja.

„Nyt“, kuisasi Heyward wapisewille tytöille, „nyt on päättävä hetki käsisjä! Jos he eiwät piilopaikkaamme keksi, niin olemme pelastetut! Kaikisja tapauksisja olemme wihollistemme puheen mukaan wakuutetut siitä, että ystäwämme owat päässeet pakoon ja parin tunnin sisällä woimme saada Webb'iltä apua“.

Nyt seurasi parin minuutin kauhea hiljaisuus, jolla ajalla Indianit erinomaisen tarkasti pitkittiwät etsintäänsä. Monta kertaa luolasja olijat kuuliwt heidän askeleitanja, kun he kulkiwt kätettyä aukon ohi. Wihdoin lehtikasa alkoi liikkua, yksi peiton kulmista kuisahti alas ja heikko walon säde tunki luolan sisimmäiseen osaan. Kroa sulki wapisewan Alisen syliinsä ja

Duncan kawahti salaman nopeudella jaloillessa. Samassa silmänräpähkessä kuului huuto saaren kesti-kohdalta, joka osoitti että wiholliset wihdoin olivat läheisen rotkon löytäneet. Hurja hälinä ilmoitti, että koko joukko oli kokoontunut tähän rotkoon ja sen ympärille.

Kun molempain luolain sisimmäiset aukot olivat aiwan lähellä toisiansa, Duncan, joka katsoi pelastuksen wallan mahdolltomaksi, asettui Dawidin ja sisarien eteen, suojellaksensa wiimemainituita ensi hyökkäystä vastaan. Heidän onneton asemansa oli saattanut hänet epätoivoon ja hän meni aiwan lähelle sitä suojusta, joka eroitti hänen armottomista wihollisistaan, ja tirkisti pienestä aukeamasta toiseen luolaan, katsellaksensa wihollisten liikkeitä.

Aiwan lähellä häntä seisoi ko'okas Indiani, jonka woinakasta ja käskewää ääntä hänen towerinsa näyttiwät tottelewan. Luola oli täpö täynnä raakalaisia, jotka par'aitaa ryöstiwt ja raasteliwt metsästäjän halpoja kapineita. Dawidin haawa oli painanut lehdet punaisiksi; raakalaiset huomasiwt sen kohta, ja tämän menestyksen merkin johdosta he päästiwt ulwonnat, kuin jahti-koirat, jotka jälleen löytäwät hirwen jälkiä. He riisitiwt luolasja olewan wuoteen hajalle, kantoiwat osjat ja lehdet halkeamaan ja waristiwt niitä ikäänkuin olisiwt luulleet sen miehen piilewän niissä, jota he niin kauan olivat wihanneet ja peljänneet. Hurjan näköinen Indiani lähenei päällikköä, kantaen sylillisen osja ja osoittaen tumman punaisia pilkkuja, joita niissä oli; hän ilmoitti iloaan kirkumalla niin kuin Indianit ainakin. Heyward käsitti syyn tähän riemuun wasta silloin kun hän kuuli lausuttawan nimen „Pitkä Pysy“. Raakalainen wiskasi risukimpun siihen kasaan, jonka Duncan oli toisen luolan aukon eteen latonut ja sulki sen kautta Duncan'ilta näkö-alkan. Hänen esimerkkiänsä noudattiwt toiset Indianit ja tekivät siten tietämättänsä wihollistensa piilopaikan turmallisemmaksi. Ei kukaan tullut ajatelleeksi liemmin tarkas-

tella kasaa, jonka luulivat tovereidensa sattumalta sinne latoneen.

Dunkan taas alkoi toivoa; kepeillä askelilla hän palasi luolan keskelle ja istui entiselle paikalleen, josta hän waipaasti woi nähdä rantaa lähinnä olewaa aukkoa. Indianit nähtävästi muuttivat päätöstänsä ja lähtiwät pois luolasta samalle paikalle, josta olivat tulleet. Surkea walitushuuto ilmoitti heidän taas kotoontuneen kuolleiden tovereidensa ruumiiden ympärille.

„He owat lähteneet pois, Kora“, kuiskasi Heyward, „ja me olemme pelastetut! Kiittäkäämme Sumalaa, joka meidät niin armottomain wihollisten käsistä on pelastanut!“

„Sen tahdon tehdä!“ huudahti Alisenousten Koran sylistä ja heittäytyen innostuneena polwilleen paljaalle kalliolle. „Kiitos Sumalan, joka harmaapäisen isän kyhneitä on säästänyt; joka on niiden hengen pelastanut, joita niin hellästi rakastan!“

Heyward ja Kora katselivat liikuttuina tätä ehdotonta hartauden osoitusta ja edellisen mielestä hursteaus ei milloinkaan ollut näyttänyt niin ihanassa muodossa kuin hän nyt näki sen. Alisen silmistä loisti kiitollisuuden hohde; hänen poskensa käiwät taas punaisiksi ja hän näytti hywin iloiselta. Mutta, waikka hänen huulensa liikkuiwat, näyttiwät sanat, joita hän aikoi lausua, ikäänkuin jäätyneen hänen huulilleen jostakin äkki-

näisestä pelosta. Hänen kaswonsa käiwät taas kalman-karwaisiksi, hänen silmänsä tuijottiwat liikkumattomina eteenpäin ja hänen kätensä, jotka hän oli aiwasta kohti kohottanut, waipeuivat alas. Heyward kääntyi ja näki aukossa Maguan wihaiset ja julmannäköiset kaswot.

Tässä kauhistawassa hetkessä Heyward'illa toki oli sen weran mielen malttia, että hän Indianin kaswoista huomasi tämän ei vielä heitä keksineen, sillä hänen silmänsä, jotka olivat ulko-ilmaan tottuneet, eiwät vielä olleet moineet eroittaa esineitä pimeässä luolassa. Heyward aikoi juuri seuralaisiensä wetäytyä luonnollisen kiwiseinän muodostamaan nurkkaan, kun hän Indianin äkki muuttuneesta katsannosta huomasi sen olewan liian myöhäisen, sillä heidät oli jo keksitty.

Indianin iloa ja hurjaa riemua ilmoitawata silmäys oli niin inhoittawa, että Heyward, unhottaen kaikkea muuta, nosti pistoolinsa ja ampui. Sawun hajottua oli heidän petollinen oppaansa kadonnut näkymistä. Hetken kuluttua koko joukko syöksi hirmuisesti karjaisten luolaa kohti ja ennenkuin Heyward ennätti toipua, niin hänen heikko, risuista tehty suoja-seinänsä oli hajotettu ja luola oli täynnä wihollisia, jotka olivat molemmista aukeamista tulleet sisään. Hän ja hänen towerinsa wedettiin pillostaan esiin päiwän walkeuteen, jossa riemuitsewat Huronit heitä ympäröiwät.

Kymmenes Luku.

Indianit olivat wastoin tapaansa säästäneet sekä tyttöjen että Heyward'in hengen. Muutamat raakalaisista hypisteliwät tosin wiimemainitun sotilas-puvun koristeita ja heidän silmäyksensä ilmoitti-

wat selwästi, että halusiwat koristuksia omistaa, mutta päällikön käskewä ääni hillitsi heidän himojaan, ja Heyward hawaitsi, että heidät armahdettiin jotakin erittäin tärkeää tarkoitusta warten. Toi-

set sotilaat sillä wälän hakivat perin pohjin molemmat luolat ja kun eivät mitään löytäneet, niin he jälleen kokoontuivat toisten luo, lähestyivät waukejansa ja lausuiwat uhkaawalla äänellä nimen „Pitkä Pysy“.

Dunkan ei ollut hymmärtäwintään heidän kiwaita kysymystänsä ja Dawid, joka ei ranskan kieltä osannut, ei hymmärtänyt mitään. Wihdoin Dunkan pelkästi suuttawansa wihollistansa itsepäihyhdellensä ja katseli ympärilleen Maguaa, joka woisi olla hänelle tulkkina.

Tämä Indiani käyttihe wallan toistin kuin hänen towerinsa. Toisten toimekkaasti tyhyttäessä lapsellista himoan koruihin ja ryöstäessä metsästäjän wähearwoisia tawaroita, Magua seijoi wäheän matkaa wangeistanja ja näytti niin tyhneeltä ja tyhytwäiseltä kuin olisi hän jo petollisuutensa pää-taroituksen saawuttanut. Kun Heyward ensin katsoi entisen oppaansa silmiin, käänsi hän äkisti silmänsä pois, sillä raakalaisen katse oli niin julma että häntä hirmutti. Hän koetti kuitenkin hillitä wassenmielisyhtään ja puhutteli wihollistansa.

„Kawala Kettu on liian suuri sotilas“, alkoi hän, „ewätäksensä aseettomalle miehelle ilmoittaa, mitä wihollisensa sanoivat“.

„Se kysywät sitä metsästäjää, joka metsien polkuja ja teitä osaa“, wastasi Magua, haastaen murtemaa englannin kieltä, „Pitkä Pysy! Hänen pysyinsä on hywä, hänen silmänsä eivät milloinkaan ole suljetut, mutta Kawalan Ketun henkeä vastaan hän ei woi enempää kuin walkean päällikön lyhyt kiwääri“.

„Kettu on liian rohkea sodassa saamia haamoja muistaaksensa“.

„Oliko sota silloin, kun wäshnyt Indiani lepäsi sokuri-waahteran alla syöden ohraansa? Kuka pani pensaat wäijywiä wihollisia tähteen? Kenenki kieli oli rauha, kun hänen sydämensä oli veri-punainen? Kuka weti puukkonsa esiin? Maguako sanoit, että sota-tappara oli otettu maasta

ja että hänen kätensä oli sen ylös kaitwanut?“

Dunkan ei uskaltanut Indiania joimata muistuttamalla hänelle hänen omaa petollisuuttaan, waan oli waihi. Mutta kun kärsimättömät raakalaiset näkiwät lyhyen keskustelun lakanneen, nousi uudestaan huuto: „Pitkä Pysy“.

„Te kuullette“, sanoit Magua, „punaiswitten Huronein waatiwan Pitkän Pysyyn henkeä, muuten he ottawat niiden wertta, jotka owat hänet piiloittaneet!“

„Hän on poisja — hän on karannut liian kauas joutuaksensa teidän käsiinne“.

Indiani hymyili ylönkatfella wastatesjaan:

„Kun walkoinen mies kuolee, luulee hän päässeensä rauhaan, mutta puna-ihoiset osaat heidän wihollistensa haamujaakin räätä. Misjä on hänen ruumiinsa? Näyttäkää Huroneille hänen skalppinsa“.

„Hän ei ole kuollut, waan paennut“.

Magua pudisti epäilewäisesti päätänsä ja sanoit:

„Onko hän lintu, joka siipiänsä lewitää? Tahi kala, joka uiskentelee aurinkoa näkemättä? Walkea päällikkö lukee kirjojansa ja luulee Huroneja hulluiksi?“

„Waiikka Pitkä Pysy ei ole kala, hän kuitenkin osaa uida. Hän ui wirtaa alas, kun ruuti loppui ja Huronein filmät olivat pilwen takana“.

„Ja miksi walkea päällikkö jäi tänne?“ kysyi wielä epäilemä Indiani. „Onko hän kiwi, joka pohjaan painuu, taikka polttaako skalppi hänen päätään?“

„Teidän kuollut kumppaninne, joka putoi koskeen, woisi kyllä sanoa ett'ei ole kiwi, jos hän wielä hengissä olisi“, sanoit suuttunut nuori mies. „Walkea mies usko, ett'eivät munt kun pelkurit jätä heidän waimojaan yksin“.

„Dsaawatko Delewaarit uida yhtä hywin kuin he osaat wuidakoisja hiipiä?“ kysyi Magua. „Misjä on Suuri Käärme?“

Dunkan, joka näistä kanadalaisista nimityksistä huomasi, että hänen wihollisensa

paljon paremmin tunsiwat hänen entiset kumppaninsa, kuin hän itse, wastasi wastakoisesti:

„Hänkin on mennyt wirtaa alas“.

„Nopea Hirwi ei ole täällä?“

„En tiedä ketä „Nopeaksi Hirweksi“ fanotte“, sanoi Dunkan.

„Uukas“, wastasi Magua. „Suuren Käärmeen“ poika on „Nopea Hirwi“. Onko hänkin mennyt wirran yli metsään?“

„Jos tarhoitatte nuorempaa Delawaa-ria, niin hänkin on mennyt wirtaa alas“.

Huronit olivat ihmeteltävällä kärsiwälisyyhdellä odottaneet kansa-puheen päätöstä. Kun Heyward taukosi puhumasta, he kaikki käänsiwät silmänsä Maguaan ja näyttiwät waatiwan selitystä siitä, josta oli puhuttu. Heidän tulkkinsa wiittasi wirtaa ja selitti yhtä paljon liikkeillään kuin fanoilla, mitä hän oli Heyward'ilta kuullut.

Kun Indianit saiwat kuulla asian laidan, päästiwät he kauhean huodon, joka ilmoitti, kuinka kowin olivat tulleet petetyiksi. Muutamat ryntäsiwät raiwoisina rantaan, toiset sylkiwät weteen ikäänkuin kostaaksensa sitä sen muka osoittamasta petoksesta. Jotkut ja juuri hirwittäwimmät joukossa, loivat tuimia silmähyksiä wankeihin, jotka wielä olivat heidän walsansansa. Yksi raakalaisista tarttui Alisen kulta-kutriin, jotka waluiwat alas hänen hartioilleen, ja heilutti weitsensä tyhön pään yli ikäänkuin näyttääksensä, millä julmalla keinoin sen ihana koristus oli pois riistettävä. Heyward yritti turhaan rientää Alisen awuksi nähdesjansa tätä; hänen kätensä olivat sidotut ja kun hän koetti wäähänkin liikkua, tarttui Indianein johdattaja hänen hartioihinsa ja piti hänet alallansa. Hän huomasi kohta että oli wallan hyödytöntä taistella näin suurta ylituomaa vastaan ja tyytyi onneensa. Hän rohkaisi seuralaisten mieltä wakuuttamalla heitä, että Indianit melkein aina uhaawat enemmän kuin he toden perään panewat toimeen.

Mutta waikka hän koetti tällä wakuu-

tulkella rauhoittaa tyttöjä, niin hän ei kuitenkaan itseänsä pettänyt. Hän tiesi aivan hywin, että kauhea kohtalo heitä uhkasi ja waikka hän nähti rauhalliselta ja lujamieliseltä, niin hänen sydämensä tykytti kowasti joka kerta kuin joku heidän julmista wihollisistaan lähenei turwattomia tyttöjä, taikka loi tuiman katseen heihin, jotka tuskin olisiwat hyenneet wäähäpätöisintäkään rynnäköä wastustamaan.

Hänen pelkonsa wäheni kuitenkin suuresa määrässä, kun hän näki johtajan kutsuwan sotureitansa neuwotteluun. Keskustelu oli lyhyt, mutta päätös oli nähtävästi yksimielinen. Raakalaiset wiittasiwat usein siihen suuntaan, jossa Webb'in leiri oli, ja pelkäsiwät luultawasti wauraa siitä kohden. Tämä ajatus näytti jouduttawan heidän päätöstään ja kiruh-tawan heidän liikkeitään.

He toiwat nyt pienen ryöstetyn weneen esille ja laskiwat sen weteen lähellä ulkomaisen luolan suuta. Pantuansa aseensa siihen wiittasiwat he wanhoja tulemaan alas ja astumaan weneeseen.

Koska oli wallan mahdotonta wastarintaa tehdä ja wäitteleminen olisi ollut hyödytön, astui Heyward weneeseen, johon hän astui sisarien ja Dawid'in kera. Kun perämies oli astunut weneeseen, syöksihe koko joukko taasen weteen, wene kiiti wirtaa alas ja parin minuutin kuluttua olivat wangit wirran eteläisellä rannalla wastapäätä sitä kohtaa, jossa he edellisenä iltana olivat maalle astuneet.

Täällä Indianit taas pitiwät lyhyen, mutta kiivaan keskustelun, jolla wälin hewoset, joiden äkillistä säikähdystä niiden omistajat luulivat onnettomuutensa syyksi, talutettiin suojapaikastaan esiin. Seurue hajosi nyt. Johtaja astui Heywardin ratsun selkään ja ratfasi edellä suoraan wirran poikki ja suurin osa hänen seuralaisistaan seurasiwat häntä. He häwijsiwät pian metsään jättäen wangit kuuden Indianin huostaan, joiden päällikkönä Magua oli. Dunkan katseli heidän liikkeitään yhä enentywällä huolella.

Indianein wavoisa käytös heitä kohtaan oli saattanut hänet toiwomaan, että heidät wietäisiin wankeina Montkaln'ille. Hän arweli että heidän aikomuksensa oli käyttää Murron rakkautta lapsiinsa wietellaksensa häntä luopumaan welwollisuukistaan kuningastansa kohtaan. Sillä waikka ranskalainen päällikkö oli mainio rohkeudesta ja uljuudesta, niin pidettiin häntä sen ohessa taitawana waltiollisissa weliheissä, jotka eiwät aina siweellisiä welwollisuuksia pidä arwossa, ja joka yleiseen sillä ajalla Europan diplomaattia häpäisi.

Kaikki nämät wiifastelewat mietteet raukeniwat nyt tyhjään, kun hän näki Indianein hankkeita. Se osa seurueesta, joka etewintä johtajaa seurasi, matkusti Horikan'in suuta kohden, ja nyt hänellä ja hänen kumppaneillaan ei ollut muuta toiwoa jäljellä, kuin jäädä julmain woittajiansa wangeiksi. Heyward tahtoi tietää, mitä heitä oli kohtaawa ja päätti koettaa woisiko rikkautensa jotain toimittaa, sen wuoksi hän woitti inhonsa Maguaa kohtaan, joka kaikin puolin käyttihe kuin johtaja ainakin, ja sanoi niin ystävällisesti ja tuttavasti kuin suinkin taifi:

„Tahtoisin sanoa Magualle jotakin, jota ainoastaan niin suuren päällikön sopii kuulla“.

„Puhukaa sitten“, wastasi Indiani hylönkatseella. „Puiilla ei korwia ole“.

„Mutta puinaiset Huronit eiwät ole kuurot ja neuwot, jotka kansan suurille miehille sopiwat, päihdyttäiswät nuoria sotureita. Jos ei Magua tahdo kuunnella, niin walkea sotilas kyllä hymmärtää olla waiiti“.

Indiani lausui pari sanaa kumppaneilensa, jotka häärivät hewosten kanssa, sitten hän meni wähän syrjemmäksi ja wiittasi Heyward'ia seuraamaan häntä.

„Puhukaa nyt“, sanoi hän; „jos sanat owat sellaiset, että Maguan sopii niitä kuulla“.

„Kawala Kettu on osoittanut ansaitsewansa hänen kanadalaiisten isäinjä hänelle

antamaa nimeä“, alkoi Heyward. „Olen nähnyt hänen wiifauttaan ja kaikkea mitä hän meidän puolestamme on tehnyt ja olen sitä muistawa, kun palkinnon hekki tulee. Kawala Kettu ei ainoastaan ole osoittanut olewansa suuri päällikkö sodassa, waan myöskin osaawansa wihollisiansa pettä!“

„Mitä, „Kettu“ on tehnyt?“ kysyi Indiani jäykästi.

„Mitä hän on tehnyt? Eikö hän nähnyt että metsät olivat täynnä waijhiwä wihollisia ja ett'ei käärmekään olisi woinnut liukerella sen läpi heidän huomamattansa? Eikö hän eshynyt tieltä Huronein silmiä soentaaksensa? Eikö hän ollut tahtowinaan palata heimonsa luokse, joka oli häntä pahoin kohdellut ja ajanut häntä wigwam'eistaan kuin koiraa? Ja kun me nä'imme, että hän tahtoi mennä, emmekö häntä auttaneet käyttämällä itsemme siten, että Huronit luuliwat meidän pitämän ystäwäämme wihollisenamme? Eikö kaikki tämä ole totta? Ja kun „Kettu“ wiifautensa kautta oli sulkenut kansalaistensa silmät ja tukkinut heidän korwansa, eiwätkö he unhottaneet kerta kohdelleensa häntä pahoin ja pakoittaneen häntä Mohawk'ien tykö pakenemaan? Ja eiwätkö he ole häntä jättäneet heidän wankiensä kanssa wirran etelä-puolelle, kun itse owat pohjoispuolelle menneet? Eikö „Kettu“ ai'o kääntyä ja wiedä harmaapäisen Skottlantilaisen tyttäriä jälleen heidän isänsä tykö? Kyllä, kyllä, minä nä'en että hän sen tekee ja olen jo miettinyt mitenkä näin suurta wiifautta ja rehelliisyyttä woitaisiin palkita. Ensiksi on William Henrik'in päällikkö palkitsewa tällaista palvelusta niin kuin näin mahtawan päällikön sopii. Maguan koristukset eiwät enää ole olewat tinaa, waan kultaa. Hänen sarwessaan on aina olewa ruutia ystä kyllin; hänen tukkarossaan on olewa yhtä runsaasti dollareja kuin kiwiä Horikan'in rannalla; ja hirwet tulewat nuolemaan hänen kättänsä, sillä ne tietäwät, että on turhaa hänen pysyhänsä paeta. Minä puolestani en tiedä, miten woisin Skottlantilaista woit-

taa kiitollisuudessa; mutta minä, niin, minä tahdon —".

"Mitä antaa nuori päällikkö, joka tulee auringosta päin?" kysyi Huroni.

"Hän antaa tuliveden suolajärvestä olewilta saarilta wuotaa Maguan majaan nopeammin kuin kuniwesan Hudson-wirran, kunnes Indianin sydän on mesilinnun höyheniä keweämpi ja hänen hengähdyksensä puna-apilaa makeampi".

Magua oli wallan ääneti Heyward'in kawalaa puhetta kuunnellut. Kun tämä mainitsi sitä wiefkautta, jota Indiani muka oli omaa heimoansa kohtaamusta osoittanut, niin kuuntelijan kaswot olivat warsin totisen näköiset. Heywardin puhuesssa wäärhydestä, jonka hän oli uskowinaan syhytti, että Maguan oma heimo oli hänet hyljännyt, leimahti niin julma wiha raakalaisen silmissä, että rohkea puhuja uskoi osanneensa oskaan. Ja tultuansa sille kohdalle puheesjansa, jossa hän wiefkaasti yhdisti kostonhimon woitonhimoon, hän ainakin oli wetänyt Indianin huomion puoleensa. Magua oli kysymyksensä lausunut tyhneesti ja arwoftaasti kuin Indiani ainakin, mutta kuitenkin selwään näkyi, että hän hywin innokkaasti wastausta odotti. Hän lasi kätensä haawoitetuille olkapäällensä ja kysyi kiwaasti:

"Tekewätkö ystäwät tällaisia merkkejä?"

"Ampuifiko „Pitkä Pysy" wihollista niin helposti?"

"Hiipiwätkö Delawaarit ystäwiensä päälle kuin käärmeet?"

"Oliiwatko sen korwat kuulleet „Suurta Käärmettä", jota hän olisi toiwonut kuuroffi?"

"Laukaiseeko walkea päällikkö ruutiansa weljensä kaswoihin?"

"Haurastuuko hänen laukauksensa kokaan, kun hän toden perään aikoo surmata?" wastasi Dunkan ollen olewinaan närkästynyt.

Setten waihi oltuansa Magua wihdoin sanoi:

"Se jo riittää. „Kettu" on wiifas päällikkö ja mitä hän tekee, sen saatte piakkoifin nähä. Menkää ja pitäkää

suunne suljettuina. Kun Magua puhuu, on aika wastata".

Heyward lähti hänen luotansa ja Magua meni kumppaniensa luokse ja oli nähtäwästi tyytywäinen heidän warustuksiansa kanssa. Hän wiittasi Heyward'ia auttaamaan neitosia hewosten selkään ja hänen oli käshä totteleminen, waikka se kyllä oli wastahakoista hänestä. Sitä tehdesjään hän koetti lohduuttaa wapiwewia tyttöjä, jotka, peljäten kohtaawansa wihollistensa kauheita filmäyftiä, eiwät uskaltaneet nostaa filmiänsä maasta. Dawid'in ja Dunkan'in hewoset oli toinen joukko wienyt, jonkatähden heidän oli jalkain matkustaminen. Päättämäinen ei kuitenkaan ollut siitä millänsätään, sillä sen kautta hänellä oli tilaisuutta wiioyhtää heidän kulkuaansa. Hän toiwoi, näet, yhä wielä saawansa apua Edward-linnasta.

Magua asettui pienen matkueen etupäähän ja antoi merkin lähtöön. Häntä lähinnä Dawid kulki; sifaruisset ratfastiwat hänen jäljesjensä ja Heyward käweli heidän rinnallaansa. Indianit kulkiwat moilemmiin puolin wankejansa ja osoittiwat erinomaista ja wäshymätöntä walppautta.

Siten he matkustiwat eteenpäin ja äänettömyyttä keskeytti ainoastaan joskus Heyward laulamalla jonkun lohduuttawan sanan neitosille, taikka Dawid, joka wäliin ilmoitti tuskansa sywillä huokauksilla ja huudahduksilla. He kulkiwat yhä etelää kohti ja wallan wastalkaista suuntaa William Henrik-linnasta. Waikka Magua näytti kumppaniensa päätöstä noudattawan, Heyward ei kuitenkaan woinut uskoa, että hänen tarjoumisensa olivat kokonaan unohtetut. Mutta kuitenkin matkustettiin penikulmia rajattomassa metsässä, ilman wäshintäkään toiwetta matkan päättymisestä. Heyward katseli aurinkoa ja odotti tuskallisesti sitä hetkeä, jolloin Magua katsoisi hywäksi kääntyä siihen suuntaan, johon hän toiwoi.

Rora yffin muisti metsästäjän lähtiesjään laulamaa kehoitusta ja niin usein kun hän oli tilaisuudessa siihen, ojensi hän kätensä taittaaksensa puitten ofia,

mutta Indianein walppaus teki nämä waro-keinot waiteiksi ja waaralliseksi; hänen yrityksensä raukesivat usein tyhjään, kun hän näki heidän tuimat katseensa. Yhden ainoan kerran hänen onnistui taittaa oksa ja silloin juolahti hänen mieleensä samalla pudottaa hanhikkaansa, jonka hän tekikin. Mutta yksi Indianeista huomasi sen, otti hanhikan ylös maasta ja antoi sen takaisin Koralle, ja taittoi oksat siten, että näyttäisi siltä, kuin joku eläin olisi tunkiessaan oksien välitse taittanut ne. Sitten hän tarttui tomahawkiinsa ja katseli niin tuimasti Koraa, ett'ei tyttö enää uskaltanut kertaakaan oksaa taittaa.

Koska molemmissa Indiani-joukoissa oli hewosia, joiden kaviot jättivät jälkiä jälkeensä, niin se toivo, että jäljet woisivat opastaa heidän ystäviään, raukesi tyhjään.

Heyward oli monta monituista kertaan tahtonut Maguaa puhutella, mutta Indiani oli niin synkän näköinen, ett'ei hän uskaltanut sitä tehdä. Koko matkalla Magua ei kertaakaan wankejaan puhu-

tellut, ei edes katsonutkaan heihin. Hänen ainoa oppaansa oli aurinko tahi selkaiset wäjä-pätyiset merkit, joita ainoastaan Indianin ajullisuus woipi tulkia, mutta kuitenkin kulki hän hawu-metsien ja pienien jокien yli milt'ei yhtä suoraa kuin lintu. Hän ei milloinkaan näyttänyt epiwän, eikä matkasta wäsywän. Joka kerta kuin wäsyneet matkustajat nostivat silmänsä maasta, näkiwät he hänen tumman muotonsa pilkoittawan puitten väliltä heidän edellään. Hänen päänsä oli järkähtämättömästi käännetty eteenpäin ja kepeä hōyhen hänen pääsänsä heilui sinne tänne tuulessa.

Mutta hänen tarffuutensa ja kiireensä ei ilman tarkoitusta ollut. Kuljettuansa alawan laakson halki, jonka läpi lirisewä puro suikerteli, hän äkkiä wei heidät jyrkkää ja korkeaa kuffulaa ylös. Tyttöjen täytyi astua hewosten seljistä woidaksensa häntä seurata. Tultuansa kuffulan huipulle, joka kaswoi harmaan puita, Magua heittäyhi puun juurelle, nauttimaan sitä lepoa, joka koko seurueelle oli warsin tarpeen.

Yhdestoista Luku.

Indiani oli tätä tarkoitusta warten walinnut yhden noista pyramidi-muotoisista kuffuloista, jotka owat hywin ihmisten luomien multakasain näköiset, jotka Amerikan waltain laaksoissa owat niin yleiset. Tämä kuffula oli korkea ja äkki-jyrkkä ja sen huippu oli tasainen, mutta yksi sen rinteistä oli tawallista säännötömämpi.

Tällä lepo-paikalla nähtävästi ei ollut muuta etua kuin sen korkeus ja muoto, joka teki sen puolustusta helpommaksi ja odottamatonta hyökkäystä melkein mahdottomaksi. Heyward ei kuitenkaan enää toi-

wonutkaan apua; waan koetti kaikilla keinoin lohduttaa heikompia seuralaisiansa. Hewoset saivat syödä wuoren huipulla kaswawien puitten ja pensaitten lehtiä ja Indianit ottiwat ruokawarojansa esille ja lewittiwät niitä tuuhean pyökkipuun juurille.

Matkalla oli yksi Indianeista ampunut hirwen-wastikan ja kantanut sitä hartioillaan lepo-paikkaan. Tätä alkoivat raakalaiset syödä wallan raa'alta. Magua yksin istui erillensä muista, osaaottamatta toisten atriaan, ja näytti omiin ajatuksiinsa wai-puneen.

Tämä Indianeissa harwinainen koftuullisuus herätti wihdoin Heywardin huomiota. Nuori mies luuli, että Huroni mielti, miten hän parhaiten woisi toweidensa warowaisuutta esfytää, woidaksensa saada luvattua palkintoa. Hän nousi istualta ja läheni ikäänkuin sattumalta Maguaa :

„Eikö aurinko jo ole paistanut Maguan silmiin niin kauan, ett'ei hänen tarwitfi pelätä mitään waaraa Kanadalaisilta?“ kysyi Heyward. „Ja eikö William Henrif-linnan päällikkö mieluisammin näkisi tyttäriänsä, ennenkuin toinen yö ehkä kowentaa hänen sydämensä, jotta hän ei palkitjekaakaan teitä niin runsaasti?“

„Rakastawatko waalea-ihoiiset lapsiansa wähemmin aamulla kuin illalla?“ kysyi Indiani tyyneesti.

„Eiwät suinkaan“, wastasi Heyward, joka kohta tahtoi sowitzaa ehetyksensä. „Walkea mies woi unhottaa ja unhottaakin joskus isänsä hautoja; hän woi heretä muistamasta niitä, joita hänen tulisi rakastaa ja kunnioittaa, mutta wanhempain rakkaus lapsiinsa ei milloinkaan kuole“.

„Onko harmaa-päisen päällikön sydän hellä ja muistaako hän niitä lapsia, jotka hänen waimonsa on hänelle synnyttänyt? Hän on kowa sotilaitansa kohtaan ja hänen silmänsä owat kiwestä tehdyt“.

„Hän on ankara huolettomia ja pahoja kohtaan, mutta kohtuullisia ja kellowollisia sotilaitansa kohtaan hän on hywä ja ystävällinen. Olen tuntenut monta hellää isää, mutta en milloinkaan ole nähnyt isää, joka olisi ollut niin hellä lapsiansa kohtaan kuin tämä on. Te olette nähneet Harmaa-pään ainoastaan sotilaitensa johdattajana, mutta minä olen nähnyt hänen silmänsä khyneleitten wallasja, hänen puhuesjansa niistä lapsista, jotka nyt owat teidän wallasjanne“.

Heyward taukosi puhumasta, sillä Indianin kaswoissa osoittihe niin kummallinen tunne. Ensin näytti siltä, kuin hän muistaisi luvattua palkintoa, mutta kun Dunkan jatkoi puhettansa, hänen kas-

wonsa saivat niin ilkeän näön, jotta oli selwää, että joku ahneutta pahempi intohimo riehui hänen powessaan.

„Menkää“, sanoi Huroni kylmästi. „Menkää mustatukkaisen tytön luo ja sanokaa, että Magua tahtoo häntä puhutella. Isä on muistawa, mitä tytär lupaa“.

Dunkan suoritti tämän tehtävän warfin wastahakoisesti.

„Te tiedätte Indianin toivoja“, sanoi hän Koralle, johdattaesjaan häntä Maguan luokse. „Luwatkaa runsaasti ruutia ja willa-waiippoja hänelle. Mutta hänen kaltaisensa panewat kuitenkin suurimman armon wäkewiin juomiin. Woitte itse puolestanne luwata hänelle jonkun lahjan. Muistatkaa, Kora, että teidän ja sisarenne kohtalo riippuu teidän malttawaisuudestanne ja taidostanne“.

„Entä teidän, Heyward?“

„Se on wäähä-aruwoinen. Henkeni on kunnikaani oma, ja minun tulee aina olla walmis sitä uhraamaan taistelussa. Minulla ei ole isää, joka minua odottaa, ja ainoastaan muutamia ystäwiä, jotka kohtaloani surkuttelisiwat. Mutta hiljaa, me lähenemme Indiaania“.

Magua nousi wittalseen istualta heidän tultesjansa ja seisoi lähes minuutin ääneti ja liikkumattomana Koran edessä. Sitten hän kädellään wiittasi Heyward'ia menemään pois ja sanoi:

„Kun Huroni puhuttelee naista, hänen heimonsa sulkee korwansa“.

Heyward lähti pois ja Kora kääntyi Indianiin ja sanoi arwookkaasti:

„Mitä „Ketulla“ on Munron tyttarelle sanottawaa?“

„Kuunnellkaa?“ sanoi Indiani ja tarttui Koran käteen, mutta Kora weti hiljaa kätensä pois. „Magua on syntynyt järwiin punaisten Huronein päälliköksi ja sotilaaksi. Hän näki kahden kymmenen kesän auringon sulaawan kahdenkymmenen talwen lumen wirroiksi, ennenkun hän näki ensimmäisen waalea-ihaisen, ja hän oli onnellinen! Sitten tuliwat hänen Kanadalaiset isänsä metsiin, ja opet-

tiwat häntä tuli-wettä juomaan ja hä-
nestä tuli roisto. Huronit ajoivat hä-
net hänen isänsä hauboilta kuin buffelin.
Hän juoksi järvien rantoja pitkin ja seu-
rasi niiden juoksua „kanuuna-kaupunkiin“
asti. Siellä hän metsästi ja kalasti
kunnes kansa taas ajoi hänet metsien
halke hänen vihollistensa tykö. Se päääl-
liffö, joka syntyänsä oli Huroni, rupesti
wihdoin Mohikaanein soturiksi“.

„Olen kuullut jotakin sellaista“, sanoi
Kora.

„Mitä se „Ketun“ syy, ett’ei hänen
päänsä kiveä ollut? Kuka antoi hänelle
tuli-wettä? Kuka teki hänestä weijarin?
Sen tekivät waalea-kaswoiset, se kansa,
joka on saman värinen kuin tekin“.

„Ja olenko minä vastuun-alainen siitä,
että löytyy ajattelemattomia ja tunnotto-
mia ihmisiä, joiden väri on samallinen
kuin minun?“ kysyi Kora tyyneesti.

„Ei, Magua on mies, eikä mikään
narri. Sellaiset kuin te eivät milloin-
kaan awaa huuliansa palawalle wirralle.
Suuri Henki on antanut teille wii-
fautta“.

„Mitä teidän onnettomuutenne minuun
koskewat?“

„Kuulkaa“, alkoi Indiani taas. „Kun
hänen Englantilaiset ja Ranskalaiset isän-
sä kaiwoivat sotatapparann maasta, niin
„Kettu“ lähti jottaan heimoansa vastaan.
Waalea-kaswoiset owat ajaneet puna-nah-
kaiset heidän metsästys-aloiltansa, ja nyt,
kun he taistelewat, on walkea mies hei-
dän johdattajanaan. Wanha pääalliffö
Horikan’in tykönä, teidän isänne, oli mei-
dän puolueemme suuri pääalliffö. Hän
sanoi Mohawkeille, tee tämä ja tee tuo,
ja häntä toteltiin. Hän sääti la’in, että
jos Indiani nielasi tuliwettä ja tuli hä-
nen sotilaittensa kanssa kangas-wigwan’ei-
hin, niin häntä rangaistaisiin. Magua
awasi mielettömästi suunsa ja kuuma neste
wei hänet Murron majaan. Mitä teki
Harmaa pää? Hänen tyttärensä sanoon
sitä!“

„Hän ei sanojansa unohtanut; waan

rankaisi sitä, joka rikkoi lain“, wastasi
rohkea tyttö. „Hän käytti oikeutta“.

„Oikeutta!“ kertoi Indiani tuimasti.
„Onko se oikeutta tehdä pahaa ja sitten
sitä rangaista? Magua ei ollut hän itse,
se oli tuli-wesi, joka puhui ja toimi hä-
nen sijassansa; mutta Munro ei sitä us-
konut. Huroni-pääalliffö sibottiin waalea-
kaswoisten sotureiden nähden ja häntä
lyötiin kepillä kuin koiraa“.

Kora oli waitti, sillä hän ei tiennyt,
miten puolustaa tätä isänsä waromatonta
ankaruutta Indiania kohtaan.

„Katsokaa“, jatkoi Magua, siepaten
hienon pumpulivaatteen rinnaltansa. „Kat-
selfkaa näitä puukkojen ja kuulien tekemiä
arpia! Niistä voi sotilas kerskata. Mutta
Harmaa pää on jättänyt jälkiä Huroni-
pääalliffön selkään, joita hänen täytyy wal-
koisten vaatteen alle kätkeä“.

„Minä luulin“, sanoi Kora, „että In-
diani soturi oli kärjswällinen ja että hä-
nen sielunsa ei niitä wainoja tuntenut,
joita hänen ruumiinsa kärski“.

„Kun Chippewait sitoivat Maguan
wajaan ja leikkasivat tämän syvän haa-
wan tähän“, sanoi toinen pannen sor-
mensa ylpeästi rinnassansa olemaan sy-
wään arpeen, „nauroi Huroni heitä was-
ten silmiä ja sanoi naisten lyömän liian
helposti. Hänen henkensä oli silloin pil-
wisä. Mutta kun hän tunsi Mun-
ron kepin lyöntejä, niin hänen hen-
kensä oli koiwun alla. Huronin henki ei
milloinkaan ole humalassa; se ei koskaan
loukkaufsia unohta“.

„Mutta woihan sitä sentään lepyttää.
Jos isäni on tehnyt wääräyhtiä teitä koh-
taan, näyttäkää te hänelle, kuinka Indiani
voi antaa anteeksi wääräyhtiä, ja wiekää
hänen tyttärensä hänelle takaisin. Olette
kuulleet majuri Heyward’ilta —“.

Magua pudisti päätänsä itäänkuin kiel-
tä ikkensä häntä luvatuista lahjoista pu-
humasta.

„Mitä tahdotte?“ kysyi Kora tuskal-
lisen wait’olon jälkeen.

„Sitä, jota Huroni rakastaa — hy-
wää hywästä, pahaa pahasta“.

„Tahdotte siis Munron teille tekemää wäärhyttä kostaa hänen turwattomille tyttärillensä. Eikö olisi parempi astua hänen filmäinsä eteen ja waatia sotilaan kostoa?“

„Waalea-kaswoisten aseet owat pitkät ja heidän weitsensä owat teräwät!“ wastasi Indiani ilkeästi nauraan. „Minkätähden „Kettu“ menişi hänen sotilaittensa pysyhyin sekaan, kun hänellä on Harmaa-pään syhdän kädesjängsä?“

„Sanokaa mitä tarfoitatte“, sanoi Kora koettaen hillitä itsensä ja puhua tyhneesti „M’otteko wiedä meidät wankeina metsiin, taşi mietittekö wieläkin suurempaa onnettomuutta? Eikö mikään palkinto woi korwata sitä wäärhyttä, jota olette kärsineet ja eikö löydy mitään keinoa lepyttää teidän mieltänne? Wapauttakaa ainakin lempeää sifartani ja wuodattakaa kaiken kiukunne minuun. Ostakaa rikkautta wapauttamalla häntä ja tyhdyttäkää kostohimoanne yhdellä ainoalla uhrilla. Molempain tyttärin kadottaminen weisi iäkään miehen hautaan, ja mitä „Kettu“ silloin olisi woittanut?“

„Kuulkaa!“ wastasi Indiani. „Waaleat filmät woivat mennä takaisin Horikan’in tykö ja kertoa mitä on tapahtunut, jos mustatukkinainen tyttö wannoo isäinsä Suuren Hengen kautta, ett’ei hän walhetta puhu.“

„Mitä minun tulee luvata?“ kysyi Kora.

„Kun Magua luopui kansastansa, hänen waimonsa annettiin toiselle päällikölle; hän on nyt taas ruwennut Huronein ystäwäksi ja aikoo mennä takaisin heimon haudoille ison järwen rannalla. Seuratkoon englantilaisen päällikön tytär häntä ja eläköön hänen wigwan’issaan ikuisesti.“

Waikka tällainen ehdotus kowin inhotti Koraa, hillitsi hän kuitenkin itsensä ja wastasi wähintäkään heikkoutta osoittamatta:

„Mitä huwitusta Magualla olisi asua samassa majassa waimon kanssa, jota hän ei rakasta ja joka on toista kansaa ja toisen wärinen kuin hän? Paljoo parempi

olisi hänen vastaan-ottaa Munron kulta ja woittaa jonkun Huronin tytön syhdän lahjoillansa ja jalomiehishyhdellängsä.“

Indiani ei minuutin aikaan wastannut mitään, waan loi niin julman ja palawan filmänykseen Koraa, että tyttö häpeällä loi filmängsä maahan, sillä ne olivat ensi kertaa kohdanneet katseen, jota ei yksikään kunniallinen waimo woi sietää. Mutta Magua wastasi wihdoin:

„Kun haawat Huronin seläsä alkaisiwat polttaa, niin hän tietäisi mikä waimo häntä hoitaisi. Munron tytär kantaisi hänelle wettä, surwoisi hänen ohransa ja keittäisi hänen ruokansa. Harmaa-pään ruumis nukkuisi hänen sotilaittensa joukossa, mutta hänen syhdängsää olisi Maguan majassa, jotta hänen puukonsa siihen osaisi.“

„Hirwis! Todella ansaitset kawalaa nimeäsi!“ hundahti Kora, woimatta harmiansa hillitä. „Ainoastaan paholainen woi sellaista kostoa mieltää! Mutta sinä arwaat woimasi liian suureksi. Saat tuta ettei Munron syhdän pelkää.“

Indiani nauroi ilkeästi kuullesjaan tätä rohkeaa puhetta, ja wiittasi kädellängän Koraa menemään. Seyward rienşi kauhistuneen tytön luokse saadaksansa kuulla puheen seurausta. Mutta Kora ei tahtonut peloittaa Alisea, ja senwuoksi hän ei wastannut mitään; mutta hänen näkönsä osoitti, että hänen yrityksensä oli kokonaan mennyt mitättömiin. Sisarensa innoikkaisiin kysymyksiin hän ei wastannut, waan osoitti wihollista ja kuiskasi painaen Alisen rintoihinsa:

„Tuolla, lue kohtaloamme heidän kaswoistansa.“

Magua lähestyi kumppaneitansa, jotta ahnaasti syötyängsä inhoittawaa ruokaansa nyt wiruivat maassa lewäten matkan waiwoista; hän puhutteli heitä arwokkaasti kuin Indiani-päällikkö ainakin. Ja kun hän lausui ensi sanansa, nousiwat raakalaiset ylös. Kosta Huroni käytti omaa kieltängsä, niin wangit ainoastaan hänen wilffaista liikkeistängän arwasiwat puheen sijältöä.

Ulusfa Maguan sekä puhe että käytös oli tyhni ja rauhaifa. Kun hänen oli onnistunut kumppaniensa huomiota herättää, arveli Heyward siitä päättäen, että hän usein viittasi ifoja järviä kohti, hänen puhuvan heidän ifänsä maasta ja kaulaifesta heimostaan. Kuulijat wä-hän wälä ilmoittiwat mieltymystänfä lau-sumalla tuota merkillistä sanaa „Hugh!“ Ja „Rettu“ oli tylläfsi wiifas etuansä käyttämään.

Hän puhui pitkästä ja waiwaloifesta tiestä, jota he olivat matkustaneet awa-roilta metsästyf-aloiltansa ja tylistänfä tullaksensa kanadalaiisten ifänsä wihollifia vastaan sotimaan. Sitten hän luetteli joukkonsa sotureita, heidän hywiä awu-jansa ja hywiä tekojansa heimoansa koh-taan, heidän haawojansa ja heidän otta-miansä skalppeja. Soka kerta kuin hän mainitsi jonkun läsnä-olewista (ja wiifas Indiani ei jättänyt ainoatakaan mainitsematta), mairittelun Indianin kaswot lois-tiwat ilosta. Sitten puhujan ääni aleni ja hän kuwaeli Glenn'in wedenputousta, sen kallioista saarta luolineen, sen kofkia ja pyörteitä; hän mainitsi „Pitkän Pys-hyn“ nimeä ja taukofi puhumasta siffi kunnas se hirweä ulwonta lakkafi, jota raakalafset päästiwät kuullessaan wihat-tua nimeä. Hän osoitti nuorta wangit-tua sotilasta ja kertoi sen kumppanin kuolemaa, jonka wanki oli wirtaan syös-syt. Hän ei ainoastaan kertonut sitä sa-noilla, waan kuwannoillifistifin siten, että hän nuoren puun ofsalla riippuen näytti hänen kauhifawaa tilaansä ja surkeaa kuolemaansä. Tämän kertomuksen jälkeen hänen äänensä käwi walittawafsi, mil'tei julo-fointuifefski, kun hän puhui kaatuneit-ten waimoista ja lapfista, heidän turwat-tomuudestaan ja kurjuudestaan. Sitten hän taas korotti äänensä ja lopetti pu-heensä tyfymällä:

„Dwatto Huronit koiria, tällaista kär-stäksensä? Kuka kertoo Menowgua'n wai-molle, että hänen miehensä skalppi on ka-loilla, ja ett'ei hänen kansansa ole hä-nen kuolemaansä kofstanut? Kuka uskal-

taa kohdata Wasfawattimien äitiä, tätä ilkuwaa naista, puhtailla käfillä? Mitä sanomme wanhoille miehille, kun he ky-fywät skalppeja, ja meillä ei ole hiuskar-waakaan walkean miehen päästä heille antaa? Wainot tulewat meille formea osoittamaan. Huronein nimeä häpäifsee musta pilkku ja se on werellä pois pes-tävä!“

Hänen ääntänfä ei enää woiu kuulla, sillä kauhea räähkyntä nousi, jotta kuului siltä kuin olifi metsä Indianeja täynnä. Koko joukko kawahti yht'aikaa jaloilleen ja hyökkäfi wankien kumppuun tomahawkit kä-desfä. Heyward heittäysi tyttöjen ja heidän wihollistensa wäliin ja tarttui ensimmäi-seen Indianiin niin woimakkaasti, että hän hetken aikaa hillitsi hänen raiwoansa. Tämä odottamaton wafstarinta antoi Ma-gualle tilaijuutta kehoittaa kumppaneitanfä pitfittämään uhriensa tustaa. Hänen eh-dotustaan hywäfsyttiin yfsmielifisesti ja pantiin ajatuksen nopeudella toimeen.

Kaksi wätewää sotilasta karkafi yhdessä Heyward'in päälle ja kolmas otti hei-komman laulajan kiinni. Mutta ei kumppanensa wangeista antaunut ilman an-karaa waikka turhaa wafstarintaa teke-mättä. Dawid'kin heitti wihollifensä maa-han, ja Heyward'ia saatiin kiinni wasta kun hänen towerinsä oli woiitettu, jotta kaiffi kolme yhdessä taifiwat hyökätä hä-nen kumppuunfä, sitten hän fidottiin nuo-ren puun runkoon.

Kun hän taas tointui, niin hän kau-histuksella näki, että sama kohtalo kofa seuruetta odotti. Hänen oikealla puolel-laan seisoi Kora jamaassa tilassa kuin hän itfekin, ja hänen wafemmalla puo-lellaan oli Alife, jota ainoastaan ne fitteet, joilla hän oli puuhun fidottu, estiwät maahan waipumasta. Hän piti kätenfä wistisä kuin rukoilfi hän, mutta sen si-jaan että katsoifi taiwasta kohti Sumalalta apua anoaifseen, hän lapsellifella luotta-muksella katfui Heyward'iin. Dawid'in, joka urhollifisesti oli itfensä puolustanut, saattoi heidän asemansa omituifisuus ole-maan waiti.

Huronien kosto oli nyt saanut toisen suunnan, ja he valmistautivat sitä toimeen panemaan taidolla, joka Indianeissa on tavallinen. Muutamat kokosivat puita tuli-rovion rakentamiseen; toiset kiskoivat ohueita puun säleitä, joiden kärkeä ai'ottiin sytyttää ja pistää wankien lihaan. Toiset taiwuttivat kahden nuoren puun huippuja maahan, ripustaaksensa Heyward'ia käsiwarsista niiden jälleen ylös kohoowiin huippuihin.

Mutta Maguan kostonhimo etsi vieläkin ilkeämpää tyydytystä. Hän lähes-tyhi Kora "ja sanoi:

"Noh, mitä Munron tytär sanoo? Hänen päänsä on liian hyvä etstäksensä päänalusta „Ketun" wigwamisja. Onko hänestä parempi että se pyörii tätä kulkulaa alas fusien leikki-kaluna? Hänen rintansa ei voi Huronin lapsia imettää; hän saa nähdä kuinka Indianit sylkewät siihen!"

"Mitä tarkoittaa tuo hirwiö?" tshyi hämmästynyt Heyward.

"Ei mitään", vastasi Kora wakaasti. "Hän on waakalainen, hurja ja oppimaton waakalainen, joka ei tiedä mitä hän tekee. Rukoilkaamme viimeisillä henkäy-silläämme hänelle anteeksi antamusta ja armoa!"

"Armoa!" toisti hurja Huroni, joka wimmasjansa wäärin käsitti hänen sanansa tarkoitusta. "Indianin muisto on waalea-kaswoisten käsiwarta pitempi ja hänen armonsa on heidän oikeuttansa lyhempi! Sanokaa, lähetänkö kelta-tukan hänen isänsä luokse, ja seuraatteko Maduaa isoilte järwille kantamaan hänelle wettä ja syöttämään häntä ohrilla?"

Kora wiittasi häntä menemään pois, woiwatta inhoansa salata.

"Mentää", sanoi hän niin juhlaallisella äänellä, että se hetkeksi Indianinkin raakuutta hillitsi. "Te saatatte katkeruutta rukoukseeni ja seisotte Jumalan ja minun välillä!"

Magua osoitti Alisea naurauen ja pilkallisesti.

"Ratsokaa!" sanoi hän. "Lapsi itkee!

Hän on liian nuori kuolemaan! Lähettäkää häntä Munron tytö hänen harmaita hiuksiansa harjaamaan ja wanhan miehen sydäntä hengissä pitämään".

Kora kääntyi sijareensa, jonka filmisjä hän selwään luki rakkautta elämään.

"Mitä hän sanoo, Koraseni?" tshyi Alise wapisewalla äänellä. "Puhuihan minua isämme tytö lähettämisestä?"

Usean minuutin aikaan katseli wanhempi sijar nuorempaa filmäyk-sillä, jotka ilmoittivat, että kowa taistelu riehui hänen powessaan. Wihdoin hän puhui suloisella äänellä:

"Alise, Huroni lupaa pelastaa meidän molempain henkeä ja saattaa Dulkan'in, ja sinun ystäwiemme luo, isämme, so-tuneen, lapsettoman isämme luo, jos minä nöhyryhtän kapinallisen, taipumattoman ylpeyteni ja suostun —"

Hänen äänensä tullehtui ja wäännel-len käsitänjä hän katsoi ylöspäin ikäänkuin tuskasjansa Jumalalta neuwoa anoen.

"Sano", huudahti Alise, "mitä sinun tulee tehdä? Oi, jospa hän tämän tarjouksen olisi minulle tehnyt? Pelastaakseni sinua, saattaakseni wanhalle isällemme iloa, wapauttaakseni Dulkan'ia — oi, kuinka mielellään tahtoisiin kuolla!"

"Kuolla!" toisti Kora tshyemmästi.

"Sehän olisi helppoa! Mutta hän waatii että, — että minun tulee seurata häntä sydänmaahan, hänen wigwamiinsa ja jäädä sinne; sanalla sanoen, ruweta hänen waimoksensa! Puhu, Alise, lempeyteni lapsi! Hellästi rakastettu sijareni! Ja te, majuri Heyward, auttakaa heikkoja järfeäni neuwoillanne! Tuleeko ostaa elämää sellaiseen hintaan? Alise, tahdotko vastaan ottaa sitä minulta sillä hinnalla? Ja te, Dulkan! Neuwokaa minua, auttakaa minua molemmat, sillä minä olen kokonaan teidän wallassanne".

"Kora, Kora!" sanoi kiwastunut nuorukainen. "Älkää enää mainitko sitä hirwistä ehdotusta! So paljas ajatuskin on tuhatta kuolemaa kamalampi".

"Minä tiesin että se tulisi olemaan wastauksenne!" huudahti Kora ja hänen

postensa hehkuiwat ja silmänsä leimahtiwat. „Mitä sanoo Misseni? Hänen tahtoonsa minä ilman nurinatta mukaundun“.

Waiikka Heyward ja Kora tarkasti kuunteliwat, niin eiwät kuulleet wähintäkään ääntä wastineeksi. Näytti siltä kuin olisi Missen hento ja arka muoto waipunut kofoon hänen kuullessaan tätä ehdotusta. Hänen päänsä waipui alas hänen rintansa roasten ja ainoastaan siteet pidätiwät häntä maahan waipumasta. Muutamain minuutin kuluttua hänen päänsä kuitenkin alkoi liikkua, hänen postensa kämmit punaisiksi ja wiuhdoin hän sai kyläksi woimia hiljaa kuiskaamaan:

„Ei, ei; parempi on kuolla, niinkuin olemme eläneetkin, yhdesjäl!“

„Kuolkaa sitten!“ karjasi Magua lennättäen tomahawkinsa turwatonta puhujaa kohti ja kiristäen hampaitansa, nähdessänjäl odottamatonta mielen-lujuutta hänesjäl, jota hän oli pitänyt heikoimpana wangeistaan. Kirwes halkaisi ilman Hey-

ward'in edesjäl, leikkasi poikki muutamia Missen kiemuroista ja tarttui puuhun yläpuolella hänen päätänsä. Tämä näkö saattoi Dunkan'in raiwoon. Ko'oten kaikki woimansa kattakisi hän ne siteet, joilla hän oli puuhun sidottu ja ryntäsi toisen rakkalaisen kimppuun, joka kauheasti ulwoen oli aikeisjäl uudistaa yritystä. He tarttuivat toinen toisiinsa ja kaatuivat molemmat maahan. Alaston raakalainen oli niin notkea, että hän kuiskahti Heyward'in kynsistä, nousi ylös ja asettaen toisen polwensa wastustajansa rinnan päälle, painoi häntä maahan. Heyward näki jo weitsen wilahdawan, kun wiuhkawa juhina kuului hänen takanaan, jota kohta seurasi kimakka pyssyn laukaus. Hän tunsi rintaansa painawan takan kadonneen ja huomasi että hänen wihoillensa kaswojen hurjalla raiwo muuttui kuoleman tuskaksi, ja samassa Indiani kaatui kuoleena kuituneille lehille hänen wiereensjäl.

Kahdestoista Luku.

Huronit seisoiwat liikkumattomina kuin kiwiksi muuttuneina, mutta laukauksen warmuus, joka oli wihoillisen tappanut, ystäwän hengen uhalla, saattoi heidät arwamaan kuka ampuja oli ja nimi „Pitkä Pyssy“ puhkesi yht'aikaa jokaisen suusta, ja sitä seurasi surkea ulwonta. Samassa kuului huuto wähäisestäl wiidakosta, johon waromattomat Indianit oliwat aseensa jättäneet, ja muutaman sekunnin kuluttua Hautansilmäl pyssy kädesjäl astui esiin.

Waiikka metsästäjäl astui hywin sukellaan, niin kepeäl woimakas mies kuitenkin pääsi hänen ohitsensa, joka erinomaisella nopeudella ja rohkeudella ryntäsi Huronein keskelle ja asettui tomahawki toisesjäl ja puukko toisesjäl kädesjäl Koran eteen.

Samassa hiipi kuoleman wertaustuwalla warustettu haamu esiin ja jäi seisomaan ensimmäisen rinnalle.

Huronit wätäysiwät pois näitten soitaisien tulijain edestä, huutaen: „Kopea Hirwi! Suuri Käärme!“

Mutta heidän johdattajansa, joka ei wähästä hämille joutunut, weti puukkonsa esille ja hyökkäsi hurjasti huutaen Chingachgool'in kimppuun. Se oli yleisen taistelun merkki.

Unkas halkaisi ensi lyönnillä yhden wihoillisen päätallon. Heyward kaappasi Maguan tomahawkin puusta ja syöksihet kahakkaan. Koska wihoilliset puolueet oliwat yhtäl lutuijat, walitsi jokainen wastustajan ja siten alkoi kauhea taistelu.

Haukanfilmiä sai pian toisen vihollisen käsiinsä ja lyödiä sivautti häntä pysähyn tyvellä, jotta hän kaatui maahan. Heyward heitti tomahawkinsa wastustajansa vastaan; se sattui otsaan ja hillitsi hetkeksi hänen raiwoonsa. Mutta Heyward huomasi pian että hän oli käyttänyt malttamattomasti, sillä waikka hän oli rohkea ja taitawa, oli hänen warsin waikkea torjua Huronin puukkoa. Ollen kykenemätön näin harjaantunutta vihollista wastustamaan, tarttui hän käsin häneen, jotta hän ei woinut kästään liikuttaa; mutta Heyward ei olisi kauan jaksanut pitää häntä täten kiinni. Samassa hän kuuli äänen, joka huusi.

„Surmatkaa se riiviö! Kirottua Minogoa ei pidä armahtaa!“

Seuraawassa silmänräpähksesä Haukanfilmin pysähyn-tywi putosi Indianin päähän ja hän waiwui liikkumattomana Dulkan'in sylistä maahan.

Kun Unkas oli ensimmäisen wastustajansa pään halaisnut, niin hän kuin näkkinäinen jalopeura kohta etsi toista. Wiides Huroni, joka ei ollut ottanut osaa kahakkaan, riensi huutaen Koran tykö ja lennätti tomahawkinsa häntä kohden. Use nirkasti tytön olkapäätä ja katkaisi siteet, joilla hän oli puuhun sidottu, jotta hän pääsi pakenemaan. Hän riensi kohta Miksen tykö ja koetti wapijewin formin irtaamaan hänen siteitään.

Huroni ei tällaista jalo-mielisyyttä ensinkään käsitännyt, waan tarttui Koran suortuwiin ja weti hänet armottomasti alas polwille ja otti puukonsa tupesta. Mutta juuri silloin Unkas tuli sinne. Hän ryntäsi Huronin kimppuun ja syöksi hänet monta kynnärää paikalta suinpäin maahan. Nuori Mohikaani itse oli langennut kysjelleen, mutta molemmat nousivat ylös, taistelivat, ja pian kumpikin wuosi werta.

Tappelu oli kuitenkin kohta ratkaistu. Heyward'in tomahawki ja Haukanfilmin pysähyn sattuiwat yht'aikaa Huronin kiireelle ja samalla Unkas työnti weitsensä hänen sydämeensä. Taistelu oli päättynyt.

Uunoastaan „Kawala Kettu“ ja „Suuri Käärme“ ottelivat vielä. Nämä raat soturit osoittawat ansaitsewansa niitä nimiä, joita he entisissä sodissa tehtyjen tekojen tähden olivat saaneet. Yht'aikaa he ryntäsivät toisensa päälle ja kaatuivat maahan. Heyward ja hänen kumppaninsa riensivät yhdesä taistelu-paikalle. Turhaan Unkas juoksi tomu-pilween peitettyjen tappelewain ympärillä, turhaan hän yritti syöstä puukonsa isänsä vihollisen rintaan; turhaan Haukanfilmi nosti pysähynsä. Mohikaanin luurangon kaltainen ruumis ja Huronin musta muoto wilahtiwat niin nopeaan ystävään filmäin edessä, ett'eiwät tienneet milloin ja mihin heidän oli tähtääminen.

Dosin nähtiin wälkin Maguan säkenöiwät filmät pilkistawän esiin tomu-pilwestä, mutta ennenkun ennätettiin iskeä häneen, Chingachgook'in kaswot nähtiin niiden sijalla. Täten olivat taistelijat siirtyneet pienen tasangon keskeltä sen reunalle. Nyt Mohikaanilla oli tilaisuus syöstä weitsensä viholliseensa. Magua kaatui selälleen ja näytti olewan hengettä. Chingachgook kawahti jaloilleen päästäen raikkaan riemu-huudon.

„Mohikaanit owat woitolle päässeet!“ huudahti Haukanfilmi, nostaen ylös pysähynsä. „Ja waikka rohkea mies iskee häneen viimeisen iskun, niin ei hänen kunniansa siitä loukkaannu.“

Mutta juuri kun metsästäjä aifoi lyödiä lähäyhtää vihollistaansa, niin tämä sukkelaan wieri äkki-jyrkämettä alas, nousi wikkelaisti jaloilleen ja riensi sitä kyytiä wiidakkoon. Delawaarit, jotka olivat kuulleet vihollisensa kuolleeksi, päästiwät tawallisen huutonsa „Hugh!“ ja aikoivat ajaa pakolaista takaa, mutta Haukanfilmi kielsi heidät sitä tekemästä.

„Se oli wallan hänen näköistänjä!“ huudahti hän. „Antakaa hänen mennä! hän on waan yksi aseeton mies ja on monen penikulman päässä ranskalaista towereistaan. Katso, Unkas, isäsi nylkee jo skalppeja! Parasta lienee tarlastaa owatko nämä muut lurjusset kuol-

leet, wai ei, jotta eiwät hekin karfaa niin kuin Magua".

Näin puhuen rehellinen, mutta armoton metfästäjä pisti puukkonsa jokaisen kuolleen Huronin rintaan niin tyhneesti kuin he olisimat olleet kuolleita eläviä. Wanhempi Mohikaaneista oli kuitenkin jo ennäntännyt riistää woiton merkit kaatuneitten päästä.

Mutta Unkas rienfi Heyward'in kanssa sifarussten luokse, wapautti sukkelaan Alisen siteistä ja laski hänen Koran syliin.

Mahtotonta on sanoin kertoa sifarussten kiittolisuutta Zumalaa kohtaan, kun he niin äkillisesti huomasiwat olewan sa pelastetut. He laskeuimat polwilleen, kiittäen ja ylistäen Zumalaa. Alise nousi ensin ylös ja heittäysi sifarusensa syliin lausuen ääneen ijääkään isänsä nimeä. Hänen filmänsä loistiwat toiwosta ja mielt'ei ylen-luonnollisesta ilosta.

"Me olemme pelastetut! Me olemme pelastetut!" kuisiasi hän. "Me woimme palata raffaan isämme tykö ja hänen sydämensä ei ole surusta pahahtuwa! Ja sinä, Korani, joka olit minulle äitinä, sinä olet waaratta — ja Dulkan —" lisäsi hän hymyillen, "meidän jalo, uljas Dulkan'immekin on pelastettu!"

Kora wastasi tähän katkonaiseen puheen sullemalla Alisea syliinsä. Heyward ei häwennyt kynneleitä muodattaa tätä nähdesfänsä. Unkas seisoi werisenä ja tomuisena lähellä heitä ja näytti tyhneltä ja jäykältä; hänen filmistänsä oli tuo julma katse kadonnut ja ne loistiwat ilosta. Haukansilmä oli sillä wälin wapauttanut David'in siteistä, joita hän tähän saakka erinomaisella kärsiwällisyydellä oli kestänyt.

"Nyt olette taas wapaa", sanoi Haukansilmä leikkaessaan puukollaan siteet poikki. "Jos tahdotte seurata kokeneen miehen neuwoa, niin myykää tuo pieni soittofoneenne ensimmäiselle vastaan tulijalle ja ostakaa joku tarpeellinen ampuma-ase rahoilla. Siten woitte ahkeruudella ja kestäwäisyydellä hankkia taitoa sota-aseiden käyttämisesfä".

"Ystävänä", sanoi David webet filmisfä, ojentaan laihan kätenfä Haukansilmälle. "Kiitän sinua siitä, että hiukset wielä kaswawat pääsfäni, johon Luojane on juurittanut; sillä waikka muitten ihmisten hiukset woiwat olla kiittäwämmit ja kauniimmat, niin minun hiuksetni kuitenkin aina owat olleet hywät ja sopiwat aimoni peitteefsi. Olet osoittanut olewasi rohkea ja älykäs taistelussa ja siitä sinua kiitän, ennenkun tärkeämpiä melwoillisuuksia täytän, sillä sinä ansaitset todella kristityn kiitosta".

"Se on wain wähä-pätöinen asia ja jotakin, jota usein tulette näkemään, jos lauan meidän luonamme wiwytte", wastasi metfästäjä, jota laulumestarin sydämellinen kiittolisuus liikutti. "Minä olen saanut takaisin wanhan ystävänä "Sivwen-tappajan", ja se ykistään jo on woitto. Nämä Profeerit owat kyllä älykää, mutta he pettiwät itsensä pannesaan ampuma-aseensa syrjälle; ja jos Unkas ja hänen isänsä olisimat owoittaneet tawallistakin Indianin-kärsiwällisyyttä, niin olisimme lähettäneet heihin kolme kuulaa yhden asemasta ja siten koko joukko olisi surmansa saanut. Mutta Zumalan tahto oli, että näin tapahtui".

"Sinä puhut totta, ja olet oikein kiittänyt kristillisyyden oppia. Oletko siitä pyhästä kirjasta oppinut?"

"Kirjasta!" toisti Haukansilmä ylönskatseella. "Pidättekö minua itkewänä poika-nulikkana, joka wanhan ämmän haameesta pidän kiinni, tätä hywää pyssyä hanhen höyhenenä ja ruutisarweani läkipullona? Kirjasta! Mitä minun kaltaisellani sydänmaan soturilla on kirjojen kanssa tekemistä? En ole milloinkaan lukeanut muuta kuin yhtä kirjaa, ja ne sanat, jotka siihen owat kirjoitetut, owat warsin yksinkertaiset ja selwät, eiwätkä suurta oppia waadi".

"Mitä kirja se on?" kysyi David, joka ei toisen tarfotusta hymmärtänyt.

"Se on amoinna teidän filmäinne edesfä", wastasi metfästäjä. "Olen kuulut ihmisiä löytywän, jotka lukewat kir-

joja saadaksensa wakuutusta siitä että Zumala on olemassa. En tiedä mikä siihen on syynä, että ihmiset uudis-asunnoissa niin voivat wääristellä Hänen tekojaan, että tekewät sen, mikä sydänmaassa on wallan selvää, pappien ja kauppiasten joukossa epäilyksen alaiseksi. Jos sellainen epäilijä löytyy, seuratkoon hän minua auringosta aurinkoon tiheään metsien läpi, niin kyllä pian tulee huomamaan olleensa tyhjän ja suurin hulluutensa olleen sen, että hän pyrki päästäkseen Hänen kaltaisekseen, jonka werataiseksi hän ei millloinkaan voi tulla, ei hywyhydesä eikä noimiasa". Dawid ei wirkkanut mitään; Haukansilmä meni Heyward'in kanssa Huronein aseita tarkastamaan. Kumpikin walitsi itselleen yhden niistä ja Dawid teki samaten. Sitteen metsästäjä fanoi ajan olewan lähtee matkalle.

Molemmat sifaret astuivat Heyward'in ja nuoren Mohikaanin avulla jyrkkää kulkulan rinnettä alas. Sen juurella he löysivät hewosensa rauhassa pensaitten oksia syömässä. He nousiwaat niitten selkään ja seurasivat ystävän johdatusta, joka oli opoittanut olewanja heille uskolinen.

Heidän matkansa oli kuitenkin wain lyhyt. Haukansilmä oli poikennut wassemmalle Huronein kulkemasta polusta ja meni tiheään wiidakon läwitse pienelle purolle ja sen yli kapeaan laaksoon, jossa he pysähtyiwät lepäämään muutamain jalawain suojaan.

Metsästäjä ja Indianit näyttiwät warstin hywin tuntewan tätä paikkaa, sillä asetettunsa pysähynsä puuta wasten, he alkoivat työntää kiuwia lehtiä syrjälle, jotta siuinen sawi tuli näkywiin, josta kirkas kumpuwa lähde kuohui esiin. Haukansilmä katseli ympärilleen kuin etsi hän esiinnettä, jota hän ei löytännyt niin pian kuin oli toiwonut.

"Nuo huolimattomat lemmon sikiöt, Mohawkit, Tuskaroro ja Onoudago welineen owat olleet täällä juomasaa", fanoi hän, "ja owat kurbitsi-pullon hukanneet.

Niin käy kun osoitetaan hywyhyttä sellaisille kiittämättömille koirille. Tässä Zumala on antanut lähteen kummuta keskellä sydänmaata heidän hywäksensä, jonka wesi on kaikkea apteeki-rohjoja parempi, ja nuo wejarit owat sotteeneet sawen kuin he olisimat kesyttömiä eläimiä eiwätkä ihmisiä".

Unkas ojensi samassa puun oksalla riippuwan pullon Haukansilmälle, jota hän närkästyneenä kuin oli, ei ollut nähnyt. Hän täytti sen wedellä ja joi aika kulauksen, jonka jälkeen hän alkoi tarkastella Huronein jättämiä ewäitä, joita hän oli ottanut mukaansa.

"Kiitos, poikaseni", jatkoi hän ojentaen tyhjennetyn pullon Unkas'ille takaisin. "Katsokaamme nyt mitä Huronit syöwät wäijyksissä ollesansa. Kas! Nuo roisot tietäwät tarvoilleen mitkä osat hirwestä owat parhaimmat ja melkein näyttää siltä kuin he osaisiwaat paistaa hirwen-selkää paremmin kuin paras keittäjä koko maassa! Mutta — kaikki on raakaa, sillä Trokeerit owat järkenään raakalaisia. Unkas, ota teräkseni ja tee tuli!"

Heyward auttoi tyttöjä alas hewosten seljämästä ja istui heidän wiereensä maahan nauttiaksensa rauhallista lepoa kauhistawain kohtausten jälkeen. Hän käytti tätä aikaa kysyäkseen metsästäjältä kuinka he juuri waaran suurimmillaan ollen saapuivat heidän awuksensa.

"Mistä se tulee", kysyi hän, "että niin pian taas yhdyitte meihin ja ilman apua Edward-linnasta?"

"Jos olisimme wirran matkalle saakka menneet, niin olisimme tulleet oikeaan aikaan lehtiä haudoillemme lewittämään, mutta liian myöhään skalppejanne pelastamaan", wastasi metsästäjä. "Ei, kulluttamatta aikaa ja waimia linnaan päästäksemme, olimme wäijyksissä Hudson'in rannalla ja katselimme Huronein liikkeitä".

"Te näitte siis kaikki mitä tapahtui?"
"Emme kaikkea nähneet, sillä Indianin filmä on niin terävä, jotta sitä ei helposti petä. Senwuoksi olimme pii-

losfa; mutta waikea oli pitää tätä nuorta Mohikaania alallansa! Oh, Unkas, sinä käytit itsesi niinkuin utelias waimo, eikä niinkuin wihollista wäijywä sotilas!"

Unkas loi terävän katseen puhujaan, mutta ei puhunut mitään, eikä osoittanut vähintäkään katumuksen merkkiä. Päin wastoin. Heyward'in mielestä nuori Mohikaani näytti ylpeältä, melkein hurjalta, ikään kuin hän olisi koettanut himojansa hillitä, osaksi kohteliaisuudesta kuulioita kohtaan, osaksi kunnioituksesta walkeaa toweriansa kohtaan.

"Te nä'itte siis, kun meidät otettiin wangiksi?" kysyi Heyward.

"Me kuulimme sitä", kuului merkkillinen wastaus. "Indianin ulwonta on selwä kieli sille, joka kaiken aikansa on metsissä oleskellut. Mutta kun te maalle astuitte, niin meillä ei ollut muu edesjä kuin hiipiä kuin käärmeet lehtien alitse. Ja sitten katositte wallan näkhwistämme, kunnes taas nä'imme teidät puuhun si-dottuina Indianein werilöyhlyä warten".

"Sumala todella meidät pelasti!" huudahti Heyward. "Dikein ihme oli ett'ette wäärälle tielle poikenneet, sillä Huronit jakaantuivat kahteen joukkoon ja kumpaisessakin oli hewosia".

"Niin oli, ja se juuri saattoi meidät tolalta, ja me olisimme ekyhneet, jos ei Unkas olisi ollut kanssamme", wastasi metsästäjä. "Hän huomautti meitä siitä, jota minun tulisi tuntea paremmin kuin hän; mutta en wieläkään oikein woi uskoa sitä, waikea omin silmin sitä näin".

"Mitä se oli?"

"Unkas wäitti että hewoset, joilla neitotet ratjastiwat, lasiwat samanpuolisjet jalat yht'aikaa maahan, jota minun tietääkseni ei mikään nelijalkainen eläin tee, paitsi yksistään karhu. Ja kuitenkin löytyy hewosia, jotka aina kulkewat tällä tavoin, kuten itse wast'ikään olen nähnyt".

"Se on juuri näitten eläinten hywä awu! Ne owat kotoisin Narragansetin lahden rantamaasta Promidense-nimisestä maakunnasta, ja owat kuuluisat erinomaisesta kestämhydestänsä ja tästä omitui-

sesta kuluistaan, waikea muitakin hewosia woi harjoittaa sillä tapaa astumaan".

"Woi olla", arweli Hankansilmä, joka suurimmalla tarffuudella tätä selitystä oli kuunnellut. "Waikea olen walkea mies, niin tunnen kuitenkin paremmin hirwien ja majawien tapoja kuin hewosien".

Metsästäjä mietiskeli hetken aikaa wasta saamia tietojaan ja filmäili salaa hewosia ennenkuin hän jatko:

"Olen wakuutettu siitä, että uubis-asutuksissa nähdään wieläkin kummallisempia asioita. Ihminen wäärin käyttää kauheasti luontoa woiitolle päästyhensä. Mutta olfoon kuinka tahansa, Unkas oli huomannut liikkeen ja niiden jäljet johdattiwat meitä taitetun pensaan luo. Ulkonainen osja, lähellä toisen hewosen jälkeä, oli taitettu ylöspäin niin kuin naisen taittaa kufan warresta. Mutta muut osjat olivat wewityt ja ruhjotut kuin olisi miehen woiakas käsi niitä repinyt. Siitä päätin wieskattien weijarien huomanneen osjan taitetuksi ja katkoneen muut osjat, uskotellakseen meitä, että hirwi oli siihen sarwillaan tarttunut".

"Kuullakseni ajullisuutenne ei teitä pettänyt, sillä jotakin senkaltaista todella tapahtui".

"Se oli helposti nähtävä", wastasi metsästäjä. "Silloin mieleeni juolahti, että Mingot ehkä lähtiwät tämän lähteen tykö, sillä ne wewitkat pitäwät paljon sen wedestä".

"Onko se niin mainioa?" kysyi Heyward katjellen pientä maasta kumpuawaa lähdetä.

"Harvoja isojen järwien ympärillä oleskelewia Indianeja löytyy, jotka eiwät ole kulleet puhuttawan sen hywistä ominaisuuksista. Tahdotteko maistaa sitä?"

Heyward otti kurbitsi-pullon, mutta oli tuskin muutamia pisarvoja juonut ennenkuin hän wisasi sen pois irstastellen pahasti. Metsästäjä nauroi omituisella tavallaan hiljaa ja pudisti tyytywäisesti päätään, sanoen:

"Niin, teistä puuttuu se maku, jota tottumus myötänjä tuo; oli aika, jolloin

je minullekin oli yhtä vastenmielistä kuin nyt teille, mutta nyt halajan sitä yhtä hartaasti kuin hirwi suola-nielua. Teidän ma'ustetut wiininne eivät voi teistä olla parempia kuin tämä westi on Indianista, etenkin kun hän on sairas. Mutta nyt on aika lähteä ruo'alle, sillä meillä on pitkä matka edesjänne".

Haukansilmä alkoi syödä ja Mohitaanit noudattivat hänen estimerkkiänsä. Kaikki kolme söivät kuin miehet ainakin, jotka valmistautuvat waiwaloiselle matkalle.

Kun tämä tärkeä ja mieluista welvollisuus oli täytetty, niin he kumartuivat maahan juomaan lähteestä, jonka ympärille wiisikymmentä vuotta myöhemmin

rikkaus ja kauneus koko hemisfeeristä oli kokoontuwa terweyttä ja huwitusta etsimään.

Haukansilmä ilmoitti aikowansa lähteä matkalle. Sijarutset nousivat taas hevosien selkään; Dunkan ja Dawid ottivat pysähtymään, Haukansilmä astui esinnä ja Mohitaanit wiimeisinä joukossa. Pieni seurue kulki nopeaan kapeaa polkua myöten pohjoista kohti, jättäen terweys-lähteen muodattamaan wetensä läheiseen puuroon. Kuolleet Huronit jäivät metsään, joko petojen saaliiksi taikka hautaamatta makaaman, joka oli metsien soturein tallallinen kohtalo, eikä siis kenesätään säälittävästi herättänyt.

Kolmastoista Luku.

Haukansilmän walitsema tie wei samojen hiekkatasankojen halki, joitten yli he saman päivän aamulla Maguan johdannolla oliwat matkustaneet. Aurinko oli jo laskeumaisillaan kaukaisten wuorien taakse ja kun he kulkiwat rajattomassa metsässä, niin kuumuus ei enää heitä rasittanut. He kulkiwat joutuisasti edelleen ja oliwat monta penikulmaa matkustaneet, ennenkuin alkoi hämärtää.

Haukansilmä nähtyi waistontapaisesti osaawan tietä, sillä hän harwoin hilynti kulkuaansa, eikä milloinkaan seisahdunut. Silmänsä puitten rungoissa kaswamaan sammaleen, katshadus laskeumaan aurinkoon tahi westi-jaksoin suunnan tarkastaminen, joiden yli heidän oli kulkeminen, oli kylläksi määräämään tietä. Metsä alkoi wähitellen heleän wiheriästä käydä harmahtawaksi, joka wäri päivän loppua ennustaa.

Sijarutset katseluwat offien wälitse kulun hohtawaa iltaruskoa, kun Haukansil-

mä äkkiä kääntyi heihin ja osoittaen loistawia pilviä taiwahalla, sanoi:

"Taiwas antaa merkin ihmisille hakea rawintoa ja lepoa. Olisi parempi, että hän oppisi luonnon merkkejä tuntemaan ja ilman linnuilta ja metsän eläimiltä ottaisi oppiahsensa! Mutta yö on kumminkin pian kuluwa, sillä meidän täytyy taas kuun noustesja lähteä liikkeelle. Muistan tässä paikassa taistelleeni Makwain kansja ja silloin ensi kerta muodatin ihmis-werta. Me kyhäsimme silloin hirvistä wallituksen suojellaksemme skalpejamme riimioilta. Jos merkit eivät petä, löydämme sen parin sylen päässä wasemmalle".

Tämän sanottua metsästäjä astui rohkeasti tiheään pensastoon, sytäten syrjälle lukuisien wesain offia, kuin olisi hän joka askeleella toiwonut ennestään tuttuja esi-neitä löytävänsä. Ja muistonsja ei häntä pettänyt; sillä tungettuansa pari sataa askeleta tiheän, orjantappuraa kaswawan wiidakon läpi, hän tuli aukealle paikalle,

joka ympäröi matalaa viheriää kuffulaa, jonka huipulla mainittu puu-linnoitus sijaitti. Tämä jylkeä hädän aikana rakennettu warustus oli nyt wallan rappiolla ja autiona. Tällaiset muistomerkit entisistä sodista ovat hywin yleiset siinä awarassa ja jylhässä sydänmaassa, joka silloin eroitti viholliset maakunnat toisistaan, ja ovat likeisesä yhteydesä koloniain historian kanssa sekä wallan yhtä pitävät niitä ympäröiwän luonnon kanssa.

Kuori-katto oli jo aikoja sitten lohkeillut ja pudonnut alas, mutta kömpelöt hirsi-seinät olivat vielä paikoillaan, waikka yksi nurkka oli kaatunut alas omaa painoaensa ja uhkasi pian koko rakennusta kulkistaa.

Heyward ja hänen seuralaisensa epäivät lähestyä näin kowin rappiolla olevaa rakennusta, mutta Haukansilmä ja Mohikaanit astuivat pelkäämättä sen sisään. Edellisen miettiwäisesti tarkastellessa raunioita sekä sisä- että ulko-puolelta, kertoi Chingachgook pojallensa Delawaari-kielellä siitä kahakasta, jota hänen nuoruudesansa tällä paikalla oli taisteltu. Mutta hänen riemuunsa yhtyi surumielinen muisto, joka teki hänen äänensä lempeäksi ja sointuiseksi. Sillä wälin sifaruksiset olivat astuneet hevososten seljistä ja walmistaustawat lepoa nauttimaan ja raitista ilmaa hengittämään.

„Eikö lepopaikkamme olisi ollut turwallisempi, jos olisimme siksä vähemmän tunnettua paikkaa walinneet?“ kyhyi Heyward.

„Harvoja löytyy, jotka tietävät, että tämä rakennus on olemasjakaan“, wastasi toinen tyhneesti. „Ani harvoin on kirjvoja ja kertomuksia tehty sellaisista oteluista, kuin siitä, jota Mohikaanit ja Mohawkit täällä taistelivat. Olin silloin nuori ja lähdin Delawaarein kanssa sotaan sentähden, että heitä wainottiin. Neljäkymmentä päivää ja yötä nuo ilkkiöt wäijyivät skalppejämme tämän wallituksen ympärillä. Wihdoin kun muonawaramme loppui, rohkenimme hyökätä wi-

hollisen päälle, eikä yksikään heistä pelastunut kumppaneinsa kohtaloo heidän sukulaisilleen kertomaan. Olin nuori silloin ja tottumaton werta näkemään, enkä woinut karsia sitä, että minun kaltaiseni ihmiset makaisivat täällä paljaalla maalla ehkä petojen saaliiksi joutuen. Sentähden hautasin heidät tuon kummun alle, jolla nyt istutte“.

Heyward ja neitoset nousivat kohdaksiin ylös ruohoiselta haudalta.

„He ovat kuolleet ja wahingoittamatomat“, jatkoi Haukansilmä surumielisesti hymyillen nähdesjansa heidän pelkoansa. „He eiwät enää milloinkaan sotahuutoa nosto eiwätäkä tomahawkia heiluta! Ja kaikista niistä, jotka heitä hautasivat, ainoastaan Chingachgook ja minä olemme elossa. Mohikaanin weljet ja sukulaiset olivat meidän puolueemme, ja te näette nyt edesjänne kaikki, jotka ovat jäljellä hänen suvustaan“.

Kuuntelijat loiwat ehdottomasti jälkimmäisen katseen Indianeihin. He olivat vielä linnoituksessa, jossa poika tarkkuudella kuunteli isänsä kertowan heidän esi-isänsä urostöistä.

„Minä luulin Delawaarein olewan rauhallisen kansan“, janoi Heyward, „joka ei milloinkaan itse sotaan käy, waan jättäwät maansa puolustuksen Mohaw' eille, joita te surmasitte“.

„Se on osaksi totta“, wastasi metsästäjä, „ja kuitenkin se oikeimmiten on kirottu walhe. Sellainen liitto saatiin tosin muinoin toimeen Hollantilaisten kawaluuden kautta, jotka tahtoivat riisua aseet niiltä alku-ajukailta, joilla oli suurin oikeus siihen maahan, johon he olivat asettuneet asumaan. Mutta Mohikaanit eiwät ruvenneet niin tyhmään liittoon, waan käyttiwät itsensä kuin miesten sopii, ja samaa tekivät Delawaarit, kun heidän silmänsä aukeniwat. Te näette edesjänne suuren päällikön Mohikaani-Sagamorein sukua. Kerta taissi hänen sukunsa ajaa hirwiään takaa penikulmia kohtaamatta yhtäkään puroa tahi kuffulaa, joka ei heidän oman sa ollut, ja mitä

heidän jälkeläisensä nyt omistaa? Hän ehkä löytää kuusi jalkaa maata, jos Zumala niin sallii, ja saa sitä rauhassa pitää, jos hänellä on ystävä, joka laskee hänen päänsä niin syvälle, ett'ei aura siihen ulotu".

Heyward ei tahtonut pitkittää kansapuhetta, joka tietysti herätti tuimia ajatuksia ja tunteita Mohikaaneissa ja helposti voisi häiritä rauhan heidän välillään, ja huomautti sen vuoksi metsästäjää siitä, että neitoset olivat väsyksissä ja tarvitsivat lewätä.

"Puhdistista lähde, Unkas!" sanoi Hautansilmä. "Minä ja isäni valmistamme lehdistä ja oksista katoksen ja ruohoista wuoteen neitosille".

Siihen puhe päättyi, metsästäjän ja hänen towerinsa valmistuessa mukawaa lepo-sijaa hoidokkailensa. Mainittu lähde oli pian puhdistettu lehdistä ja siitä kuohui kirkasta wetä. Yksi ratennuksen kolka warustettiin katolla, jott'ei runsas kaste pääsisi sinne tunkeumaan, ja sen alle lewitettiin kuivia lehtiä tytöille wuoteeksi. Miesten näin häärriesä, Kora ja Alise söivät wäjäsen ja meniwät sitte ratennukseen. He kiittiwät ensin hartaasti Zumalaa hänen armollisesta suojeluksesta ja ruokoilivat hänen apuansa tullewaksiin yöksi. Sitten he laskeutuivat lepäämään hywälle hajahtawalle wuoteelle ja waipuiwat pian rauhalliseen uneen.

Heyward oli päättänyt walwoa rannioiden lähellä, mutta kun Hautansilmä huomasi hänen aikomuksensa, osoitti hän Chingachgook'ia ja sanoi heittäytyen nurmelle. "Walkean miehen silmät owat liian rasfaat ja sokeat tällaiseen walwomiseen. Mohikaani on olewa wartijanimme. Nukkukaamme siis!"

"Minä laimin-löin welwollisuuteni viime yönä", sanoi Heyward, "ja minun on wähemmän tarwis lepoa kuin teidän, joka paremmin täytitte sotilaan welwollisuuksia. Nukkukaa kaikki, minä tahdon walwoa".

"Jos makasimme kuudennenkymmenennen rykmentin walfoisten teltain seasja

ja meillä olisi sellaiset wiholliset kuin Ranskalaiset ympärillämme, niin en parempaa wartijaa pyytäisi, kuin teitä", wastasi metsästäjä. "Mutta sydänmaan pimeydesä teidän päätöswoimanne olisi yhtä mitätön kuin lapsen ja walppautenne turha. Pankaa sentähden maata niinkuin Unkas ja minä, ja nukkukaa rauhassa!"

Heyward oli jo huomannut, että Unkas oli pannut pitkäseen wäsyneen Dawidin miereen. Wälttäöksensä pitkällistä sana-kiistaa, Dunkan oli myöntöwinään metsästäjän ehdotukseen. Hän nojasi itsensä wallituksen seinää wasten, waikka hän wakaasti oli päättänyt, ett'ei sulkisi silmiänsä, ennenkuin oli wienyt tytöt heidän isänsä tykö. Hautansilmä uupui pian uneen ja sywä hiljaisuus wallitsi yksinäisellä paikalla.

Setken aikaa Dunkan'in onnistui pyyhä walweilla, mutta wähtellen alkoiwat esiinest käydä epäselwiksi, waikka hän wielä kuuli nukkuwain hengähdyksiä ja tuulen sohinaa puitten lehdisä. Wältiin hän katsele tuikkia tähtiä taiwaalla, mutta wihdoin hänen silmä-luomenja sulkeutuivat ja wäsynyt nuorukainen waipui sywään uneen.

Hän heräsi siitä, että joku hiljaa löi häntä olkapäälle. Alttiä kawahti hän jaloilleen, sillä hän epä-selwästi muisti oman ottamaa welwollisuuttansa, ja tarttuen siwullansa riippuwaan miekkaan, hän kyysi:

"Kuka tulee? Puhutaa! Ystäwä tahi wihollinen?"

"Ystäwä!" wastasi Chingachgook hiljaa, osoittaen nouzewaa kuuta tohti. "Kuu tulee", jatko hän huonolla englannin kielellä, "ja walkean miehen linna on kaukana, kaukana täältä. Aika lähteä matkalle, kun uni sulkee ranskalaisen päällikön molemmat silmät".

"Olette oikeassa! Warustakaa hewoset sillä wälin kuin minä valmistan matkakumppaneitani matkalle".

"Me olemme hereillä, Dunkan", sanoi Alise heleällä äänellään, aivan lähellä

häntä seisoen, „ja wallan walmiit läh-
töön mirwoittawan lewon jälkeen. Mutta
te olette walwoneet kaiken hytä meidän
tähtemme“.

„Sanokaa paremmin, että tahdoin wal-
woa, mutta kawaltawat filmäni pettiwät
minut“.

„Ei, Dunkan, älkää sitä kieltäkö“, kes-
keytti häntä Alise, joka miehättävän iha-
nana astui rakennuksesta kuun waloon;
„minä tiedän aiwan hywin kuinka waro-
maton olette itsenne suhteen ja kuinka
walpas muitten puolesta. Emmekö woi
wiipähä täällä wielä wähän aikaa, jotta
saisitte lewätä wähäsen? Kora ja minä
miehellään walwomme, sillä wälin kuin
te ja kaikki nämä rehelligiset miehet nu-
kutte“.

„Jos häpeä woisi minua unitaudista
parantaa, niin en milloinkaan enää fil-
miäni julkisi“, sanoi nuori mies tutki-
maisesti katsellen Alisen kaswoihin, joissa
hän kuitenkin ei hawainnut mitään
mitä olisi hänen epä-luuloaan wahwis-
tanut.

Samassa Chingachgoof päästi huudah-
duksen, hänen poikansa nousi seisalleen
ja näytti tarkkaawan huomionsa johonkin
erinomaiseen esineeseen.

„Mohikaanit kuulewat wihollista“, kuis-
kasi Hautansilmä. —

„Sumala warjekoön sitä“, huudahti
Heyward. „Me olemme jo wuodattaneet
werta kylkiksi“.

Sen sanottua nuori upseeri tarttui
pysyhyysä ja walmistihe puolustamaan
heitä, jotka oliwat hänen huostaansa us-
kotut.

„Se on metsän elämä, joka ruokaa et-
sii“, arweli hän.

„Hiljaa!“ waroitti kuuntelewa metsäs-
täjä, „ihmistä tulee. Minäkin jo heidän
askeleitaansa kuulen, waikka korwani owat
huonot Indianein korwiin werrattuina.
Tuo pakewena Huroni on kohdannut jon-
kun Montkaln'in partio-joukoista ja he
owat löyhäneet meidän jälkämme. Wie
hewofet rakennukseen, Unkas, ja te, ystä-
wäni, menkää tekin sinne suojaan. Waikka

se on wanha ja huono, on siinä kuiten-
kin wähän suojaa“.

Mohikaanit meiwät hewofet sinne ja
muut seurueen jäsenet seurasiwat heitä
sinne wallan hiljaa ja ääneti.

Nyt kuultiin selwään lähenewiä aske-
leita ja pianfin ääniä kuului, jotka pu-
huiwat Indianein kieltä, ja Hautansilmä
kuisokasi Heywardille että se oli Huronein
kieltä. Kun Huronit tuliwat sille pai-
kalle, jossa hewofet oliwat tunkeuneet ra-
kennusta ympäröiwään wiidaktoon, niin
he esyiwät jäliltä, joita tähän saakka oli-
wat seuranneet.

„Tuo roistot tietäwät kuinka wähän
meitä on“, kuisokasi Hautansilmä, „muu-
ten eiwät käweliisi noin hitaasti kuin nai-
set. Kuunnelkaa noita matelijoita! Zo-
kaisella heistä nähtyää olewan kaikki kieltä
ja ainoastaan yksi jalka!“

Dunkan, joka taistelussa oli hywin
rohkea, ei tällaisessa silmänräpähkessä
woinut wastata mitään metjästäjän omi-
tuisen puheesen. Hän tarttui waan lu-
jasti pysyhyysä ja katseli taukoomatta seinän
ra'osta kuun walaisemaa aukeaa paikkaa.
Kuivien lehtien ratina ja oksien kahina
ilmoitti, että Indianit innokkaasti etsiwät
kadonneita jälkiä. Duneksi ei kuun walo
ollut kylläksi kirkas wiidakkoa walaisemaan,
jossa kaikki oli warjon peitossa. Etjintä
oli siis turha.

Mutta pian raakalaiset tunkiwat wii-
dakon läpi ja tuliwat aukeaa paikkaa ym-
pärdöiwään kastanja-metsään.

„He tulewat!“ kuisokasi Heyward ha-
kien hirvien wälillä ra'on, jonka läpi hän
woisi pysyhyysä pistää. „Amputaamme
heihin!“

„Ei wielä. Pysykää alallanne ja ol-
kaa hiljaa! Wähinkin kolina saattaisi noita
nälkäisiä weitikoita kimpuumme. Jos se
on Sumalan tahto, että meidän tulee
skalppimme puolesta taistella, niin luot-
takaa meihin, jotka tuntewat raakalais-
ten tapoja, eiwätkä perähydy sotahuudon
kaihuessa“.

Dunkan katseli lewottomana ympäril-
leen ja näki tyttöjen khyrityvän tati-

maiseen nurkkaan. Mohikaanit seisoiwat warjossa liikkumattomina kuin patfaat, walmiit taisteluun. Hän hillitsi kärsimättömyyttään ja odotti äänettömänä mitä tulewa oli. — Silloin wiidakko aukeni ja ko'olas aseellinen Huroni astui moniaita askeleita eteenpäin aukealle paikalle. Hänen katsellesansa rakennusta, kuu walaisi hänen mustia kaswojansa, jotka ilmaisiwat hämmästystä ja uteliaisuutta. Hän päästi huudon, joka Indianeissa tällaisissa tilaisuuksissa on tawallinen, ja kutsui sillä kumppania tykönsä.

Nämä metsän pojat seisoiwat kotwasen innokkaasti puhellen keskenään ja wähdän wälillä rappentunutta rakennusta osoittaen. Toinen heistä sattui astumaan hautauskummulle ja kumartui sitä likemmin tarkastamaan. Nuuri tässä filmänräpäytessä Haukansilmä irvoitti puukkonsa tuesta ja kohotti pyssyysä. Nuori soturi noudatti hänen esimerkkiänsä ja walmistihe taisteluun, joka näytti olewan wälttämätön.

Indianit oliwat niin lähellä, että he wosten wähinkin liike, jopa tawallista kowempi hengittäminenkin olisi pakolaisista woinut ilmaista. Mutta kun Huronit huomaasiwat mikä tämä multa-kasa oli,

näytti heidän huomionsa kääntymään toisaalle. He puhuiwat hiljaa keskenään juhlaallisella äänellä kuin oliswat he peloisiaan. Sitten he warowasti wetäsiwät tafaisin yhä katsellen raunioita, kuin odotaisiwat kuolleitten haamujen sieltä astuwan esiin, kunnes saapuuiwat wiidakkoon ja katosiwat nähtyistä.

Haukansilmä lasi pyssyysä tywen maahan ja sanoi:

„He kunnioittawat kuolleita ja se on tällä kertaa heidän henkensä pelastanut ja ehkä parempainkin ihmisten.“

Heyward kuuli molempain Huronein lähtewän pois ja heidän kumppaneinsa kokoontuwan heidän ympärillensä heidän kertomustansa kuuntelemaan. Pian tämän ääni hiljenemistään hiljeni ja häwisi wihdoin metsään.

Haukansilmä wartoi fiksi kunnes Chingachgook antoi merkin että Huroneista ei enään mitään kuulunut. Silloin hän wiittasi Heywardia tuomaan hewoset esille ja auttamaan tyttöjä satulaan.

Kun tämä oli tehty, lähtiwät he kohta matkalle, mutta kulkimat wastakkaista suuntaa kuin oliwat sinne tulleet. Tytöt loiwat salaisia katseita hiljaiselle handalle ja rappioiseen rakennukseen syntään metsään lähtiesjäsänsä.

Veljäsista Puku.

Mussa jokainen ajatteli pafoa, jotta ei tukaan janaakaan puhunut. Haukansilmä astui taas etupäässä, mutta hän kulki nyt paljoo warowammin kuin edellisenä päivänä siitä syystä, että tämä seutu oli hänelle wallan tuntematon. Usein hän seisajtui neuwottelemaan ystäwäinsä Mohikaanien kanssa, osoitti kuuta ja tarkasti puitten kuorta erinomaisella tarkkuudella.

Raikki oli hiljaa kuin olisi koko metsä

uinahtanut; ei wähintäkään ääntä kuulunut paitsi kaukaista, tuskin kuuluwaa weden lirinää. Yinnut, eläwät ja ihmiset näyttiwät uinahtawan fikentä unta, jos viimeksimainituita tässä autiossa syhdänmaassa löytyi.

Mutta puron hiljainen solina pelasti metsästäjän pahasta pulasta ja hän ohjasi kohta kulkunsa sitä kohti.

Heidän tultuansa pienelle purolle, Hau-

fansilmä pysähtyi, riisui mokhasinit ja loistaan ja kehoitti Heywardia ja Damiidia tekemään samoin. Sen tehtyänsä he astuivat weteen ja kulkiwat lähes tunnin aikaa purossa, jälkiä jättämättä. Kun oli jo kadonnut paksuin pilvien taakse, kun he astuivat ylös purosta ja pitkittiwät matkaansa hiekkaisista mutta metsäistä kangasta pitkin. Täällä näytti metsästäjä taas olewan kuin kotona, sillä hän käweli rohkeasti ja wakawasti eteenpäin.

Polkku käwi pian epätasaisiksi, wuoret läheniwät toisiansa kummallakin puolen ja he oliwat juuri tulemaisillaan erääsen lemeään wuoren solaan. Silloin Hautkansilmä äkkiä seisahtui ja alkoi matalalla warowalla äänellä puhua.

„Helppo on erämaan polkkuja osata“, sanoi hän, „mutta kulkapa tätä paikkaa nähdesään uskoisi, että suuri sotajoukko on näitten hiljaisien puitten alla lewännyt“.

„Me olemme siis lähellä William Henrik-linnaa?“ sanoi Heyward lähestyen metsästäjää.

„Sinne on vielä pitkä ja waimaloinen matka“, kuului vastaus. „Katsokaa“, jatkoi hän osoittaen puitten wälitse näkywää pientä lampea, jonka kirkas pinta kuwasti tuikkivia tähtiä. „Tässä on „Verilampi“, ja minä seison nyt maalla, jossa usein olen matkustanut ja jolla olen taistellut wihollista vastaan auringon noususta sen laskuun saakka!“

„Tämä musta lampi on siis niitten wihollisten hauta, jotka tappelusssa kaatuivat. Olen kuullut tätä paikkaa mainittawan, waikk'en milloinkaan ole täällä ollut“.

„Kolme tappelua me sinä päivänä kestimmme Kanskalaisia vastaan“, jatkoi Hautkansilmä. „He kohtasivat meitä täällä, juuri kuin ai'omme karata heidän kimpuunsa, ja ajoivat meitä edellänsä kuin metsäwuohia Horikanin rannoille saakka. Siellä kokoontuimme ja sir Williamin johdannolla asetuiimme wastarintaan ja maksoimme runsaalla mitalla heille aa-

mun hämäistyksen. Monta sataa Kanskalaista näki sinä päivänä viimeisen keran auringon“.

„Se oli kunniallinen taistelu“, sanoi Heyward nuoruuden innossa; „ja sen maine kuului pian meille etelä-armeijaan saakka“.

„Niin, mutta asia ei siihen päättynyt. Majuri Effingham lähetti minun wiemään sanan taistelusta Hudson'in tykönä olemaan linnaan. Suuri tässä seudussa kohtasin sotajoukon, joka oli tuloissa awuksemme, ja johdatin sen sinne, missä wiholliset par'aikaa söiwät päivällistään ilman aawistusta että päivän werinen työ ei vielä ollut lopetettu“.

„Ja te tulitte aiwan äkki-arwaamatta heidän päällensä?“

„Jos kuolema on äkki-arwaamaton kohtaus ihmisille, jotka ajattelewat ainoastaan nälkänsä tyydyttämistä. Me soimme heille waan wähän neuwottelemisen aikaa, sillä he oliwat kohdelleet meitä pahoin paetesjamme aamulla. Kun kaikki oli ohitse, niin kuolleet ja haawoitettut wiskattiin tähän pieneen lampeen. Nämät silmät näkiwät sen weden punaisena werestä“.

„Se oli sopiwa ja rauhallinen hauta sotureille! Te olette siis monta uros-työtä tehnyt näillä rajoilla?“

„Minäkö?“ sanoi metsästäjä, ojentaen kookasta wartaloaan salaisella hylpeydellä. „Näissä wuorissa ei monta aikua löydy, jotka eiwät ole minun pysyyni pamaukseen wastanneet! Mutta mitä tämän haudan rauhallisuuteen tulee, niin se on toinen asia. Leirisä on niitä, jotka sanowat ja uskowat ett'ei ihmistä tule haudata, ennenkun henki on hänestä lähtenyt, muuten hän ei saa lepoa haudasnaan. Ja tosi on ett'ei tohtoreilla sinä iltana hälinäsä ollut aikaa tutkia kutka oliwat kuolleet, kutka ei. Hiljaa! Ettekö näe jotakin liikkujan tuolla lammen rannalla?“

„Ei ole luultawa että kukaan paitse meitä kuljeksii kobitonna tässä jylhässä syhdänmaasja“.

„Sellaiset kuin hän ei paljon välitä suojasta, eikä yön kaste milloinkaan kas-tele sitä, joka päivänsä webessä miettää!“ vastasi metsästäjä, puristaen Heyward'in kättä kauhistuksessa. Nuori soturi kum-masteli nähdesjäsä niin urhoollisen mie-hen mapisewan luuleteltua waaraa:

„Suma! awita! Tuossa on ihminen ja se lähestyy meitä. Aseisin ystävänä, emme tiedä ketä kohtaamme“.

„Kuka siellä?“ kysyi totinen ja waka-wa ääni ranskalksi.

„Mitä se sanoo?“ kysyi kuiskaen met-sästäjä; „se ei puhu Indianein eikä Eng-lannin kieltä“.

„Kuka siellä?“ toisti sama ääni ja sa-malla kuului aseitten kalske.

„Ranskalainen“, huusi Heyward as-tuen esiin puitten warjosta lammen ran-nalle ja seisah-tuen pari kynärää warti-jasta.

„Mistä tulette ja mihin menette näin warhain?“ kysyi wartija.

„Minä tulen partio-retkeltä ja lähden lepäämään“.

„Oletteko kuninkaan upseeri?“

„Epäilemättä, towerini. Minulla on muasjani linnan päällikön tyttäret. Olen ottanut ne wangiksi toisesa linnassa ja wien ne kenraalini tykö“.

„Rauniit neitoseni, minä säälän teitä“, huudahti sotamies kohteliaasti. „Mutta kenraalimme on hywin kohtelias rouwas-wäkeä kohtaan“.

„Se on tawallinen ominaisuus sotilais-ja!“ vastasi Kora ihmeteltävällä mal-tillisuudella. „Hyvästi ystävänä; toi-woisin teille hauskeempaa welvollisuutta täytettäväksi“.

Ranskalainen kumarsti kohteliaasti ja Heyward'in lisättyä: „Hyvää yötä, kump-panini!“ lähtivät he hitaasti edelleen, jättäen wartijan, joka ei woinut aawis-taakaan wihollista puhutelleensa, lammen rannalle. Ehti hän neitosia nähdesä muisti omaa rakastettua Ranskan-maa-tansa, sillä hän alkoi itsekseen hyräillä:

„Eläköön wiini, eläköön rakkaus —

— — — —“.

„Oli hyvä että ymmärsitte tuon lur-juksen puhetta“, kuiskasi Hautansilmä hei-dän matkustettuaansa wäähän matkaa lam-mesta. „Minä näin kohta hänen olewan noita lewottomia Ranskalaisia ja se oli onneksi hänelle, että hän puhui niin ys-tävällisesti, sillä muuten olisivat hänen luunsa pian saaneet sijan hänen kump-paniensa luitten wieresä“.

Hänen puhettansa keskeytti lammikosta päin kuuluwa surkea ja pitkällinen ähkän-tä, kuin olisivat kuolleitten henget nous-seet wesi-haudastansa.

„Se oli toden totta lihaa ja werta, eikä mikään henki“, sanoi Hautansilmä.

„Warmaankin, mutta epäiltävää on kuuluuko se ihmis-raukka enää tähän maa-ilmaan“, sanoi Heyward katsellen ympä-rilleen ja huomaten Chingachgoot'in ole-wan poisja.

Toinen heikompi ähkäys kuului; sitä seurasi kowa ja kumajawa loiske webessä, jonka jälkeen kaikki taas oli hiljaa. In-diani hiipi esiin pensastosta ja yhtyi pie-neen seurueeseen toisella kädellään kiinnit-täen nuoren Ranskalaisen höyryhäwän skalpin wyöhönsä ja toisella pistäen we-risen tomahawkinsa paikalleen. Sitten hän astui edelleen tyhtywäisen näköisenä, kuin olisi hän erinomaisen hyvän työn tehnyt.

„Waalea-kaswoiselle se olisi ollut jul-ma ja armoton teko“, sanoi Hautansilmä itsekseen; „mutta se on Indianein lahja ja luonto. Olistin waan toiwonut sen tapahtuneen kirotulle Wingoille ja ei tälle nuorelle pojalle“.

„Hiljaa“, sanoi Heyward, joka pelkäsi tyttöjen, jotka eivät mitään aawistaneet, huomaawan syhn heidän wiipymiseensä.

„Se on tapahtunut, ja waitka olisi ollut parempi, että se olisi tekemättä jäänyt, niin sitä ei enää woi muuttaa. Mutta te nä'ette meidän joutuneen wihollisen ulko-wartijain piiriin. Mitä suuntaa ai'otte kulkea?“

„Niin, nyt on liian myöhäistä sitä mieltä“, vastasi metsästäjä. „Toi on että Ranskalaiset owat metähtyneet lin-

nan ympärille, eikä ole helppo heidän ohjitsensa päästä".

"Ja liian vähän aikaa sitti!" lisäsi Seyward.

"Vähän kyllä. Meillä on vaan kaksi apu-keinoa. Toinen on antaa neitojen astua alas ja laskea hevoset irti. Lähettämällä Mohikaanit edelle voimme vaimata itsellemme tien etu-wartijain ohitse ja päästä linnoitukseen heidän ruumiitten- ja yli".

"Se on mahdotonta! Ei se käy laatuun tällaisessa seurassa", keskeytti häntä Seyward.

"Se olisi tosin werinen tie näin pienehen jalkain käydä", vastasi Haukansilmä, "mutta miehenä ja sotilaana katsoin welvollisuudekseni mainita sen. Meidän on siis palajaminen ja meneminen heidän wartija-piirinsä ulko-puolelle; sitten me käännymme läntisiä wuoria kohti, jossa minä woin kätkeä teidät niin hywin, että kaitki Montkalmin pallka-koirat turhaan teitä etsiwät".

"Tehkää se, ja nyt kohta", vastasi kärkevän nuori mies.

"Seurattaa minua", lausui Haukansilmä lyhyesti, kääntyi ja lähti samaa tietä takaisin, jota myöten kulkiesaan olivat tähän arveluttavaan tilaan joutuneet. He kulkivat hywin warowasti, sillä ei wät tienneet milloin ohitse-kulkema partio-joukko woisi heidät kohdata. Haukansilmä erosi pian siitä tiestä, jota tähän asti olivat kulkeneet, ja kääntyi wuoria kohti, jotka muodostiwat kapean tasangon läntisen rajan, ja wei seuralaisensa nopein askelin wuoria kohti, joiden korkeat huiput loiwat syvän warjon laaksoon. Heidän tiensä oli hywin hankala, sillä se kulki kallioiden ja wesi-urain leikkemän seudun halki, ja he kulkivat hitaasti eteenpäin. Mustat, jylhät wuoret kohosivat kummallakin puolella heitä ja korwasiwät osaksi matkan waiwaloisuutta sillä, että tekivät tien werrattain turwalleiseksi.

Wihdoin pieni matkue alkoi wittakalleen nousta jyrkkää wuorta ylös polkua myö-

ten, joka kierteli puitten ja kallio-lohkareitten wälitse; se osoitti että ihmiset, jotka olivat sitä laittaneet, hywin sydänmaata tunsiwät. Kunta ylempi nousi wät laaksoista, sitä enemmän häwisi hämävä, joka tawallisesti päivän tuloa enmustaa, ja esineet saiwat jälleen luonnollisen wärinsä.

Kun ystävämme saapuivat wuoren rinteellä kaswawasta pimeästä metsästä tasaiselle sammaltuneelle kalliolle, joka muodosti wuoren huipun, niin he nähtiwät aamuruston walahdukselta wiheriäin mäntyjen takaa, jotka kaswoivat Horikan'in toijella puolella olewalla kulkulalla.

Metsästäjä käski neitojen astua alas hewosten seljältä, riisui wäshyneiltä hewosilta ohjat ja päästi ne irti kulkemaan minne tahtoiwat.

"Menkää", fanoi hän, "ja etsikää ruokaa misjä luonto sitä teille suo, ja olkaa waroillanne, ett'ette itse joutu nälkäisten juttun ruo'aksi".

"Emmekö enää niitä tarwitse?" kysyi Seyward.

"Katsokaa", fanoi Haukansilmä astuerwuoren itäiselle reunalle ja wiitaten seuralaisiaan seuraamaan häntä sinne. "Päättäkää omin silmin! Jos olisi yhtä helppo katsella ihmisen sydämeen, kuin tästä on nähdä Montkalmin leiriä, niin löytyisi harvoja ulkokullatuita, ja Mingon kawaluus joutuisi häpeään Delawaarin rehelliisyyttä vastaan".

Seisoesfansa äkki-jyrkän partaalla nähtiwät matkustajat kuinka todet Haukansilmän sanat olivat ja kuinka erinomaisen taitawasti hän oli heitä sinne johdattanut.

Wuori, jolla he seisoiwat, oli tuhannen jalan korkeinen kartio. Wivan heidän jalkainsa alla lewittihe Horikanin etelä-wanta wuoresta wuoreen, wähitellen kohoten ylempiä, muodostuen yläiseksi tafamaaksi. Pohjoisessa wälkkyi "pyhän järwen" kirkas weden pinta tuhansine lahtineen ja täynnä lukemattomia saaria. Wuutamman penikulman päässä katosi wesi

vuorien välkin taikka sumu-pilviin, jotka kohosivat järven pinnalta. Niinoastaan kapea aulfo vuorten huippujen välillä osoitti suuntaa, jota se kulki pohjoiseen. Etelässä oli usein mainittu tasanko. Molempia vuori-harjanteita pitkin, jotka järven ja laakson vastakkaisia rantoja rajoittivat, nousi keweä sumu autiosta metsästä. Yksi ainoa lumivalkoinen pilvi väikkähi laakson yli ja osoitti sitä paikkaa, jossa „weri-lampi“ oli.

Mivan järven rannalla oli William Henrik-linna awarine multavallineen ja mataline rakennuksineen. Rakki sen bastioneista näyttivät olewan rakennetut weden päälle, joka niiden perustuksia waleli, jota wastoin sywä hauta ja awarat newat sen toisia siwuja suojeli. Puut olivat hakatut pois linnoituksen ympäriltä, mutta muuten oli kaikki wihantaa kuin kesällä ainakin. Linnan edessä nähtiin ykityisiä wartijoita ja muurien sisäpuolella suuri joukka sotureita. Kaakkoisessa, waikka linnoituksen wälittämässä yhteydessä, näkhi muurilla warustettu leiri, joka olisi ollut paljon sopiwampi paikka itse linnoitusta warten. Haukan silmä näki sen apu-joukon, joka wast'ikään heidän seurassaan oli Hudsonista lähtenyt, jo olewan leirissä.

Mutta se nähtelmä, joka ennen kaikkea nuoren sotilaan huomiota herätti, näyttihe järven läntisellä rannalla. Maa-kaistaleella, joka wuorelta nähden oli hywin kapea, mutta kuitenkin ulottui monta sataa kynnärää Horikan'in rannasta wuoren juurelle saakka, nähtiin suuri joukko walkoisia teltoja, hymmentä tuhatta miestä warten. Leirin eteen oli jo rakennettu batterioja ja nyt jo kuului tykistön jhlinä laaksoista.

„Nämä kanuunan laukaufset herättävät wäestön“, janoi Haukan silmä. „Me tulemme pari tuntia liian myöhään. Montkalm on jo lähettänyt kivotuita Trokisejään metsiin“.

„Enmekö millään keinoin woi päästä linnaan?“ kysyi Heyward.

„Katsokaa!“ huudahti metsästäjä osoit-

taen Koralle hänen isänsä asuntoa. „Tuo laukaus lohkaisi kiviä johtajan asunnosta. Nämä Ranskalaiset tulewat rutistamaan sen murskaksi pikemmin kuin sitä rakennettiin, waikka se kyllä on wancka ja luja“.

„Heyward, tuo waara, johon en woi ottaa osaa, saattaa minun tuskalliseksi“, janoi rohkea, mutta huolellinen tyttö. „Mentäkäämme Montkalmiin tykö; hän ei woi kieltää tytärtä isänsä luo rientämästä“.

„Tuskinpa saapuisitte Ranskalaisen majaan hiukset pääsänne“, janoi metsästäjä jäykästi. „Mutta ampuminen piakoin on loppuwa, sillä tuolla nousee sumu, joka muuttaa päivän yöksi ja tekee Indianin nuolen walettua kanuunaa warallisemmaksi. Jos uskallatte seurata, tahdon tehdä rohkean yrityksen“.

„Kyllä me uskallamme“, janoi Kora rohkeasti; „tällaisessa tilaisuudessa emme mitään waaraa kammoks“.

Metsästäjä katseli ihmetellen häntä ja janoi:

„Toiwoisin minulla olewan tuhannen miestä, jotka yhtä wähän kuolemaa pelkäisivät kuin te! Silloin lähettäisin noita jaarittelewia Ranskalaisia wiikon sisässä heidän luolaansa takaisin. Mutta katsokaa, sumu tulee wierien niin nopeaan että meillä juuri töin tuskin on aikaa sitä tasangolla kohdata ja sitä suojanamme käyttää. Jos minua jotain kohtaisi, niin muistakaa käydä sitä suuntaa että tuuli puhaltaa wasemmalle poskellenne“.

Nyt he taas lähtivät jyrkkää rinnettä alas, jota he juuri suurella waiwalla olivat kawunneet hlös. Pian matkustajat olivat lakeudella linnoituksen länsipuoleista porttia wastapäätä ja heidän oli nyt odottaminen kunnes sumu tulisi lähemmäksi ja werhoisi wihollisen leirin utuiseen waippaansa. Chingachgook käytti tätä aikaa pujahtaaksensa metsään seutua tarkastamaan. Takaisin tultuansa hän kuisikasti jotakin metsästäjälle, joka äkeisjansä janoi:

„Patrulli on aiwan lähellä meitä, siinä

on sekä puna-ihaisia että waalea-ihaisia; ja kuka tietää vaikka joutuisimme heidän käsiinsä emmekä pääsisikään heidän siwutseen sumun peitossa".

"Emmekö voi heitä kiertää?" kysyi Heyward.

"Ehkä, mutta se, joka tässä sumussa kerran poiffee suunnastaan, kuinka se jälleen tien löytää? Horikanin sumu ei lepeää tupakan savua ole".

Samasja Unkas astui metsästäjän luokse ja puhutteli häntä wakaasti, mutta samalla wilkkaasti.

"Woi olla, poikani", kuiskasi metsästäjä, "sillä suuri eroitus on kuolemantaudin ja hammastaudin välillä. Tulkaa siis, sumu sulkentuu taas!"

"Seis!" huusi Heyward. "Sanokaa ensin mitä ai'otte tehdä".

"Se on pian tehty; meillä on tuike vähän toivoa, mutta se on kuitenkin tyhjää parempi. Te näette tämän wa'on, jonka linnoituksesta tullut kanuunan kuula on kyntänyt. Sitä me seuraamme, kun kaiikki muut merkit pettäwät. Seuratkaa nyt, muuten sumu jättää meidät molempain armeijain ammuttawiksi".

Heyward tarttui molempain sissarusten käsiin ja weti heitä sukkelaan eteenpäin oppaan jälkeen. Haukansilmä ei ollut sumun woimaa liian suureksi armannut, sillä pian oli heidän waikea eroittaa toinen toistaan udussa. Heyward luuli heidän kulkeneen puolen matkaa ystäwälliseen linnaan, kun parinkymmenen askeleen päässä kuului huuto:

"Kuka siellä?"

"Eteenpäin!" kuiskasi Haukansilmä wasemmalle kääntyen.

"Minä", huusi Heyward ranskaksi.

"Tuhma! Kuka, minä?"

"Ranskan ystäwä".

"Olet minusta wihollisen näköinen. Pyhähtykää! Ei, ampukaa, kumppanit, ampukaa!"

Wiihitynmentä kiwäärin laukausta kuului milt'ei samassa, mutta onneksi eiwät maaliana koshdanneet. Mutta toistamiseen kuului huuto "Ampukaa!" ja käsky

annettiin ajaa heitä takaa; yht'äkkiä näytti koko tasanko wiihewän sotureista.

"Eteenpäin" ystäwäni", kuiskasi Heyward, "se kysyy teidän henkeänne ja meidän".

Metsästäjä oli safeassa sumussa alin-omaa eri suuntaan kääntyessään ekshnyt tieltä ja kauhistuksella hän huomasi ett'ei tuuli, jonka tuli olla oswiittana, tuntunutkaan wasemmalla postella, waan kumpaisellakin postella.

Huutoja, kirouksia ja pyssyn laukausta kuului kaikilla heidän ympärillänsä. Yht'äkkiä mahtawa liekki walaisi näkymöä, sumupilwet koshiswat tiheinä kiemuroina ylös ja useita kanuunan laukausta kajahteli tasangon yli.

"Tuo tuli linnasta!" huudahti Haukansilmä seisahdtaen, "ja me rienstimme kuin hupsut metsään Matwojen puukkoja koshden".

Dunkan jätti mielellään Koran Unkas'in johdatettawaksi ja Korva oli walnais wastaan-ottamaan tarjottua apua. Wiholliset näyttiwät olewan aiwan heidän takanansa ja he pelkäsiwät joka hetki wangeiksi joutuwansa.

"Mäitä weittikoita ei armahdeta", huusi yksi takaa ajajista ranskan kielellä.

"Pyhykää lujana! Olkaa urhoolliset!" huusi käskewä ääni. "Odottakaa kunnes näette wihollisen ja ampukaa sitten kenttää pitkin!"

"Ei, ei!" huudahti naisen ääni sumusta. "Minä olen Alise, oma Alisesi! Oi, pelasta tyttäresi!"

"Seisokaa!" huusi edellinen puhuja tuskallisella äänellä. "Hän se on! Sumala on antanut minulle lapseni takaisin! Aukaiskaa portti! Kientäkää ulos, urhoolliset sotilaani! Mutta älkää amputo, jotta ette lapsiani tapa! Ajakaa muut Ranskalaiset koirat bajonetteillanne takaisin!"

Heyward kuuli ruosteisten saraanain kiihewän, riensi sinnepäin ja koshasti pitkän riwin sotureita, jotka samosiwät tasangolle. Hän tunsi oman bataljonansa

ja asettui kohta sen etupäähän ja oli yks kaks' ajanut takaa-ajajiansa takaisin.

Kora ja Alise seisoiwat vähän aikaa wapisten ja ikäänkuin tainnuksissa, kun näkiwät Heywardin niin äkki-arvaamatta lähtewän heidän luotansa. Mutta ennenkuin he ennättiwät janaakaan lausua,

niin harmaa-pää k'okas upseeri ryntäsi esiin sumusta ja sulki heidät rinnoillensa; kuumat kyyneleet wieriwät hänen ryppistyneitä poskiansa alas ja hän huudahti: „Tästä Sinulle kiitos, Herra! Tulkoon nyt mitä tahansa, palveliasi on valmis!”

Wiidestaista Luku.

„William Henrik-linnassa oli kowa puute, hälinä ja sekasorto kuin piiritetyssä linnassa ainakin. Näytti siltä kuin olisi Webb, joka sotajoukkoinen tehottomana Hudson'in rannalla makasi, kokonaan weliensä waarallista tilaa unhotannut. Linnaa ympäröiwissä metsissä oli raakalaisia jotta kuhisi ja niiden huuto ja ulwonta kuului englantilaisten leiriin, peiloittaan sotureita, jotka ennestäänkin olivat taipuwaiset arwelemaan tilaansa waarallisemmaksi kuin se oikeastaan oli.

Toistin oli linnassa olemain laita. Heidän päällikönsä sanat ja esimerkki rohkaisti heitä ja ylläpiti heidän urhoollisuudenmaineensa tawalla, joka ilmoitti, että heidän päällikkönsä oli kunnan soturi. — Ranskalainen päällikkö oli laiminlyönyt läheisiä wuoria walloittaa, joista piiritettyjä wastustamatta olisi woiu hätyytää, ja jota ei myöhemmissä sodissa tuntiaakaan olisi laiminlyöty. Tällainen korkeuksien yllön-katsominen, taikka paremmin waiwan pelko, jota niille nousseminen tuottaa, oli sen ajan sodan-käynnin heikko puoli. Sen syytä oli Sudianein taistelujen yksinkertaisuus, sillä linnoituksia oli harvassa ja tykistö melkein turha.

Matkustajan, joka nyky-aikana muawissa wauuuissa ajaa niissä seuduissa, joita tässä olemme kuwaalleet, ei suinkaan pidä uskoa että hänen esi-isänsä yhtä helposti kulkiwat näitten wuorien

yli. Siihen aikaan pidettiin yhden raskaan kanunnan kuljettaminen wuorien yli juuren woiiton wertaisena!

Tämä asian onneton tila huolestutti towin William Henrik-linnaa puolustawan Munron mieltä. Waikka hänen wihoillijensa olivat jättäneet kulkulat waloittamatta, niin he olivat asettaneet tykistönsä lakeudelle ja ampuimat sillä taitawasti ja woimakkaasti. Tätä rynnäköä vastaan piiritetyt eiwät woineet asettaa muuta kuin wajanaisista ja huonosti kokoon-tyhättä linnoitusta syvän-maassa, johon awara, Kanadaan saakka ulottuwa wesi ei tuonut mitään ystävällistä apua, waan päin wastoin ebisti heidän onnellisten wihoillistensa liikkeitä.

Oli neljäs päivä siitä kuin Heyward seuralaisineen oli linnaan saapunut ja piirityksen wiides päivä. Majuri Heyward käytti lhyttä ase-lepoa mennäksensä erälle bastionille piirityksen ebistystä tarkastamaan. Sitä oli erittäin ihana ja rauhallinen ja kirrkaasta wedestä noussewa wieno tuulahdus oli raitis ja wilpeä. Näytti siltä kuin olisi kanunnan-tyrinän ja pssyhjen pamahduksien herettyä luontokin tätä hetkeä käyttänyt näyttähäksen suloisimmasa ja wiehättäwimmäsä muodossansa. Uuringon jätet loiwat kultaista hohdettansa seidun yli, wuoret näyttiwät wiheriöiltä ja kauniilta, ja

leijuelemia pilven-hattaroita wäikkyi tai-
waalla.

Näkymö oli samalla rauhaisa ja wil-
kas. Kaikki, mikä luontoon kuului, oli
ihanaa ja juhlaista, ja kaikki, mikä koski
ihmisten toimia ja teoja, näytti miellyt-
täväältä ja sopuisuudelta.

Kaikki pientä lippua liehui tuulessa, toi-
nen linnan kulmassa, toinen piirittäjän
batteriasa. Ne olivat ase-lewon merkit,
joka näytti poistaneen sekä sodan-käyn-
nin että viholliset tunteekin taistelemain
sydämistä. — Sata määrä iloista Kans-
kalaista lasi merkköjansa järveen aiwan
uhkaawain, mutta äänettömään linnan ka-
nuunain lähestyön ja heidän iloinen nau-
runsa nosti wastakai'un ympäröiwisä
metfisä.

Siellä täällä joku komppania lauloi
fota-lauluja taikka tanssi, ja Indianit
olivat metsäsä olewasta leiristään tulleet
sitä kuuntelemaan ja katselemaan. Sa-
nalla sanoen: näytti siltä kuin olisi ollut
yleisen riemun päivä, waan ei lepohetki
werisen ja kauhean sodan kestäessä.

Dunkan katsoi miettiiwäisenä tätä näy-
telmää, kun hän kuuli lähenewiä askeleita,
jotka saattoivat häntä kääntymään ennen
mainitun portin edessä olewaan walliin
päin. Hän astui bastionin äyräälle ja
näki Haukansilmän lähestyvän linnaa
Kanskalaisen upseerin wartioimana. Hä-
nen kaswonsa näyttiwät waaleilta ja
alafuloisilta kuin olisi hän kowin häpeis-
sään siitä, että hän oli vihollisten wan-
giksi joutunut. Hän oli lempi-asettansa
paitsi, ja hänen kätensä olivat selän taakse
sidotut. Tuskin Heyward oli ystävänsä
tuntenut, ennenkun hän hämmästyneenä
aikoi mennä alas wallitukseita.

Mutta samassa hän kuuli toisia ääniä,
jotka saattoivat häntä hetkeksi unhotta-
maan aikomustansa. Wallituksen juurella
hän kohtasi sissarukset, jotka, samaten kuin
hän itsekin, olivat ulkona raitista ilmaa
hengittämässä. Hän ei ollut tawannut
heitä siitä kuin hän oli eronnut heistä
linnan edustalla heidän turwallisuuttansa
puoltaakseen. Silloin he olivat huolista

menehtymäisillään ja rasituksesta uupu-
neet; nyt he olivat wirtistyneet ja ku-
koistawat, waikka suruisaan ja pelois-
saan. Tällaisessa tilaisuudessa ei ollut
ihme että nuori mies hetkeksi unohti kaikki
muut asiat puhutellakseen heitä. Mutta
wilkas ja hilpeä Alise ehdatti häntä.

„Kas meidän uskotonta, petollista ri-
tariamme! Joka heitti neitostaan heidän
oman onnensa nojaan aiwan rajalla!“
huudahti Alise leikkilisesti, ollen olewi-
naan juutuksissaan, waikka hänen loista-
wat silmänsä ilmoittiwat hänen olewan
iloisen siitä, että tapasi Heywardin. „Me
odotimme päivä-kausia teitä tulemaan
anteeksi antamusta anomaa“.

„Te tiedätte, ett'ei Alise muuta tarfoi-
ta kuin lausua sulimmat kiitokset teille“,
sanoi totisempi Kora. „Me olemme to-
sin ihmetelleet, ett'ette ole yhtään kertaa
meidän luonamme käyneet“.

„Teidän isänne woi kertoa teille, että
waikka olen teidän seurastanne ollut eroi-
tettu, en kuitenkaan ole unhottanut pitää
huolta teidän turwallisuudestanne“, was-
tasi nuori mies. „Noitten kylämökkien
omistamisesta on ankarasti taisteltu, sillä
niiden walloittamista seura ehdottomasti
linnankin walloitus. Mutta jos olisiin
tiennyt, että soturin welwollisuuden täyt-
tämistä käsitettäisiin tällä tawalla“, jat-
koi hän suruisesti, „niin, niin —“.

„Heyward! Dunkan!“ huudahti Alise
kynnelsilmän, rientäen hänen luokseensa.
„Jos uskoisin, että kielewä kieleni olisi
teitä loukannut, niin sen ikuisiksi päiwiksi
äänettömyyteen tuomitsisin. Kora woi sa-
noa, jos hän tahtoo, kuinka suuressa ar-
wossa me teidän anstoitanne pidämme ja
kuinka horras kiitollisuutemme teitä koh-
taan on“.

„Ja tahtooko Kora tobistaa tätä to-
deksi?“ kysyi Heyward ystävällisesti hy-
myillen.

Kora ei wastannut mitään, waan kään-
tyi järwelle päin ja katsoi Horikan'in
awaraa wedenpintaa. Kun hän wihdoin
loi filmänsä Heyward'in, kuwastihe niis-

fä niin syvä suru, että Heyward hämmästy.

„Te voisitte pahoin, Kora!“ huudahti hän. „Me olemme laskenut leikkiä kun te olette kärsinyt“.

„Ei se mitään ole!“ vastasi Kora lempeästi. „Minä en voi elämän valopuolia nähdä, niinkuin tämä teeskentelemätön, mutta innokas luonnon ihailija“, lisäsi hän laskien kätensä hellästi sisarensa käsiwarrelle; mutta se on osaksi kokeumuksen rangaistus, osaksi luontoni syhy. Katsokaa ympärillenne, majuri Heyward, ja sanokaa, mikä näkö tämä on sotilaan tyttarelle, jonka suurin onni on hänen kunniansa ja sota-mainensa?“

„Kunniaa ja mainetta eivät ne seikat voi himmentää, jotka eivät hänen valdasjansa ole“, vastasi Dunkan ystävällisesti. „Mutta teidän sananne muistuttavat minua omista velvollisuustani. Minä menen nyt urhoollisen isänne tykö kuulemaan hänen päätöstään puolustustamme koskevista asioista. Sumala teitä siunatkoon kaikissa onnen vaiheissa, jalo Kora!“

Kora ojensi hänelle kätensä, mutta hänen huulensa vapisi ja hänen poskensa kävivät yhä kalpeammiksi.

„Minä tiedän“, jatkoi Heyward, „että kaikissa elämän vaiheissa tulette olemaan sukunne kunnia ja kunnistus. Syvästi, Miss —“ hänen äänensä kävi helläksi — „hyvästi, Miss! Me kohtaamme pian taas toinen toisemme voittajina riennu- huutojen raikuesssa!“

Bastausta odottamatta Heyward riensi Munron tykö, joka hänen sisäänsä tullessaan huolellisen näköisenä pitkin askelin käveli edes takaisin matalassa huoneesjansa.

„Minä ai'oin juuri kutsuttaa teitä tyköni, majuri“, sanoi Munro Heyward'ille.

„Surukseni näen sen sanansaattajan, jota niin innokkaasti suosittelin, palanneen ranskalai- sten wankina. Eihän toki olle syhtä hänen rehellisyyttään epäillä?“

„Pitkän Pysyyn uskollisuutta en en- sinkään epäile, waikka onni tällä kertaa

on ollut hänelle vastainen. Montcalm on saanut hänen kiinni ja, kohtelias kuin ranskalainen ainakin, hän lähetti hänen takaisin, „sillä hän tiesi minun pitävän häntä suuresja armossa!“

„Mutta kenraali apu-joukkoineen —“.

„Di, te olette kowin kärsimätön, majuri! Ettekö suvaitsi noille hervoille matkustamisen aikaa?“

„He tulewat siis? Sanoiko metsästäjä heidän tulewan?“

„Milloin? Ja mitä tietä? Hän puhui minulle waan eräästä kirjeestä — se on Montcalm'illa ja jos se pahoja uutisia sisältäisi, niin kohtelias ranskalainen warmaankin antaisi meille siitä tiedon“.

„Hän on siis pitänyt kirjeen, mutta lähettänyt kirjantuojaan tänne“.

„Niin on“.

„Mutta mitä metsästäjä sanoo? Hänellä on silmät, korwat ja kieli. Mitä kertoo hän?“

„Di, majuri, häneltä ei puutu ulkonaisia aistia ja hänen kertomuksensa kuuluu lyhyesti näin: Hudson'in rannalla on Edward-niminen englantilainen linnoitus ja se on täynnä aseellista wäkeä niinkuin sellaisessa linnassa tulee olla“.

„Mutta eikö siellä mitään liikettä huomattu, mitään hankkeita meidän awuksemme tulla?“

„Siellä pidettiin aamu- ja iltaparaadeja ja kun joku noista lurjuksista keittäessään ruokansa sattui pudottamaan ruutirakeen tuleen, niin oikein rätkäsi!“ Hän jatkoi sitten wakaammalla äänellä: „Jospa waan tietäisin, mitä kirje sisältää!“

„Meidän on nyt pikkein päätös teleminen“, warkoi Heyward. „En voi teiltä salata, että leiriä ei enää woida kauan puolustaa ja walitettawasti on linnan laita melkein sama. Puolet kanuunista owat halki“.

„Ja kuinkapa woistkaan toisin olla! Muutamat niistä owat järwen pohjasta ppyhdetyt, toiset owat ruostuneet metsissä tämän maan keksinnöstä saakka ja loput eivät kanuun- nia olleetkaan, waan yksi-

tyisten huvi-kaluja. Mitäpä sellaisilla aseilla voi toimittaa?"

"Muurimme ovat hajoamaisillaan, nuonawaramme loppumaisillaan", jatkoi Heyward, "ja miehistö alkaa käydä tyytymättömäksi".

"Majuri Heyward", sanoi Munro arvokkaasti, kääntyen nuoreen sota-toweriinsa, "minä olisin palvellut kuningastani puolen vuosi-sataa turhaan, jos en tietäisi kaikkea mitä nyt kerrotte ja kuinka vaarallinen tilamme on. Mutta meidän tulee tehdä welvollisuutemme kuningasta ja itseämme kohtaan. Niin kauan kuin minulla on avun toivomista, tahdon tätä linnaa puolustaa, vaikka se olisi tehtävä rannasta kootuilla kiivillä. Mitä siis tarwitsemme, on saada tieto kirjeen sijällöstä".

"Voinko minä jotakin tehdä?"

"Voitte kyllä. Montkalm on kutsunut minua luoffensa keskusteluun, mutta minä katson wiisammaksi, ett'en osoita olewani liian harras hänen tahtoonsa myöntymään, ja toivoisin teidän menewän minun sijaani hänen puheillensä".

Heyward suostui mielellään rupeemaan wanhan soturin sijaiseksi ja sai tarkempia tietoja toimitustaan koskevista asioista, jonka jälkeen hän lähti päällikkönsä luota. Kymmenen minuuttia myöhemmin hän meni linnan portista ulos; pieni walkoinen lippu ilmoitti hänen tärkeätä tointaan. Ensimmäinen wihollinen upseri otti häntä kohteliaasti vastaan ja wei hänen wiipymättä sen kuuluisan sotilaan telttaan, joka oli ranskalaisen sotajoukon johdattajana.

Ranskalaisen kenraalin ympärillä seisoiwat hänen etewimmät upserinsa sekä joukko Indiani-päälliköitä, jotka soturinsa olivat häntä sotaan seuranneet. Heyward pyyhähti äkkiä nähdesensä jälkimmäisten joukossa Maguan, joka katseli häntä tyyneesti, mutta tuimasti. Nuoren miehen suusta pääsi hiljainen hämmästyksen huudahdus, mutta hän kohta hillitsi liikutuksensa ja kääntyi wiholliseen päällikköön, joka oli tullut häntä vastaan ottamaan.

Tähän aikaan Montkalm'in markiisi oli täydesä ikänsä kukoistuksessa ja onnensa kuffulalla. Mutta tässäkin onnellisessa tilassa hän oli erittäin ystävällinen ja oli yhtä kuuluisa kohteliaasta käytöstään kuin ritarillisesta urhoollisuudesta, joka pari vuotta myöhemmin wieteli häntä uhraamaan henkensä Abrahamin tasangoilla.

Dunfan käänsi inholla filmänsä Maguan ilkeistä kaswoista ja loi ne mielihyvällä ranskalaiseen kenraaliin.

"Waiikka olisin ylpeillyt jos olisin saanut teidän komentajaanne ottaa vastaan", alkoi Montkalm mentyhänsä Heyward'in kanssa teltan sisimpään osaan, "ilahduttaa minua, että hän on näin etewän upserin sijaisensa lähettänyt".

Heyward kumarwi kiittäen kohteliaisuudesta.

"Teidän komentajaanne", jatkoi Montkalm, "on urhoollinen mies ja taitawa ryynnäkööä wastustamaan. Mutta, majuri, eikö jo olisi aika kuunnella inhimillishyden neuvoja, eikä ykistään uljuutenne neuvoja? Toinen on yhtä kunniallinen sotureille kuin toinenkin. Minä katson mahdottomaksi, että voisitte enää linnaanne puolustaa. Te tunnette sotajoukkomme woiman".

"Tunnenme, mutta tiedämme myöskin welvollisuutemme alammaisina kuningastamme kohtaan".

"Waiikka ette vielä katso soweliaaksi ihmishyden vaatimuksia kuunnella", alkoi kenraali hymyillen, "ette kuitenkaan liene kohteliaisuuden vaatimuksia unhottaneet. Olen kuullut komentajan tyttären olewan linnassa".

"Se on tosi, kenraali, mutta he, meidän uljuuttamme heikontamotta, päinwastoin owat meille esimerkkeinä erinomaisen lujamielishyhtensä kautta. Jos ei muuta wadittaisi kuin uskalaisuutta wastustamaan niin mainiota sotilasta, kuin Montkalmia, niin uskoisin William Henrik-linnan puolustuksen wanhemmalle neideistä".

"Duneksi emme taistele heikon suwun kanssa", sanoi Montkalm kuiwasti ja yl-

peästi, mutta liifäsi kohta entisellä iloisella tavallaan: „Kuullakseni olette tullut sopimaan linnan heittämisestä“.

„Duko puolustuksemme teidän ylhäisyyhtenne mielestä ollut niin huono, että katsotte sellaisen keinon välttämättömäksi?“

„Minusta olisi kowin ikävä, jos puolustusta pitkitettäisiin siten että se punaisia ystäviäni suuttattaisi“, vastasi Montkalm; „minun on nyt jo vaikea pitää heitä kurissa“.

Heyward ei wirkkanut mitään, sillä hän muisti niitä waaroja, joista hän wast'ikään oli pelastunut, ja hän ajatteli niitä turwattomia olentoja, jotka olivat famoissa waaroissa olleet“.

„Nämä Indianit owat julmimmat kuin he toiveisjaan pettyvät“, sanoi Montkalm käyttäen luultua voittoaansa hywäksensä; „enkä tarwitse kertoa teille kuinka vaikea on hillitä heidän wihaansa. Noh, herra majuri, otammeko antamus-ehdot puheeksi?“

„Pelkään, että teidän ylhäisyyhtänne on petetty William Henrik-*linnan* wahwuuden ja sen puolustus-joukon warain suhteen!“

„Minä en piiritä oikeata linnaa, waan multawallitusta, jota kaffi tuhatta urhoollista miestä puolustaa“, vastasi kenraali kuivasti, mutta kohteliaasti.

„Meidän muurimme owat tosin mulasta, mutta ne sijaitsewat sillä rannalla, jolla Dieskau ja hänen urhoollinen sota-joukkonsa lyötiin. Myöskin on melkoinen joukko sota-wäkeä parin tunnin matkan päässä meistä, joilta apua odotamme“.

„Kuusi tahi kahdeksan tuhatta miestä“, vastasi Montkalm, „joita heidän pääliffönsä katsoo parhaimmaksi pitää linnoituksessaan kuin aukealla kentällä“.

Heyward murti hawenta mielipahoisjaan, mutta Montkalm jatkoi puhettaan tavalla, joka osoitti hänen uskowan, että Heyward oli tullut hänen luoksensa antamus-ehdoja esittelemään. Heyward puolestaan koetti jos jollakin keinoin houkuttella kenraalia ilmoittamaan niitä sanomia, joita hän kaappaamastansa kirjeestä oli saanut. Mutta ei kummitakaan wehkeet onnistuneet ja pitkän, mutta turhan keskustelun jälkeen Heyward sanoi jäähyväiset, yhtä tietämättömänä kirjeen sisälön suhteen kuin sinne tullesjansa.

Montkalm seurasi häntä owelle, jossa hän vielä kerran kehoitti linnan komentajaa suostumaan keskusteluun hänen kansjaan molempain armeijain välillä olewalla kentällä.

Sitten he erosivat ja Heyward palasi linnaan ja meni kohta oman pääliffönsä puheille.

Kuudestaista Luku.

Majuri Heyward tapasi Munron ystävään tyttäriensä kansja, jotka kuitenkin kohta meniwät pois nuoren upserin sijaan tultua. Munro katseli isällisellä ilolla heidän jälkeensä ja terwehti lähettilästänsä fanoilla:

„Se owat oiwa tyttöjä, joista kuka tahansa woisi kerstailia“.

„Kenraali Munro kyllä tietää minun ajatustani hänen tyttäriensä suhteen“.

„Se on tosi“, vastasi wanha mies. „Te olitte juuri ilmaista sydämenne ajatuksia siinä astiasa samana päivänä kuin tänne tulitte, mutta minusta wanhan soturin ei sopinut puhua häistä, kun hänen tuninkansa wiholliset olisivat woiv-

neet tulla kuuffawieraitfi pitoihin. Mutta minä olin määräsä, poikani, ja olen nyt walmis kuulemaan mitä teillä on sanomista”.

„Teidän wakuutuksenne ilahduttaa minua, mutta minulla on Montkalm’ilta sanoma —”.

„Menköön ranskalainen hitteen seuroineen, joukkoineen!” huudahti soturi suuttuneena. „William Henrik-linna ei vielä hänen wallassansa ole, eikä milloinkaan ole joutuwakaan, jos waan Webb osoitaksen sifki kuin hänen tulee olla. Ei, majuri, emme vielä, Zumalan kiitos, sellaisessa pulassa ole, ett’ei Munro’lla ole aikaa omia perheen-asioitansa ajamaan. Teidän äitinne, Dunkan, oli rakkaimman nuoruuden ystävänä ainoa lapsi, ja nyt tahdon kuunnella teitä, waikka kaikki Ranskanmaan Ludwig’in ritarit pyhinnyksensä johdannolla olisivat linnan portilla ja pyytäjivät saada minua puhutella”.

„Te tiedätte, kenrali, että toiwoin saada kunnian teidän pojaksenne tulla”.

„Niin, poikajeni, teidän puheenne oli kylläfi selwä. Mutta saanko luan kysyä, oletteko puhuneet tyttölle asiasta?”

„Kunniani kautta, en!” huudahti Dunkan innokkaasti. „Olisin wäärin käyttänyt teidän luottamustanne, jos olisin tilaani hyödykseni käyttänyt”.

„Se osoittaa teidän olewan kunniallisen miehen, majuri Heyward, mutta Kora Munro on liian järkewä tyttö isänsä holhousta tarwitaksensa”.

„Kora!”

„Niin, Kora! Ettekö kofi tyttärtäni?”

„Kyllä — mutta minä ajattelin Miisea”, änkytti Heyward hämmästyneenä.

„Miisea!” huudahti isä wuorostaan yhtä hämmästyneenä kuin Dunkan wasta lausuessaan Koran nimeä.

Heyward ei woinut käsittää mikfi wanhus oli niin kowin hämilleen joutunut, ja odotti tuskallisena selitystä siihen. Kenrali käweli wähän aikaa pitkin askelin edes takaisin huoneensa laattiaa pitkin, seijahui wihdoin Heyward’in eteen sanoen:

„Dunkan Heyward, minä olen teitä rakastanut sen miehen tähden, jonka werta teidän suonissanne wirtaa; olen rakastanut teitä hyvien amujenne takia ja sentähden, että uskoin teidän woiwan tehdä lapseni onnelliseksi. Mutta kaikki tämä rakkauts muuttuiksi wihakfi, jos se, jota waroon, on tofi”.

„Zumala warjelloon minua tekemästä tahi ajattelemasta jotakin, joka sellaisen muutoksen matkaansaattaisi!” sanoi nuori mies rohkeasti katsoen kenralin tutkiwiin silmiin.

„Te tahdotte pojakseni tulla, Heyward, ettekö elämäni waiheita tunne. Istukaa, minä tahdon teille sydämeni haawoja näyttää”.

Molemmat miehet olivat kokonaan unohtaneet Montkalm’in sanoman. He istuivat ja wanhus alkoi.

„Tiedätte ehkä, majuri Heyward, minun olewan wanhaa, arwofasta, waikk’ei rikasta sukua. Olin nuori, niinkuin te nyt, kuin rakastuin Miise Graham’iin ja kihlasin hänen. Mutta hänen isänsä ei minua suosinut sentähden, että olin kähjä. Minä tein mitä kunniallisen miehen tuli tehdä, purkasin kaupan — rupefin soturiksi ja lähdin pois synnyinmaastani. Olin monta maata nähnyt ja paljon werta wuodattanut monessa eri seudussa, ennenkuin wirtatoimisissa saawuin Länsi-Indiaan. Siellä opin tuntemaan tyttöä, jonka sittemmin nain; hän oli Koran äiti. Isänsä oli näillä saarilla arwosfa pidetty mies, ja äitinsä oli kaulaista sukua sen onnetoman ihmis-rodun kanssa, joka häpiällisen orjuuden ikeen alla huokaa. Mutta — te olette eteläsäfi syntynyt, jossa noita onnettomia olentoja kowin ylönsatfotaan!”

„Se on walitettawasti totta”, sanoi Dunkan hämmästyneenä luoden filmänfä maahan.

„Ja te soimaatte lastani siitä! Te pidätte sitä arwoanne alempana naida tyttöä, joka on niin alennettua rotua, waikka hän on niin rakastettava ja siweellinen?” huudahti isä kiwaasti.

„Sumala warjekoön minua niin vä-
ristä ajatuksesta!“ vastasi Dunkan, waikka
hän tunsi sellaisen tunteen syvästi juur-
tuneen hänen luontonsa.

„Waimoni kuoltua“, jatkoi wanhus,
„palasin Skottlantiin rikkaana miehenä,
ja uskotteko, Heyward, tuo suloinen en-
keli oli kaksikymmentä vuotta pyssynyt
naimatonna rakkaudesta siihen mieheen,
joka oli hänet unohtanut. Hän soi mi-
nulle kewyhtmielisyhteni anteeksi ja rupesti
waimokseni“.

„Ja tuli Missen äidiksi!“ huudahti
Dunkan innolla, joka olisi voinut olla
waarallinen, jos ei Munro olisi omiin
ajatuksiinsa waipunut.

„Niin“, sanoi wanhus liikutettuna.
„Ainoastaan yhden vuoden sain häntä
pitää. Se oli kyllä kowin lyhyt aika
sille, jonka koko nuoruuden aika oli ollut
toiwoton odottaminen.“

Munro unhotti kokonaan toisen läsnä-
olon; kuumat kyyneleet wierivät hänen
poskiansa alas. Wihdoin hän liikahti,
kuin olisi hän taas nyhyistä tilaa miis-
tanut, nousi istualta ja lähestyi Hey-
ward'ia, sanoen:

„Eikö teillä ollut sanomia Mont-
kalm'ilta?“

Dunkan säpähähti wuorostaan ja kertoi
asianja. Munro kuunteli kertomusta ja
hellät isälliset tunteet wäistyivät wähi-
tellen syrjälle sotajsten welvollisuuksien
edestä; ja kun toinen oli puheensa lo-
pettanut, näki hän edessään ainoastaan
soturin, jota linnan ja wäestön onneton
tila kowin harmitti.

„Olen kuullut kylläksi“, huudahti suut-
tunut ukko. „Tämä Montkalm tahtoo
siis wälttämättömästi suullisesti keskus-
tella Munron kansa! Minun tekee mie-
leni noudattaa hänen tahtoaan, waikka
se tapahtuisi ainoastaan näyttääkfeni hä-
nelle kuinka wakaa käytöfsemme on hänen
suuresta woihastaan ja waatimuksistaan
huolimatta“.

„Te olette oikeassa“, sanoi Dunkan,
joka katsoi erinomaisen tärkeäksi kiireim-

män kautta saada tieto metsästäjän tuo-
man kirjeen sisällystä.

„Toiwoisin hänen tulewan linnaan so-
tajoikkoineen; se olisi paras keino wihol-
lisen woimaa tarkastella ja paljon pa-
rempi kuin hänen käyttämänsä sodan-
käynti on. Sota-taidon kauneus ja mie-
huus on paljon pahentunut uuden ajan
juonien kautta. Meidän esi-isämme ylön-
katsoiwat jellaista tieteellistä pelkurimai-
suutta!“

„Woi niin olla, mutta meidän on nyt
käyttämisen juonia juoneja vastaan.
Minkä päätöksen teette?“

„Minä menen Ranskalaisen puheelle
ja sen teen nyt kohta. Teidän tulee tulla
kansani pienine wartija-joukkoinenne.
Pankaa kaikki toimeen!“

„Nuori mies riensi kohdakkoin walmis-
taumaan matkalle. Kymmenesä minuu-
tissa kaikki oli järjestetty ja hän asettui
wartija-joukkoineen linnan-portille, johon
kenralikin pian saapui. Tuskin he olivat
ennättäneet kulkea sata kynnärää linnoi-
tuksesta, kuin ranskalaista kenralia seu-
raawa joukko tuli heille vastaan.“

Rumpujen päräytys kuului; molem-
mat pienet joukot seisahtuivat wähän
matkaa toisistaan. Montkalm tuli roh-
keasti, mutta kohteliaasti Munroa was-
taan ja terwehti häntä. Munron käytös
oli uhkea ja reipas, mutta se puuttui
ranskalaisen sujawaa ja wiehättäwää koh-
teliaisuutta.

Ei kumpikaan heistä puhunut mitään,
waan he katseliwat uteliaasti toinen tois-
tansa. Wihdoin Montkalm keskeytti wai-
tison. Koska Munro ei Ranskan kieltä
osannut, oli Heyward tulkkina ja Mont-
kalm kääntyi häneen, sanoen:

„Minä kutsuin komentajanne tähän kes-
kusteluun sentähden, että toiwoin woi-
wani wakuuttaa häntä tehneensä kaikki,
minkä hänen ruhtinaanansa kunnian tähden
tulee tehdä, ja että hänen nyt on ihmi-
syyden waatimuksia noudattaminen. Minä
olen walmis todistamaan, että hän on
puolustanut itsensä rohkeasti ja niin
kauan kuin vielä wähäntin toiwoa oli“.

Kun tämä oli Munroille käännetty, vastasi hän arwokkaasti:

„Baikka pidän Montkalm'in kiitosta suuri-arwoisena, on se kuitenkin olewa vielä suuremmasta arwosta silloin kun sitä paremmin ansaitseu“.

Ranskalainen kenraali hymyili, kun Dunklan lausui hänelle wastauksen ja sanoi:

„Mitä nyt wapaasta tahdosta kielletään, se kenties sittemmin turhamaiseksi uppiniiskaisuudeksi moititaan. Jos tekisitte hywin ja tulisitte leiriäni katselemaan, niin voisitte omin silmin nähdä että olemme teitä lukuisimmat ja että teidän on mahdoton meitä kauan wastustaa“.

„Tiedän Ranskanmaan kuninkaalla olewan hyvän sotajoukon“, wastasi lujamielinen Munro, „mutta omalla kuninkaallani on yhtä lukuisia ja uskollisia sota-joukkoja“.

„Baikk'ei täällä, meidän onnellisemme“, sanoi Montkalm, innohansa tuskin käännöstä odottaen. „Sodassa joutuu väliin sellaiseen tilaan, johon uskaliaan miehen tulee tyytyä yhtä rohkeasti kuin hän menee wihollista vastaan“.

„Jos olisin tiennyt kenraali Montkalm'in Englannin kieltä osaawan“, sanoi Heyward närkästyneenä, „en olisi tullut tarjoutunut“.

„Suokaa anteeksi, majuri“, sanoi ranskalainen, „wallan toista on ymmärtää wierasta kieltä kuin puhua sitä. Tehkää siis hywin ja auttaka minua vielä“.

Oltuansa hetken aikaa waihi, hän jatkoi: „Näiltä wuorilta on meillä tilaisuus tarkastaa teidän warustuksianne, ja minä tunnen niiden wajuwuukfua yhtä hywin kuin te“.

„Kyhkää kenraalilta woiko hän suurennuslasillaan nähdä Hudson'in saakka“, sanoi Munro ylpeästi, „ja tietääkö hän milloin Webb'in armeija saapuu tänne“.

„Kenraali Webb puhukoon itse puolestansa“, wastasi Montkalm, ojentuen Munro'lle awonaisen kirjeen.

Wanhus sieppasi paperin innolla, joka ilmoitti kuinka tärkeä sen sisältö oli hä-

nelle. Hänen lukiesfaan hänen uljaat kaswonfa muuttuivat surullisen näköisiksi, hänen huulensa wapisivat ja paperi putoi hänen kädestään. Näky selwään että kaikki hänen toiveensa oliwat tyhjään rau'enneet.

Heyward otti ylös kirjeen ja luki sen. Rehoittamatta heitä wastarintaa tekemään, Webb päinwastoin neuwoi heitä kireimmän kautta autamaan, warfinkin kun hänen oli warfin mahdotonta lähettää ainoatakaan miestä heidän awuksensa.

„Hän on minua pettänyt!“ Munro wihdoin huudahti. „Ja on saattanut häwäistystä harmaalle päälleni“.

„Hywät herrat“, sanoi Montkalm säälittävästi, astuen lähemmäksi heitä. „Ette tunne Montkalm'ia, jos usotte hänen woivan käyttää tätä kirjettä nöyryyttäaksensa urhoollisia miehiä. Kuunneltaa ehdoitukfiani!“

„Puhukaa!“

„Teidän on nyt mahdoton linnaa puolustaa“, wirtkoi heidän ylewämielinen wihollisensa, „ja minun hallitsijani waatii sen häwittämistä. Mutta mitä teihin ja teidän urhoollisiin kumppaneihinne tulee, suwaitaan teille kaikki sutureille kalteit edut kieltämättä“.

„Entä lippumme?“ kysyi Heyward.

„Wiekää ne kuninkaallenne takaisin“.

„Meemme?“

„Pitäkää ne! Ei kukaan woii niitä käyttää paremmin kuin te“.

Heyward selitti nämä ehdot päällikölensä, ja, odottamattomat ja jalo-mieliset kuin oliwat, ne sywästi wanhaa soturia liikuttuivat.

„Menkää, Dunkan“, sanoi hän, „menkää ranskalaisen kansfa sowingtoa hieromaan! Olen wanhoilla päiwilläni nähnyt kaffi astia, joita en milloinkaan uskonut näkewäni: Englantilaisen, joka pelkää ystämää auttaa; ja Ranskalaisen, joka on liian jalo etujansa wihollisiansfa vastaan käyttäaksen!“

Tämän sanottua wanhus painoi päänfä rintansa wasten ja palasi hitain as-

kelein linnaan, jossa wäki hänen näös-
tään kohta arwasi miten astian laita oli.

Dunkan jäi antaumus-ehtoja määrää-
mään, jonka jälkeen hänkin linnaan pa-
lasi. Silloin ilmoitettiin julkisesti wäes-
tölle, että jotaa oli lopetettaminen, syystä

että Munro oli allekirjoittanut sownnon,
jonka mukaan linna seuraavana aamuna
oli wihollisille heitettävä, mutta linnan
wäestö saisi pitää aseensa, lippunsa ja
kuormastonsa, siis sota-kunniansa.

Seitsemästoista Luku.

Wiholliset sotajoukot wiettivät yön Clo-
kuun 9:ttä päivää vastaan vuonna 1757
samalla tawalla kuin olisivat tehneet jol-
lakin Europan taistelu-tantereella. Woit-
tetut olivat hiljaisina ja alakuloisina, woit-
tajat sitä wastoin riemuitšiwat.

Namun koittaessa ranskalaisen leirin
isoimman teltan ometa kätkevä waate sy-
fättiin syrjälle ja mies astui sitä ulos.
Hän oli puettu wittaana, joka suojeli
häntä kosteaä ilmaa vastaan ja samalla
kofonaan werhosi miehen ruumiin. D-
wella seisowa wartija terwehti häntä so-
tilaan tawallisella kunnian-osoitustella, kun
hän nopein askelin meni telttain wälitse
William Henrik-linnaa kohti. Misjä tun-
tematon kohtasi jonkun lukuisista warti-
joista, hän aina wastasi lyhyesti ja tyy-
dyttävästi, sillä hän laschettiin estämättä
kulkemaan edelleen. Wiimeinen wartija
katseli, hänen lausuttuansa tunnusjanansa,
kauan hänen jälkeensä ja sanoi itsekseen:
„Kerwalimme ei milloinkaan nuku!“

Upperi kulki eteenpäin eikä ollut häm-
mästyneen wartijan sanoja kuulewinaan.
Hän pysähtyi wasta tultuansa rannalle,
lähelle linnan läntistä bastionia. Pil-
wien peittämä kuu walaisi kuitenkin sen
werran maata, että esineitä woitiin eroit-
taa. Tuntematon asetui senwuoksi ison
puun suojaan, jota wästen hän nojasi,
ja näytti suurella tarkkuudella englantil-
laista linnaa katselewan. Mutta hän ei
näyttänyt uteliaalta ja tehottomalta kat-

selijalta, waan tarkasti sotilaan taidolla
jokaista eri kohtaa ja hänen silmistänsä
näkyi että hänen tutkimisensa ei ollut
epäilystä wailia. Wihdoin hän nähtyi
olewan tyydytetty, sillä hän aikoi lähteä
pois ja palata leiriin, kun hiljainen ko-
lina kuului wallin kolkasta, joka saattoi
hänet seisahdumaan.

Ihmisen muoto astui wallin rennalle,
johon se jäi seisomaan kaukaista ranska-
laista leiriä katsellen. Se käänsi sitten
päänsä itään päin, kuin odottaisi se päi-
wän tuloa.

Wallia wästen nojaawan ja sywiin
ajatuksiin waipuneen miehen surullinen
näkö, saattoi katsojan arwaamaan kuka
hän oli. Tunnollisuus ja warowaisuus
waatiwat häntä wetäymään pois ja hän
oli jo siinä tarkoituksessa astunut puun
ympäri, kun toinen ääni hänen huomio-
taan herätti ja saattoi hänet pysähty-
mään. Se oli hiljainen, melkein kuulu-
maton weden loiste, jota seurasi sora-
kimien rufahdus. Samassa silmänräpäyk-
sessä hän näki mustan haamun nouse-
wan järwestä ja hiipiwan warowin as-
kelin aiwan lähelle häntä. Sitten pysy-
witkalleen kohoosi, mutta ennenkuin se lau-
kaistiin, hän kädellään tarttui siihen.

„Hugh!“ huudahti Indiani, jonka ka-
wala ai'e täten tyhjään raukeni.

Sanaakaan sanomatta ranskalainen up-
seri laski kätensä Indianin olkapäälle ja
wei hänen wähän etäämmälle paikasta,

jossa heidän puheensa voisi tulla maaralliseksi ja jossa ainakin toinen heistä oli uhria etsinyt. Wihdoin upseri seisahdun ja heitti waippansa auki, ja Indiani tunsi hänet Montkalmiksi. Kenralli kysyi:

„Mitä tämä merkitsee? Etkö poikani tiedä että sotatappara englantilaisten ja hänen Kanadalai-isten isänsä välillä on maahan kaimettu?“

„Mitä Huronit voivat tehdä?“ vastasi Indiani Ranskan kielellä. „Ei ainakaan sotilas ole yhtään skalppia saanut ja waalea-ihoiset tekewät rauhan keskenään.“

„Ohoh, Kettu! Minusta tämä on wähdän liitaa mieheltä, joka wasta oli meidän wihollisemme! Kuinka monta aurinkoa on laskenut siitä kuin Kettu englantilaisten puolella taisteli?“

„Missä on aurinko?“ kysyi Indiani järkästi. „Wuoren takana, ja se on kylmä ja pimeä. Mutta kun se tulee takaisin, niin se taaskin käy lämpimäksi ja kirkkaaksi. Kettu on heimonsa aurinko. Hänen ja hänen heimonsa välillä on ollut pilviä ja monta wuorta, mutta nyt hän loistaa ja taiwas on selkeä!“

„Tiedän kyllä Ketulla olewan suuren wallan kansajansa“, sanoi Montkalm, „sillä eilen hän hinoitti heidän skalppiansa ja tänään he kuuntelewat hänen puhettaan neuwottelu-walkean ääressä!“

„Magua on suuri päällikkö!“

„Sjoittakoon hän sitä opettamalla kansajansa kuinka heidän tulee uusia ystäwiänsä kohdella!“

„Minikäwuoksi Kanadalainen päällikkö kutsui nuoria miehijään metsään ja miksi ampui hän kanuuneillansa tuota multarakennusta?“ kysyi kawala Indiani.

„Walloitattakseen sitä. Minun halitsijani omistaa maan ja antoi minulle kästyn karvoittamaan näitä englantilaisia anastajia. Se owat suostuneet lähtemään ja nyt en enää heitä wiholliseksi kutsu.“

„Hywä! Magua tarttui sota-tapparaan sitä werellä punataksensa. Se on

nyt kirkas. Kun se on punanen, kaimetaan se jälleen maahan.“

„Mutta Magua on welwoittanut itsensä ranskalaisia palwelemaan ja hän ei saa heidän lippujaan tahrata. Tuolla puolen suola-järweä asuwan suuren kunninkaan wiholliset owat hänenkin wihollisensa; hänen ystäwänsä owat Huroninkin ystäwät.“

„Ystäwät!“ ilkkui Indiani. „Antakaa Magualle kätenne.“

Montkalm, joka näki paremmin woiwansa säilyttää waltaansa niiden heimon yli, joita hän oli ympärilleen ko'onnut, myöntywäisyydellä kuin kowuudella, täytti toisen pyynnön. Indiani pani kenraalin formen rinnassansa olemaan sywään arpeen ja huudahti:

„Tunteeko isäni tätä?“

„Mitä sotilas ei sitä tuntisi? Kyhykuula on tunkeunut siihen.“

„Entä tämä!“ jatkoi Indiani näyttäen alastonta selkäänsä.

„Tämä! Poikaani on kauhealla tawalla häwäistynyt! Kuka on tätä tehnyt?“

„Magua nukkui huonosti englantilais-ten wigwameissa ja sai nämä arwet sittä“, wastasi Indiani nauraa hohottaen ilkeästi ja lisäsi sitten arwookkaasti:

„Menkää ja kertokaa nuorille miehille, ettei on rauha! Kawala Kettu ymmärtää kyllä Huroneja puhutella!“

Ja wastauستا odottamatta Indiani wiskasi pyhsyn olallensa ja lähti metsää kohden, jossa hänen kumppaninsa majailivat.

Montkalm jäi yksin rannalle miettimään sitä kurjaa wihaa, jota hänen raiwoija liittolaisensa oli ilmaissut. Hän näki nyt selwään kuinka sanomattoman suuren edeswastauksen se saattaa itsellensä, joka käyttää mitä wälikappaleita tahansa päämääräänsä päästäksensä, ja huomasi kuinka waarallista on päästää irroille woima, jota ei mikään inhimillinen walta woi hillitä.

Wihdoin päiwä walleni ja kun ranskalainen armeija oli täydesä järjestyksessä, auringon ensimmäiset säteet walai-

fiwat sen hohtawia rivejä. Englantilaisessa linnassa hankittiin lähtöä ja linnan heittämistä.

Munro asettui alla päin, mutta waakaan näköisenä sotajoukkonsa etupäähän. Selvään näkyi, että tämä odottamaton kohtausta oli sywään koskenut häneen, waikka hän koetti onnettomuuttaan kestää kuin mies. Wanhan soturin suru liikutti Seyward'ia ja hän meni hänen luoksensa kysyäkseen woisiko jotakin hänen puolestaan tehdä.

„Tyttäreni!“ oli lyhyt vastaus. „Tänään olen ainoastaan soturi ja minun tulee pitää huolta kaikista lapsistani“.

Dunfan oli kuullut kylläksi. Hetkeäkään wiipymättä hän rienji Munron kortteliin etsiäkseen sissaruksia. Hän tapasi ne valmiina lähtöön, heitä ympäröi itkevä ja walittawa joukko waimoja, jotka olivat sinne kokoontuneet siinä uskossa, että heidän luonansa olisi paras turwa saatawa.

Waikka Kora oli waalea ja huolellisen näköinen, hän kuitenkin oli yhtä lujamielinen kuin ainakin. Alisen silmät olivat punaiset ja ilmoittivat hänen katsewasti itkeneen.

Molemmat tervehtiwät ystävällisesti Seyward'ia.

„Linna on kadotettu“, alkoi Kora, „mutta kunniamme on pelastettu, toiwon minä“.

„Se loistaa entistä kirkaampana! Mutta nyt tulee teidän ajatella turvallisjuuttanne. Kelvollisuus ja kunnia waatii isänne ja minun wähän aikaa sotajoukkoa seuraamaan. Mutta missä löytäisimme sopiwan suojelijan teille tässä hälinässä ja sekasorrossa?“

„Sellaista emme tarvitse“, wastasi Kora. „Kukapa uskaltaisi loukata sellaisen isän tyttäriä tällaisessa tilaisuudessa?“

„En woi millään muotoa teitä yksin jättää“, jatkoi nuori mies. „Muistatkaa että Alise ei ole niin lujamielinen kuin te“.

„Te olette ehkä oikeassa“, sanoi Kora surullisella hymyllä. „Mutta tässä tulee ystävä“.

Dunfan katjoi taakseen ja näki laulunopettajan kirja kädessä tulewan hänelle vastaan. Hän esitteli lyhyesti pyhätönjä hänelle.

„Mielelläni“, wastasi Israelin kuniin kaan yksinkertainen opetuslapsi. „Työt owat hywin rakastettawat ja soitantoa harrastawat ja se on kohtuullista että me, jotka yhdesjä olemme monta kowaa kokeneet, rauhassakin yhdesjä olemme“.

„Kelvollisuutenne on pitää waarilla ett'ei kukaan pahassa aikomuksessa saa neitoja lähestyä taikka heitä heidän isänsä onnettomuuden tähden herjata“.

„Minun niin“.

„Mahdollista on että Indianit taikka wiholliset sotamiehet teitä ahdistawat; siinä tapauksessa tulee teidän muistuttaa heitä antaumus-ehdoista ja uhata ilmoittaa Montcaln'ille heidän käytöstään. Yksi fana on riittävä“.

„Jos ei, on tämä sen tekewä“, huudahti Dawid innokkaasti, ottaen esiin kirjansa. „Tässä on sanoja, jotka sopiwalla painolla lausuttuina ja oikealla nuotilla waisuttuina hurjintakin mieltä asettawat“.

„Hywä“, keskeytti häntä Seyward, „meidän on nyt eroaminen“.

Dunfan sanoi jäähyväiset tytöille, wielä kerta wakuuttaen heitä tehneensä kaikki minkä tilaisuus myöten-antoi ja heidän turvallisjuutensa waati, sillä waaraa ei ollut pelkäämistä. Sitten hän rienji takaisin paikallensa, sillä englantilainen sotajoukko alkoi lähteä liikkeelle, ja pian työt näkiwät ranskalaisen krenatöörit, puettut walkeisiin uniwormuihin, jotka jo olivat ottaneet linnan portit haltuunsa. Samassa suunnattoman suuri pilwi äkkiä näkyi wäikkyvän heidän päänsä yli ja kun he katjoiwat ylöspäin, he näkiwät seisowansa Kanstan lumiwalkeisen lipun alla.

„Tulkaa pois“, sanoi Kora, „tämä ei enää ole sopiwa paikka englantilaisen upserin tyttäriille“.

Alise tarttui sissarensa käsivarteen ja he lähtiwät heitä ympäröiwän joukon kera

pois. Kun kaikki waunut tarwittiin sairaitten ja haawoitettujen kuljettamiseen, niin Kora oli päättänyt kestää käwelymatkan rasituksia, jotta nuo onnettomat saisivat waunuisa olla. Ja kuitenkin täytyi monen raajarikon ja wäshneen soturin kulkea jalkain armeijan jälesä, kun tässä erämaassa oli puute ajoneuvoista.

Mutta nyt olivat kaikki liikkellä, heikot ja sairaat walittivat, waimot ja lapset wapistivat, waikka eiwät tienneet mitä he pelkäsiwät.

Kun koko tämä sekaortoinen ja tuskainen joukko lähti linnasta ja saapui aukealle tasangolle, seijoi wähän matkaa heistä heidän oikealla puolellaan ranskalainen armeija tähdessä asussa, äänettömänä woitettujen lähtöä katsellen. Englantilaiset, joita oli noin 3,000 henkeä, kulkivat pitkänä riwinä metsää kohti, jonka läpi tie Hudson'iin kulki. Pitkin metsän reunaa näkyi musta rivi Indianeja, jotka katselivat poislähtewiä wihollisia, liikkuen edestakaisin kuin korppi-kotkat, joita ainoastaan mahtawamman armeijan läsnäolo esti saaliin päälle hyökkäämästä. Soturit heistä olivat tunkeuneet woitettujen kolonnien wäliin, mutta pyssiwät vielä hiljaisina ja toimettomina.

Seyward'in johdattama etu-joukko oli jo kadonnut nähywistä, kun pää-joukosta eronneitten soturien kesken nousut riita herätti Koran huomiota. Pari Indiaania oli karannut nuorukaisen päälle ryöstäkönsä häneltä hänen kantamia tawaroitaan, mutta kun tämä ei hymällä tahtonut aarteistaan erota, riita pian ylti tappeluksi. Yht'äkkiä ilmestyi sata-määrä raakalaisia kuin tenhoamalla paikalle, jossa ennen tuskin oli hymmenkunta heitä. Suuri samassa Kora näki Maguan tulewan heimolaistensa luo ja kuuli hänen puhutteleman heitä. Waimot ja lapset seijastuivat ja tunkeusivat yhteen kuin peljästyneet lampaat. Mutta Indianein saaliinhimo oli tyydytetty ja joukko lähti taas liikkeelle.

Indianit wetäytyiwät takaisin ja näyt-

tivät päättäneen antaa wihollisensa estämättä pitkittää matkaansa. Mutta kun waimowäen joukko lähenei heitä, erään huiwin kirjawa wäri herätti raa'an ja tuiman Huronin huomiota. Hän astui esiin temmataksensa sitä, mutta waimo, enemmän pelosta kuin rakkaudesta foristeeseen, kääri lapsensa siihen ja painoi sitä rinnoilleensa.

Kora aikoi juuri kehoittaa waimoa hywällä antamaan huiwia, kun raakalainen heitti sen ja sieppasi ikkewän lapsen äidin sylistä. Sättäen kaikki mitä hänellä oli ympärillä seijowien raakalaisten käsiin, riensti äiti kauhistuksesta mielettömänä lastansa pelastamaan. Indiani nauvoi kohti kulkkuansa, ojensi toisen käteensä huiwia ottaakseen, osoittaen sillä että hän suostuisi waihtoon, mutta toisella kädellään hän kieppoi lasta pänsä ympäri, pitäen sitä jalasta kiinni.

„Ottakaa, ottakaa kaikki!“ huudahti kauhistunut äiti, wapisewin käsin riistäen päältään kaikki pienemmät waate-kappaleet. „Ottakaa kaikki, mutta antakaa lapseni takaisin!“

Indiani ei halwoista ryhysistä huolinnut ja huomatesjaan toisen jo anastaneen huiwin, muuttui hänen ilkuwa naurunsa hurjaksi raiwoiksi. Hän paiskasi lapsen pään kallioa wasten ja wiskasi sitten wäwähtelewän ruumiin äidin jaloille.

Onneton äiti seijoi hetken liikkumattomana kuin kiwipatsas hurjasti katsellen wiatonta uhria, joka hiljan oli suloisesti hymyillen hänen sylissään istunut; sitten hän loi filmänsä taiwasta kohden ikäänkuin rufoilisi hän Sumalaa pahantekijää rankaisemaan. Mutta hän wapautettiin sellaista rufousta rufoilemasta, sillä Huroni, joka werta nähtyänsä joutui mallan raiwoon, halkaisi hänen päätällönsä tomahawikillansa. Waimo laukesi maahan ja sulki vielä kuolemaisillaankin ollen lapsensa syliinsä.

Tässä kauhistuttawassa filmänräpähessä Magua pani formensa suunsa eteen ja päästi tuon julman ja turmiota tuottawan sotaahuodon. Tätä kuullesjaan

kaikki Indianit purskahtivat hirtittävään räähynään, jommoista harvoin on kuultu ihmis-huulilta tulewaksi, ja he, jotka sitä kuulivat, peljästyivät niin, että veri heidän suonisjansa lakkasi tyhtymästä ja kuoleman tuska täytti heidän sydämensä.

Oli kaksi tuhatta raiwoisaa Indiania tuli tämän merkin annettua metsästä. Emme ai'o likemmin näitä kauheita tapauksia kertoa. Kuolema raiwosi kaikkialla kauheimmassa muodossansa. Wastustaminen waan ylltyi murhaajia, jotka iskiwät surmatuista vielä kuin he jo tunnottomina olivat. Veri wuoti wirtana tafangolla ja moni hurja Huroni kumar-tui alas juodakseen pumaisesta wirrasta.

Warsinaiiset jotilaat asettuivat kohta tiheihin riweihin, mutta vähälukuiset kuin olivat, eiwät woinet mitään tehdä.

Sellaisessa tilaisundesja ei kellään ole aikaa pitää lutua ajasta. Ehti kesti 10 minuuttia (waikka se tuntui ikäkaudelta) kun sisaret seisoiwat kuin naulat-tuina samalla paikalla awuttomina ja pe-losta hermottomina. Jo kahakan ensi alussa olivat heitä seuraawat naiset tun-keuneet heidän ympärillensä, jotta ei ol-lut pakoa ajattelemistakaan; ja nyt kun pelko taikka kuolema oli enimmäst hajoit-tanut, nyt ei heillä ollut muu tie awoi-na, kuin se, joka wei suoraan wihollisten käsiin.

Jo ka taholta kuului huutoja, ähkäyhiä, kironksia ja sadatuksia. Silloin Mlise näki isänsä wilahdukselta, hänen mennessään ranskalaista sotajoukkoa kohti ja hän huusi hänelle: „Isä, isä me olemme täällä! Tule luoksemme!“

Mutta isä ei näyttänyt häntä kuule-wan. Mlise huusi toistamiseen; kerta manha mies seisahui ja kuunteli, mutta Mlise oli juuri silloin mennyt tainnuksin ja Kora waiwui hänen wiereensä sulkien hellästi tunnottoman sisarensa syliinsä. Munro pudisti päätänsä kuin hän oli pettynyt, ja kulki edelleen.

„Tämä on todella perfeleitten riemu-huuto“, sanoi Dawid, joka uskollisesti oli paikallansa pysynyt, waikk'ei hän woi-

nut mitään tehdä, „eiä mitään sopiwa paikka kristityille. Paetkaamme täältä!“

„Menkää“, sanoi Kora, tuijottaen tun-nottomaan sisarensa, „ja pelastakaa itsenne. Minulle ette woi olla miksitään hyödyksi“.

Tytön erinomaisella luja-mielisyyhellä lausutut sanat wakuuttivat Davidia siitä, että hänen päätöksensä oli järkähtämätön. Hän katseli ensin wähän aikaa ympäril-leen neuwottomana, mutta sitten hän ojensi pitkän ruumiinsa suoraksi ja hänen kaswoistaan loisti pyhä into.

„Jos juutalainen nuorukainen taifi Saulin pahan hengen harppunsa soitolla hillitä, minäkin täällä tahdon soitannon woimaa koettaa“, sanoi hän.

Ja kohta hän alkoi laulamaan lempi-wirttänsä niin heleällä, woimakkaalla ää-nellä, jotta se woitti werisen metelin melskeenkin. Moni raakalainen ryntäsi turwattomilta sisarilta waatteet ryöstääk-seen ja heidän ikalppejansa anastaaksensa, mutta kun he näkiwät tämän omituisen miehen seisowan liiastamatta paikallansa, he seisahuiwat kuuntelemaan. Kummas-tus pian muuttui ihaelemiseksi ja he läh-tiwät tiehensä toista uhria etsimään, ih-metellen walkean miehen mielen-lujuutta kuolin-wirttänsä weijasestaan. Tämä menestys rohkaifi ja lumosi Davidin ja hän ponnisti kaikki woimansa, kunnes nämä oudot äänet herättiwät etäällä olewan Indianin huomion, joka raiwoisena riensi joukosta joukkoon, kuin halweksi hä-n yleistä laumaa ja hakisi maineensa ar-woista uhria.

Se oli Magua, joka päästi raiikkaan riemu-huudon nähdesjäänsä entiset wan-kinsa taasen olewan hänen wallasjansa.

„Tulkkaa“, sanoi hän werisellä kädellä tarttuen Koran waatteisiin, „Huro-nin maja on auki. Eikö se ole parempi kuin tämä paikka?“

„Pois!“ huudahti Kora peittäen sil-mänsä, jotta pääsisi hänen inhoittawia kaswojaan näkemästä.

Indiani nauroi ilkkuen, nosti werisen kätensä ja wastasi:

„Se on punainen, mutta veri tulee valkoisten suonista!“

„Hirviö! Sielusi on werellä tahrattu! Sinä olet tähän kohtaukseen syypää!“

„Magua on suuri päällikkö!“ vastasi raakalainen ilkkuen. „Tuleeko musta tukka hänen heimonsa tykö?“

„Ei milloinkaan! Oh, jos tahdot ja tyydytät kostonhimoasi!“ Magua mietiskeli hetkisen; sitten hän otti kepeän ja tunnotoman Alisen syliinsä ja lähti juoksemaan metsää kohti.

„Seisähtukaa! huusi Kora juosten hurjasti hänen jälkeensä. „Wapauttatakaa lapsi!“

Mutta Magua ei ollut häntä kuulewinaan, sillä hän tunsi woimansa ja päätti sitä käyttää.

Uskollinen Dawid seurasi Koraa weijaten pyhää wirttänsä ja kädellään tahrata lyöden. Siten he kulkivat tafangon poikki pakenevien, haavoitettujen ja kuolleitten välitse. Hurjat raakalaiset olisivat monta kertaa Koran surmanneet, jos ei tuo oudon näköinen olento hänen rinnallaan, jonka he luulivat hulluksi, olisi häntä suojellut.

Magua kulki sola-tietä myöten metsään, jossa toinen Indiani oli häntä odottamassa tyttöjen hewosilla, joita hän luultawasti oli kiinni saanut. Magua laski yhä vielä tainnuksissa olewan Alisen toisen hewosen selkään ja wiittasi Koraa astumaan toisen selkään. Kora totteli, mutta ojensi kätensä sijartansa kohti niin rukoilewin katsein, ettei Huronikaan woinut sitä wastustaa. Hän pani siis Alisen Koran hewosen selkään, tarttui ohjaksiin ja lähti astumaan metsään.

Kun Dawid huomasi että hän oli jätetty yksin niin kuin henkilö, jota ei kannattanut surmata, hän heitti pitkät koipensa toisen hewosen selän yli ja seurasi heitä niin sukkelaan kuin huono tie myöten antoi.

He alkoivat pian nousta wuoren rinnettä ylös, mutta Koran huomio oli kolkonaan kiinnitetty Aliseen, joka wähitellen alkoi wivota, jotta hän ei woinut eikä tahtonut pitää waarilla mihin päin he matkustivat. Mutta kun he tulivat tafaiselle wuoren huipulle ja läheniwät itäistä äkkiyrkkää rinnettä, hän huomasi olewansa samalla paikalla, johon metsästäjä wähää ennen oli häntä johdattanut. Magua antoi heidän astua alas, ja waikka itse oliwan wankeina, niin uteliaisuus, joka näytti olewan luopumattomasti waaraan yhdistetty, saattoi heidät katselemaan kauheaa nähtelmää tafangolla.

Tuo hirvinyinen työ kesti yhä wielä. Joka taholla pakenevat woitetut armottomain wainoojien edestä, mutta kaikkein kristillisemmän kuninkaan aseelliset sotilaat seisoiwan liikkumattomina ja walan toimettonina. Heidän käytöstänsä ei milloinkaan ole woitu selittää, ja tämä kohta on jättännyt ikuisen häpeä-pilkun heidän johdattajansa muuten kirkaasen waakunaan.

Kuoleman miekka ajettui wasta kun woitonhimo oli kostonhimon woittanut. Silloin wasta haawoitettujen parfumiinen ja murhaajien kiljunta wähitellen hiljeni, kunnes ne wihdoin wiimein kokonaan taukoisimat taikka riemuittesewain raakalaisten kowat woitto-huudot ne woittawat.

Kahdeksastoista Luku.

Kolmas päivä linnan heittämisestä wihollisille oli jo loppumaisillaan, mutta

wielä kertomuksemme waatii lufijaa wiipymään „pyhän järwen“ rannalla.

Veriset viholliset olivat poisja. Heidän leirinsä oli tyhjä ja autio. Linnoitus oli suitsuama raunio; ruhjotuita hirsiä ja kannunan pirstaleita sekä muurista lohjenneita kappaleita oli wiskeltä walleille hujan hajan. Ilmakin oli wallan muuttunut. Nurinko kätki lämpimät saateenssä läpäisemättömän utu-pilwen taakse ja sadottain ihmisruumiita, jotka Elokuun kuumuudessa olivat mustuneet, oli Marvaskuun pakkaneen jäähmetyttäneyt.

Horikan'in wälkkyvä kirkas kuvastin oli kadonnut ja sen sijaan wiheriät ja wihaiset aallot loiskiwat rantaa wästen, ikäänkuin juutuksissaan wiskaten likaansa saastutetulle rannalle. — Tasanko oli kuiwa ja kiihtunut niinkuin olisi se salaman polttama. Ainoastaan siellä täällä kohosi tumman wehrea sammal-mätäs häwityksen keskellä; ne olivat ihmis-werellä lannoitetun maan ensi hedelmät. Koko seutu, joka kauniilla ilmalla oli erittäin ihana, oli nyt kuin surullinen kuvaus elämästä, jossa kaikki esineet näkyiwät falseinmassa muodossaan.

Tuuli oli kowin waihettelewa. Wältiin se ajeli maata pitkin kuin olisi se kuiskaellut huokauksiaan kuolleitten kylmihin korwihin; sitten se taas kohottihe ylempiä, wihui surkeasti ja tunkeui metsään sellaista wauhtia että lehtiä ja taittuneita oksia lensi ylt'ympäri ilmassa. Tämän luonnottoman kuuron keskessä muutamatsä nälkäiset kaarneet taisteliwat tuuliaisipään kanssa; ja hädin tuskin päästyänsä metsän yli, he kohta umpinähkää laskeuivat siihen kauhistawaan satamaan, jossa niin yltäkyllin heidän lempirawintoansa oli tarjona.

Sanalla sanoen: se oli kolkko ja hirweä näkymö ja näytti siltä kuin olisi kuoleman woimakas ja armoton käsi surmannut kaikki, jotka sinne tuliwat. Mutta kielto oli nyt peruutettu ja ensi kerta siitä kuin näitten hirmutöitten harjoittajat oliwat pois lähteneet, olivat eläwät inhimilliset olennot usfaltaneet tätä kamalaa paikkaa lähestyä.

Mainitun päivän illalla, noin tuntia

ennen auringon laskua, nähtiin wiisi miestä tulewan wiidakosta, ja lähenewän häwitettyä linnoitusta. Ensin he kulkuwat hitain ja warowaisin askelin kuin lähestyiwät he wastahakoisesti tätä lauheta paikkaa, taikka pelkäsiwät näkewänsä hirweän werilöyhyn uudistamista. Ensin astui nuori, solakka Indiani; toinen, sekkin Indiani, pyysi wähän syrjempänä tarkastellen läheistä metsän-rantaa silmillä, jotka olivat harjaantuneet wähy-pätoisimpiäkin waaran merkkejä huomamaan. Muut kolme miestä oliwat euroopalaisia, waikka heidän pukunsa sekä aineen että wäriin suhteen oli warsin jopiva heidän nykyiseen waralliseen toimeensa, joka oli seurata peräytywän armeijan jälkiä erämaassa.

Edellä käyvä nuorukainen loi totisia, mutta salaisia katseita silwottuihin ruumiisiin, peljäten ilmoittawan tunteitansa, mutta kuitenkin vielä liian kokeneman woi-daksensa niitä kokonaan tufehduttaa. Hänen heimolaisensa oli kuitenkin sellaista heikkoutta ylempi. Hän astui wälkewin askelien ja wallan tyhneen näköisenä kuolleitten ohitse. Wälkewien miesten sydämissä tämä näkö herätti erilaisia tunteita, mutta kaikissa ne olivat surullisia. Wanhin heistä, jonka harmaat kutrit, ryypistyneet kaswot ja sotainen katsanto ilmoitti hänen, waikka metsämiehen karkasessa puwussa, olewan wanhan soturin, huokasi sywään, kun joku tawallista kauheampi näkö hänen silmiänsä kohtasi. Hänen rinnallaan kulkewaa nuorta miestä hirwitti, mutta hän näytti koettawan hillitä tunteitaan hellhydessä seuralaistansa kohtaan. Ainoastaan viimeinen joukossa näytti laskewan tunteitansa walloilleen seurauksia pelkäämättä. Hän katseli hirwittäwimpiäkin näkyjä wähintäkään liikutusta osoittamatta; mutta hänen kaswoistansa näkyi kuitenkin selwään, että tällaiset irstaijuudet häntä kowin inhoittiwat.

Lukija on kai jo tuntenut molemmat Mohikaanit ja heidän walkean ystäwänsä, metsästäjän sekä Munron ja Sey-

ward'in. Se oli todella isä, joka Heyward'in ja rohkeain metsäläisten avulla etsi tyttärensä.

Kun Unkas, joka astui etupäässä, saapui keskelle kenttää, purskahti hän kovaan huutoon, joka kohdakkoin kutsui hänen kumppaneitansa paikalle. Nuori soturi seiso muutamain naisten ruumiiden vieressä. Munro ja Heyward kiiruhtivat mätänewän kasan tykö katsomaan löytyisitkö mitään jälkeä heistä, joita etsivät. Sekä isä että rakastaja kävivät iloisiksi, kun ei yhtäkään jälkeä heistä löydetty. Silloin Haukansilmä keskeytti pitkällisen wait'olon.

„Minä olen monta weristä taistelutannerta nähnyt“, sanoi hän, „mutta en milloinkaan ole niin selwään nähnyt paholaisen oleman yksissä neuvoim India-nein kansa kuin täällä! Rosto on Indianilainen tunne, ja kaikki, jotka minua tuntevat, tietävät wereni oleman wallan wiatta; mutta sen sanon: jos nämä Ranskalaiset vielä tulewat pyssyn kuulan ammuttawiin, niin löytyy pyssy, joka on tehtävänsä tekewä niin kauan kuin pii sytyttää taulan ja ruuti palaa. Tomahawkin ja puukon jätän heille, joilla on luonnollinen lahja niitä käyttämään. Mitä tuumaatte, Chingachgook? Tulewatko punaiset Huronit kerskaamaan tästä waimoilleen, kun paksu lumi tulee?“

Mohikaani-päällikön kaswoissa wäikkyi wihan wilahdus. Hän weti puukonsa tupesta, mutta kääntyi sitten tyhneesti pois, ikäänkuin hän ei milloinkaan olisi intohimojen waiikutuksia tuntenut.

„Di, Montkalm, Montkalm!“ jatko metsästäjä. „Sanotaan ajan tulewan, jolloin ihmisen on tiliä tekeminen kaikista teoistaan. Voi sitä onnetonta, jonka on wastaaminen näistä teoista! Mutta — niin totta kuin olen walkea mies, tuolla maa puna-ihoinen hiuksista pääsängsä! Katkelkaa häntä, Delawari! Ehkä on se joku teidän kaipaamanne tuttawa, ja tulee sotilaan tapaan haudattawaksi. Minä näen sen filmistänne, Sagamori!

Huron on maksawa tätä, ennenkun syys-tuulet owat weren jälkiä poistaneet!“

Chingachgook lähestyi silwottua ruumista, käänsi sen ja näki siinä n. k. „kuuden heimofunnan“ tunnusmerkit, jotka heimot, englantilaisten sotarinnassa taistellesansa, oliwat hänen heimonsa pahimmat wiholliset. Hän potkaisu inhoittawaa ruumista jalallaan kuin olisi se ollut eläimen raato.

„Minostaan suurimman wiisauden ja äärettömän wallan tulisi uskaltaa joukotain ihmisiä tappa“, lisäsi metsästäjä, „sillä edellinen yksistään woi sellaisen teon tarpeellisuutta arwostella ja kulkapuu kuin jälkimäinen woi Herran luotuja olentoja kowata? Minusta on synti toista hirweä tappa, ennenkun ensimmäinen on syöty. Toisin on sotilaitten laita taistelussa; sillä heidän lahjansa on kuolla pyssy tahi tomahawki kädesä, sen mukaan jos owat walkeita tahi punaisia“.

„Hugh!“ huusi Unkas kohoten warpailleensa ja katsellen tarkasti suoraan eteensä.

„Mitäs se on, poika?“ kuisuksi metsästäjä. „Sumala suokoon sen olewan Ranskalaisen, joka on wiiwystynyt ja kuljeksi täällä roswoilemassa! „Hirwen-tappaja“ saisi siinä tapauksessa taitoansa osoittaa“.

Unkas riensi wastaamatta erään pensaan tykö, josta hän seuraawassa filmän-räpäyksesä otti kappaleen Koran wiheriästä filmikosta. Kaikki kokoontuivat kohdakkoin hänen ympärillensä.

„Lapseni!“ sanoi Munro innokkaasti. „Antakaa minulle lapseni takaisin!“

„Unkas tahtoo koettaa!“ oli lyhyt ja liukuttawa wastaus.

Onneton isä otti filmikon kappaleen, puristi sitä kädesjään ja tuijotti samalla läheiseen penssaaseen, ikäänkuin peljäten niitä salaisuuksia, joita se ehkä ilmaisisi.

„Täällä ei yhtäkään kuollutta ole“, sanoi Heyward pelosta melkein sorretulla äänellä, myrsky ei näy tätä tietä kulkeeneen“.

„Se on selwä“, wastasi Haukansilmä,

mutta joko hän, taikka se, joka on hänet ryöstänyt, on tämän peniaan ohitse kulkenut. Untas, sinä olet oikeassa; musta tuffa on ollut täällä ja hän on kuin pe-loitettu hirvi paennut metsään. Kukupapa olisi surmattavaksi jäänyt, kun taissi pae-ta! Etiskäämme hänen jälkiänsä, sillä In-dianein filmille luulen kolibrinfin jättä-wän jälkiä ilmaan!"

Tämän kehoituksen kuultuansa nuori Mohikaani tuulen nopeudella riensi pen-sastoon ja metsästäjä oli tuskin heren-nyt puhumasta, kun metsän reunalta kuului riemu-huuto, joka ilmoitti Un-kas'in onnistuneen etsinnössängä. Pai-kalle tultua näkivät ystävät toisen osan filmikkoa liehuwan puun oksalla.

"Siljaa!" varoitti metsästäjä ojentaen pitkän pyssyysä Heyward'in eteen kun hän aikoi mennä sitä ottamaan, "me tie-dämme nyt mitä meidän on tekeminen, mutta emme saa kaunistaa jälkeä pilata. Ainoa malttamaton askel voi saattaa meidät pulaan. Mutta ne ovat meillä kuitenkin, se on kieltämätöntä".

"Sumala teitä siunatkoon!" huudahti liikutettu isä; "mihin he ovat paenneet ja misä ovat lapseni?"

"Jos työt ovat yksin, niin he luul-tavasti eivät voi olla monta peninkul-maa täältä, mutta jos he ovat joutu-neet Huronein tahi muiden ranskalaisten Indianein käsiin, on luultavaa että he jo ovat Kanadan rajoilla. Mutta wä-hät siitä", jatkoi metsästäjä nähdesängä kuuntelijan alakuloisuutta, "me olemme heidän jälkiensä toisen pään löytäneet ja toista tulemme löytämään waikka olisi jata penintulmaa niiden välillä."

"Eugh!" huudahti Chingachgook kau-histuneena, formellaan osoittaen nurmea, kuin olisi hän kärkeen nähnyt.

"Tässä on miehen jälki", sanoi Hey-ward kumartuen osoitettua paikkaa katsel-laksensa. "He ovat wankeina!"

"Parempihan se on, kuin että he oli-sivat jääneet erämaahan nälkään kuole-maan", wastasi metsästäjä. "Minä pa-nen wetoa wiidestähymmenestä majawan

nahasta yhtä monta sora-kiveä vastaan siitä että Mohikaanit ja minä löydämme heidän wigwamejansa tämän kuun si-jästä".

Untas laskeusi maahan jälkiä tarkas-tellaksensa; nousi sitten seisoaalleen ja sanoi:

"Kawala Kettu!"

"Mokkasiinit ovat niin yhden näköiset, että tämä luultavasti on erehdys", sa-noi Heyward.

"Mokkasiinitko yhden näköiset!" huusi Haukansilmä. "Yhtä hyvin voitte sa-noa toisen jalan olewan samallaisen kuin toisen, waikka tiedämme että toiset ovat lyhyet, toiset pitkät ja toiset kapeat".

Metsästäjä kumartui katselemaan jälkiä ja jatkoi kohta: "Olet oikeassa, Untas, tämä on se jälki, jota usein retkeillämme olemme nähneet. Tuo weitikka juo, kun waan on tilaisuudessa sitä tekemään, ja juopunut Indiani aina oppii käymään warpaat ulospäin, sillä se on juomarin lahja, olkoonpa hän puna-tahi waalea-ihoinen. Tämä jälki on juuri yhtä le-weä ja pitkä kuin hänen, eikö niin, Chin-gachgook?"

Mohikaani myönsi niin olewan ja lau-sui tyhneesti sanan:

"Magua".

"Noh, se on siis warm: Musta Tuffa ja Magua ovat kulkeneet tämän kautta".

"Eikö Alise?" kysyi hämmästynyt Hey-ward.

"Hänestä emme wielä ole mitään jäl-keä löytäneet", wastasi metsästäjä katsel-len ympärillensä ja tarkastaen puita, pen-saita ja maata. "Mutta mitä tämä on? Todella, laulajan toitottawa soittofone!"

lisäsi hän ottaen äänne-raudan, joka or-jantappura-pensaan oksalla riippui. "Un-kas, nyt saamme jäljen, jota myöten pap-pikin woisi käydä. Et si kengän jälkeä, joka on tylläksi iso, kuusi jalkaa ja kaksi tuumaa ihmis-lihaa kantaaksensa".

"Hän ainakin on ollut uskolfinen", sanoi Heyward, "ja Kora ja Alise eivät ilman ystävää ole".

"Niin", sanoi Haukansilmä nojaten pys-

syynsä, „kyllä hän voi heille laulaa, mutta voiko hän ampua hirveä heidän sydä, taikka löytääkö hän tien tarkastamalla puitten rungoissa kasvattoa samalta? Tahi voiko hän Huronin kaulan poikki leikata? Jos ei, on ensimmäinen heille vastaan tuleva kisa-pöytä häntä viisaampi. No, poikani, mitä näet?”

„Tässä on jalan jälki, mutta se ei ole Alisen, vaan Mustan Tukan; ja pieni se on, kowin pieni niin uhkealle wartalolle! Laulaja voisi kantapäällänsä sitä peittää!”

„Koska nyt olemme jälkiä löytäneet”, sanoi Heyward, „niin lähtekäämme matkalle. Tällaisissa oloissa tuntuu kai wankien mielestä joka ainoa filmärpäys ikäkaudelta”.

„Suffelin hirvi ei aina ole kestäwin”, vastasi Haukansilmä. „Me tiedämme nyt että tuo ilkeä Huroni, Musta Tukka ja laulaja jo ovat täältä ohitse kulkeneet, mutta missä on kelta-tukkanen ja sini-silmäinen tyttö? Eikö hänellä ole yhtään ystävää, koska ei kukaan hänestä piittaa?”

„Emmekö nyt kaikki ole häntä etsimässä? Minä en lakkaa häntä etsimästä ennenkuin olen hänet löytänyt!”

„Eteenpäin siis!” kehoitti metsästäjä, „ensin on meidän hänen jälkiään löytäminen. Unkas, tarkastele kuuwia lehtiä sillä wälin kuin isäsi tarkastelee maata ja minä pensaita etsiskelen”.

„Enkö minä voi mitään tehdä?” kysyi Heyward.

„Ei!” nauvoi Haukansilmä. „Woitte kyllä; pysykää meidän jälesämme, mutta warokaa ett’ette jälkiin astu”.

Kun he olivat vähän matkaa kulkeneet, Indianit pysähtyivät ja puhuivat innokkaasti keskenään, katsellen wuorotellen maahan ja toisiinsa”.

„He ovat löytäneet pienen jalan jäljen”, huudahti Haukansilmä kiiruhtaen heidän luokseensa. „Mitä tässä on? Toden totta, tässä ovat nuo yksipuolis-

hevofet taas! Nyt on se arwoitus arwattu ja se on yhtä selkeä ja kirkas kuin pohjantähti keski-yöllä. Tässä he ovat astuneet hemosten sellään ja tuo tie wie Kanadaan”.

Samasja Unkas näytti pientä kiiltävää esinettä, jonka hän oli löytänyt maasta ja jonka Heyward kohta tunsi kovi-teeksi, jota Alise tawallisesti kaulassansa piti. Hän sieppasi sen ätkä ja samassa se häwisiikin hämmästyneen metsästäjän silmäin edestä, joka turhaan sitä etsi maassa, sillä se lepäsi Heywardin tykkillä sydämellä.

„Se on warma wanhuuden merkki”, mutisi metsästäjä itselleen yhä hajottaen lehtiä sinne tänne etsiesänsä esinettä, „kun näkö alkaa huonoksi käydä”.

„Rättäkäämme tuo leikki-kalu siksensä”, sanoi Heyward, „ja menkäämme eteenpäin!”

„Nuori weri ja kuuma weri, sanoo jano sananlasku, on yksi ja sama. Me emme nyt metsästysretkelle lähde, vaan meidän on monta päivää ja yötä sydänmaassa kuljeskiminen, jossa harwoin ihmisen jälkiä näkee. Indiani ei milloinkaan sellaiselle retkelle lähde polttamatta tupakkaa neuwoittelu-tulen ääressä, ja waikka olen walloinen mies, kunnioitan tätä heidän tapaansa, sillä se on wiisas ja hywä tapa. Menkäämme sentähden tatakäin ja sytyttäkäämme tulemme tänä yönä linnoituksen raunioissa, niin huomenna olemme walmit waiwaloista työtämme aloittamaan kuin miehet, eikä niinkuin waimot tahi tuittupäiset pojat”.

Heyward huomasi kohta metsästäjän käyöstöestä, että oli turha häntä vastustaa. Munro oli taas waijunut alakuolisuuteen, joka oli walloittanut hänen mielsensä viimeisestä onnettomuudesta saakka, ja josta ainoastansa uusi woimallinen liikutus voi häntä herättää. Heyward tarttui wanhuksen käteen ja seurasi Indianeja ja Haukansilmää linnaan.

Yhdeksästoista Luku.

Illan warjot saattoivat seudun nähtävää kahja kolkomaksi, kun pieni seurue saapui William Henrik-linnan rannoille. Mettästäjä ja hänen kumppaninsa ryhtyivät kohta yösijan valmistamiseen. Unkas kokioli ruohoja ja warpuja kelkkaan, jossa oli vähän suojaa, ja wiittasi Heywardia viemään Munro sinne, jonka tämä tekikin.

Saukansilmä ja Indianit shtyttiwät tulen ja alkoivat syödä iltasta, joka oli kuivattua karhunlihaa. Sillä ajalla Heyward meni häwitettyjä warustuksia katselemaan. Tuuli oli asettunut; pilwet alkoivat hajota ja siellä täällä tähti pilkisti hattaroiden väliltä. Tasankoa ympäröiviä wuoria werhosi läpäisemätön pimeyden waippa ja kenttä näytti suunnattoman suurelta luuhuoneelta, jossa ei hiiskaustakaan kuolleitten unta häirinnyt.

Dunkan katseli kauan aikaa tätä näytelmää. Mutta yhtäkkiä luuli hän kuulemansa outoja ääniä kentältä. Hän häpepi pelkooan ja kääntyi katselemaan järwen tyhneesen pintaan kuwastuwia tähtiä; mutta yhä waan äänet kuuluivat. Wihdoin hän matalalla äänellä kutsui mettästäjän tulemaan wallille. Tämä heitti pyssyn olallensa ja tuli sinne. Hän kuunteli vähän aikaa, mutta ei kuulunut niin mitään.

„Mitähän se mahtaa olla?“ kysyi Heyward hiljaa.

„En tiedä. Indiani nuffuu harwoin sodassa ollessaan ja joku Huroni kuljeksi ehti täällä ryöstämässä, waikka hänen heimonsa on lähtenyt pois tältä seudulta“.

„Kuunnellkaa! Nyt se taas kuuluu! Wai oliko se tuulen humina puitten latwoisja?“

„Nyt kuulen. Kun ruoka on vähässä ja kun sitä on yltäkyllin, judet käyväät rohkeiksi“, sanoi tyhneesti mettästäjä. „Mutta — hiljaa, tuo ei ole sutten melu“.

Saukansilmä wiittasi Dunkania seura-

maan häntä paikalle, johon tuli ei sopinut walaisemaan. Hän kuunteli tarkkaan kuuluisiko tuota outoa ääntä vielä. Turhaan odotettuansa, hän sanoi:

„Täytyy kutsua Unkas tänne. Hänellä on Indianin aistimet ja hän kuulee ehti mitä me emme kuule“.

Nuori Mohikaani, joka juuri puhui itsensä kanssa, säpsähti kuullessansa pöllön ääntä, nousi istualta, katseli ensin tarkasti siihen suuntaan, josta ääni kuului ja hiipittin warwosti Saukansilmän ja Heywardin luokse.

Kun Unkas oli saanut tietää mitä oli kshymyksessä, hän heittäysi pittäksen maahan ja häwisi näkywistä.

„Mihin Mohikaani katosi?“ kysyi Heyward mettästäjältä.

„Hiljaa! Puhukaa hiljaa! Emme tiedä kutka täällä meitä kuulewat ja Mingoilla on hywät korwat. Unkas on ulkona kentällä ja Makwat, jos niitä on täällä, löytäwät wertaisensa“.

„Te usotte siis, että osa Montkalm'in Indianeista on tänne jäänyt? Waroittaamme kumppaneitamme, ja tarttukaamme aseisiin?“

„Olkaa ääneti, henkenne tähden! Katsokaa Sagamoria, hän istuu tulen ääressä tyhneenä ja wafaana kuin Indiani päällikkö ainakin! Jos jotkut weitikat hiipiwät täällä ympärillämme pimeässä, he eiwät suinkaan hänen kaswoistaan huomaitisi meidän waaraa pelkääwän. Minä tahdon sanoa hänelle Mingoin olewan lähellä“.

Mettästäjä pani formensa suunsa eteen ja päästi matalan kähisevän äänen, joka jaattoi Dunkan'in hypähtämään syrjälle, sillä hän luuli kuulleenja käärmeen suhinaa. Chingachgook katseli, ääntä kuullessansa, ympärilleen, mutta ei osoittanut mitään pelon merkkiä, waan istui samassa asemassa kuin ennen.

Samasja kuului pyssyn pamaus. Säkentiä lensi ylt'ympäriille ilmasja sillä koh-

dalla, jossa Sagamori oli istunut; Indiani oli kadonnut. Metsästäjä odotti pysy kädessä vihollisen tuloa, mutta ei enää kuulunut mitään. Pari kertaa olivat he kuulewinaan rätinää pensaisja ja muutaman minuutin kuluttua kuului loiste wedessä, jota seurasi pysyyn pamaus.

„Se oli Unkas!“ sanoi metsästäjä. „Minä tunnen hänen pysyhysä pamahdusta yhtä hywin kuin isä lapsensa ääntä, sillä se oli minulla ennenkuin paremman sain“.

„Mutta mitä tämä merkitsee?“ kysyi Dufkan. „Meitä wäijytään ja näyttää siltä kuin olisimme kuoleman omat“.

„Tuo pirstottu kekäle todistaa ett'ei hywää tarfoitettu ja tämä Indiani todistaa ett'ei mitään onnettomuus tapahunut“, sanoi metsästäjä.

Chingachgook astui juuri samassa tulen ääreen.

„Kuinkas on, Sagamori?“ kysyi Haukansilmä. „Dwatko Mingot todella täällä, wai onko se ainoastaan joku yffinäinen fuljeffija, joka saalista ja skalppeja etsii?“ Chingachgook istui tyhneesti paikallensa, nosti wastaukseksi yhden sormen ylös ja sanoi lyhyesti.

„Jäsi!“

Silloin Unkas tuli takaisin ja istui tulen ääreen yhtä huolettoman näköisenä kuin isänjakin. Rärstämätön Heyward, joka ei woinut Indianein totista käytöstä kättää, kysyi kiiwaasti:

„Moi Unkas, mihin vihollisenne joutui? Me kuulumme pysyhynne laukautsen ja toiwomme ett'ette juotta sitä lau'aisseet“.

Nuori päällikkö nosti ylös jahti-talkinsa liewettä ja näytti katalaa hius-tupua, joka woiton merkinä hänen wyösänjää riippui. Chingachgook lasi kätenjää skalpille ja tarkasteli sitä. Sitten hän päästi sen inholla ja sanoi:

„Hugh! Oneida!“

„Oneida!“ toisti Haukansilmä. „Sumalan tähden, jos Oneidat meitä wäijywät, niin perkeleet ahdistawat meitä joka taholla! Walkean silmä ei woisi huomata

mitään erotusta tämän nahka-kappaleen ja toisen Indianin pää-koivasteen välillä, mutto kuitenkin Sagamori wäittää sen olewan Mingon päästä, kuin olisi skalppi kirjan lehti ja joka hius-hapssi kirjain. Mikä oikeus walkeilla kristityillä on kerskata opistaan, kun raakalainen voi lukea kieltä, jota on wiisimmallekin heistä waikea? Mitäs sanot, poita? Mitä kansaa tuo weitikka oli?“

Sointuwalla, suloisella äänellä Unkas wastasi: „Oneida“.

„Taasen Oneida! Kun yksi Indiani wäittää jotakin todeksi, on se tawallisesti totta, mutto kun hänen kansansa on samaa mieltä, se on wallan warma asia“.

„Tuo onneton mies luuli meitä Ranskalaisiksi“, sanoi Heyward, „muuten hän ei olisi ystäwän henkeä wäijynyt“.

„Hänkö olisi luullut sotamaalautuksessa olewan Mohikaanin Huroniksi? Yhtä hywin woitte pitää Montkalm'in walkeanunivormusia sotureita englantilaisten punataffeina“, sanoi metsästäjä. „Ei, tuo kääreme kyllä tiesi mitä hän teki. Ja waiikka Oneidat omaa kuningastani palwewewat, niin en olisi enemppää tuumailut, waan olisin hänet ampunut, jos olisin häntä kohdannut“.

„Mutta sehän olisi ollut liittomme rikkomista ja sotinut teidän luonnettanne vastaan“.

„Kun mies kauan oleksi kansan parissa“, jatkoi Haukansilmä, „ja se on rehellinen ja hän kunnan mies, niin he pian ystäwiksi tulewat. Tosi on että walkeisten wiekkaus on kauhean sefasorron matkaansaattanut heimoin välillä vihollisuuden ja ystäwyyden suhteen, jotta Huronit ja Oneidat, jotka samaa kieltä puhuwat, toinen toistenjää skalppeja ottawat ja Delawaarit owat erisopuiset keskenään. Osa heistä oleskelee neuwoittelu-tulensa ympärillä ja taistelee Mingoin puolella, mutto suurin osa on Kanadasja sentähden, että wihaawat Matwoja. Mutto puna-ihojen lahja ei ole muuttua jokaisen waltiollisen mullistuksen mukaan, jotta ystäwyyhs Mohikaanin ja Mingon välillä

on jotenkin samallinen kuin waalea-ihoinen ja käärmeen välillä*.

Heyward meni takaisin wallille, sillä hän oli liian lewoton woidaksensa nukkua. Toisin oli hänen kumppaneinsa laita; he eivät näyttäneet ensinkään epäilevän turwallisuuttansa, waan walmistautuivat neuwottelemaan.

Tuo eripuraisuus Indiani-heimoin välillä, josta Haukansilmä oli puhunut, oli tähän aikaan korkeimmallansa. Kielen ja yhteisen syntyperän woimakas side oli monin paikoin irroitunut ja sen seurauksia oli, että Delawaarit ja Mingot taistelivat toistensa rinnalla, mutta jälkimäiset wäijyivät Huronein skalppeja, waikka samaa sukuperää olivat.

Delawaarit olivat riidasia keskenään. Waikka rakkaus isäin maahan saattoi Mohikaanein Sagamorin Eduard-linnassa palwelewine pienine joukkoineen pysymään englantilaisten palveluksessa, tiettiin kuitenkin suurimman osan hänen kansastaan olewan Montkalm'in liittolaisina. Delawaarit eli Senaapit sanoivat olewansa sitä kansaa, joka kerta oli omistanut suurimman osan Amerikan itä- ja pohjois-waltoja, ja heistä Mohikaanein heimo oli wanha ja suuresa arwossa pidetty.

Dunkan asettui linnoituksen kolkkaan, josta hän taisi nähdä tulen ympärillä istuvia kumppaneitansa. Lyhyen wait'olon jälkeen Chingachgook sytytti piipun, jonka pesä oli weistetty eräästä pehmeästä kiwilaajista, ja alkoi tupakoida. Wähän aikaa tupakoituansa hän antoi piipun metsästäjälle. Täten piippu kolmesti kulki miehestä mieheen, ennenkun lufkaan samaakaan puhui.

Wihdoin viimein Sagamori, wanhimpana ja korkeimpana arwossa alkoi keskustelun. Haukansilmä wastasi hänen puheensa ja kun hän intti Chingachgook'in ehdotuksia vastaan, tämä niitä puolusti. Mutta Unkas ei puhunut mitään, ennenkun Haukansilmä kohtelaisiudesta kyhyi hänen mieli-pidettään. Puhujain käytöfsestä Heyward huomasi, että

isä ja poika olivat yhtä mieltä, mutta metsästäjä toista.

Indianit osoittivat usein metsä-tietä, josta oli helppo arwata heidän esittelewän sitä tietä, jota wastoin Haukansilmä vähän wälttä kädellään osoitti Horikan'ia kohti, josta Heyward hymäräsi hänen ehdottelewän järwen yli matkustamista.

Mohikaanit olivat jo pääsemäisillään woitolle, kun Haukansilmä nousi seišoalensa ja alkoi oikein Indianein tawalla ajatustansa puolustamaan. Hän kohotti kätensä osoittaen auringon rataa ja toisti tämän liikkeen niin monta kertaa kuin hän arweli heidän tarwitzewan päiwä päästäksensä tarfoitukseensa perille. Sitten hän kuwaeli nukuwan Murron itää ja heikkoutta niin selwästi, jotta siitä ei woinut erehtyä. Dunkan huomasi että hänenkin woimiansa pidettiin warsin vähä-arwoisina, sillä metsästäjä ojensi lämmeensä ja puhui hänestä nimellä „awokäsinen“, jonka nimen hän oli saanut antelaisuutensa takia ystäwällisiltä Indiani-heimoilta. Sitten hän kuwaeli weneen kepeää ja sujuwaa kulkua wastakohtana wäshneen ja heikontuneen matkustajan askeleisin. Hän lopetti Dneidan skalppia osoittamalla ja näytti ehdottelewän pikaista lähtöä tawalla, joka ei jälkejä jättäisi.

Mohikaanit kuunteliwat wakaasti ja wähitellen he näyttiwät tulewan wakuutetuiksi siitä, että Haukansilmä oli oikeassa, ja kun tämä lopetti puheensa, suostuivat he hänen ehdotukseensa.

Samassa kuin asia oli päätetty, näytti kaikki olewan unohtettu. Haukansilmä pani pitkäfseen tulen ääreen ja nukkui pian sikeintä unta.

Mohikaanit olivat nyt kahden kesken ja käyttiwät tätä tilaisuutta tääntääkseen huomionsa itsehensä, sillä tähän saakka olivat waan muitten asioita ajaneet. Chingachgook, joka aina oli toinen ja jäykkä kuin Indiani päällikön tulee olla, oli nyt wallan muuttunut; hän puhutteli poikaansa hellästi ja tämä wastasi yhtä

lempästä. Mahdotonta on kertoa heidän kieltänsä juloutta siten, että he, jotka eivät milloinkaan ole sitä kuulleet, sitä käsittäisivät. Niin kauan kuin he olivat näitten helläin ja luonnollisten tunteitten vaikutuksen alla, ei vähintäkään hurjuuden merkkiä nähtynyt Sagamorin kasvoissa.

Wihdoin Chingachgook hankki levolle menoa siten, että hän kääri päänsä waip-

paansa ja laskehe pitkäseen maahan. Unkas kokiili huolellisesti hiilet niin, että ne hänen isänsä jalvoja lämmittäisivät, ja haki sitten itselleen lepohijan ranniois-
sa. Seyward seurasi hänen esimerkkiänsä ja kotwasen kuluttua kaikki nukkuiwat yhtä siikettä unta kuin se tunnoton joukko, jonka ympäröiwällä kedolla lepääwät luut jo alkoivat waaleta.

Kahdeskymmenes Luku.

Tähdet tuikkiwat vielä taiwaalla kuin Haukanfilmä tuli Munroa ja Seywardia herättämään. Kun he tulivat suojuksesta, jossa olivat nukkuneet, olivat heidän kumppaniinsa jo walmiit matkalle lähtemään.

„Rukoillaa“, sanoi metsästäjä, „sillä Hän, jota rukoulette, hymvärtää kaiffia kieliä, sekä sydämen että suun. Mutta älkää sanaakaan puhuko, sillä harwoin waltoinen mies voi hillitä ääntänsä metsässä, jota laulajan esimerkki todistaa. Tulkaa, mentäämme tässä alas walli-kawanteesen, mutta muistakaa astua kiwille ja puukappaleille, eikä maahan“.

Hänen towerinsa tekivät hänen käsitynsä mukaan, waikka yksi heistä ei woinut käsittää miksi tällainen warowaisuus oli tarpeen. Kun tulivat sywään wallihautaan, joka kolmella puolella linnoitusta ympäröi, he näkiwät sen olewan ruhaa ja sawea täynnä. Mutta heidän onnistui kuitenkin seurata metsästäjää, ja saapuivat Horikanin kiwiselle rannalle.

„Tätä jälkeä ainoastaan nenä woipi seurata“, sanoi thytyhwäinen metsästäjä katsoen takaisin waiwaloista tietä. „Nurmi on hywin petollinen tie pakenevan joukon kulkea, mutta kiwiin ja puuhun ei mokaftiniin jälkiä jää. Unkas, syysää wene-

lähemmäksi rantaa, tähän hiekkiaan painuu jälkiä yhtä helposti kuin woihin. Hiljaa, poika, hiljaa! Se ei saa rantaan koskea, muuten nuo lurjukset kohta huomaawat mitä tietä olemme linnoituksesta lähteneet“.

Nuori Mohilaani seurasi neuwoa ja Haukanfilmä pani rannioilta otetun laudan hiekalle, wiittasi upseereja astumaan sitä pitkin weneelle; sitten hänen itsensä onnistui päästä pieneen weneeseen, pelkäämiänsä jälkiä hiekkiaan jättämättä. Seyward oli hiljaa siiksi kunnes Indianit olivat soutaneet wähän matkaa linnoituksesta, silloin hän sanoi:

„Mitä meitä näin pitaiseen ja salaiseen lähtöön pakoittaa?“

„Jos Oneidan wesi woisi tahrata niin puhdasta wettä kuin tämä on“, wastasi Haukanfilmä, „niin molemmat filmänne wastaisiwat omaan kysymykseenne. Oletko unohtaneet tuota wäijyhää raakalaista, jonka Unkas ampui?“

„En suinkaan. Mutta te sanoitte hänen olewan yksin ja kuollutta ei tarwitse pelätä! Sa kenraali Munron läsnä-olowiisi kyllä meitä liittolaistemme wihaa vastaan suojella, warjinkin kun tuo wäijytikka hywin ansaitti kuoleman. Toiwon

ett'ette ole hiukkaakaan oikealta uralta poikenneet näin wäähäpätöisestä syystä".

"Kuuletteko tämän hylkiön pöyhyn kuulua toiseen suuntaan menneen, waikka itse Englannin kuningas olisi häntä kohdannut?" kysyi itsepäinen metsästäjä. "Mitä ei tuon mahtawan ranskalaisen ole onnistunut kaiwaan maahan Huronein sotatapparaa, jos walkean miehen sana woisi niin woimakkaisesti Indianein luontoon vaikuttaa?"

"Siitä teosta Montkalmiin on vastainen ainoastaan Jumalan edessä", wastasi Heyward juhlallisesti.

"Niin, nyt puhutte järkewästi. On suuri eroitus asettaa rykmentti walloitalleja Indiani-heimoin wälille, taikka saattaa suuttunutta raakalaista unhoittamaan, että hänellä on puukko ja pöyhä. Ei, ei; nyt jätämme waan west-tien jälkeemme ja jos nuo weitikat eiwät rupea hieromaan ystäwyhyttä kalojen kanssa, saadaksen tietää kuka tänä aamuna on niitten alan halti soutanut, saawat he lauan meitä hakea".

Kun päivä alkoi koittaa, tulivat he kapeihin salmiin ja soutivat sukkelaan, mutta warowasti lukuisien saarien wälitse. Tätä tietä Montkalm sotajoukkoineen oli kulkenut pois mennessään, sentähden matkustajamme pelkäsivät hänen jättäneen osan Indianeistaan wäijykseen tänne.

Chingachgook pani aironsa pois; Unkas ja metsästäjä soutivat kepeätä alusta wääräin ja kapeain salmien kautta, jossa waaroja joka taholla uhkasi heitä.

Sagamorin filmä lensi saaresta saareen, wiidakosta wiidakkoon weneen kulkieska eteenpäin, ja kun awarammalle ulapalle saapuivat, niin hän tarkasteli kalioita ja metsiä, jotka uhkaawaisina katselivat heidän kapeaa kulkuwäyläänsä.

Yht'äkkiä Chingachgook antoi soutajille merkin lakata soutamasta.

"Eugh!" huudahti Unkas melkein samassa kuin hänen isänsä hiljainen koputus weneen laitaan ilmoitti että waara oli lähellä.

"Mitä nyt?" kysyi metsästäjä. "Järwi on raswathyyni, enkä sen pinnalla näe edes huikan mustaa päätä".

Indiani nosti ylös aironsa ja osoitti siihen suuntaan minne hän itse katsoi. Muutamana sylen päässä heistä oli matala metsäinen saari, mutta se näytti niin rauhalliselta, kuin ihmisen jalka ei milloinkaan olisi sen yksinäisyhyttä häirinnyt.

"En näe mitään muuta", sanoi Heyward, "kuin maata ja wettä".

"Siljaa!" keskeytti häntä metsästäjä. "Te ette tee mitään shyhtä, Sagamori! Se on warjo, mutta se ei kuitenkaan luonnollinen ole. Te näette sawun, majuri, joka kohoo saaren yli!"

"Se on waan westästä noujewa sunu". "Senhän lapsikin tietäisi. Mutta mitä on sen musta reuna, joka näkyy tuolla pensaitten kohdalla? Se on sammumaisillansa olewan tulen sawu".

"Soutakaamme sinne ja ottakaamme selko siitä", sanoi kärjimatön Dulkan. "Noin pienellä maapalstalla ei woi olla tilaa monelle ihmiselle".

"Jos arwostellette Indianein kawaluutta walloisten ajallisuuden mukaan, niin he wiewät teidät harhateille tahi kuolemaan", wastasi Haukansilmä. "Weidän täytyy joko kääntyä takaisin ja luopua Huroneja takaa ajamasta, taikka soudella eteenpäin aika hyhtiä näitten saarien wälitse. Eikö niin, Sagamori?"

Indiani pisti wastaukseksi aironsa weteen ja alkoi soutaa eteenpäin; muut tekivät samaten ja pian he saapuivat paikalle, josta woivat saaren pohjaista wäntää nähdä, jota tähän saakka eiwät olleet nähneet.

"Tuossa he owat", kuiskasi metsästäjä. "Kaffi wenettä ja yffi sawu! Nuo weitikat owat kai kätteneet filmänsä sumun taakse, muuten olisimme jo heidän kivotua ulwontaansa kuulleet. Soutakaa, ystävänäni, me olemme pian niin kaukana heistä, etteiwät heidän pöyhynsä meitä saawuta".

Pöyhyn laukaus ja kimakka kiljunta keskeytti hänen puhettansa ja ilmoitti et-

tä heitä oli huomattu. Muutamia raa-
kalaisia riensti weneisensä ja alkoi pako-
laisia takaa ajamaan. — Nämä sotaiset
enteet eivät kuitenkaan Heywardin mie-
lestä matkaansaattaneet mitään muutos-
ta Mohikaanein ja metsästäjän kaswois-
ja eikä liikkeisjä, paitsi että he souti-
wat harwempaan ja woimakkaammin, jot-
ta pieni alus näytti lentävän weden pin-
naan yli.

„Pitäkää heitä siellä, Sagamori“, sa-
noi Haukansilmä. „Huronella ei ole yh-
täkään pysyvä, joka näin kauas kannat-
taisi, mutta „Hirwentappajan“ piippuun
woi luottaa“.

Haukansilmä laski aironsa pois ja ko-
hotti pysyhyensä ampuaksensa, kun Unkas
päästi huudon, joka saattoi hänen taas
sitä alas laskemaan.

„Mittä nyt, poikani?“ kysyi hän. „Si-
nä pelastit Huronin hengen huudollasi.
Mitä syh siihen oli?“

Unkas osoitti kivistä rantaa heidän
edessänsä, josta toinen wene tuli heille
wastaan. Nyt oli selwä että heidän ti-
lansa oli waarallinen. Metsästäjä tart-
tui aivoon ja käänsi weneen länsi-rantaa
kohti tehdäksensä wälin heidän ja uusien
wihollistensa välillä suuremmaksi. Hur-
jat riemu-huudot muistuttivat heitä ta-
kaa-ajajien olewan lähellä. Tämä melu
herätti Murvonkin tunnottomuudesta.

„Soutakaamme noille kallioille“, sanoi
hän, „ja taistellaamme heitä vastaan“.

„Joka mielti menestyksellä Indianein
kanssa taistella“, wastasi Haukansilmä,
„ei saa olla liian ylpeä, tahtoakseen In-
dianeilta jodan-käyntiä oppia. Laskekaa
lähemmäksi maata, Chingachgook, me olem-
me woittamaisillamme heitä“.

Soutajain kilpailu käwi yhä kiivaam-
maksi ja weneitten liike oli niin nopea,
että järwi aaltoili heidän edesänsä. Sen
takia Huronit eivät kohta ampuma-asei-
taan käyttäneet. Mutta pakolaisten pon-
nistukset olivat niin rasittawat, etteivät
woineet kauan kestää ja takaa-ajajien lu-
ku oli monta wertaa suurempi.

Dunkan husmasti huoleksensa, että met-

stäjä alkoi lewottomasti ympärillensä
katsella, kuin etsisi hän jotain keinoa hei-
dän pakonsa helpoitukseksi.

„Laskekaa wähän auringosta, Saga-
mori“, sanoi uljas metsäläinen, „minä
näen yhden noista ilkiöistä tarttuwan
pysyhyensä. Jos yksikin meistä haawoi-
tettaisiin, joutuisimme turmion omiksi.
Wielä wähäsen auringosta, jotta saari
tulee wälillemme“.

Tämä keino oli wallan hywä. Wä-
hän matkaa heistä oli pitkä, matala saari,
ja kun he sinne saapuivat, oli takaa-
ajajien soutaminen saaren wastakkaista
rantaa pitkin. Pakolaiset käyttiwät tätä
etua hywäksensä ja soutiwat kahta jou-
tuissammin; kun molemmat weneet taas
tuliwat näkymiin, pakolaiset olivat en-
nalla. Mutta weneet olivat kuitenkin
tulleet toisiansa lähemmäksi, waikka oli-
wat toisensa asennossa toinen toisinsa
kuin ennen.

„Se walmistauwat ampumaan“, sa-
noi Heyward, „ja kun olemme heitä näin
lähellä, he tuskin ampuwat syrjään“.

„Laskekaa weneen pohjalle, te ja Mun-
ro“, wastasi metsästäjä.

Heyward hynnäsi wastatesansa:

„Sehän olisi wallan sopimatonta, että
me piiloittelisimme sotilaitten taistellessa“.

„Herra siunattoon! Sellainen walkean
miehen urhoollisuus on!“ huudahti met-
sästäjä. „Samoin kuin hänen monet
muutkin aatteensa, on se wallan was-
toin järweä“.

Useain pysyhyin pamahduiset keskeytti-
wät kanssa-puheita. Kuulia wilsii hei-
dän ympärillänsä. Yksi kuula riisti me-
lan Chingachgookin kädestä ja wiskasi sen
korkealle ilmaan. Huronit päästiwät rie-
mu-huudon ja ampuivat toistamiseen.
Unkas ohjasi wenetä niin, että hänen
isänsä sai ottaneeksi melan takaisin, jonka
jälkeen hän kahta kiivaammin souti eteen-
päin.

Takaa ajamista weneistä kuului sa-
massa huudot: „Suuri Käärme!“ „Pitkä
Pysyhy!“ „Nopea Hirwi!“ ja Huronit
näyttiwät käywän kahta innokkaammiksi.

„Soutakaa te, majuri“, sanoi metsästää, „niin Hirwentappaja saapi jotakin sanoa“.

„Heyward otti airon ja alkoi woimiansa takaa soutaa. Haukansilmä tähtäsi ja ampui. Etumaisen weneen kofalla seisowa Huroni kaatui selälleen pudottaen kimmärin kädestään järween. Hänen kumppaninsa herkesiwät soutamasta; molemmat weneet läheniwät toisiansa ja seisahtuivat. Mohikaanit käyttiwät tätä tilaisuutta huo'ataksensa, mutta Heyward souti yhä wäsymättömällä innolla. Isä ja poika loivat tukkiwia katseita toinen toiseensa, katsellaksensa, oliko kuula heihin sattunut. Muutamia suuria weripisaroita wieri Sagamorin hartioita alas; nähdesänjä Unkasin niittä katselewan, isä otti wähän wettä kämmeneensä ja pesti pois weren osoittaaksensa kuinka wähepätoinen haawa oli.

„Siljaa, hiljaa, majuri“, waroitti metsästää, „me olemme jo liian etäällä woiaksemme ampua heitä ja te näette heidän par'aikaa neuwoiteleman. Tahtoihin lähettää heille terwehdyksen Hirwentappajasta“.

„Me unohtamme asiamme“, wastasi Heyward. „Käyttäkäämme etuamme ja soutakaamme eteenpäin!“

„Tyttäreni!“ huudahti Munro. „Mikää isän tuskaa pillatko, waan antakaa minulle lapseni takaisin“.

Haukansilmä oli tottunut esimiestensä käskyjä tottelemaan. Hän loi pitkän katseen weneisiin, lasti alas pysähtynsä, otti airon wäsymeen Dulkanin kädestä ja rupesti soutamaan. Mohikaanit auttoivat häntä ja pian he olivat ennättäneet niin etäälle wihollisistansa, jotta Heywardin sydän taas tuntui keweämmältä.

Järwi alkoi nyt käydy leweämmäksi, korkeat wuoret ympäröiwät sitä yhä wieläkin, mutta saaria oli harwasja ja niitä woiitiin helposti wälittää. Soutajat sou-tiwat harwemmin ja tasaisemmin ja nähtiwät niin tyhneitä, kuin olisimat pilan päätä kilpaa soudelleet, waan ei hengen waarasja ollesjaan.

Waikka heidän oli länsi-rantaa pitkin matkustaminen, warowa Mohikaani lasti niitä wuoria kohti, joitten yli Montkalm oli armeijansa wienyt peljättävään Tikonderago-linnaan. Kun Huronit luultawasti olivat herenneet heitä takaa-ajamasta, ei ollut mitään nähtävää syytä tähän erinomaiseen warowaisuuteen. He kulkivat kuitenkin monta tuntia sitä suuntaa, kunnes saapuivat järwen pohjoisessa päässä olewaan lahteen. Siellä wene laskettiin rantaan ja kolo seurue astui maalle. Haukansilmä ja Heyward meniwät läheiselle kukkulalle, jossa edellinen, wähän aikaa tarkkaan awaraa wedenpiintaa katseltuaan, jälkimäiselle osoitti pientä mustaa esinettä, joka wäikky edestakaisin lähellä mannerta parin peninkulman päässä.

„Näettekö tuota?“ kysyi metsästää.

„Mitä sitä luulette?“

„Jos se ei olisi liian iso näin kaukaa katsoen, luulisin sitä linnuksi. Onko se eläwä esine?“

„Se on koivunkuoresta tehty wene, jota julmat ja kawalat Mingot soutawat. Waikka metsän asujamilla on hywät ja tarlat filmät, eiwät kuitenkaan mitkään inhimilliset näkö-aistit woi nähdä kaikkia niitä waaroja, jotka tässä hetkessä meitä ympäröiwät. Nuo wejarit syöwät nyt iltasta, mutta pimeän tultua he tulewat ajamaan meitä takaa kuin koirat. Meidän tulee koettaa heitä esiyttää, muuten on meidän luopuminen Kawalaa Kettua takaa ajamasta“.

„Älkäämme hetkeäkään wiinoytelkö pätewättä syyttä!“

„Tuo sawu, jota nousee tuolta kallion takaa, ei ole mieleeni“, wirrkoi hajanien metsästää. „Minä olen wakuuttettu siitä, että muittenkin filmät kuin meidän sitä näkewät ja sen tarkeitusta ymmärtäwät. Mutta sanat ei woi astaa muuttua ja nyt on aika lähteä täältä“.

Haukansilmä palasi rantaan, jossa hän Delawaari-kielillä kertoi kumppanilleen tiedustelemisen seurausta. Sitten seurasi lyhyt, mutta totinen neuwoittelu, jonka

päätyttyä kaikki kolme kohta ryhtyivät päätöksensä toimeen panemiseen.

Wene nostettiin wedestä ja kannettiin pakolaisten hartioilla metsään; tie tehtiin niin leveäksi kuin suinkin. Siten he kulkiivat eteenpäin kunnes saapuivat puroille, jonka yli he menivät ja pitkittivät matkaansa paljaalle ja autiolle nuorelle saakka. Täältä, jossa heidän jälkiänsä ei voitu nähdä, he palasivat puroille, astuen warowasti tafaperin. Nyt he kulkiivat pienen joen pohjaa myöten järvelle, jossa laskevat weneensä wesiille. Matalan tiheässä pensaita kaswaman nie-

meksen suojaassa he soutivat eteenpäin siksi kuin metsästäjä katsoi parhaaksi astua maalle.

He wiihyivät rannalla iltapimeään saakka, jolloin taas lähtivät soutamaan läntistä rantaa kohti. Rannalle tultua he taas nostivat weneen wedestä, kannoivat sen metsään ja kätkiwät sen huolellisesti risu-kasan alle. Matkustajat ottoivat aseensa ja matka-laukkunsa ja metsästäjä ilmoitti Munroille ja Heyward'ille että nyt wasta todenperään tyttöjen etsiminen oli alotettava.

Yhdeskolmatta Luku.

Pieni seurue oli astunut maalle erään sendun rajalla, joka vielä tänäkin päivänä on Yhdyswaltain asukkaille wäheemmän tuttu kuin Arabian erämaa tahi Tatarian aromaati.

Se oli se autio ja hedelmätön tienoo, joka eroittaa Champlain-järveen laskevat wedet Hudsonin ja Mohawkin wesi-jakosta.

Mutta Haukansilmä ja Mohikaanit, jotka usein oliwat kulkeneet näissä metsissä, tunkiwat rohkeasti eteenpäin kuin miehet, jotka oliwat tottuneet punteisiin ja rasituksiin. Kuljettuansa useita tunteja eteenpäin waiwaloista tietä myöten, he wihdoin pyhäytyiwät, tekivät tulen ja walmistauksiwat olemaan yötä metsässä.

Noudattaen kokeneempien kumppaniensa esimerkkiä Munro ja Heyward nulkuiwat pelwotta, waikka ei lewottomuudetta. Nurinko oli jo hajottanut sumun ja toi kirkkaan walon metsään, kun seurue taas matkalle lähti.

Heidän kuljettuansa pari penikulmaa, Haukansilmä, joka oli oppaana, alkoi käydyä hywin hitaasti ja warowasti. Hän py-

hähtyi usein puita tarkastelemaan ja jokaisella purolla, jonka yli he menivät, tutki hän weden paljoutta, nopeutta ja wäriä. Epätietoisena ollessaan hän neuwotteli Chingachgookin kanssa. Silloin Heyward huomasi Unkas'in erinomaisen tarkasti kuuntelewan heidän puhettaan, mutta hän ei sanaakaan puhunut. Metsästäjä janoi wihdoin Englannin kielessä:

„Nähdesäni Huronein koti-tien menezän pohjoiseen, tiesin samalla heidän kulkewan Hudsonin ja Sorikanin wesi-jaksoin wälillä olewien laaksojen läpi, kunnes saapuiksiwat Kanadan wirtain lähteille, joka wiesi heidät suoraan ranskalaisten maan keskustaän. Mutta nyt olemme lähellä Skaroon'ia, emmekä vielä ole mitään jälkeä nähneet. Inhimillinen luonto on heikko ja mahdollista on, että olemme wäärälle tielle joutuneet“.

„Zumala warjelloon meitä sellaisesta erhetyksestä!“ huudahti Dulkan. „Eikö Unkas woi neuwoa meitä?“

Nuori Mohikaani, jonka käytöksestä ja kaswoista nähti, että hän jotakin astasfa tiesi, näytti hywin iloiselta, kun häntä te-

hoitettiin puhumaan. Hirwen nopeudella hän riensti pienelle kuffulalle ja seisautui, filmät ilosta loistaen, paikalle, jossa maa nyhyään oli poljettu, kuin olisi joku iso eläin hiljan siellä ollut. Kaikkein filmät seurasiivat Unkas'in obottamatonta liikettä ja hänen kasvoistaan he kohta näkivät hänen onnistuneen etsinnänsä.

„Hän on jälkiä löytänyt!“ huusi metsästäjä kiiruhtaen Unkas'in luo. „Tämä poika on älykäs ja viisas ikäisekensä“.

„Minua kummasuttaa, et'ei hän siitä ennen puhunut“, sanoi Dulkan.

„Wielä ihmeellisempi olisi ollut että hän olisi puhunut ilman luvatta. Ei; walkea nuorukainen, joka hankkii tietoja kirjoista ja voi mitata tietojansa siwujen mukaan, woisi luulotella itseään että hän opissa samaten kuin jalkansa nopeudessaan on isäänsä etewämpi, mutta misä kokemus on opettajana, siinä oppilas oppii ijän arwoa arvossa pitämään“.

„Ratsokaa!“ sanoi Unkas osoittaen pohjoiseen ja etelään, jossa selwään näkyi jälkiä. „Musta tukka on kulkenut hallaa kohti“.

„Meillä on hyvä onni, warfin hyvä onni“, wastasi metsästäjä; „ja tässä on yksipuolisten hewostentien jäljet. Tämä Huroni matkustaa kuin waltioinen kenraali! Mies on wallan hupsu! Ratselkaa, Sagamori“, lisäsi hän nauraen, „eikö näy pyörän jälkiä! Pian saamme nähdä tuon narrin waunuisja ajawan, seudussa, jossa kolmet parhaimmat filmä-parvit koko rajamaassa häntä wäijywät“.

Metsästäjä oli nyt wallan hywällä päällä ja matkan erinomainen menestys, jonka kautta nyt olivat 40 penikulmaa kulkeneet, rohkaishi kaikkien matkalaisten mieltä.

Itapuolella he meniwät Skaroon'in poikki ja tulivat pian paikalle, jossa Huroni oli lewännyt. Sammuneita kekäleitä sekä metsäwuohen luita oli wiskelty hujan hajan joka taholle lähteen ympärillä ja puista näkyi, että nälkäiset hewoset olivat syöneet niiden lehtiä. Mutta waikka maa oli poljettu ja sekä ihmisen

että eläinten jälkiä näkyi, tie näytti kadonneen.

Hewosien jälkiä oli helppo seurata, mutta ne näyttiwät kuljeksineen ilman ohjausta taikka muuta tarfoitusta kuin nälkänsä tyydyttämistä. Wihdoin Unkas ja hänen isänsä löysiwät ihan tuoreita hewosen jälkiä. Chingachgook'in kertoessa tätä kumppaneillensa, nuorukainen palasi metsästä taluttaen molemmat hewoset ohjasta, satulat olivat rikki ja ratsuwaihat tahraantuneet, josta näkyi hewosten monta päivää kuljeksineen metsänsä omin päinsä.

„Mitä tämä merkitsee?“ kysyi Dulkan käyden wallan waaleaksi ja katsellen ympärillensä kuin pelkäisi hän pensaitten jonkun kauhean salaisuuden ilmoittawan.

„Se merkitsee että matkamme on lopussa ja että olemme wihollisen maassa“, wastasi metsästäjä. „Jos tuolla weitikalla olisi ollut kiire ja naiset olisimat olleet ilman hewositta, niin hän ehkä olisi heidän skalppinsa ottanut; mutta ilman wihollisia jäljesjensä ja näin hywillä hewosilla warustettuna hän ei ole hiuskarwaakaan notkistanut heidän pääsjensä. Minä tiedän kyllä mitä ajattelette ja se on häpeä meidän wärillemme, että teillä on syhtä jellaiseen pelkoon; mutta joka luulee Wingtonkaan naisia pahoin kohtelewan muuten kuin häntä tappamalla, hän ei Indianein luonnetta eikä metsien lajeja tunne. Olen kuullut ranskalaisten Indianein tulleen näille wuorille hirwiä ampumaan ja me olemme lähellä heidän leiriänsä. Tosi on että hewoset owat täällä, mutta Huronit owat matkoihinsa menneet. Meidän on etsiminen tietä, jota he owat kulkeneet“.

Mohikaanit ja Hautansilmä alkoivat nyt todenperään jälkiä hakemaan, mutta turhaan. He palasimat lepopaikkaan eiwätkä olleet sen wiisaampia kuin etsimistänsä alottaesjansa.

„Huronit owat kawalat kuin paholaiset“, huudahti Hautansilmä, nähdesjensä kumppaniensa olewan kowin alakuloisina. „Meidän on tarkastaminen maata jalka

jalalta lähteestä alkaen. Huroni ei milloinkaan saa kerskailla heimollensa että hänellä on jalka, jota ei jälkiä jätä".

Metfästäjä tarkasti jol'ainoata kiveä, jokaista heinänfortta ja Mohikaanit tekivät samoin, mutta kaikki oli wallan turhaa. Unkas salpasi pienen, jamean, lähteestä uoksewan puron ja johi sen wettä toiseen uraan. Niin pian kuin puron pohja oli kuiva, kumartui hän sitä tarkastelemaan. Kiemuhuuto ilmoitti kohta nuoren sotilaan yrityksensä menestyneen. Kaikki kokoontuivat sinne ja Unkas näytti pehmeässä mudassa olewaa mokfasiinin jälkeä.

"Tästä pojasta tulee vielä hänen heimonja kunnia!" Haukanfilmä huudahti katsellen jälkeä yhtä tarkasti kuin luonnontutkija mammut-eläimen kylkiluuta tarkastelisi. "Mutta tämä ei ole Indianin jalan jälki. Siinä on liian suuri paino kantapäällä ja warpaat ovat liian paljon ulospäin".

Hän katseli tarkasti jälkeä vielä kerta ja tunsi sen wihdoin Dawidin jälkeksi, joka saappaitten sijaan oli ottanut mokfasiinit jalkaansa.

"Nyt käsitän kaikki", sanoi hän. "Laulaja, jonka lahjat etupäässä ovat hänen kirkusjansa ja jaloisjansa, sai astua edellä ja toiset astuivat hänen suuriin jälkeisiinsä".

"Mutta tytöt —" huudahti Heyward.

"Ne kannettiin", keskeytti häntä metfästäjä, "kunnes luultiin takaa ajajia saateuiksi ehyiksi. Minä olen varma siitä, että saamme heidän pieniä kummita jalkojansa nähdä, ennenkun olemme ehtineet hymmenen sylvä eteenpäin".

He lähtivät taas liikkeelle seuraten puron juoksua ja pitäen jälkiä tarkalla silmällä, kunnes puro puolen penikulman päässä teki mutkan ison kallion juurella. Siinä he pysähtyivät katsoakseen olivatko Huronit maalle astuneet.

Onni oli että niin tekivät, sillä wivä Unkas pian löysi jalan jäljen sammalessa. Seuraen tämän osoittamaa suuntaa hän tuli pensastoon, jossa hän

taas löysi yhtä werekstä jälkiä kuin ennen lähteelle tuloa.

"Noh, tämä tuuma on Indianin alyn tuumima", sanoi metfästäjä, "ja olisi waltoisen filmiä jol'aisjut".

"Emmekö nyt lähde eteenpäin?" kysyi Heyward.

"Siljaa, hiljaa; me tunnemme nyt tiemme, mutta meidän tulee ensin kaikki tarkoilleensa tutkistella. Tässä on meillä kolme paria mokfasiinin jälkiä ja kahden pienen jalan jäljet. Oikein ihmeekseni käy, että inhimillinen olento woi noin pienillä jaloilla käwellä!"

"Tyttäreni hennot jäsenet eiwät näitä rastitukia kestä", sanoi Munro katsellen isällisellä rakkaudella lapsiensä kepeitä jälkiä; "me löydämme warmaanlin heidät wäshnyksestä uupuneina tässä erämaassa".

"Eihän toki", wastasi metfästäjä päättänsä pudistaen. "Tämä on wakawa ja suora, mutta kepeä jälki. Katsokaa; kantapää on tuskin maahan koskenut; ja tuossa on Musta Tulka hypännyt juuresta juureen. Mutta tässä laulu-opettajan jalat alkoivat käydä aroiksi, sen näkee selwään. Tässä näette hänen luisakstaneen — ja tässä näyttää siltä kuin olisi hän sukilla kulkenut".

Seurue murkinoi nyt ja pitkitti sitten taas kohta matkaansa niin nopein askelein, että Heyward ja Munro töin tuskin jaksivat kumppaneitansa seurata. Tie kulki yllämainitun laakson läpi. Kun Huronit eiwät enää olleet koettaneetkaan jälkiään peittää, niin ei mitään epä-tietoisuus seurueen matkaa wiivoyttännyt. Tunnin kuluttua Haukanfilmä alkoi kulkea hiljemmin ja katseli usein epäilewästi ympärillensä kuin aawistaisi hän lähenewää waaraa. Wihdoin hän pysähtyi ja sanoi Mohikaaneille.

"Minä wainun Huroneja! Tuossa on aukaama puitten latwain välillä ja me tulemme liian lähelle heidän leiriänsä. Sagamori, kullekaa te kuffulan oikeaa rinnettä pitkin, Unkas poikkee wajemalle puroa seuraten; minä seuraan jälkiä. Jos

jotakin tapahtuiksi, niin merkkimme on kolme wareksen waakuntaa. Minä näin vasta yhden noista linnuista wälflywän ilmasja, ja se on merkki siihen, että olemme lähellä leivriä".

Indianit lähtiwät kohta kumpikin erisuuntaan ja Heyward läheni heidän opastansa toivoen pian saawansa nähdä wilaukselta noita wihollista, joita hän niin innokkaasti oli takaa ajanut. Hautansilmä käski hänen hiipiä metsän rinteelle, jota tiheä wiidako ympäröi, ja siellä häntä wartoa; sillä hän aikoi tutkia epäiltäviä merkkiä toisella puolella.

Dunkan teki käskyn mukaan ja oli pian paikalla, jossa odottamaton ja omituinen näkö häntä kohtasi.

Wähän matkaa siitä paikasta, jossa hän oli, oli wirta nähtävästi laajennut pieneeksi järweksi; wesi juoksi tästä awarasta säiliöstä niin hiljaisista ja säännöllistä putousta alas, että olisi luullut sen olewan ihmisten tekemän, eikä luonnon. Noin sata multamajaa oli järwen rannalla ja wedesjä, kuin olisi järwi reunojensa yli tulwannut. Niiden ympyriät katot, jotka olivat erittäin mukawasti rakennetut suojaksi ilmaa vastaan, osoittivat juurempaa ahkeruutta ja toimellisuutta kuin Indianit tavallisesti käyttiwät huoneitten rakentamisessa.

Dunkan luuli ensin pienen kylän olewan aution, mutta pian hän näki useampia ihmisellisiä olentoja ryömiwän nelin jaloin, kuljettaen jälessänsä jonkinlaisia, niinkuin hän luuli, kauheaa konetta. Majoista tiivisti mustia päitä ja yht'äkkiä paikka wilsii olennoista, mutta ne liikkuiwat niin sukkelaan sinne tänne, että niitä ei woinut tarkemmin katella. Näiden olentojen kummalliset liikkeet saattoiwat Heyward'in hämillensä ja hän aikoi juuri ottaa selwää niistä kuin lehtien ratina aiwan lähellä häntä johdatti hänen huomiotaansa toisaalle.

Hän säpsähti ja astui ehdottomasti pari askelta takaperin nähdesfänjä parin sadan askeleen päässä Indianin. Tämä näyhti samoin kuin hän itsekin katselewan

kylää ja sen asujamia. Oli mahdotonta nähdä hänen kaswojansa niitä peittäwän naamion läpi, mutta Dunkan'in mielestä ne osoittiwat ennen alakuloisuutta kuin hurjuutta. Hänen päänsä oli keritty, ja siihen oli pistetty pari kolme kulunutta kottan kynää. Repaleinen pumpulinen waippa roikkui hänen hartioillansa; sen alla hänellä oli paita, jonka hihat toimittiwät housujen wirtaa.

Hänen alastomat säarensä oliwat orjantappurain repimät, mutta jaloisja hänellä oli karhunnahkaiset mokkasiinit.

Dunkan katseli vielä uteliaasti naapuriansa, kun metsästäjä warowasti hiipi hänen luoksensa.

"Te näette meidän saapuneen heidän leirinsä lähelle", kuisasti Heyward metsästäjälle, "ja tässä on yksi raakalaisista".

Hautansilmä joutui hämille ja katseli tutkiwin silmin tuota omituista olentoa.

"Tuo ei Huroni ole", sanoi hän, "eikä Kanadan heimoja ensinkään. Ja kuitenkin näette hänen waatteistansa hänen walloista miestä ryöstäneen. Näettekö mihin hän on aseensa pannut?"

"Hän nähtyy olewan aseitta; meidän ei siis tarwitzje häntä pelätä, jos hän ei kutsu tänne kumppaneitansa, jotka piiloittelewat tuolla wedesjä".

Metsästäjä katseli nuoreen mieheen suurin silmin ja purskahti sitten hiljaiseen nauruun, joka oli hänelle omituinen.

"Kumppaneitansako!" sanoi hän. "Pitäkää häntä ammuttavissa, niin minä hiuwin pensaston läpi ja otan hänet eläwänä wangiksi".

Tämän sanottua katosi hän pensastoon. Dunkan odotti useita minuutteja ennenkuin hän taas näki hänen; hän ryömi pitkin maata kuin kääme Indianin takana. Samassa kuului kauhea loiske wedesjä ja Dunkan näki fatoja mustia olentoja heittäwän järween. Indiani kurotti pitkän kaulansa uteliaasti outoa liikettä järwen rannalla katellen. Silloin Hautansilmä nosti lätensä kuin aikoi si

hän tarttua häneen, mutta weti sen kohdakkoin ilman näkyvättä syhttä takaisin ja nauroi hiljaa itsöksensä. Sitten hän laski kätensä toisen olkapäälle ja tarttumatta hänen hirttuunsa sanoi hänelle kowalla äänellä:

„Kuinka nyt, ystävänä? Ni'otteko o-
pettaa majawia laulamaan?“

„Miks'ei?“ oli wastaus. „Euleenpa että Hän, joka soi niille ky'hn niin hywin lahjojansa käyttämään, myöskin on antanut niille äänen Häntä ylistääksensä“.

Kahdeskolmatta Luku.

Heyward'in hämmästystä on helppo käsittää. Hänen wäijywät Indianinsa muuttuivat yht'äkkiä nelijalkaisiksi eläimiksi, hänen järwenä majawa-lammeksi, putouksensa näitten taitawain eläinten tekemäksi salpaukseksi, ja peljätty wihollinen hänen ystävääksensä, Dawid Samut'iksi. Tämän viimeksi mainitun läsnä-olo herätti Heywardissa toiwon saada kuulla jotain tyttöistä, ja hän meni kohta piilostansa ystäväänsä luo.

Haukansilmä nauroi yhä vielä kohti kurekkuansa, käänsi Dawidin ympäri joka taholle ja wakuutti että Huronit olivat häntä puettamalla saavuttaneet suurta mainetta. Sitten hän kutsui Mohikaanit luoksensa wareksen tapaan waakkumalla.

„Kertokaa nyt! Missä owat tytöt?“ sanoi hän Mohikaanein tultua heidän tyttönsä.

„He owat pafanain wankeudesja“, sanoi Dawid. „Ja waikka he kowasja hengen tustasja owat, niin he kuitenkin ruumillista turwaa nauttiwat“.

„Molemmatko?“ kysyi hätähtynyt Heyward.

„Molemmat. Waikka matkamme oli rasittawa ja rawinto niukka, niin meillä ei ollut muuta syhtä walitukseen kuin että meitä wäksin wiettiin wankeuteen wieraaisen maahan“.

„Sumala teitä siunatkoon tästä sanomasta!“ huudahti Munro. „Siis saan

pian sulkea tyttäreni terweinä ja raittina syliini“.

„Minä en usko heidän wapaiksi pääsemän, ei niin pian ainakaan“, sanoi Dawid. „Indianein päällikkö on riwattu, jota ainoastaan Kaikkiwaltias woi mäsenta“.

„Missä se hylkiö on?“ kysyi Haukansilmä.

„Hän on tänään metsästysretkellä nuorine miehineen ja huomenna kuulin hänen aikowan matkustaa edelleen metsien läpi Kanadan rajoille saakka. Wanhempi tyttöistä on wiety läheisen kansan tykö, joittena asunnot owat noitten mustien wuorien tuolla puolen. Mutta nuorempi on Huronein naisten luona, joiden leiri on tasangolla parin kolmen wirstan päässä täältä“.

„Misseni, armas Misseni!“ kuisuksi Heyward; „hänen täytyy siis laiwata sisarensa lohdullista läsnäoloa“.

„Miksi te saatte wapaasti sulkea, missä mielitte?“ kysyi Haukansilmä.

Dawid wastasi yksinkertaisesti ja nöyrästi:

„Pyhien wirsien woima on tämän ihmeen waukuttanut. Minä saan tehdä mitä tahdon ja tulla ja mennä mihin mielen tekee“.

Metsästäjä osoitti sormellansa otsaansa ja sanoi:

„Indianit eiwät milloinkaan heikkomielisille pahaa tee. Mutta miks'ette pa-

lanneet Edward-linnaan meille sanaa tuomaan?"

"Kaikka sieluni riemuittisi kristittyin asuntoja jälleen nähdesjäsä, niin jalkani ennen minun huostaani uskotuita hentoja olentoja seuraavat, kuin asfaltakaan taaksepäin astuivivat heidän wankeina ollessa".

Tämä puhe näytti kaikkia miellyttävän, he puristivat hänen kättänsä ja Haukansilmä fanoi päättänsä nhykäyttään:

"Tässä on soittofoneenne, ystävänä! Minä aioin sitä tullen sytykseeksi käyttää, mutta koska te siitä pidätte, niin pitääkää se ja puhaltakaa sillä voimienne takaa".

Samat vastaan-otti suurella ilolla jäsweltimensä ja aikoi sitä kohdalkoin käyttää, mutta Heyward keskeytti häntä kysymällä lähemmin tyttöjen tilaa ja Haukansilmäkin ahdisti häntä kysymyksillä, jotta hänen oli kertominen tärkeimmät kohdat tyttöjä ryöstettäessä.

Davidin kertomus oli yksinkertainen ja lyhyt. Magua oli viipynyt nuorella, siksi kunnes tuli sopiva tilaisuus pakene miseen, jolloin hän oli astunut alas nuorelta ja lähtenyt Horikanin länsirantaa pitkin Kanadaan päin. Kun wiefas Huroni osasi hywin tietä, eikä tarwinnut takaa ajamista pelätä, niin he eivät järki kiireesti matkustaneet ja sen kautta matka ei ollut ensinkään rasittawa. Davidin ei ollut pakko heitä seurata, mutta hänen sallittiin kuitenkin olla muassa, sillä Magua, niinkuin Indianit ylipäättänsä, kunnioitti niitä, joita Suuri Henti oli rangaissut heitä heikkomielliseksi tekemällä.

Heidän tultuansa Indianein leiriin, Magua kohta Indianein tawan mukaan eroitti wangit toistansa. Kora lähetettiin erään heimon tykö, joka ajoittaisiin asui läheisessä laakiossa, mutta David ei tiennyt kertoa mitään sen nimestä ja ta woista. Hän tiesi ainoastaan ettei se ollut ottanut osaa wiime sotaan William Henrik-linnaa vastaan, mutta oli kuitenkin, samaten kuin Huronitkin, Montkaluin liittolaisia. Hänen lopetettuansa kertomuksensa, kyysi Haukansilmä:

"Näittekö minkä muotoiset puukot heillä oli? Olivatko ne englantilaisten wianskalaisten puukoin näköiset?"

"Minä en niin joutawia tullut huomanneeksi, waan lohduin tyttöjä".

"Mika on tulewa, jolloin ette raakalaisen puukkoa niin joutawana esineenä pidä", wastasi Haukansilmä toisen tyyhyttä ylönkatsoen. "Soko he owat leikkuu-juhlaansa wiettäneet ja tiedättekö jotain heidän totem'istanja?"

"Kyllä siellä kestiä pidettiin ja ohraa oli runsaasti, mutta mitä te totem'illa tarkoitate, sitä en hymärrä. Jos se soitantoa koskee, niin sellaista heissä ei ole olemassaakaan; he eivät milloinkaan ylisywistä weisaa, waan owat pahimpia epäjumalan palvelijoita, mitä maan päällä löytyy".

"Se on wale. Mingokin palwelee ainoastansa totista ja elävää Jumalaa".

"Woi olla niin", fanoi Dawid, "mutta olen heidän maalauksisjansa kauhista wia kuvia nähnyt, joita he itse kunnioittawat ja ihaisewat; warsinkin on yksi niistä julman näköinen".

"Nako se kärke?" kyysi metsästäjä hätäisesti.

"Melkein; se oli inhottawan kilpikonnan muotoinen".

"Hugh!" huusivat molemmat Mohikaanit yhä aikaa; metsästäjä pudisti päättänsä kuin olisi hän kuullut tärkeän, mutta harmillisen uutisen. Chingachgook puhui sitten Delawari-kielellä. Kerran hän nosti ylös kätensä ja lasi sen taas alas osoittaen rintaansa. Dunkanin filmät seuraivat hänen liikkeittänsä ja hän näki mainitun eläimen sinisellä wärillä olewan maalattuna hänen rintaansa. Haukansilmä kääntyi Heywardiin ja lausui:

"Me olemme löytäneet jotakin, joka woipi tulla meidän hywäksemme taikka onnettomuudeksemme, miten Jumala sallii. Sagamori on Delawaren jalointa sukua ja heidän kilpikonniensa suuri pääliskö. Dawibilta olemme kuulleet, että muutamia hänen heimolaisiansa oleskelee tämän kansan luona. Tienne on waa-

rallinen, sillä ystävä, joka kääntää pois kasvonsa meistä, kantaa usein suurempaa vihaa meitä kohtaan kuin vihollinen, joka skalppiamme väijyy”.

„Selittäkää asia tarkemmin”, sanoi Heyward.

„Se on pitkä ja surullinen kertomus, jota ei mielellänsä ajattele, sillä walkeahoiset ovat päässyynä siihen. Mutta sen seurauksena oli, että weli rupeesi sotaan welsjeä vastaan ja saattoi Delawarin ja Mingon samaa tietä kulkemaan”.

„Te uslotte siis sen kansan, jonka tykönä Kora on, olewan osan siitä kansasta?”

Haukansilmä nyytähytti päätänsä myöntävästi. Heyward ehdotteli, että kohta lähdetäisiin tyttöjä wapauttamaan. Munro kuunteli innokkaasti Heywardin ehdotuksia, mutta metsästäjä sanoi että äkkipikaisuus helposti woisi tehdä koko yrityksen tyhjäksi; sillä warowaisuus oli tässä tilassa wälttämätön.

„Parasta olisi”, sanoi hän, „antaa tämän miehen palata kylään ja kertoa tyköille meidän täällä olewan, kunnes me jonkun merkin kautta kutsunme häntä tänne. Woitteko eroittaa wareksen waakuntaa kultarinta-kertun wiseryksestä?”

„Se on siwä lintu ja sillä on suloinen ja surumielinen ääni”, wastasi Dawid, „waikka polento on nopea ja epä-säännöllinen”.

„Hän puhuu peltopyhystä”, sanoi metsästäjä; „hywä, jos sen wiserrys on mieleenne, niin se on olewa merkkinne. Muistakaa siis: kun kuulette metsäpyhyn kolmesti wisertelewän, niin tulkaa pensastoon, josta wiserrys kuuluu”.

„Minä menen hänen kansansa”, sanoi Heyward.

„Tekö!” huudahti Haukansilmä hämmästyneenä. „Dletteko wäshneet näkemään auringon nousewan ja laskewan?”

„Dawid on eläwä estimerkki siihen, että Huronit woivat olla sääliwäiset”.

„Dikein, mutta Dawid wo i kirkkuansa käyttää niin kuin ei yksitään järjellinen ihminen woisi tehdä”.

„Minäkin woin olla olewinani hullu tahti narri taikka mitä muu tahansa, pelastaakseni häntä, jota rakastan, sellaisesta wankeudesta. Älkää wäittäkö vastaan, päätökseni on järkähtämätön”.

Haukansilmä katseli Heywardia hetken aikaa kummastellen, mutta Dunkan lausui tynhemmin, wastausta odottamatta:

„Sanffikaa minulle walepuku. Maalataksaa minua, jos tahdotte; sanalla sanoen, tehtää minusta mitä mielitte, waikka narri. Tämä wanfien uskollinen seuraaja kertoo Indianein olewan kaffi eri heimoa. Hän, jota te „Mustaksi Tukaksi” kutsutte, on sen heimon luona, joka teidän luullaksenne on Delawari-kansaa. Toinen, nuorempi tytöistä epäilemättä on vihollistemme, Huronein, tykönä. Sillä wälin kuin te neuwottelette ystäwienne kansa wanhemman sisaren wapauttamisesta, minä koetan nuorempaa pelastaa, tahti kuolla”.

Nuoren soturin silmät säihkyiwät innoista, jotta Haukansilmä, waikka hän wallan hywin tunsi Indianein juonia, käsitteäksensä tämän yrityksen waaraa, ei oikein tiennyt, miten hän woisi tätä odotamatonta päätöstä peruuttaa.

Ehkä tässä rohkeassa yrityksessä oli jotakin hänen oman uskaliaan luontonsa kaltaista, jolle waarat ja rasitukset oliwat mit’ei tarpeelliset.

„Hywä”, sanoi hän hymyillen; „Chingachgook’illa on suuri joukko wärejä ja hän osaa käyttää niitä warsin hywin. Istukaa tälle puurungolle, niin wakuutan hänen piakkoin tekewän teistä hulluttelijan semmoisen, jotta tulette olemaan wallan tyhtywäinen itsehenne”.

Dunkan istui puulle ja Mohikaani, joka tarikkaan oli heidän puhettansa kuunnellut, suostui kernaasti häntä maalaamaan.

Hän wältti huolellisesti kaikki sotaiset merkit ja oli pian nuoresta soturista tehnyt hulluttelijan. Tällaiset wehkeet oliwoat Indianeissa tawalliset; ja kun Dunkan nyt oli wallan toisen näköinen walepuwusansa, oli luultawaa, että häntä Kanskan kieltä puhuesansa pidettäisiin

Pikonderagosta tullessa ilmehtelijänä, joka kuljeskeli ystävällisten heimoin luona.

Wihdoin metsästäjä antoi hänelle monta hyvää neuvoa, sanoi mitä merkkiä hänen oli huomaaminen ja neuvoi, missä heidän oli yhtyminen, jos yritykset onnistuisivat. Munro ja Heyward sanoivat hellät jäähyväiset toisilleen. Haukansilmä wei sitten Heywardin syrjälle ja kertoi hänelle aikowansa jättää wanhuffen Chingachpook'in huostaan sillä wälin kuin Unkas ja hän itse lähtivät sitä kansaa etsimään, jota Delawareiksi luulivat.

„Ja nyt“, lopetti hän juhmallisella äänellä, „Sumala teitä siunatkoon! Te olette osoittaneet suurta rohkeutta ja se on mieleeni, sillä se on nuoruuden lahja. Te tulette kaiken urhoollisuutenne taroitsemaan ja suurempaa ajullisuutta kuin kirjoista on saatava, jos mielitte woittaa Mingoja kavaluudessa ja suffeludessa. Sumala teitä siunatkoon! Jos Huronit ottawat skalppinne, niin luottakaa miehen lupaukseen, jolla on kaffi urhoollista soturia rinnallansa — he tulewat ottamaan yhden Huronin hengen jokaisesta hiuskarmasta pääsfänne“.

Dunkan puristi ystävällisesti towerinsa kättä ja uskottuansa iäkään ystävänsä hänen haltuunsa, hän wiittasi Dawidia lähtemään kylään. Haukansilmä katseli hetken ihmetellen jalomielisen ja rohkean nuoren miehen jälkeen, puhdisti sitten epäilemästi päätänsä ja lähti seuralaisiensä takaisin metsän suojaan.

Heywardin ja Dawidin tie kulki aiwan majawain raiwauksen halki ja pitkin niiden lammikon rantaa. Kun edellinen nyt oli yhsin näin ysfinkertaisen towerin seurassa, josta ei ollut mitään apua odotettavana häädässä, niin hän wasta alkoi yrityksensä waikeuksia ja waaroja miettiä.

Mutta hänen mieleensä muistui Alisen suloinen muoto, hän ajatteli hänen suruansa, hänen waaraansa ja pelko häwisi jälleen.

Kulettuansa lammen ympäri, poikkesimat he siitä ja alkoimat astua kuffulaa

ylös. Parin tunnin kuluttua he tulimat aukealle paikalle, joka sekini nähtävästi oli majawien tekemä, mutta oli nyt autio. Dunkan wiivähтели kotwasen ennenkuin hän astui metsän suojaista ja tarkasteli huolellisesti sentua. Raiwauksen wastapäätä, juuri sillä kohdalla, jossa puro syöksi muutamia kallioita alas, hän näki noin 50 tahti 60 hirjistä, oksista ja nullasta kyhättyä majaa. Ne olivat rakennetut ilman mitäkään järjestystä ja näyttimät olewan kyhätty kauneudesta ja mukawuudesta lufua pitämättä. Ne olivat todella niin paljon huonommat majawien asunnoita, että se Dunkanista käwi ihmeeksi. Itahämärän himmeässä walossa hän näki pari kymmentä muotoa, jotka nuorotellen kohosimat korkeasta heinästä ja taas wajoisimat alas ikäänkuin wajoten maan sisään. Hän näki ne waau wilahdukselta ja hänestä ne olivat enemmän kummituksien tahti muiden ylliuonnollisten olentojen kuin ihmisten näköiset.

Dawid, joka huomasi towerinsa epäilewän katseen, sanoi:

„Täällä on paljon wiljelemätöntä maata, mutta kerskaamatta woin sanoa, että siitä kuin minä olen näissä pakanallisissa asunnoissa oleskellut, on monta yhwää tiepuoleen langennut. — Ja kuinka wäärin nuo pojat käyttäwätäkään lahjansa! Tuskin olen löytänyt yhtäkään heidän ikäisiänsä, joita luonto on warustanut niin erinomaisilla laulun lahjoilla, kuin näitä, ja totisesti ei kukaan niitä niin huonosti käytä kuin nämät pakanat“.

„Kenestä puhutte?“

„Noista perleeseen lappista, jotka kalliin aikansa tuhlaawat tuollaisiin turhiin kujeisiin“.

Nuori hurja joukko parkasi samassa niin rauheasti, että Dawid sulki korwansa käfällänsä. Dunkan hymyili omaa taikauiskoisuuttansa ja sanoi wakaasti:

„Menkäämme eteenpäin“.

Ottamatta käfiansä korwiltaan Dawid seurasi Heywardia siihen kylään, jota Dawid sanoi „Sillisteain majoiksi“.

Kalmaskolmatta Luku.

Kun Dawid ja Heyward yht'äkkiä astuivat leikkiväin lasten keskele, niin nämät päästivät kumakan ja kovan waroituks-huudon ja häwisiwät kuin noitumalla wieraitten näkywistä. Ryömiwäin poikamillikain alastomat, ruskeat ruumiit erosivat niin wähän kuituwasta ruohosta, että ensin todella näytti siltä, kuin olisi maa heidät niellyt. Mutta kun Dunkan tarkemmin paikkaa katseli, niin hän kaitiällä näki heidän mustia wilkkaita silmiänsä.

Lasten huuto oli kutsunut kymmenkunnan sotureita lähimmäisen majan omelle, jossa he seisowat yhdessä ryhmässä lähestyviä wieraita odattaen.

Dawid, joka jo oli jotenkin tuttu täällä, wei Heywardin suoraa tietä siihen majaan, jonka owella raakalaiset seisowat. Waikka se oli huolimattomasti puun oksista ja kuoresta kühätty, oli se kuitenkin kylän etewin rakennus, jossa yleisiä kokouksia ja keskusteluja pidettiin.

Dunkanin oli waikaa näyttäidä warsin huolettomalta ja hänen werensä hyytyi melkein hänen suonissaan kun hän oli wälittömästi yhteydessä julmain ja leppymättömäin wihollistensa kanssa. Mutta hänen onnistui kuitenkin sen weran hillitä tunteitaan, että hän pelkoa osoittamatta astui majaan. Dawidin esimerkkiä noudattaen hän otti nurkassa olevasta kafasta tukun ruohoa ja istui sille sanakaan puhumatta.

Sotilaat seurasiwat wierastansa majaan, asettuivat hänen ympärillensä ja näyttiwät odottawan että hän heitä puhuttelisi. Leimuawa tulisoitto loi punaisen walonsa raakalaisten kaswoihin, löyhkälleen sinne tänne tuulessa.

Wihdoin harmaapäinen wanhus astui esiin ja alkoi puhua Huroni-kielellä, jota Heyward ei ymmärtänyt. Hänen käytköfestään Heyward kuitenkin päätti hänen puheensa olevan ystäwällisen. Hän pu-

bisti päättänsä, ilmoittaen sillä että hän ei woinut wastata.

„Etkö lufkaan meljistäni Englannin tahi Ranskan kieltä puhu?“ kysyi hän jälkimmäisellä kielellä.

Waikka usean pää kääntyi häneen, ei lufkaan wastannut mitään.

„Minua surettaisi“, jatkoi Dunkan, puheen hitaasti ja selwästi, „se ajatus että ei yksikään tämän wiisaan ja urhoollisen heimon miehistä sitä kieltä ymmärtäisi, jota „Suuri Hallitsija“ käyttää lapsiansa puhutellesansa. Hänen mielensä käwisi raskaaksi, jos hän tietäisi että hänen punaiset sotilaansa niin wähän häntä kunnioittawat!“

Pitkä ja juhlassinen wait'olo seurasi, jolloin ei wähinkään hiiskaus ilmoittanut minkä waiikutuksen nämät sanat kuulijoihin tekivät. Dunkan, joka tiesi waitiolon olevan hywän awun Huroneissa, seurasi heidän esimerkkiänsä. Wihdoin sama soturi, joka ensin häntä puhutteli, wastasi Kanadan murteella:

„Kun meidän suuri isä lapsiansa puhuttelee, käyttääkö hän silloin Huronein kieltä?“

„Hän ei tee mitään eroitusta lastensa wälillä, olfoon heidän ihonsa punainen, musta tahi walloinen“, wastasi Dunkan, „waikka hän enin pitää urhoollisista Huroneista“.

„Mitä hän on sanoma“, kysyi warowa päällikkö, kun tiedustelijat tuowat hänelle ne skalpit, jotka wiisi yötä sitten Yengeesein päässä kaswoiwat?“

„Se oliwat hänen wihollisensa“, sanoi Dunkan, ehdottomasti wawisten, „ja epäilemättä hän on sanoma: se on hywä; minun Huronini owat hywin urhoolliset“.

„Meidän kanadalainen isämme ei niin ajattele. Sen sijaan, että hän palkitsi Indianejansa, hän kääntää filmänsä taak-

sepäin. Hän näkee kuolleita Yengeesejä, mutta ei Huroneja. Mitä se merkitsee?"

"Hänen kaltaisella suurella päälliköllä on useampia ajatuksia kuin kielillä. Hän katsoo taakseen, näkyykö vihollista hänen jäljissään?"

"Kuolleen soturin wene ei Horikanin piinnalla ajele", vastasi raakalainen tuimasti. "Hänen korvansa owat awoimet Delawareille, jotka eiwät meidän ystäwiämme ole, ja he täyttävät ne walheella".

"Se ei ole mahdollista. Hän käski minun, joka lääketaitoa osaan, mennä hänen lastensa, ison järven rannalla asuwain punaisten Huronein, luo kysymään, onko joku heistä tipeä".

Tätä puhetta seurasi toinen pitkällinen äänettömyys. Jokaisen silmä oli luotu Seywardiin, ikäänkuin tutkisiwat he, mikä oli totta mikä walhetta hänen puheensa.

"Maalaawatto Kanadan kawalat miehet ihonsa?" kysyi Huroni. "Olemme kuulleet heidän kerstaawan siitä että heidän ihonsa on walkoinen".

"Kun Indiani-päällikkö tulee walkoisten isänsä seuraan, niin hän riisuu buffelin-nahkaisen turkkinsa pukeutuaksensa paitaan, joka hänelle annetaan. Weljeni antoivat minulle wäriä, ja minä käytän sitä".

Siljainen mieltymyksen mutina seurasi näitä imartelewia sanoja ja Seyward käwi taas rauhallisemmaksi, kun toinen soturi nousi seisolleen ja hankki puhumaan.

Mutta juuri kun hän oli alottamaisillaan, niin matala, mutta kauhea ääni kuului metsästä, jota kohta seurasi kimakka ulwonta. Tämä äkillinen, hirwittäwä huuto saattoi Dunkanin kawahtamaan istuallansa, kaikki soturit riensiwät ulos huoneesta ja ulkona nousi hirweä melu ja hälinä.

Woimatta kauemmin itseänsä hillitä, nuorukainen riensi soturien jälkeen ulos ja oli pian wäkijoukon keskellä. Miehet, naiset, lapset, wanhat ja nuoret juoksiwat sinne tänne, huusiwat ja taputtiwat kä-

sänsä; kaikki ilmoittiwat iloansa jostakin odottamattomasta kohtauksesta.

Metsästä tuli joukko sotureita hitain askelin leiriä kohti. Etumainen heistä kantoi lyhyen tangon, jossa useita kalpeja riippui. Nuo kauhistawat äänet, joita Seyward oli kuullut, oliwat "kuolon-paru", jonka toistaminen aina uudesta ilmoitti heimolle vihollisen kuoleman. Seyward huomasi nyt voittoisan sotajoukon sotaretkeltä palaawan.

Mahdotonta oli kertoa raakalaisten hurjuutta voittajien tylään tullessa. Siitäkös nousi aika hälinä ja meteli! Soturit heiluttiwat puukkojansa ilmassa ja asettuiwat kahteen riviin, muodostaen pitkän kujan, joka ulottui sotajoukosta majoihin saakka. Naiset tempasiwat kirweitä, nuujia tahi mitä muuta eteen sattui ja ryntäsivät hekin osaa ottamaan julmaan leikkiin, joka nyt oli alkawa. Lapsetkin tahtoiwat olla muassa. Pienet pojat, jotka töin tuskin jaksowat aseita kantaa, tempasiwat tomahawkit isänsä wöistä ja asettuiwat riveihin miesten wäliin.

Siellä täällä oli isoja risukasoja, joita wanha, toimellinen akka sytytti palamaan, jotta tulijat näkisiwät tulla, ja punaisten liekkien leimuawassa walossa tämä näkymö näytti kahta kamalammalta.

Sotajoukon etupäässä seisoi kaffi miestä, jotka nähtävästi oliwat walitut olemaan tulewan kohtauksen päähenkilöinä. Heidän kaswojaan ei woiu eroittaa, sillä he oliwat liian etäällä tulesta, mutta heidän käytöksensä oli helppo nähdä että wallan erilaiset tunteet heissä waltsiwat.

Toinen seisoi suorana ja wakaana, walmiina kohtaloansa sanlarina kohtaamaan, mutta toinen seisoi allapäin ikäänkuin pelosta kauhistuneena tahi kowin häpeisfänfä ollen. Balomielinen Dunkan ihmetteli ja samalla säälä edellistä, waikka hän ei woinut sitä mitenkään hänelle osoittaa. Hän lähenei kuitenkin Huronein mustaa riviä paremmin nähdäksensa häntä; samassa kuului huuto, joka ilmoitti kohtauk-

jen alkawan ja sitä seurasi entistä hurjempi ulwonta.

Alakuloisempi wangeista seiso liikkumattomana kuin ennenkin, mutta toinen ryntäsi hirwen nopeudella paikalta. Mutta sen sijaan että hän tunkeutuisi wihollisten rivien läpi, niinkuin oli luultu, hän yhdellä loikkausella hyppäsi lapsijoukon päälle ja saapui kauhistawan joukon ulkopuolelle. Huronit kirostivat kauheasti ja kaikki juoksiwät sinne tänne joka taholle, jotta syntyi hirweä meteli ja sekasorto.

Rynnäkkö kunnasta paloi ja wälisi nähtyä, joka näytti kauhealta taistelutantereelta, johon pahat heuget olivat kokoontuneet weristä hornan-kestiänsä pitämään.

Helppo oli arvata että pakolaiselle ei suotu hetkenkään miettimisen aikaa. Hän näytti ensin aikowan rientää metsään, mutta koko wihollisjoukko ryntäsi hänen tielleen ja ajoi hänet armottomain wainoojensa keskelle.

Mutta pian onneton niintuuriin kiihoitettu hirwi tuulen nopeudella juoksi liekkien välitse ja seiso pian wahingoittumattomana wälijoukon toisella puolella. Mutta täällä kohtasi häntä taas ufoita Huroneja, jotka ajoivat häntä takaisin. Vielä kerta hän ryntäsi wälijoukon läpi ja sitten seurasi muutamia minuutteja, jolloin Dunkan luuli rohkean nuoren muokalaisen turmion omaksi joutuwan.

Ei voitua eroittaa mitään muuta kuin musta joukko ihmis-muotoja, jotka liikkuiwät sinne tänne, jotta oli kauhea meteli. Meita — wälkkywiä puukkoja, kauheita nuijia lensi ilmassa, mutta eiwät näyttäneet maalianja kohtaawan. Silloin tällöin Dunkan wilahdukselta näki kepeän muodon, joka näytti lentävän ilmassa kuin höyhen; yhtiäkkiä joukko wetäytyi takaisin ja läheni sitä paikkaa, jossa hän seiso.

Muokalainen näki taas. Mutta ihmismoima ei kauemmin woinut sellaista rasitusta kestää. Sen wankikin näytti käsitävän. Hän juoksi sotilas-rivin aution läpi ja yritti vielä kerta päästä met-

seen. Mutta ko'okas Huroni ajoi häntä takaa ja juuri kuin hän aikai hyökätä hänen kimppuunsa, niin Dunkan pisti esiin jalkansa, jotta Indiani kaatui nenälleen. Pakolainen kääntyi takaisin, riehui Dunkanin ohitse ja seuraawassa filmänräpähässä näki tämä hänen rauhallisena nojauwan pientä maalattua patjasta vastaan, joka oli kokoushuoneen owen edustalla.

Wanhain ja pyhän tawan mukaan hän nyt oli turwasssa siiksi, kunnes heimo oli neuwotellut ja päättänyt hänen kohtalostansa. Oli kuitenkin helppo armata, minkä päätöksen he tulisiwät tekemään.

Huronein sana-warastossa ei löytnyt yhtäkään haukkuma-sanaa, jota toiveisiansa pettäneet naiset eiwät olisi käyttäneet muokalaisista haukkueisiansa. He pilkasivat hänen pakenemis-yritystänsä ja sanoiwat että hänen jalkansa olivat paremmat kuin hänen kätensä ja että hän ansaittisi siipiä joutsien ja tomahawkin asemesta.

Wanki ei wastannut mitään, waan seiso yhä tyyneenä ja suorana paikallansa. Mutta hänen menestyksensä ja wataa käytöksensä suututti heitä kowasti. Yksi eufoista astui wihasta wimmastuneena hänen etensä kädet puuskassa ja sanoi: „Delawari! Kansasi on alkamainen juku ja teidän kätenne owat sopiwimmat tuokkaa kuin pyssyä käyttämään. Teidän waimonne owat hirwien äitejä! Mutta jos karhu, metsä-kissa tahi käärme synthyisi teidän joukossanne, niin te pakenisitte! Huronein tytöt ompelewat teille hammen, niin toimitamme teille miehen“.

Hurja naurun-hohotus seurasi tätä haukkuma-puhetta, mutta muokalainen ei näyttännyt olewan siitä millänjäkään.

Wangin tyyneys suututti eukkoa niin, että hän joutui wallan raiwoon ja alkoi uudestaan pahan-päiwäisesti häntä haukkua. Mutta kaikki oli turhaa. Yksi nuorista miehistä koetti auttaa waimoa heiluttamalla tomahawkinsa wangin edessä. Silloin wanki käänsi päänsä tuleen päin

ja Dunkan kohtasi Unkas'in wakaan silmäyksen.

Milt'ei hurmauneena hämmästyksellä ja huolesta nähdesjäsä ystävänäsä niin onnettomassa tilassa, Heyward ei tiennyt mitä tehdä; jamaşa yksi sotureista tarttui Unkas'in käsivarteen ja wei hänen keskustelu-huoneesen, johon kaikki päälliköt, etewimmät sotilaat ja Heyward heitä seurasiwat. Wanhimmat johdattajat asetuiwat ison huoneen etu-osaan, mutta nuoremmat jäiwät owenpuolelle seisomaan. Kesellä huonetta, juuri aukeaman alla, josta muutampia tähtiä pilkisti, seisoj Unkas suorana ja tyhneenä. Hänen jalo käytöksensä näytti tekewän syvän waiutuksen Huronein mieleen, sillä heidän silmistänsä näki, että he ihmetteliwät muuttalaisen rohkeutta.

Wallan toisin oli Unkas'in towerin laita, joka koko tällä ajalla oli yhdesjäsä kohti seisonut. Hänkin oli tullut majaan, mutta wapa-ehdoisesti. Heyward käytti ensi tilaisuutta katsoaksensa oliko hänkin tuttava, mutta näki hänen olewan hänelle tuntemattoman miehen, joka hänen ihmeeksensä kantoi Huroni-soturin tavalliset tunnusmerkit. Mutta yhtymättä heimolaisiinsa, istui hän yksinään syrjällä ja khyristyi alas, ikäänkuin ottaaksensa niin wähan tilaa kuin juinkin. Kun kaikki oliwat paikoillansa, alkoi harmaapäinen päällikkö puhua.

„Delawari“, sanoi hän, „waikka olet affkamaista sukua, niin olet osoittanut olewasi mies. Minä tahtoisin antaa sinulle ruokaa, mutta se, joka Huronin kansa syö, sen tulee hänen ystäwäksensä ruweta. Lepää rauhassa huomis-aamuun saakka, silloin meidän sanamme sinulle ilmoitetaan“.

„Seitsemän yötä ja yhtä monta kesäpäiwää olen paastonnut Huronein jälkiä seuratesjani“, wastasi Unkas tyhneesti. „Lenaapien lapset osaawat hurskaitten tietä waeltaa wiipymättä syödäksensä“.

„Kaksi meidän nuorista miehistämme ajoi teidän kumppaneitanne takaa“, wirtkoi toinen; „kun he palajawat, silloin sa-

nowat meidän wiisaat miehemme sinulle: elä tahji kuole!“

„Eikö Huroneilla kormia ole?“ huudahti Unkas ylönkatseella. „Siitä kun hän teidän wangiksi joutui, on Delawari kahdesti kuullut pyssyn, jonka hän tuntee. Teidän nuoret miehenne eiwät milloinkaan palaa!“

Tätä järkähtämätöntä wakuutusta seurasi lyhyt ja kolko äänettömyys. Dunkan, joka ymmärsi Mohikanin tarkoittaneen metsästäjän tuhoa tuottawaa pyssyä, kumartui katjomaan, minkä waiutuksen tämä teksti woittajiin. Mutta päällikkö wastasi:

„Jos Lenaapit owat niin taitawat, miksi on yksi heidän urhoollisimmista sotureistansa täällä?“

„Hän seurasi pakenevaa pelkuria ja joutui ansaan. Wiisas majawakin joutuu wangiksi“.

Tätä sanoesjansa Unkas ojoitti yksinään istuwaa Huronia, jokaisen silmä kääntyi onnettomaan mieheen ja uhtaawa melu nousi joukosja.

Wanhimmat päälliköt keskustelivat wähan aikaa yhdesjäsä, jonka jälkeen yksi heistä astui onnettoman Huronin luokse, joka wapii pelosta.

„Horjuwa ruoko!“ sanoi päällikkö; „waikka Suuri Henki on luonut sinut kauniiksi, olisi kuitenkin ollut parempi ett'et milloinkaan olisi syntynyt. Sinun kielesi on suuri-ääninen hylissä, mutta sodassa se on wallan ääneti. Wiholliiset tuntawat sinua takaapäin, mutta eiwät milloinkaan ole nähneet, minkä wäriset silmäsi owat. Sinun nimeäsi ei koskaan enää mainita heimoisjasi; se on jo unohtettu“.

Häpeä, kauhistus ja ylpeys taistelivat nuoren Huronin pomesja. Hän katjeli niitä miehiä, joiden kiitos oli hänen suuriin kunniansa, ja ylpeys sai woiton. Hän nousi seisollensa ja paljasti rintansa, katjellen wakaasti wäikkywää puutkoa, jota hänen leppymätön tuomarinsa jo kohotti. Kun ase hitaasti tunki hänen rintaansa, niin hän hymyili, ikäänkuin

iloisjansa siitä, että kuolema oli vähemmän kamala, kuin hän oli luullut sen olevan, ja sitten hän kaatui kuoliaana Unkas'in jalkain eteen.

Koko joukko lähti hiljaa ulos huoneesta

niinkuin surulliset haamut ja Dunkan luuli olevansa yksin Indianein tuomion uhriksi joutuneen onnettoman kuolleen miehen kanssa.

Weljäskolmatta Luku.

Mutta pian hän huomasi erehtyneensä, sillä Unkas kuiskasi hänen korvaansa:

„Huronit ovat koiria! Sotilas ei milloinkaan vapise pelkurin werta nähdesjansa. „Harmaapä“ ja Sagamori ovat turwassa ja Haukansilmän pysy ei nuku. Menkää nyt. Unkas ja „Awonainen Käsi“ ovat nyt wieraat toinen toisillensa. Siinä kyllä“.

Heyward lähti wastahakoisesti pois majasta ja yhtyi ulkona olemaan wälijouktoon.

Joukko sotureita meni pian majaan ja toivat sieltä ruumiin, jonka kantoiwat läheiseen metsään. Näitten tapauksien kautta Dunkan'in odottamaton tulo näytti kokonaan unohdetuksi. Hän alkoi etsiä jälkejä hänestä, jonka tähden hän oli tähän waaralliseen seikkailuun ruwennut. Hän kulki majasta majaan, kunnes oli koko kylän läpi kullennut, mutta ei löytänyt mitään. Sitten hän palasi kokous-huoneeseen Dawidin kanssa neuwotellaksensa.

Sotilaat olivat taas kokoontuneet sinne ja istuiwat rauhallisina tupakkaa poltel-len ja puhellen viime sotarekkestänsä. Waikka Dunkan'in tulo olisi pitänyt muistuttaa heitä hänen epäiltävästä wirastaan, niin se ei nostanut mitään nähtävää kummastusta heissä. Usken tapah-tunut kaubea kohtaus ebisti siis hänen hankkeitansa.

Hän astui wähintäkään pelkoa osoitamatta majaan ja istui yhtä totisena kuin kailki muutkin. Yksi ainoa filmäys

wakuutti häntä siitä, että Dawid ei vielä ollut sinne palannut.

Hän olisi mieluisammin ollut waiiti kuin puhunut, sillä hän pelkäsi että Indianit tulisiwat huomaamaan hänen pe-tostansa, joka woisi saattaa häntä pahaan pulaan. Mutta raakalaiset olivat toista mieltä. Hänen wähdän aikaa istuttuansa syrjäisellä paikalla, toinen wanhemmista päälliköistä puhutteli häntä ranskaksi, sanoen:

„Kanadalaiset ifäni eivät lapsiansa unohda! Minä kiitan häntä! Näitä nuoria miehiä on yksi, jonka waimossa paha henki asuu. Woiko wiisas muukalainen ajaa sen ulos?“

Heyward osasi wähdän niitä puoskaroimista, joita Indianit käyttäwät tällaisissa tilaisuuksissa. Hän huomasi, että hän woisi käyttää tätä seikkaa omaksi hyödyksensä. Sentähden hän sala-mielisellä äänellä wastasi:

„Henkiä on monta lajia. Muutamat pakenewat wiisauden woimaa, toiset owat liita wäkwät“.

„Weljeni on mainio tohtori“, sanoi wiefas ranskalainen; „hän tahtoo kai koettaa?“

Heyward myhäytti myöntäväisesti päätänsä. Huroni otti piippunsa ja aikoi wiedä Heywardia sairaan waimon luokse, kun k'ofas soturi astui omesta sijään. Hän kulki ääneti joukko ohi ja istui saman risu-lasan toiseen päähän, jolla Heyward istui. Jälkimäinen loi kärsimättö-

män katseen naapuriinsa ja hän wapii, kun hän huomasi istuwansa Maguan wieresfä.

Tämän kawalan ja peljätyn päällikön odottamaton palajaminen wailutti muutoksen Huronein käytöksessä. Moniaat piiput, joita oli sammutettu, sytytettiin jälleen. Magua otti sanaakaan sanomatta tomahawkin wyöstänsä, pisti tupakkaa sen warressa olemaan piipunpesään ja alkoi tupakkaa polttaa yhtä wälinpitämättömän näköisenä, kuin hän ei olisi ollut kaffi päiwää poisfa wäsyttävällä metfästysretkellä.

Kymmenen minuuttia, jotka Heywardin mielestä olivat niin pitkät kuin yhtä monta wosifataa, kului siten. Wihdoin yksi raakalaistista sanoi:

„Terwe tultua kotiin! Onko ystäwäni peuraa löhtänyt?“

„Nuoret miehet uupuiwat kuormiansa kantaessaan“, wastasi Magua. „Sallikaa „Heiluwan Ruo'on“ mennä metsästys-tielle; hän on heitä kohtaama“.

Sywä hiljaisuus seurasi kielletyn nimen lausumista. Jot'ainoa piippu putoi omistajansa huulilta kuin olisimat kaikki yhtä haawaa hengittäneet jotakin saastaista. Enimpäin soturien filmät olisimat luodut maahan, mutta muutamat nuoremmita katselimat harmaa-päistä wanhusta, joka istui kahden etewimmän päällikön wälillä. Hänkin katsoi maahan niinkuin muut. Mutta wihdoin hän nousi seisoaallensa ja sanoi:

„Se oli wale. Minulla ei ole yhtään poikaa! Hän, joka sitä nimeä kantoi, on unohdettu. Hänen werensä oli waalea, eikä Huronin suonista tullutta; jumalatomat Chippewat pettiwät waimoni. Suuri Henki on sanonut että Wis-entush'in juvun tulee kuolla. Dnellinen se, joka tietää että hänen sukunsa pahuus kuolee hänen kansansa. Minä olen puhunut“.

Mutta hänen kansansa ankarat tawat olisimat liika rasittawat wanhukselle. Hän seisoi hetkisen katkeraa riemuansa nauttien, jonka jälkeen hän kätki kaswonsa willa-waippaansa ja lähti äänettömin as-

kelin ulos majasta etsiäkseenä omassa majasansa lohdutusta siltä, joka kuten hän itse oli wanha, surullinen ja lapseton. Hänen mentjänfä, päällikkö taas kääntyi Maguaan, sanoen:

„Delawarit owat kuljeksineet kyläni ympärillä. Mutta kufapa milloinkaan löysi Huronin nukkumassa?“

„Ukkaawin ukonpilwi ei ole Maguan kaswoja synkempi hänen huudahtaessaan: „Järwienkö Delawarit?“

„Ei; he jotka oman wirtansa luona naisten hameissa käywät. Yksi heistä on tullut heimomme luokse“.

„Ottiwatko nuoret miehet hänen skalpinfa?“

„Hänen jalkansa owat nopeat, waikka hänen käsiwartensa paremmin someltuwat kuokkaa kuin tomahawkia käyttämään“, wastasi toinen osoittaen liikkumatonta Unkas'ia.

Magua ei atkamaista uteliaisuutta osoittanut, waan tupakoi yhtä tyyneesti kuin ennen. Hän ei kysynyt mitään, waikka wanhan isän outo puhe oli häntä kummastuttanut. Wihdoin wiimein hän rawisti tuhan piipustansa, pani tomahawkinsa paikalleen, nousi istualta ja loi ensi kerta katseen wankiin, joka seisoi wähän syrjällä hänestä, ja hänen filmänsä kofasimat Unkas'in filmää. Minuutin aikaa katselimat nämät rohkeat miehet toinen toistansa.

Unkas'in wartalo kofosi, hänen sierimensa aukeniwa kuin kiljuwan tiikerin, mutta hän seisoi yhä liikkumattomana kuin marmorista hakattu kuwa. Maguan kaswot osoittiwat julmaa riemua ja haukkoen henkeänfä hän lausui ääneen:

„Nopea hirwi!“

Kaikki sotilaat hyppäsivät tätä kuulesjansa jaloilleen. Kaikki lausuiwat yht'ainaa tuota wihattua, mutta samalla kunnioitettua nimeä ja majan ulkopuolella olisimat naiset ja lapset, jotka kuuliwat sitä, huusiwat sitä toistamiseen. Wihdoin miesten hämmästys asettui. Kaikki istuivat jälleen, itäänkuin häpeiswät he kiwauttansa.

Unkas'in tyhni, ylpeä katsanto suututti Maguaa. Hän pudisti nyrkkiänsä hänelle ja huusi kostonhimoista värisewällä äänellä: „Sinä kuolet, Mohikaani!”

„Terweys-wesi ei milloinkaan ole kuolleita Huroneja jälleen eloon saattawa”, vastasi Unkas Delawarein sointuwalla kielessä. „Pauhaawa wirta huhtoo heidän luitansa. Heidän miehensä owat naisia; heidän waimonsa owat pököjä. Menkää ja kutsukaa Huroni-koirat kokoon, jotta saawat nähdä sotilaan. Menäni on kipeä; se wainuu katalan pelkurin werta”.

Tämä wiimeinen lause kosti kipeästi kuulijoihin ja yllytti heidän wihaansa. Enimmät Huronit hymäröiwät hänen puhettansa; niiden joukossa Maguaan. Tämä wiekas raakalainen käytti kohta etuansa; hän alkoi puhutella kansalaisiansa tawallijella launopuheliasjundellansa. Waikka hänen waltansa heimosansa ei enää ollut yhtä suuri kuin ennen hänen luopumistaan siitä, niin oli kuitenkin hänen rohkeutensa ja maineensa kieltämätön. Tässä tilaisuudessa kiivas kostonhimo kihoitti hänen luonnollista tykyhänsä.

Hän kertoi kohtaukset Glenn'in putouksilla, kumppaneinsa kuolemaa ja heidän wihollistensa pakoja. Mutta omasta werifestä wehkeestänsä tyttöjä kohtaan hän ei puhunut mitään, waan kertoi „Pitkän Pysyn” ja hänen seuralaistensa äkillisestä tulosta ja tämän tapauksen onnettomasta päättymisestä.

Sitten hänen äänensä käwi matalammaksi ja hän kiitti kuolleitten hyviä awuja, jonka kautta hän tiesi heidän läsnä olevia sukulaisia imartelewansa.

„Epäwätkö nuorien miesteni luut Huronein hautausmaassa?” lausui hän wihdoin. „Ei! Heidän henkensä owat menneet laskenwaa aurinkoa kohti ja kulkevat jo suurien wesiin yli onnellisille metsätyks-aloille. Mutta he lähtiwät ilman ruo'atta, ilman aseita ja wokkaasiinita, alastomina ja yhtä köyhinä kuin he maailmaan syntyiwät. Saako se tapahtua? Tuleeko heidän sielunsa mennä wanhurskusten maahan niinkuin nälkäiset Brokee-

sit tahti pelkurimaiset Delawarit? Wai tuleeko heidän tawata ystäwiänsä aseet kädesä ja wai pat yllänsä? Mitä meidän isämme arwelewat Wyandotin heimosta tulleen? He tulewat katselemaan wihaisesti lapsiinsa ja sanomaan: „Menkää, Chippewa on tullut tänne Huronin nimellä”. Weljet, emme saa kuolleita unohtaa. Puna-ihoinen ei milloinkaan herkene muistamasta. Latofaamme tämän Mohikaanin selkään lahjojamme, kunnes hän niiden painon alla uupuu, ja lähettäkäämme häntä nuorien miehienme jälkeeseen. Siitä he näkewät, että me heitä muistamme, tulewat onnellisiksi ja meidän lapsemme tulewat sanomaan: „Niin isämme tekivät ystäwiänsä kohtaan; meidän tulee tehdä samoin heitä kohtaan! Mitä Yengeesi on? Me olemme monta heistä surmanneet, mutta maa on vielä waalea. Huronein nimeä tahraawaa pilkkaa voidaan ainoastaan Indianin suonista wuotawalla werellä poistaa. Antakaa siis tämän Delawarin kuolla!”

Tämän innokkaan puheen vaikutus oli kauhistuttawa. Soturit kiljuivat hirsweästi ja yksi heistä wiskasi wihan wimmassa tomahawkinsa Unkas'ia kohtaan. Mutta Magua oli kuitenkin ajassa huomannut hänen aikomustansa ja työntsi hänen kätensä ylöspäin. Tomahawki katkaisi nyt ainoastansa Unkas'in kiiretupua koristawan höyhenen ja lensi majan ohuen seinän läpi kuin olisi se pysyistä ammuttu.

„Ei niin”, sanoi Magua; „auringon tulee hänen häwäistystänsä walaista, naisten tulee nähdä hänen lihanja wärisewän, muuten kostomme on waan lapsenleikki. Menkää — wiekää häntä hiljaiseen paikkaan, ja katsetkaamme, woiko Delawarei nukkua yöllä ja aamulla kuolla!”

Nuoret miehet, jotka wankia wartioiwat, sitoivat hänen kätensä niini-köhyillä ja weiwät hänet pois. Mennesfään loi hän Dunkaniin katseen, joka osoitti ett'ei hän vielä wallan toiwotta ollut.

Magua lähti pois tyytywäisenä menestyksestään ja Seyward'ia huomaamat-

ta. Soturit ottivat taas piippunsa esille, ja puoli tuntia kului ennenkuin pääliffö, joka Dunkan'in apua oli pyytännyt, nousi istualta ja wiittasi häntä seuraamaan itseänsä.

Kulkemalla majain välitse, wei Heyward'in kumppani hänet läheisen, kylän yli kohoovan, nuoren juurelle. Tihä wiidakko ympäröi nuorta, jonka läpi kapea polku suikerteli. Lapset olivat taas alkaneet leikkiä ja olivat sytyttäneet tulia siellä täällä. Tuli walaisi nuoren rinkeitä ja sen walossa Heyward yht'äkkiä näki pimeän, salaperäisen muodon seisovan heidän tiellänsä. Se alkoi liikkua, ja Heyward huomasi sen olevan karhun. Eläin mörii hirveästi, mutta ei muuten wihollisuutta osoittanut. Huroni ainakin näytti olevan warma siitä, että eläin ei waarallinen ollut, sillä katseltuaan sitä tarkasti, hän tyhneesti pitkitti matkansa.

Duncan tiesi Indianein usein karhua kesyttävän ja luullen tämän sellaisen olevan, hän seurasi kumppaniansa.

Mutta kun hän katsoi taaksensa ja näki karhun heitä seuraawan, niin hän peljästyti ja aivoi juuri puhutella toweriansa; mutta tämä hysäsi samassa puun kuoresta khyhätyn owen syrjälle ja astui nuoren luolaan.

Duncan seurasi häntä ja sulki mitä kiireimmin owen, mutta karhu awasi sen kohta jälleen ja astui sisään. He olivat nyt kapeassa ja pitkässä nuoren halkeamassa, jossa oli mahdoton päästä eläintä pakoon. Heyward astui niin lähellä seuralaistansa kuin suinkin taisti. Karhu mörii usein hänen takanansa ja pari kertaa se laski mahdottoman isot käpälänsä hänen olkapäällensä.

Etäinen walo oli koko ajan haamoittanut heidän edesjängsä ja nyt he saapuiwat sille paikalle, josta se tuli.

3fo nuoren luola oli wäliseinillä jaettu useampiin huoneisiin. Wäliseinät olivat hysinkertaisesti, mutta taidokkaasti

tehdyt kivestä, seipäistä ja puun kuoresta. Lukot ylhäällä laskiwat waloa sisään päiwällä; yöllä käytettiin tuli-soittoja. Tähän paikkaan Huronit olivat kallestiansa wieneet, ja tänne he olivat tuoneet sairaan waimon, jonka luulivat riivatutkfi.

Kun Heyward lähestyi tämän uudetta, niin hän hämmästyksensä näki kaimatun ystämängsä Dawidin nuodetta ympäröiwäin waimoin joukossa.

Yksi ainoa silnäys sairaasen oli kyläkki wakuuttamaan luultua lääkäriä siitä, että potilaan tila oli niin huono, ettei hän häntä woinut auttaa. Hän oli horrokissa, wallan tunnotonna ja nähtävästi loppuansa lähellä. Heyward koetti pitää ajatustiansa ko'ossa woidaksensa waurallisen seuralaisensa mielekfi lääkitöintansa hoitaa. Silloin Dawid näytti aikowan soitannon woimaa koettaa, sillä hän alkoi laulaa hymniä, joka olisi ihmeitä matkaansaattanut, jos rehellinen usko sen waiikutukseen olisi auttanut. Hänen sallittiin laulaa se loppuun saakka, sillä Indianit kunnioittiwat hänen luultua mielen häiriötängsä, ja Heyward'ia tämä terwetullut wiivvyhty ilahdutti. Dawidin herettyä laulamasta kuului heidän takanansa outo, puolekfi ihmijellinen, puolekfi maan-alainen ääni wiimeisiä säweleitä kertowan. Heyward säpsähti ja katsoi taaksensa. Hän näki takkuisen pedon istuwan takajaloillansa luolan nurkassa, heiluttaen etukäpälditängsä ja möristen nuottia, joka oli hieman samaa laatua, kuin Dawidin wasta laulama laulu.

Tämä omituinen kairu saattoi Dawidin hämillängsä. Hän tuijotti petoon ja taustosi kohdakkoin laulamasta. Hänen tuumansa, sopiwalla tawalla ilmoittaa Heyward'ille tärkeää asiaa, raukesi. Heyward'kin oli kowin peloissaan. Wihdoin Dawid huusi kowalla äänellä: „Hän odottaa teitä ja on lähellä!“ — ja lähti siitä khytiä ulos luolasta.

Viideskolmatta Luku.

Koko tämä kohtaus oli samalla naurettava ja juhmallinen. Peto herkesi kohta Dawidin pois-mentyä mörisemästä. Dawid oli tietysti lausunut mainitut sanat äidinkielellänsä ja Dulkan arvasi että ne olivat hänelle lausutut, vaikka hän ei huomannut mitään todistetta Misen läsnäoloon. Mutta hänellä ei ollut aikaa tätä asiaa miettiä, sillä päällikkö lähenei sairaan vuodetta, osoitti tunnotonta tyttärensä ja sanoi:

„Nyt welsjeni woipi woimaansa osoittaa“.

Heyward valmistaisi alkamaan Indianein loitsijain omituisia ja kummallisia temppuja, joihin he tietämättömyhtänsä ja voimattomuuttansa peittivät. Luultavasti hän tässä sekawassa mielentilassa olisi tehnyt jonkun epäiltävän ehetyksen, jos ei karhun mörinä kohta alussa olisi häntä keskeyttänyt.

„Taiturit ovat kadehtiwaiset“, sanoi Huroni; „minä menen. Welsjeni, tämä nainen on waimona yhdellä urhoollisimmista nuorista miehistäni. Tee paras tasi häntä kohtaan“.

Tämän sanottua päällikkö lähti pois waimojen kera ja jätti Heyward'in yksin sairaan waimon ja kauhean pedon seuraan.

Zalkkimäinen kuunteli Indianin askelita karhun omituisella tarkkawaisuudella, kunnes ei enään mitään kuulunut. Silloin eläin kääntyi ja kähdy letusteli Dulkanin tykö, joka etsi jonkinlaista asetusta, jolla woisi itseänsä puolustaa petoa vastaan.

Mutta eläin näytti kokonaan muuttuneen. Se ei enää mörisyht, mutta sen talttuinen ruumis wapii kuin sisällinen tuska olisi sitä waiwannut. Isot ja kōmpelöt kōpäläät hoiperowat irwistelewää kītaa ja wihdoin hirweä pää painui toiselle sīwulle ja sen sijaan näkyiwät metsästäjän rehelliiset kaswot.

„Siljaa!“ waroitti walpas metsästājä, keskeyttäen Heyward'in huudahdusta. „Nuo hylkiöt owat lähellä ja jokainen āāni, joka ei loihitimiseen sowellu, kutsuisi heitā tānne“.

„Mitā tämä wale-puku tarkoittaa?“

„Oh, sattumus toimittaa usein enemmän kuin järki ja mielenlahja“, wastasi metsästājä. „Mutta jokainen asia on alusta alotettava. Meidān erottuamme wein Murron ja Sagamorin wanhaan majawan-pesään, jossa heidān on paljon turwallisempi olla kuin Edward-linnassa, sillä nämā luoteessa asuwat Indianit kunnioittawat wielā majawaa. Sitten Unkas ja minā lähdimme toista leiriā kohti, josta oli puhe. Oletteko poikaa nähneet?“

„Olen suureksi surukseni! Hän on wanhuina ja on tuomittu kuolemaan huomenna päivän koittaessa“.

„Minā pelkäsin sitä!“ sanoi Haukanfilnā surullisesti. „Hänen onnettomuutensa on syyndä siihen, että olen täällä nyt, sillä sellaista poikaa ei sōwi Huronein käsiin jättää! Kai nuo riwiöt olisimat mielisšään, jos saisimat sitoa „Nopean Hirmen“ ja „Pitkän Pysyyn“ samaan paaluun“. — Unkas oli liian rohkea, sillä hän ajoi pakewewaa pelkuria takaa ja joutui paulaan“.

„Ja siitä hän menetti wapautensa!“ huudahti Dulkan.

„Min teli. — Pojan wangiksi jouduttua käännyn heti Huron:ja vastaan, senhän arwaatte. Minā taistelin muutamien wäijykšisšā olewain weijarein kanssa, mutta se ei tähän kuulu. Heidät ammuttuani tuln estämättā aiwan lähelle asuntoja. Onnekseni jouduin paitalle, jossa yksi heimon mainioita loihitijoita juuri puki itšensā loihitimista warten. Minā siwalšin walhettelewaa petturia pāähän, jotta hän meni tainnuksiin, pistin pāhkkinān hänen suuhunsa murkinafsi

ja sidoin hänet kahteen puuhun; sitten otin hänen pukunsa päälleksi ja rupesin itse karhuksi".

"Te olette ollut oikein oiva karhu. Sitse eläinkin olisi älmistynyt, jos se olisi teitä nähnyt".

"Herra majuri", sanoi metsäläinen mielisjansä, "olisinpa kowin kehno oppilas, jos en, niin lauan erämaassa elätyhäni, osaisi sellaista eläintä jälitellä. Mutta misjä on tyttö?"

"Sumala tiennee. Olen etsinyt joka ainoan majan kylässä, mutta en ole mitään jälkiä hänestä löytänyt".

"Ettekö laulajan sanoja kuulleet: Hän on lähellä ja odottaa teitä!"

"Minä luulin hänen onnetonta waimoa tarkoittawan".

"Ei, hänen fanoillansa oli sywempi tarkoitus. Tämä luola on jaettu useampiin huoneisiin. Karhu osaa kawuta; minä tahdon sen wuoksi lähteä tuonne ylös katselamaan".

Metsästäjä nauroi hiljaa ja lähti kiipeämään väliseinää ylös, jälitellen karhun kömpelöitä liikkeitä. Mutta tultuansa ylös hän wiittasi Heyward'ille olemaan ääneti ja hiipi kiireinmiten alas.

"Hän on siellä", kuiskasi hän, "ja tuon owen kautta te pääsette hänen luoksesensa. Olistin mielelläni lausunut hänelle jonkun lohdullisen sanan, mutta hän olisi kowin peljästynyt nähdesjansä tällaista hirwidtä. Mutta ettepä tekään ole juuri wiehättäwä Indiani-maalauksesanne".

"Olenko todella niin inhottawa?" kysyi Dulkan wähhän pahoilla mielin.

"Ette sentään sutta peloittaisi, mutta olen minä nähnyt teidät kauniimpana kuin nyt olette", sanoi metsästäjä. "Katsokaa", jatkoi hän osoittaen paikkaa, johon kallioista tishuwa wesi oli muodostanut kirkkaan pienen lähteen; "peuskää pois Sagamorin tahraus, ja kun palaatte, niin tahdon kaunistella teitä parhaimman taitoni mukaan. Voihtijat muuttawat yhtä usein karwansa, kuin keikkarit uudistaloisja waihtawat koristuksiansa".

Dulkan seurasi wälittömästi metsästäjän neuwoa, sanoi hänelle hywästi ja rienssi osoitetun owen kautta läheiseen huoneeseen. Se oli pitkä käytävä, joka wesiifoon majaan, jossa oli monenmoista William Henrik-linnasta ryöstettyä tawaraa. Niiden keskellä istui waalea, surullinen ja peljästynyt, mutta kuitenkin aina suloinen tyttö. Dawid oli kertonut hänelle Dulkanin tulosta.

"Dulkan!" huudahti hän wapisewalla äänellä.

"Alise!" wastasi hän hypäten arkkujen, aseitten ja huonekalujen yli hänen luoksesensa.

"Minä tiesin, Dulkan, ett'ette milloinkaan minua jättäisi!" sanoi tyttö. "Mutta te olette yksin?"

Dulkan kertoi nyt lyhyesti ne tapaukset, joita lukija jo tietää. Alise kuunteli tarkkaan, ja kun Dulkan puhui surewan isän surusta, wieriwät kyhneleet tytön poskia alas. Dulkan lohdutti häntä ja lopetti kertomuksensa lausumalla:

"Ja nyt, Alise, tahdomme kokeneen ja werrattoman ystäwämme, metsästäjän awulla koettaa paeta täältä; mutta te tulette tarwitsemaan kaiken woimanne ja kaiken uskaliaisuutenne. Muistakaa, että patenette kunnioitettawan isänne syliin!"

"Hänen tähtensä uskallan waikka mitä", kuiskasi Alise.

"Ja — minun tähteni", jatkoi Dulkan hellästi. "Eikö niin — rakkaudesta minnuinkin?"

"Dulkan", wastasi tyttö, "älkää pyytäkö minulta wastausta, ennenkuin isäni läsnä-olo sallii minun sanoa enemmän".

Heyward aikoi juuri wastata, kun joku hiljaa löi häntä olkapäälle. Hän kääntyi ja näki Maguan seisowan takanansa.

Huronin ilkeä nauru kuului Heyward'in forwissa pahan hengen pilkka-aurulta. Hänen teki mieli rynnätä hänen kimppuunsa, mutta kun hän oli ilman asetta ja ennen kaikkea tahtoi Alise'a pelastaa, niin hän päätti hillitä wihaansa.

"Mitä on aikomuksenne?" kysyi Alise hiljaa pannen käsiwarret ristiin ja koet-

taen näyttää niin tyhneltä kuin suin-
tin.

Magua katseli hetken aikaa molempia wankiaan ääneti, sitten hän astui sille owelle, josta hän oli tullut, ja laski sal-
papuun sen eteen. Nyt huomasi Dun-
kan, miten Magua oli sisään tullut ja
luullen heidän olewan surman omat, sulki
hän Alisen syliinsä ja seisoj walmiina
sitä kohtaloa kohtaamaan, jota hän Alis-
sen seurassa tuskin pelkäsiikään. Mutta
Magua ei käyttänyt wäktwaltaa heitä koh-
taan, waan läheni heitä ja sanoi:

„Waalea-kaswoiset pyytävät wiisaita
majawia, mutta punanahkaiset osaaivat
Yengeesejä wangita“.

„Tehkää pahintanne, Huroni“, hu-
dahti suuttunut Heyward, unohtaen ett'ei
hänen henkenä yksin waarassa ollut. „Te
ja teidän kostonne ovat yhtä halweksitta-
wat“.

„Lauసుుko walloinen mies nämät sa-
nat paaluun sidottunakin?“ kysyi Magua
ilkeästi nauvaen.

„Täällä kahden kesken teidän kans-
fanne, taikka koko heimonne läsnä-ollessa!“
kuului ylpeä, järkähtämätön wastaus.

„Wiekas Kettu“ on suuri päällikkö!“
wastasi Indiani. „Hän menee nouta-
maan nuoria miehiänsä tänne, jotta saa-
wat nähdä kuinka uljaasti waalea-kaswoi-
nen osaa pilkata waiwojansa“.

Hän kääntyi ja aikoi lähteä ulos siitä
owesta, josta Heyward oli tullut, kun
uhkaama mörinä kuului, joka saattoi hä-
net seisahdumaan. Karhu istui owessa
heiluttaen ruumistansa sinne tänne. Ma-
gua, samaten kuin Indiani-päällikkökin,
katseli sitä ikäänkuin tutkiaksensa sen oi-
keaa luontoa. Mutta tuskin oli hän tutun
loitsijan puwun tuntenut, ennenkuin hän
ylönkatsella aikoi sen ohitse mennä. Mutta
kowempi ja wieläkin uhkaawampi mörinä
saattoi hänet toistamiseen pysähtymään.
Wihdoin hän näytti päättävän, ettei enää
piittaaisi karhusta ja astui eteenpäin.

Eläin wetäysi silloin takaisin kapean
käytävän suulle, nousi takajaloillensa, hei-

luttaen etukäpäliänsä aiwan kuin oikea
karhu.

„Harri!“ huudahti Magua Huronein
kielellä. „Leiki naisten ja lasten kanssa,
äläkä wiisaita miehiä häiritse“.

Taasen hän yritti luullun loitsijan si-
mutse päästä, mutta ei wiitsinyt edes we-
tää puukkoonsa esiin puolustukseksensa. Uk-
kia peto ojensi käpäliänsä ja sulki hänet
syliinsä niin woimakkaasti kuin olisi se
oikea karhu ollut.

Heyward oli tarkkaan Haukansilmän
käytöstä katsellut. Kun hän näki hänen
rauta-fourin pitävän Maguaa kiinni niin
kowasti, että tämän käsiwarret herwotto-
mina roikkuiwat alas, otti hän nahkahih-
nan ja sitoi sillä Maguan käsiwarret ja
jalat. Sitten wasta Haukansilmä hänet
päästi irti ja Dunkan laski hänen seläl-
lensä maahan.

Tähän saakka Magua ei ollut wirkka-
nut mitään. Mutta kun Haukansilmä
otti pois karhun pään ja paljasti omat
wawawat kaswonsa, niin Huroni häm-
mästyi ja huudahti: „Gugh!“

„Wai niin; te osaatte taas puhua!“
sanoi hänen woittajansa tylysti. „Mi-
nun täytyy nyt suunneta sulkea, jotta ette
sitä meidän turmioksemme käytä“.

Metsästäjä tekiin kohta niin ja nyt
woitiin Maguaa tobella pitää „kelwotto-
mana taisteluun“.

„Mistä se heittiö sisään tuli?“ kysyi
Haukansilmä. „Minun siwutteni ei ku-
kaan kulkenut ole“.

Wastineeksi Dunkan osoitti owea, josta
Magua oli tullut.

„Ottakaa nyt tyttö“, sanoi metsästäjä,
„meidän on raiwaaminen itsellemme tie
metsään toisen owen kautta“.

„Se on mahdotonta“, sanoi Dunkan.
„Hän on tainnuksisja. Urmas Aliseni!
Hän kuulee, waan ei woi seurata meitä.
Mentää, pelastakaa itsenne ja jättäkää mi-
nut onneni nojaan“.

„Käärikäkä häntä Indianin waippaan“,
wastasi metsästäjä. „Kättekää huolelli-
sesti hänen hennot jäsenensä. Tuolla ja-
lalla ei ole wertaistanja sydänmaassa ja

se woi hänet ilmaista. Noin ottakaa hänet syliinne ja seurakkaa minua!"

Se kulkiwat käytävää myöten kuori-omelle, jonka ulkopuolella he kuuluivat ääniä, jotka ilmoittivat sairaan ystäväin ja sukulaisten kokoontuneen sinne kärsivällisesti odottaen sisään päästäksensä.

"Jos minä suuni aukaisen", sanoi Hautanfilmiä, "niin nuo weitikat kohta huomaaat wihollisen olewan heidän joukossansa, sillä Englannin kieli on waalea-ihosten kieli. Teidän tulee siis puhua. Sanokaa että olemme sulkeneet pahan hengen luolaan ja että wiemme sairaan waimon metsään etsiäksemme wirwoittawia juuria hänelle".

Metsästäjä awasi rohkeasti omen ja lähti ulos karhun muodossa. Dunkan seurasi häntä ja molemmat saapuivat pian parinkymmenen huolellisen sukulaisten joukkoon.

"Onko weljeni pahan hengen karkoittanut?" kysyi sairaan isä. "Mitä hänellä sylisä on?"

"Lapsesi", wastasi Dunkan wakaasti. "Paha henki on hänestä lähtenyt. Se on wuoreen suljettu. Minä wien waimon sellaiseen paikkaan, jossa woin häntä uusia kohtauksia vastaan suojella. Kun aurinko palaa, on hän nuoren miehen majassa olewa".

Siljainen hälinä ilmoitti, että sukulaiset iloitsiwat tästä sanomasta.

"Menkää te metsään; minä olen mies ja ai' on mennä wuoreen pahan hengen kansa taistelemaan", sanoi isä.

"Onko weljeni hullu?" huudahti Heyward. "Onko hän julma? Hän kohtaa taudin, se tunkeutuu häneen, taikka ajaa hänen ulos ja se ajaa hänen tyttärensä taakaa. Ei, lapseni odottakoot ulkona ja jos henki tulee ulos luolasta, niin lyökää se nuijilla kuoliaaksi. Se on kawala ja piilee wuoreen, kun näkee kuinka monta wastustajaa hänellä on".

Tämän omituisen waroituksen seurauksena oli wallan Heywardin mieleen. Miehet ajettuivat tomahawkit kädesä luolan owelle walmiit pahan hengen kansa taistelemaan.

Waimot taittoiwat offia puista ja kokoilivat kiwiä samaan tarkoitukseen. Voihtijat häwisiwät samassa näkywistä.

Hautanfilmiä tiesi, ett'ei ollut luottamista Indianein taika-uskoon. Hän kulki sentähden syrjä-tietä, kierrellen kylää. Lapseset oliwat jo menneet maata, mutta samumaisillaan olewain tulien walossa nähtiin sotilasten vielä kulkewan majasta majaan.

Raitis ulko-ilma wirtisti Alisea; hän wirtosi pian ja heidän tultuansa metsään, hän sanoi:

"Minä tahdon nyt koettaa käydä; olen nyt wallan terwe".

"Ei, Alise; te olette liian heikko vielä".

Tyttö koetti wapauttaa itsensä ja Heywardin täytyi kalliista huormastansa luopua. Alise astui Heywardin rinnalla seuraten Hautanfilmiä. Tultuansa hywän matkaa Indiani-kylästä Hautanfilmiä seisahtui ja sanoi:

"Tämä tie wie purolle. Seuratkaa sen pohjois-rantaa kunnes tulette putoukselle. Astukaa sitte oikealla puolella olewalle wuorelle, niin näette toisen kansan tulia. Sinne tulee teidän mennä suojelusta pyytämään. Jos he oikeita Delawareia owat, niin olette waaratta. Teidän on mahdoton kauemmasi paeta tämän hennon olennon kanssa. Huronit seuraisiwat teidän jälkejänne ja ottaisiwat skalppinne, ennenkun olisitte kymmenen peninkulmaa kulkeneet. Menkää! Sumala teitä suojelkoon!"

"Entä te?" kysyi Heyward hämmästyneenä. "Emme siunkaan täällä eroa?"

"Delawarein ylpeys, viimeisen Mohitaanin jaloa werta on Huronein wallassa!" wastasi metsästäjä. "Minä menen katsomaan mitä hänen hywäksensä woin tehdä. Jos Huronit olisimat teidän skalppinne ottaneet, niin olisin surmannut yhden Huronin jokaisesta pääsänne olewasta hiuskarmasta, niinkuin lupasin. Mutta jos nuori Sagamori on paaluun sidottawa, niin Indianit myöskin saawat nähdä, kuinka walkea mies osaa kuolla!"

Dunkan ja Alise pyysivät häntä luopumaan sellaisesta yrityksestä, mutta turhaan. Metsästäjä kuunteli kärkevästi heitä ja vihdoin hän keskeytti heitä sanoen:

„Olen kuullut että nuoruudessa on eräs tunne, joka yhdistää miehen ja vaimon lähemmin toisiinsa kuin isän ja pojan. Voi niin olla. Olen ani harvoin ollut minun värisieni vaimoin parissa; mutta luonnon lahjat mahtavat olla sellaiset uudis-ajatuksissa. Te olette henkenne alttiiksi panneet tämän tytön tähden ja minä luulen, että joku sellainen tunne on syynä siihen. Minä puolestani opetin poikaa pysyyn omaisuuksia tuntemaan. Minä olen hänen rinnallaan taistellut monessa kahakassa. Tal-

wet ja kesät, yön ja päivät olemme yhdessä sydänmaita kuljeksineet, samasta kulpista syöneet, nuorotellen walmoneet toisen nukkessa ja ennenkuin sanotaan, että Unkas'ia rääkättiin minun ollessani läsnä —. Ainoastaan yksi hallitsija löytyy, joka sekä waalea-ihoisia että puna-nahkaisia hallitsee, ja Häntä otan todistajaksi siihen, että ennenkuin nuori Mohikaani on ystävän puutteessa kuolewa, niin on rehellisyys maan päältä katoawa ja „Sirwen tappaja“ on käyvä yhtä kelmottomaksi kuin laulajan toittotawa soitto-kone“.

Metsästäjä jätti heille sitten jää-hyväiset ja lähti wakawin astelin kylään takaisin. Heyward ja Alise lähtivät laulasta Delawari-kylää kohti kulkemaan.

Kuudeskolmatta Luku.

Waikka Haukansilmä oli päättänyt mennä Unkas'ia auttamaan, niin hän aiwan hywin tiesi, että monta waaraa häntä oli kohtaawa. Hän mietti miten hän parhaiten woi wihollistensa walppautta ja epäluuloa tyhjäksi tehdä. Maguaa hän ei peljännyt, sillä hän luotti niihin nuoriin, joilla hän oli hänet sitonut.

Tultuansa kylään alkoi hän astua warowammasti, katseli tarkasti ympärillensä joka taholle ja meni sitten erästä yksinäistä majaa kohti, josta loisti tuli. Hän kulki nelinjaloin kuin karhu ainakin, ryömi majalle ja tirkisti wähäisestä aukosta sisään. Hän näki Dawidin istuwan majassa. Laulaja juuri itsensä ajatteli Haukansilmää.

Waikka hän wakaasti uskoi muinaisia ihmisiä, niin hän ei kuitenkaan uskonut yliluonnollisen woiman välittömästi ryhtywän nyky-ajan oloihin. Hän uskoi kyllä Bileamin aasin osanneen puhua, mutta

hän ei uskonut, että karhu taisi laulaa. Ja kuitenkin hän omin korwin oli sitä kuullut.

Haukansilmä astui ensin majan ympärillä, ja kun hän huomasi, että se oli ihan erillään muista ja että hänen ystävänensä oli yksin, niin hän astui matalasta owesta sisään ja istui Dawidia wastapäätä tulen toiselle puolelle. Lähes minuutti kului, jolloin he katselivat toinen toistansa sanaakaan puhumatta. Dawid haki äänne-rautansa ja nousi seisollensa aikoen soitannon lumouswoimaa koettaa.

„Musta ja salainen kummitus“, huudahti hän ottaen esille tavallisen lohduksensa huolisissa — wirsitirjansa. „Minä en tunne luontoasi enkä aikomustasi, mutta jos olet sala-hankkeissa kirkon halwinta palwelijaa vastaan, niin kuuntele ensin Israeilaisen nuorukaisen pyhiä sanoja ja wapije!“

Karhu wastasi tutulla äänellä: „Pis-

täkää toivotus-aseenne taskuun ja opetta-
kaa kirkkullenne siivollisuutta. Wiisi sa-
naa englannin kielellä ovat nyt suurem-
masta arwosta kuin tuntikausien kiljumi-
nen”.

„Kuka olet?“ kysyi Dawid, joka ei
vielä käsittänyt mitä hänen oli tekemi-
nen.

„Ihminen niinkuin itsekkin olette; joko
olette unohtaneet, keneltä tuon tuhman
soittofoneenne takaisin saitte?“

„Onko se mahdollista?“ vastasi Da-
wid, joka nyt wiibodin wiimein alkoi asian
oikeaa laitaa käsittää. „Olen tosin monta
kuumaa nähnyt oleskellessani pakanain
seassa, mutta tän-wertaista en kuitenkaan
ole nähnyt“.

„Koh“, vastasi metsästäjä, heittäen
karhun pään pois päästänsä, jotta Da-
wid näki hänen kaswonsa. „Kyhetykääm-
me kohta tehtäväämme“.

„Sanotaa ensin miten tytön ja sen
nuoren miehen on käynyt, joka häntä niin
rohkeasti etsi?“ keskeytti häntä Dawid.

„He ovat pelastetut näiden hirwiöi-
den tomahawkeista. Mutta voitteko wiedä
minut Unkas'in luokse?“

„Woin kyllä“, vastasi Dawid, „waikka
pelkään, että teidän läsnä-olonne waan
hänen onnettomuuttansa lisää“.

„Mentäkäämme kohdalkoin hänen tykön-
sä“, sanoi Haukansilmä, kätkien kaswonsa
karhun nahkaan.

Matkalla Haukansilmä huomasi että
Dawid, mielipuolena kun häntä pidettiin,
estämättä sai Unkas'in luona käydä.

Raja, jossa Unkas oli, sijaitti keskellä
tyhlää, jotta oli hywin waitkea mennä sinne
ja tulla sieltä kenenkään huomaamatta.
Mutta Haukansilmän aikomus ei ollut-
kaan mennä sinne salaa. Luottaen wa-
lepukuunsa hän suorinta tietä astui ma-
jaa kohti. Tähän aikaan wuorofautta
melkein kaikki jo olivat lewolla. Ainoas-
taan Unkas'in wankilan owella seijoi muu-
tampia sotureita wartioiden wankinsa käy-
töstä.

He päästiwät Dawidin ja hänen seu-
ralaisensa estämättä sisään, mutta aiko-

wat jäädä paikallensa katselemaan mitä
outoja temppuja loihdija siellä oli käyt-
tämässä. Metsästäjä ei Huronin kieltä osan-
nut, jotta Dawidin yksinään oli waaka-
laisia puhuttelemisen. Hän tekikin sen
niin hywin, että Haukansilmä, joka oli
häntä ennalta neuwonut, oli oikein ih-
meisjään.

„Delawarit, owat naisia“, huudahti
Dawid englannin kielellä, jota yksi war-
tioista hiukan ymmäräsi. Yengeesit, tur-
hamaiset kansalaiseni, owat käskeneet hei-
dän tarttua tomahawkinsa ja lyödä Ka-
nadalaiset isänsä, ja he owat jukunsa un-
hottaneet. Tahtoisiwatto weljeni kuulla
„Nopean Hirwen“ hameita ppyhtävän ja
nähdä hänen itkewän nähden Huronein
paaluun sidottuna?“

„Hugh!“ oli waakalaiden mieltymystä
ilmoittawa wastaus.

„Menkööt he siis pois täältä, niin tä-
mä wiisas mies puhaltaa tuon koiran
päälle“.

He astuiwat vähän syrjälle ja witt-
tasiwat luultua loihdijaa menemään ma-
jaan. Mutta karhu ei totellut, waan is-
tui yhä liikkumattomana ja möriä wi-
haisesti.

„Wiisas mies pelkää puhalluksen ulot-
tuman weljiini ja poistawan heidänkin
rohkeutensa“, jatkoi Dawid, joka kohta
tätä merkkiä ymmäräsi. „Heidän on me-
neminen etäämmäksi“.

Tämä auttoi, ja Huronit wetäytyiwät
pois niin kauas, että eiwät woineet kuulla
mitä puhuttiin, mutta olivat kuitenkin
majan näköijällä. Metsästäjä lähti nyt
hitain askelin majaan. Se oli hiljainen
ja autio, sillä wanki yksin oli siellä ja
sitä walaisi sammumaisillaan olewa tuli,
jolla oli keitetty.

Unkas makasi nurkassa; hänen kätensä
ja jalkansa olivat wahwoilla hihnoilla si-
dotut. Karhun sisään tullessa hän ei
edes sitä katsellutkaan. Nuori Mohikaani
luuli, näetsen, ensin hänen wihollisensa lä-
hettäneen oikean karhun häntä peloitta-
maan, mutta huomasi pian sen liikkeistä,
että hän oli erehtynyt. Dawid oli jää-

nyt owelle katsomaan, näkiwätkö Huronit heitä wai ei. Hän antoi nyt merkin metsästäjälle, ja kohta kuului käärmeen hiljainen suhina karhun mörvinän sijasta.

Tätä kuullesansa Unkas kawahti ylös ja katseli ympärillensä. Toistamiseen suhina kuului ja tuli nähtävästi pedon suusta. Vielä kerta Unkas katseli joka taholle ja hundahti: „Sugh!“ —

„Leikatkaa poikki hänen siteensä“, sanoi Haukansilmä Dawidille, joka kohta teki niin kuin oli käsketty. Unkas oli nyt vapaa ja samassa filmänräpähkessä kuiva karhun-nahka räitisten putoi maahan ja metsästäjä nousi seisoaansa omasa muodossansa. Unkas käsitti kohdakkoin ystäväänsä yrityksen tarkoitusta, mutta hän oli wallan ääneti. Haukansilmä antoi hänelle pitkän, wälkkyvän puukon, sanoen:

„Bunaiset Huronit owat ulkona: menkäämme heitä vastaan“.

„Lähtekäämme pois!“ sanoi Unkas.

„Mihin?“

„Kilpikonnan“ tykö; he owat isäini lapset“.

„Niin, poikaseni“, sanoi metsästäjä, „sinunkin suonisasti samaa werta wirtaa. Mutta woinnemo wastustaa Mingoja tuolla ulkona? Laulajasta ei mitään apua ole.“

„Huronit owat tyhjän kerskailijoita“, sanoi Unkas halweksiwalla äänellä. „Teidän Totem'insa on hirwo ja he juoksewat kuin etanat. Delawarit owat kilpikonnan lapsia ja he woittawat hirwoja“.

„Se on tosi, poikani, mutta wallean miehen lahjat owat hänen käsiwarstisansa enemmän kuin jaloisjansa. Minä puolestani woisin ampua Huronin yhtä hywin kuin kuka tahansa, mutta kilpajuoksussa nuo weitikat pääsivät voitolle“.

Unkas, joka jo oli owelle mennyt, palasi jälleen majaan, mutta Haukansilmä jatkoi:

„Paras on, että lähdet juoksemaan, Unkas. Minä kontän taas itseni karhun-nahkaan ja koetan pelastaa henkeni sukkeluudella ja wiekkaudella“.

Nuori Mohikaani ei puhunut mitään, waan pani käsiwarret ristiin rintansa päälle ja nojasi majan seinän tulewaan pylwääsen.

„Miksi wiimyt?“ kysyi metsästäjä kumastuneena.

„Unkas jää tänne“, kuului tyyni wastaus.

„Minkätähden?“

„Taistellaksensa isänsä weljen rinnalla ja kuollaksensa Delawarein ystävän kanssa“.

„Niin, poika“, wastasi Haukansilmä Unkas'in kättä puristaen; „olisitpa tuo ollut Mingon eikä Mohikaanin kaltaista, että olisit minut yksin jättänyt. Kun paljas rohkeus ei sodassa riittä, niin tulee kawaluudella pyrkiä tarkoitustensa perille. Ota nahka yllesi, sillä kai sinä voit karhua jälitellä yhtä hywin kuin minä“.

Unkas totteli kohta mitään wirtkamatta.

„Nyt, ystäväni“, sanoi Haukansilmä Dawidille, „waihatakaa waatteita minun kanssani. Teidän täytyy antaa filmäläsinne, kirjanne ja toittottajanne minulle. Jos vielä kerta toisiamme kohtaamme, niin saatte ne takaisin“.

Dawid suostui wastustelematta tähän, ja Haukansilmä pukeusi laulajaksi. Pantuansa filmäläsit filmillensä ja kolmikokkaisen hatun päähänsä, woitiin häntä pimeässä luulla laulajaksi, sillä he olivat melkein saman kokoiset.

„Oletteko hywin peloisjanne, Dawid?“ kysyi metsästäjä.

„Minun mieleni on yhtä rauhallinen kuin wirtkani“, wastasi Dawid, „enkä milloinkaan ole herennyt luottamasta Sumalaan“.

„Suurin waara kohtaa teitä silloin, kun raakalaiset huomaawat, että heitä on petetty. Mutta jos he eiwät teitä silloin surmaa, niin se tapahtuu sentähden, että luulewat teitä mielipuoleksi. Jos jääte tänne, niin teidän tulee istua tässä nurkassa ja olla olewinanne Unkas, siksi kuin Indianit huomaawat kepposet. Walitkaa

nyt itse, tuletteko meidän kanssa, wai jättekö tänne“.

„Minä jään tänne Delawarin sijaan“, sanoi Dawid. „Hän on urhoollisesti minun puolestani taistellut, ja minä uskallan tätä ja vielä enemmänkin hänen tähtensä“.

„Te puhutte kuin mies! Painakaa pääanne alas ja metäkää säärenne kokoon; niiden muoto woisi muuten liian aikaisin ilmaista totuuden. Jos he teidän skalp-pinne ottawat, jota he toivoakseni eivät tee, niin olkaa wakuutettu siitä, että Unkas ja minä kostamme sitä kuin soturit ja uskolliset ystävät“.

„Jos minä kuolen“, sanoi Dawid, „niin älkää minun haamulleni yhtäkään uhria etsikö, waan antakaa surmaajilleni anteeksi ja rukoilkaa heidän edestänsä“.

Metsästäjä mietiskeli kotwasen, näytti sywiin ajatuksiin wai-puneen, ja sanoi wihdoin:

„Se on todella järkewä puhe ja walan toista kuin metsien lait opettawat. Toiwoisinpä minäkin walkeana miehenä woiwani niin tehdä, waikka Indianeja ei aina woi kohdella niin kuin kristittyitä. Jumala teitä siunatsoon, ystäväni! Luulenpa teidän olewan mil'ei oikeassa“.

Hän puristi Dawidin kättä ja lähti majasta, ja uusi karhun edustaja seurasi häntä.

Kun Haukansilmä tuli Huronein näkhywiin, ojensi hän kätensä tahtia lyödäk-sensä ja alkoi wirttä hyräillä. Heidän

oli kulkeminen aiwan Huronein ohitse ja metsästäjän ääni käwi yhä woimalkaam-maksi kuta lähemmäksi heitä he tuliwat. Englannin kieltä ymmärtäwä Huroni laski kätensä Haukansilmän olkapäälle ja kyshy:

„Miten on Delawari-koiran laita? Pelkäätkö se? Saawatko Huronit kuulla hänen waikeeroiman?“

Karhu mörisi samassa niin julmasti että Indiani säpsähti, astui moniaita askeleita taaksepäin ja antoi heidän estele-mättä mennä eteenpäin.

Miin kauan kuin Huronit taistiwat heitä nähdä, täytyi heidän astua hitaasti, jotta eivät epäilystä herättäisi. Haukansilmän kowa-ääninen hälinä houkutteli muutamia uteliaita katselijoi-ta majain owille heitä katselemaan. Wihdoin pääsi-wät he kylän läpi metsään ja aikowat juuri ruweta joutuisammin astumaan, kun kimakka huuto kuului siitä majasta, jossa Unkas oli ollut. Mohikaani kawahti ylös ja heitti karhun nahan päältänsä.

„Siljaa!“ sanoi metsästäjä. „Anna heidän kirkua vielä kerta. Tämä oli waan kummastuksen huuto“.

Hän ei ennättännyt enem-pää sanoa, sillä kauhea kiljunta kuului kylästä ja nosti wastakäi'un metsänsä.

Haukansilmä otti pensaasta kaksi pysesyä kaittine kaluineen, heilutti „Hirwen-tappajaa“ ilmasja, huutaen:

„Seuratkoot nyt jälkiämme. Kaksi heistä on ainaki kuolewa“.

Sitten he rientsiwät metsään ja häwi-siwät pian näkhywistä.

Seitsemäskolmatta Luku.

Unkas'in wanfilan ympärillä o-
lewat Huronit olivat kowin uteli-
kaat saada wanfilansa mielenmu-
utosta nähdä. He hiipiwät
warowasti ra'olle, josta tuli loisti.

Ensin he luuliwat Dawidin Unkas'iksi,
mutta laulaja ojensi wähitellen
sääriänsä ja työnsi toisella
jalallansa sammuwia sekäleitä
syrjälle. Huronit luuliwat en-

sin Delawarin loihittimisen kautta muutuneen, mutta kun Dawid, joka ei tiennyt että häntä huomattiin, käänsi päänsä, jotta Huronit näkivät hänen kaswonsa, niin he eivät enää epäilleet. Nyt'aitaa he kaikki ryhtäsiwät majaan ja nostivat ylös wankinsa, jolloin he heti peitoksen huomasiwat. Silloin he päästiwät mainitun huudon. Dawid luuli viimeisen hetkenä tulleen ja alkoi hautauswirttä weisata, walmistaaksensa itsensä kuolemaan. Tämä pelasti hänen henkensä, sillä Indianit muistiwat silloin hänen heikkomiellisen olewan ja ryhtäsiwät ulos majasta kauheasti huutaen, jotta kaikki kylän asujamet siitä heräsiwät.

Tuskin oli huuto kajahtanut ennenkuin pari sataa soturia oli jaloilla walmiina taisteluun. Pian huhu wangin pa'osta lewisi kaikkialle, ja kun sotilaat kokoontuiwat neuwottelemaan, kiiwattiin Magua. Kaikki kummasteliwat hänen poisja oloansa ja hänen majaan lähetettiin kohta jana häntä neuwotteluun kutsumaan. — Muutamia nuorukaista lähetettiin lähiseutua tarkastamaan, sillä pelättiin Delawaria lähestönsä olewan. Waimot ja lapset juoksiwat sinne tänne ja koko kylässä oli yleinen häiriö ja meteli.

Mutta muutamat soturit palasiwat pian metsästä tuoden mukanaan onnetoman loitsijan, jonka Hautansilmä oli puhun sitonut.

Kaikki kuunteliwat tarkalla huomiolla hänen kertomustansa ja hänen heretthänsä puhumasta, astui sairaan waimon isä esiin ja kertoi lyhykäisyydessä, mitä hän tiesi.

Nämä molemmat kertomukset saattoiwat raakalaiset oikealle tolalle. Rohkeimmat heistä tunkeusiwat luolaan katsoaksensa, mitä oli tapahtunut. Luolan etumainen huone oli autio. Sairas makasi wuoteellansa, waikka muutamat wakuuttiwat nähneensä wallean tohtorin wasta häntä metsään kantaneen. Päällikkö meni wuoteelle, ja katseli tyttärensä epäilewin silmin. Hän oli kuollut.

Wanha soturi peitti filmänsä suruis-

lansa, mutta pian hän sai tunteitansa hillitetyksi ja ojitteen ruumista, hän sanoi kumppanilleensa: „Nuoren mieheni waimo on meidät jättänyt. Suuri Henki on suuttunut lapsiinsa“.

Kaikki olivat hetken aikaa ääneti. Wihdoin yksi wanhemmista sotureista aikoi puhua, mutta samassa musta esine läheisestä huoneesta wieri siihen huoneeseen, jossa he olivat. He peljästyiwät ensin kowin, mutta sitä lähemmin katseltuaan, he näkiwat sen Maguan olewan. Tawallinen kummastuksen hundahdus seurasi tätä keksintöä.

Nähdesänsä hänen olewan fidoton, metiwät muutamat soturit heti puukkonsa tupesta ja katkaisiwat siteet. Huroni nousi seisollensa ja rawisteli itseänsä kuin jalo-peura, joka pesästänsä tulee. Hän ei puhunut mitään, waan tarttui kohdakkoin puukkoonsa. Kun hän näki ainoastaan ystäviä ympärillensä, kiristeli hän hampaitansa ja hillitsi wihaansa, kun ei löytnyt ketään, jota kohtaan hän olisi woinut kostonhimoansa tyydyttää. Väsnä-olijat huomasiwat hänen olewan suuttuksissa ja olivat wähdän aikaa waiti, sillä he pelkäsiwät hänen wihaansa ylllyttää.

Mutta wihdoin wanhin heistä sanoi: „Ystäwäni on wihollisen löytänyt. Onko hän niin lähellä, että Huronit woiwat kostaa hänelle?“

„Kuolkoon Delawari!“ ärjäsi Magua. Hetkisen äänettömyys seurasi, jonka jälkeen wanhus taas sanoi:

„Mohikaanilla on nopeat jalat, mutta nuoret mieheni ajawat häntä takaa“.

„Onko hän karannut?“ kysyi Magua.

„Paha henki on ollut luonamme ja Delawari on filmämme kääntänyt“.

„Paha henki?“ toisti toinen kulkui-festi. „Se on henki, joka on monta Huronia surmannut. Sama henki, joka tappoi nuoret mieheni „pauhaawan wirran“ tykönä ja otti heidän skalppinsa terweys-lähteellä ja joka nyt sitoi „Kawalan Ketun“ kädet!“

„Kenestä ystäwäni puhuu?“

„Siitä koirasta, joka waalean nahjan

alla kätkee Huronin sydämen ja kawaluden — „Pitkästä Pysyystä“.

Tämän kauhean nimen mainitseminen nosti kuulijoissa tavallisen liikuttuksen. Mutta kun soturit vähän asettuiwat ja muistiwat tuon rohkean julman wihollisen olleen heidän leirisänsä, niin he joutuivat mallan raiwoon. Muutamat kiristiwät hampaitansa, toiset pääsiwät kimakkaita huutoja; mutta tämä puuska asettui pian ja Magua, joka nyt oli ehtinyt asiata oikein miettiä, sanoi:

„Menkäämme kansani tykö; se odottaa meitä“.

Hurja joukko lähti luolasta ja palasi keskustelu-huoneeseen. Kun kaikki oliwat istuneet, astui Magua esiin ja kertoi mitä häntä oli kohdannut. Hänen heretthänjähä puhumasta ja istuttuansa paikallensa, raakalaiset katselivat toinen toisiinsa ja kummastelivat sekä wihollisten rohkeutta että heidän menestystänsä. He neuwottelivat sitten miten parhaiten woisivat kostaa heille.

Wanhimmat sotilaat ehdottelivat monta eri keinoa. Magua kuunteli heitä ääneti. Wasta kun kaikki muut oliwat ajatuksensa lausuneet, nousi hän tuumaansa ilmoittamaan.

Muutamat wakojista palasivat nyt ja kertoivat, että pakolaiset oliwat hakeneet turmaa heidän epäiltävään liittolaistensa, Delawarein, leirisä. Tämän tärkeän sanoman Magua käytti hyväksensä ja esitteli hywin warowasti tuumiansa weljilleen, jotka kuuntelivat niitä yksimielisillä mieltymyksen osoituksilla.

On jo mainittu että sisaret eroitettiin toisistaan kohta Huronin leiriin tultuansa. Magua oli huomannut että, kun Alise hänen wallassansa oli, Kora ei yrittäiskään paeta. Hän piti senwuoksi edellisen omassa hyläsjensä, mutta uskoi Koran liittolaistensa huostaan.

Mutta sen oheessa kun tämä kawala päällikkö koston- ja kunnian-himoansa tyydytti, hän ei personallisia etujansaksaan unohtanut. Hänen oli paljon tekemistä ennenkuin hän saawutti kansansa luotta-

muffen jälleen, ja ilman luottamusta ei kenelläkään Indianeissa mitään arwoa ole.

Nämä viimeiset odottamattomat tapaukset oliwat tehneet kaikki hänen tuumansa tyhjäksi. Hän oli kaikki wankinsa menettänyt ja hänen oli nyt etsiminen niiden suosiota, joita hän paljon mieluisammin olisi käskemällä käsenyt.

Moniaat päälliköt oliwat katsoneet parhaimmaksi äkkiarwaamatta hyökätä Delawarein leiriin ja ryöstää wangit sieltä. Kaikki oliwat, näetseen, yksimieliset siinä, että heidän kunniansa ja heidän kuolleiden heimolaisensa rauha ja onni waati heitä mitä pitaisimmin heidän kuolemaansa kostamaan.

Mutta Magua kumosi helposti heidän ehdotuksensa. Hän alkoi puheensa kuulijoittensa itse-rakkautta hywittämällä. Hän kertoi Huronein lukemattomia uros-toivia, luetteli sadottaisin esimerkkejä heidän kawaluudestaan ja sukkeluudestaan ja kiitti erinomattain heidän wiisauttansa. Sitteen hän selitti miten tämä wiisaus olisi heimon nyhyiseen tilaan katsoen käytettävä.

Yhdellä puolella oli, sanoi hän, heidän suuri waalea isänsä, Kanaban kuwernööri, joka wihaisin ilmiin on lapstansa katsellut siitä asti kuin heidän tomahawkinsa owat käyneet punaisiksi. Toisella puolen on kansa, yhtä lukuisa kuin heidänkin, joka puhuu eri kieltä eikä heitä rakasta, ja joka ilolla jokaista tilaisuutta käyttää, joka saattaisi heitä suuren walkean päällikön epäsuosiin.

Sitten hän puhui heidän tarpeistaan ja lahjoistaan, joita heidän oli oikeus waatia entisistä palveluksista; heidän metsästys-tantereidensa ja koti-hyläinsä eteisyydestä ja sanoi että heidän näin waaralistsa oloissa tuli olla warowaiset.

Suomatesansa ett'ei hänen puheensa ollut hurjimpain ja urhoollisimpain soturien mieleen, hän kohta johti heidät takaisin siihen aineeseen, jota he ensin rakastiwat. Hän sanoi että jos he olisivat warowaiset, niin heidän ehtä onnis-

tuişi surmata kaikki, joita he vihasivat. Sanalla sanoen, hän osasi niin hyvin yhdistää urhoollisuuden ja kavaluuden, että hän molempain puolueitten himoja hyvittelee, ja antoi molemmille toivon aiheita, waikka ei kumpikaan puolue selmään hänen tarkoitustansa käsittänyt.

Kaikki ymmärsivät kuitenkin että hän oli tarfoittanut enemmän kuin oli lausunut, ja jokainen luuli tämän salaisen tarfoituksen olewan juuri sen, jota hän toivoi.

Heimo suostui käyttämään warowaisesti ja uskoivat yksimielisesti johdannon sille, joka näitä wiisaita neuvoja oli ehdotellut.

Magua oli nyt suuren maalin saavuttaneelle päässyt. Hän oli jälleen saavuttanut kansansa suosion ja oli heidän päämiehenä. Tiedustelijoita lähetettiin nyt joka taholle, ja waikojia Delawaren leiriin. Soturien käskettiin valmistautua sotaan lähtemään, waimot ja lapset saivat käskyn wetäymään pois ja olemaan hiljaa.

Kun kaikki tämä oli tehty, niin Magua meni omaan majaan. Waimonsa, jonka hän oli hyljännyt, kun hän ajettiin pois heimostansa, oli kuollut. Hän oli lapseton ja asui wallan yllin majassansa. Muitten nukkessa istui hän majansa nurkassa wastaisia toimiansa miettien. Väliin tuli leyhkäeli majan seinien rakojen läpi, ja tuli walaisi raakalaisen syntettä kasvoja.

Namun koittaessa sotilaat wähitellen kotoontuivat Maguan majaan. Kun kaikki olivat ko'ossa, nousi Magua ja lähti

ulos. Soturit seurasiivat häntä yksitelten siinä järjestyksessä, jota Englantilaiset Indiani-riviksi sanovat. He hiipivät leiristä niin hiljaa ja huomaamatta, että heitä ennen olisi luullut kummituksiksi kuin ihmiksi.

Suurinta tietä menemättä Delawaren leiriin, wei Magua joukkonsa majawa-lammen ohitse. Kurinko oli juuri nousemaisillansa heidän tullessansa majawain-asunnoille. Waikka Maguan waipaan oli maalattu ketun kuva, oli toisella päälliköllä majawan kuva waipasansa „totem“inansa. Tämä päällikkö seisahui ja puhutteli ystävällisesti eläviä. Hän tutsui niitä serkukensa ja kertoi niille heidän sota-retkestänsä ja toivoi niiden suowan hänelle sitä wiisautta, josta he olivat niin mainiot.

Puhujan seuralaiset kuuntelivat tätä omituista puhetta totisen näköisinä. Pari kertaa nähyi mustia esineitä kohoowan wedenpinnalle ja Huroni oli warsin hymillänsä, kun hän huomasi, ett'ei hän turhaan ollut niitä puhutellut. Hänen heretänsä puhumasta iso majawa pisti päänsä ulos eräästä pesästä. Tämä oli puhujan mielestä hywä merkki.

Tämän jälkeen Magua kohta lähti esteenpäin. Kun Indianit kuulumattomin askelin olivat lähteneet pois, niin sama arwotas majawa vielä kerta kurotti päänsä majasta ja katseli tarkkaan heidän jälkeensä. Tuskin oli viimeinen Indiani pensastoon häwinnyt, ennenkun majawa astui pesästänsä ja kun se heitti nahka-naamion päästänsä, tulivat Chingachgook'in totiset kaswot näkywiin.

Kahdeksaskolmatta Luku.

Se Delawari-heimo, josta usein on purinsa Huronitkin seurannut Montkalmia ollut puhe, oli samoin kuin heidän na-

englantilaiseen alueeseen ja usein tehnyt

ryöstöretkiä Mohawkien metsästys-piiriin, waikka olivat kieltäneet apuansa juuri kuin sitä parhaiten olisi tarvittu. Ranskalaiset olivat monella tavalla koettaneet tätä liittolaistensa petosta puolustaa. Delawarit puolestaan sanoivat Montcalm'in lähettiläille että heidän sotatapparanza olivat tylsät ja että heidän ensin täytyi ne hioa.

Sinä aamuna kuin Magua mei hiljaisen joukkonsa majalammesta metsään, oli jo auringon noustessa wilkas liike Delawari-leirissä. Waimot keittivät aamiaista; soturit seisoiwat joukotain yhdesä puhellen innokkaasti; muutamat heistä tarkasteliwat aseitansa; wäliin he katseliwat kylän keskellä sijaitsewaan isoon majaan, kuin olisi se, josta he puhuiwat, siellä ollut.

Silloin näkyi mies seisowan kaukaisella kallioilla. Hän oli ilman aseita ja hänen maalaustensa oli kaikkea sotaista merkkiä mailla. Tultuaan Delawareja niin lähelle, että he hänen näkiwät, kohotti hän rauhan merkiksi kätensä taiwasta kohti ja laski ne sitten rinnallensa. Kylän asujamet wastasiwat hänen tervehdykseensä samalla tavalla ja pyysiwät häntä tulemaan lähemmäksi.

Hänen lähetesjäsä ei kuulunut mitään muuta kuin hänen kaulaansa ja rintansa koristawien hopea-koreiden kilinä ja moffastiniansa reunustawien pienten kellojen helinä. Kun hän tuli lähemmäksi, tunsiwat päälliköt tutun Huroni-päällikön Maguan, „Kawalan Ketun“.

He vastaan-ottiwat häntä warowasti ja kylmäkisoisesti ja heimon wanhimmat terwehtiwat häntä sanoen:

„Wiisas Huroni on terwetullut; hän tuli kai „sul-katushia“ syömään weljiensä kanssa“.

„Hän tuli“, sanoi Magua, ja nyhykäytti päätänsä arwokkaasti kuin olisi hän itämainen ruhtinas ollut.

Etewimmät päälliköt weiwät nyt wieraansa mufanansa majaan murkinoimaan heidän kanssansa. Kuo'alla oltaessa puhuttiin ainoastaan Maguan viime met-

sästysretkestä. Kun olivat syöneet, korjasiwat waimot pois ruo'at ja kumpikin puolue valmistautsi woittamaan toista jukkeliuudessa ja kawaluudessa.

„Owatko suuren kanadalaisen isäni kaswot käännetyt hänen lapsiansa Huroneja kohtaan?“ kysyi Delawarein puhuja.

„Milloinpa ne toisin olivat?“ wastasi siihen Magua. „Hän sanoo kansaani „lempi-lapsittensa!“

Delawari, joka tiesi tämän walheeksi, nyhykäytti nyhyntywäisesti päätänsä ja jatkoi:

„Teidän nuorien miehienne tomahawkit owat olleet kowin punaiset“.

„Niin owat; mutta nyt ne owat kirkaat ja tylsät, sillä Yengeesit owat kuolleet ja Delawarit owat meidän naapurinamme“.

Toinen teki hywäkywän liikkeen kädellänsä ikäänkuin wastineeksi tähän puheeseen. Magua oli hetken aikaa waitti, ja jatkoi sitten:

„Onko wankini ollut weljelleni wawaksi?“

„Hän on terwetullut“.

„Tie Huronein ja Delawarein wälillä on lyhyt ja suora. Lähettäkää häntä waimojeni luo, jos hän on teille rastiutukseksi“.

„Hän on terwetullut“, wastasi päällikkö painawalla äänellä.

Magua oli muutamia minuuttia ääneti, kun hänen ensimmäinen yrityksensä saada Rora takaisin meni turhaan.

„Owatko nuoret miehieni jättäneet Delawareille tilaa metsästämiseen wuorilla?“ kysyi Huroni wihdoin.

„Ehnaapit owat omien wuoriensa omistajat“, wastasi toinen.

„Se on hywä. Puna-nahtainen on oikeutta rakastawainen. Miksi he hioisiwat puukkojansa ja tomahawkejansa toistansa vastaan? Eikö ole tylliksi waaleakaswoisia wiholdisiksi?“

„Hywä!“ huudahti pari kolme hänen kuulijoistansa yhtähaawaa.

„Eikö metsissä ole nähtynyt wieraita moffastinia? Eiwätkö weljieni ole waino-

neet walkeain miesten jälkiä?" kysyi Magua.

"Tulloon kanadalainen isäni tänne!" vastasi toinen. "Hänen lapsensa ovat valmiit häntä vastaan-ottamaan".

"Kun suuri päällikkö tulee, niin hän tulee rauhan-piippua Indianein kanssa polttamaan." Huroneinkin luokse on hän terwetullut. Mutta Yengeeseillä on pitkäät käsiwarret ja jalat, jotka eivät milloinkaan wäsy. Nuoret mieheni näkivät unesja Yengeesein jälkiä Delawarein kylän läheisyydessä".

"He eivät tapaa Lenaapeja nukku-masja".

"Hyvä. Se soturi, jonka filmät ovat auki, woi wihollista nähdä", sanoi Magua. "Minä olen tuonut weljelleni lahjoja. Heidän heimonsa ei sotaan mennyt, sillä he katsoivat sen wääräksi. Mutta heidän ystäwänsä muistiwat misjä he asuiwat".

Hän otti nyt lahjojansa esiin ja lewitti ne Delawarein nähdä. Ne oliwat parhaasta päästä wäjä-arwoisia William Henrik-Linnan surmatuilta naisilta ryöstetyitä koristuksia. Hän jakeli niitä Delawarein sotureille ja huomasi tämän anteliaisuuden suuresti heitä miellyttämän. He tuliwat paljoa ystäwällisemmäksi häntä kohtaan; warsinkin oli puhuja, joka oli kalliimman lahjan saanut, warsin mielisensä ja sanoi:

"Weljeni on suuri päällikkö. Hän on terwetullut!"

"Huronit rakastawat ystäwänsä Delawareja", vastasi Magua. "Miksi eivät sitä tekisi? Sama aurinkohan on heitä polttanut ja heidän wanhurskaat miehenjä tulewat metsästäämään samoilla metsästyks-aloilla kuolemansa jälkeen. Punanahkaisten tulisi olla ystäwät ja pitää waaleakaswoisia tarkalla filmällä. Eikö weljenni ole nähnyt wakoja metsissä?"

Delawari vastasi nyt suoraan:

"Wieraita mokaftinia on leirini ympärillä ollut. Niiden jäljet wiewät minun majaan saakka".

"Eikö weljenni ajanut niitä koiria pois?" kysyi Magua.

"Ei se käynyt laatuun. Muukalainen on terwetullut Lenaaapien lasten luokse".

"Muukalainen, mutta ei wakoja".

"Lähettämätkö Yengeesit naisiansa wakoiksi? Eikö Huronein päällikkö sanonut jodassa ottaneensa waimoja wangiiksi?"

"Hän ei walthetta puhunut. Yengeesit ovat lähettäneet tiedustelijoitansa metsiin. He ovat minun majoisjani olleet, mutta eivät siellä löytäneet ketään, joka olisi sanonut heitä terve-tulleeksi. Silloin he pakeniwat Delawarein luokse, sillä, sanoiwat he, Delawareit ovat meidän ystäwämme. Heidän mielsensä on kääntynyt pois heidän kanadalaisesta isästään".

Tämä weskä auttoi, sillä Delawareit oliwat hiljakkoin Montkalmin pettäneet ja hän oli siitä pahoillansa. He pelkäsivät hänen wihaansa, sillä heidän etäinen kylänsä, heidän metsästyks-alansa ja suuri osa heidän waimoistansa ja lapsistansa sekä sotureistakin oli ranskalaisella alueella. Maguan kertomus herätti heissä tyytymättömyyttä, miltei pelkoa.

"Katselkoon isäni kaswojani", sanoi Delawari, jonka nimi oli "Kowahydän"; "hän ei ole huomaawa niissä mitään muutosta. Tosi on että nuoret mieheni eivät tahtoneet sotaan mennä, sillä he oliwat pahoja unia nähneet, joisja heitä kiellettiin menemästä; mutta he rakastawat ja kunnioittawat suurta walkeaa päällikköä suuresti".

"Woi! hän sitä uskoa, kun hän kuulee pahimman wihollisensa hänen lastensa leirisjä oleskelewan. Kun hänelle kerrotaan werisen Yengeesin tupakoiwan heidän tulensa ääressä! Mitä hän on sanowa, kun kuulee waaleakaswoisen, joka on monta hänen ystäwänsä surmannut, wapaasti asustawan Delawarein kylässä? Suuri kanadalainen isäni ei mikään narri ole".

"Misjä se Yengeesi on, jota Delawareit pelkääwät?" kysyi toinen. "Kuka

on nuoret mieheni tappanut? Kuka on suuren isäni veri-wihollinen?"

„Pitkä Pysy“.

Delawarit säpähitivät kunnlessaan tämän tutun nimen ja heidän hämmästyksenjä osoitti heidän nyt vasta saaneen tietää tuon ranskalaisten liitossa olevain Indianein joukossa mainion soturin heidän wallassansa olevan.

„Mitä welsjeni tarkoittaa?“ kysyi Delawari.

„Suroini ei milloinkaan walehtele“, wastasi Magua kylmäkokoisesti, nojaten päänsä majan seinää vasten. „Kufekoot Delawarit wankejansa! He tulewat löytämään yhden, jonka iho ei ole punainen eikä walkoinen“.

Pitkällinen waioliol seurasi tätä puhetta. Delawarit neuwottelivat ja kutsuttivat useampia etewiä miehiä kokoon.

Soturi toisen perästä tuli sisään, ja kun saivat tietää mitä Magua oli ker-tonut, niin jokaisen suusta pääsi tuo tawallinen kummastusta ilmoittawa huudahdus: „Hugh!“ Utinen lewisi suusta suuhun, koko leiri joutui liikkeelle. Waimot heittiwät työnsä kesken, lapset herkeniwät leikkimästä ja kuuntelivat ihastuksella isänsä wihatun wihollisen nimeä lausuttawan.

Kun ensi innostus wäähän asettui, wanhimmat soturit walmistausiwat neuwottelemaan asiasta, joka koski heidän kunniaansa ja heimonsa turwallisuutta. Tämän yleisen hälinän alla Magua oli jälleen istunut, ja näytti niin huolettomalta kuin astian päätös ei olisi ensinkään häneen koskenut. Mutta hän katseksi ja kuuntelsi tarkalla huomiolla kaikkia Delawarein toinia.

Delawarein neuwottelu oli lyhyt. Sen loputtua ilmoitettiin, että yleinen kansalliskokous wiipymättä oli kokoon kutsuttawa. Magua, joka tiesi että sellaisia kokouksia ani harwoin pidettiin, ja arwasi että hänen asiastansa nyt oli päätös tehtävä, lähti majasta aukealle paikalle, johon kaikki Delawarit wähitellen kokoontuivat.

Puolen tuntia kului ennenkuin kaikki, waimot ja lapsetkin, olivat paikoillansa. Kun auringon ensimmäiset säteet walausiwat niiden wuorien huippuja, jotka sitä laaksoa ympäröiwät, jossa Delawarein leiri oli, niin kaikki jo istuivat. Heitä oli päälle tuhannen hengen.

Tällaisissa kokouksissa wanhinumat ja kokeneimmat miehet esittelivät keskusteluaikneet kansalle. Ei kukaan saanut paikalta liikahtaa ennenkuin wanhukset antoivat luvan siihen. Se wanha soturi, jonka tässä tilaisuudessa tuli puhua, oli wallan waiti. Wähä wäliä joku nosti silmiänsä maasta, johon enimpäin silmät olivat luodut, ja katseksi erästä majaa kohti, joka ei kuitenkaan missäkään suhteessa ollut muita etewämpi. Oli jo kauan aikaa odotettu näin, mutta ei yksikään osoittanut wähintäkään kärsimättömyyden merkkiä.

Wihdoin viimein nousi hiljainen hälinä wäkijoukossa ja kaikki nousuivat seisjoallensa. Mainitun majan owi aukeni ja kolme wanhaa miestä astui siitä ulos ja lähenei witkallensa keskustelu-paikkaa. Keskimäinen heistä, joka nojasi kumppaneitansa vastaan, oli hywin wanha. Hänen mustat rypistyneet kaswonsa olivat omituinen wastakohta hänen walkoi-siin hiuksinsa, jotka waluiwat hänen hartioitansa alas niin tiheinä ja pitkinä, jotta näytti siltä kuin olisi sukupolwia maasta kadonnut siitä kuin ne viimein leikattiin.

Patriarkan waippa oli hienosta nahasta, josta karwat olivat poistetut, jotta siihen oli woitu kumata muinaisina aikoina tehtyjä urostöitä. Hänen rintansa koristi suuri joukko hopeisia ja kultaisia kunnia-rahoja, joita hän useoilta kristityiltä ruhtinailta oli saanut. Hänen tomahawkinsa oli hopea-koristuksilla warustettu ja puukkonsa warssi heloitti kuin kulta sarwi. Hänellä oli rannerenkaat kalwoimisja ja päätänsä, jossa hiukset olivat wapaasti saaneet kasmaa, kun ei pitkään aikaan oltu sotaa käyty, koristi kolme heiluwaa strutsin höyhentä.

Kun melu, jota tämän kunnioitetun miehen tulo oli nostanut, asettui, kuultiin kaikkialla kuiskattavan nimeä: „Tammenund“.

Magua oli usein kuullut tästä wiisaasta ja oikeutta rakastamisesta Delawarista puhuttavan. Häntä pidettiin niin erinomaisen suuresa arvoissa, että luultiin hänen oleman salaisessa yhteydessä Suuren Hengen kanssa. Sen vuoksi annettiin hänen nimensä, vähän muutettuna, hänen entisen alueensa waltoisten anastajien suojelelus-pyhimykselle (Pyhä Tamany). Huroni-päällikkö astui vähän siwulle joukosta toiseen paikkaan, josta hän taisi paremmin katsella tämän miehen kasvoja, joka luultavasti tuli hänen asiaan jalkin päättämään.

Kaikki osoittivat surinta kunnioitusta tämän arwoiltaan miehen lähestyessä jouktoa. Etwin päällikkö nousi istualta,

meni patriarkalle vastaan ja laski hänen kätensä päänsä päälle, ikäänkuin hänen stinaustansa ppyhtäen. Nuoremmat soturit olivat iloiset kuin saivat koskea hänen waippansa liepeesen ja muut katsoivat suureksi onneksi saada katsella niin korkeasti kunnioitettua ja rakastettua henkilöä. Näitten kunnian-osoitusten jälkeen seurasi hywä hiljaisuus; päälliköt wetäytyivät taas pois kufin paikallensa, eikä kukaan vähään aikaan puhunut mitään.

Wihdoin muutamat nuorukaiset Tammenundin käsystä lähtiwät wanjeja noustamaan. Parin minutin kuluttua he palasivat tuoden mukanaan ne henkilöt, joiden tähden tämä kokous oli pantu toimeen. Wäli-joukko jakaantui ja päästi heitä kulkemaan piiriin; sitten riwi taas sulkentui heidän jälkeensä.

Yhdeksäskalmatta Luku.

Kora ja Alise seisoiwat ensimmäinä käsi kädessä. Lähellä heitä oli Seyward, ja Hankansilmä oli asettunut vähän syrjemmälle. Uukas ei ollut näkywissä.

Kun heidän tuloinsa tuottama melu oli asettunut ja kaikki oli hiljaa, niin toinen wanhuksen rinnalla istuwista päälliköistä nousi seisollensa ja kysyi jotenkin selwällä Englannin kielessä:

„Kumpi wangeistani on Pittä Pyhsy?“

Mutta ei Dulkan eikä metsästäjä wastannut niin mitään.

Ebellinen katseli ympärillensä ja säpsähti nähdesensä Maguan ilkeät kaswot. Hän arwasi kohta että hänellä oli pahaa mielessä heitä kohtaan ja päätti koettaa kaikki mitä hän suinkin woiisi tehäksensä hänen tuumansa tyhjäksi ja pelastaa werattoman ystäwänsä, huolimatta siitä mitä

häntä itseä kohtaisi. Mutta ennenkuin hän ehti wastata, lausuttiin kysymys toistamiseen kowalla äänellä.

„Antakaa meille aseita“, sanoi hän ylpeästi, „ja wiekää meidät tuonne metsään. Meidän tekomme puhuwat meidän puolestamme“.

„Tämä on siis se soturi, jonka nimeä niin usein olen kuullut mainittawan“, sanoi päällikkö uteliaasti Seywardia katsellen. „Miksi waltoinen tuli Delawarein leiriin?“

„Minä etsin ruokaa, suojaa ja ystäwää“.

„Se ei totta ole. Metsät owat riistaa täynnä. Soturin pää ei muuta suojaa tarvitse kuin pilwettömän taiwaan ja Delawarit owat Yengeesein wiholliset eikä ystäwät. Menkää — teidän suunne on

puhunut, mutta sydamenne ei ole wirkanut mitään".

Dunkan oli hetken aikaa waiti, mutta metsästäjä astui rohkeasti esiin ja sanoi:

"Syh siihen ett'en wastannut, kun „Pitkää Pysyhyä" kysyttiin, ei ollut pelko eikä häpeä; mutta minä en Mingoien minulle antamaa nimeä hyväksy. Minä olen se mies, jolle sukuni on antanut nimen Nathanael ja jota oman wirtansa tykönä asuwat Delawarit Haukansilmäksi kutsuwat, mutta jota Frokeesit owat uskaltaneet „Pitkäsi Pysyhyksi" nimittää, kysymättä lupaa siltä, jota asia koskee".

Raikkien läsnä-olewain filmät kääntyiwät Dunkanista metsästäjään. Wanhimmat neuwotteliwät erikseen ja wihdoin he näyttiwät päättäneet kysyä wieraaltansa tätä asiaa.

"Weljeni on sanonut käärmeen madelleen leiriini", sanoi päällikkö Magualle; „kumpi näistä hän on?"

Huroni osoitti metsästäjää, mutta oli yhä wallan waiti.

"Uskooko wiisas Delawari suden nakutusta?" huudahti Dunkan. „Koira ei milloinkaan walehtele, mutta koskapa on kuultu suden totta puhuvan?"

Maguan filmät säihkyiwät, mutta hän hillitsi wihaansa ja kääntyi ylönlatsjeellisesti pois. Lyhyen keskustelun jälkeen Delawari taas kääntyi häneen ja sanoi:

"Welseäni on sanottu walhettelijaksi ja hänen ystävänsä owat pahoillansa siitä. He tahtowat näyttää hänen totta puhuneen. Antakaa wangeille pysyht, niin saadaan nähdä kumpi heistä on se mies".

Useet tuotiin heti ja wankein käskettiin ampua istuwan joukon päiden yli puun pölkyltä olewaa sawi-astiaa, joka oli noin wiisikymmentä kynnärää heistä.

Heyward hymyili itsensä ajatellesaan että hänen oli kilpaileminen metsästäjän kanssa, mutta hän päätti kuitenkin koettaa tehdä parastansa. Hän nosti pysyht ja, kolme kertaa tähdättyhänsä, hän ampui. Kuula tunki puuhun pari tuumaa sawi-astiasta ja yleinen riemun

huuto ilmoitti että Indianit katsoiwat tämän laukauksen osoittawan erinomaista ampumisen taitoa. Haukansilmä nyhkäytti päätänsä ikäänkuin myöntäen että hän oli onnistunut paljon paremmin kuin hän oli woinut luullakaan. Mutta hän seisoi pysyhyensä nojaten ja näytti sywiin mietteisiin waiwuneen. Eräs nuori Indiani lasi kätensä hänen olkapäällensä ja kysyi murrellisella englannin kielellä:

"Woiko waalea mies sitä lyöä?"

"Woi kyllä, Huroni!" huudahti metsästäjä, nostaen pysyhtänsä, ja heilutti sitä Magualle, yhtä helposti kuin se olisi ollut ruoko. „Woi sinua nyt lähettää kuulan sydämeesi, jos tahtoisin. Mutta miksi en sitä tee? Sentähden että minun wärini lahjat kieltäwät sitä tekemästä ja minä sen kautta woiisin saattaa wiattomia olentoja onnettomuuteen! Jos tunnet Zumalaa, niin kiitä Häntä sydämestäsi, sillä sinä olet järkewä mies!"

Delawarit kuunteliwät niin tarkalla huomiolla että tuskin hengittiwätäkään, mutta Magua itse seisoi liikkumattomana ja tyhnenä paikallansa.

"Lyökää sitä!" toisti nuori Delawari.

"Lyöä, mitä?" huudahti Haukansilmä yhä heiluttaen pysyhtänsä kädesjään, waikka hän ei enää Maguaan katsonut.

"Jos walkea mies on se soturi, joka hän sanoo olewansa", sanoi wanha päällikkö, „osatkoon hän lähemmäksi maalia".

Metsästäjä nauroi ääneen ja ampui. Sawi-astian pirstaleet lensiwät korkealle ilmaan ja hajosiwät puun ympärille. Tämä erinomainen kohtaus herätti yleistä kuummastusta ja suuri melu nousi wäijoukossa. Suurin osa alkoi uskoa laukauksen onnistuneen waan sattumalta ja Heyward wahwisti heitä siinä luulossa.

"Se tapahtui waan sattumalta!" huusi hän. „Ei kukaan woi tähtäämättä ampua".

"Sattumalta!" toisti suuttunut metsästäjä. „Tuuleeko tuo walhetelewa Huroni sen sattumaksi? Antakaa hänelle toinen pysyht ja asetakaa meitä wastapäätä

toissamme ja sallikaa Jumalan ja omien filmiemme ratkaista asia! Minä en tahdo teidän kansa taistella, majuri, sillä meidän weremme on saman värinen ja me palvelemme samaa isäntää”.

„Sehän on selvää että Huroni walehtelee“, sanoi Heyward. „Dlettehan itse kuulut hänen sanowan että te olette „Pitkä Pysy“.

Mahtotonta on sanoa mihin keinoon Hautansilmä olisi ryhtynyt todistaaksensa olevansa se, jonka Magua wäitti hänen olewan, jos ei wanha Delawari olisi häntä keskeyttänyt.

„Se haukka, joka pilwistä tulee, voi palata milloin se tahtoo“, sanoi hän. „Antakaa heille aseet“.

Hautansilmä tarttui suurella innolla pysyhyyn ja huudahti:

„Koettakaamme Delawarein nähden kumpi meistä on parempi ampuja! Te näette kurbitsi-leilin, joka riippuu tuon puun oksalla, majuri. Jos oikea metsästäjä olette, niin ampukaa sen kuori rikki“.

Dunkan katseli leiliä, joka nahkahihnasta riippui puun oksalla sadan tyhnärän päässä, ja walmistihe ampumaan. Hän päätti koettaa parastansa. Jos hänen henkensä olisi tästä laukauksesta riippunut, niin hän ei olisi woinut warowammin ja tarkemmin tähdätä kuin nyt. Hän lausui ja kuula tunki puuhun hukan syrjässä maalista. Soturit päästiwät ilo-huudon ja käänsiwät silmänsä hänen wastustajaansa.

„Olihan tuo joltinentkin laukaus“, sanoi Hautansilmä nauraen hiljaa, „mutta jos minun pysyhyi usein olisi noin paljon oikeasta maalistansa poikennut, niin moni näätä, jonka nahka nyt on naisen muffina, vielä metsissä juoksi, ja moni werinen Mingo, joka on wiimeiselle tilinteolle lähtenyt, vielä tänä päiwänäkkin metsissä wäijysi. Toiwon sillä waimolla, jonka tämä leili on, useampia leiliä olewan majasjansa, sillä tämä ei enää milloinkaan west-astiaksi kelpaa“.

Metsästäjä wiritti puhuesjansa hanan

ja lopetettunsa nosti hän hitaasti pysyhyyn maasta. Hän seisoi silmänpäähänsen wallan liikkumattomana, ja sitten hän ampui. Nuoret Indianit rieniwät taas katsomaan, mutta he eiwät löytäneet kuulaa ensinkään.

„Mene tiehesi“, sanoi wanha päällikkö suuttuneena metsästäjälle. „Sinä olet susi koiran nahassa. Minä tahdon Jengeesein „Pitkää Pysyä“ puhutella“.

„Oh, jospa minulla olisi se pysy, joka on minulle teidän käyttämänne nimen toimittanut, niin ampuisin hihnan poikki, jotta leili putoisi maahan sen sijaan että se nyt on halaistu“, wastasi Hautansilmä, toisen puheesta huolimatta. „Te hullut! Jos mielitte näiden metsien tarkk=ampujan kuulan löytää, niin teidän on maalia tarkastaminen, eikä sen ympäristö“.

Nuorukaiset hymärsiwät kohta hänen tarkoituksensa, ottiwat alas leilin ja katseltunsa sitä he näkiwät sen pohjassa rei’an olewan. Kuula oli, näetsen, mennyt leilin aukosta sijaan ja wastakkaisesta päästä tunkenut ulos. Suuriääninen rienuhuuto seurasi tätä keksintöä. Tämä seikka ratkaisi asian ja Hautansilmä sai peljätyn nimensä pitää. Kun melste ja hälinä taas asetui, alkoi wanha päällikkö jälleen tutkintoansa.

„Miksi tahdoitte korwiani tuffia?“ kysyi hän Dunkan’ilta.

„Dwatko Delawarit narria, jotta eiwät voi nuorta pantteria kiskasta eroittaa?“

„He tulewat huomaamaan Huronin laululinnun olewan“, sanoi Dunkan koettaen Indianein kuwaannollista kieltä käyttää.

„Se on hywä. Saamme nähdä tuka miesten forwat tuffia voi. Welsjeni“, sifäsi hän Maguaan kääntyen, „Delawarit kuuntelewat“.

Huroni nousi kohta ja astui arwokkaasti piirin keskelle wankien wastapäätä. Mutta ennenkuin hän alkoi puhua, katseli hän ympärillensä joka taholle. Hautansilmään hän loi katseen, joka ilmoitti

Samalla kunnioitusta ja wihollisuutta; Dunfania hän filmäili sammumatonta wihaa osoittawalla katseella; Alisea hän oli tuskin näkewinänjakään, mutta Korraan loi hän filmäyksen, jota olisi waikea selittää. Sitten hän alkoi puhua.

„Se Henki, joka loi ihmiset, loi heidät eri-wärisiksi“, kawala Huroni alkoi. „Muutamat owat hidasta karkua mustemat. Ne hän määräsi orjiksi, ja käski heidän tehdä työtä ituisesti niinkuin majawa. Te woitte kuulla heidän huokaaman, kuin etelä-tuuli käy, kowemmin kuin kiljuwat buffelit ison suolajärwen rannoilla, jolla isot weneet heitä laumottain kuljettawat. Toiset hän loi metsä-kärppiä waaleimmiksi; ja heitä hän kauppiaksi määräsi; waimojensa koiriksi ja orjien ja sulkiksi. Hän antoi tälle kansalle kyyhkyisen luonnon; siivet, jotka eiwät milloinkaan wäsy; lapsia enemmän kuin lehtiä puisia ja sellaisen ruoka-halun, että nielaisiwiwat waikea koko maan. Hän antoi heille kielen, joka on yhtä kawala kuin kissan; kaniinein kaltaiset sydämet; stan kawalunden, mutta ei ketun, ja käsiwarret, jotka owat hirwon sääriä pittemmät. Kielellensä hän Indianin kormia tukkii; hänen sydämensä opettaa häntä palffaamaan sotureita hänen sotiansa käymään; hänen wikkautensa neumoo häntä maan hywyhttä kokoilemaan, ja hänen käsiwartersa syleilewät maata suolaweden rannalta ison järwen saarihin saakka. Hänen ahneutensa tekee hänet kipeäksi. Zumala antoi hänelle yltä kyllin kaikkea, ja kuitenkin häneltä kaikkea puuttuu. Sellaiset waalea-kaswoiset owat“.

„Toisille Suuri Henki loi aurinboa punaisemman ja kirikkaamman ihon ja ne hän oman mielensä mukaisiksi loi“, jatkoi Magua aurinboa osoittaen. „Hän antoi heille tämän saaren, puita ja metsänriistaa täynnä. Aurinko ja sade kyyhyttiwät heidän hedelmiänsä, ja lumi tuli muistuttamaan heitä olemaan kiitolliset. Miksi he tietä tarwitsiwiwat kulkeaksensa? Se näkiwät wuorten läpitse! Kun majawa työskenteli, niin he malasiwat war-

jossa, katsellen niitä. Tuuli wilpoitti heitä kefällä; tukkit lämmittiwät heitä talwella. Jos he keskenään taisteliwat, niin se tapahtui waan näyttääksensä miehiä olewansa. He oliwat urhoolliset; he oliwat rehelligiset; he oliwat onnelliset“.

Puhuja taukosi tähän ja katseli taas ympärillensä, nähdäksensä, minkä vaikutuksen hänen puheensa teli kuulijoihin. Kaitkein filmät oliwat luodut häneen ja kaikki näyttiwät tarkasti kuuntelewan hänen puhettansa.

„Jos Suuri Henki loi eri kielet punaisille lapsillensa“, jatkoi hän matalalla ja alakuloisella äänellä, „niin sen hän teli senwuoksi että eläimet heitä ymmärtäisiwät. Muutamia hän pani asumaan lumen sekaan serkkujensa karkujen kera. Toista hän asetti laskeuwan auringon lähelle onnellisten metsästyshantereiden teille. Toista suurten järwien ympärille; mutta rakkahimmalle kansallensa hän antoi suolajärwen hiekkaiset rannat asunoksi. Tunnetko weljeni tämän lempikansan nimeä?“

„Se oli Lenaapin kansa!“ hundahti parikymmentä raakalaista yhtä aikaa.

„Se oli Lenni Lenaapin kansa“, fanoi Magua. „Aurinko nousi suolawedestä ja laski suolattomaan weteen, eikä milloinfaan heidän näkywistänsä häwinnyt. Mutta miksi minä, metsien Huroni, wiisaalle kansalle heidän oman tarinansa kerron? Miksi minä heitä muistutan heidän kärsimistänsä wääräyksistä; heidän urostöistänsä, heidän tappioistaansa, heidän kurjuudestaan? Eikö heidän joukossansa ole yhtäkään miestä, joka on kaikkea tätä nähnyt ja joka tietää minun totta puhuneen? Minä olen puhunut. Kieleni on waiti, mutta kormanani owat awoinna“.

Puhujan tau'ottua jokainen filmä luotiin kunnioitettuun Tamenundiin. Hän nousi kumpuniensa awulla seisomaan ja fanoi shwällä, mutta heikolla äänellä:

„Kuka Lenaapien lapsia huutaa? Kuka menneistä ajoista puhuu? Eikö munasta tule mato, madosta perhonen — ja kuo-

lee? Miksi puhua Delawareille hyvästä, joka on kadonnut? Parempi on kiittää Manittoa siitä, mikä on jäljellä”.

„Se on Wyandoti”, sanoi Magua astuen lähemmäksi sitä yksinkertaista platformia, jolla wanhus seisoi; „Tamenundin ystävä”.

„Ystävä”, toisti viisas, jonka otsa kävi synkeäksi. „Ovatko Mingot maailman herrat? Mikä Huronin tänne saattaa?”

„Difeus. Hänen wankinsa on hänen ystävänsä tykönä ja hän tulee omaansa noutamaan”.

Tamenund kääntyi toiseen kumppaniinsa ja kuunteli tämän selitystä. Sitten hän taas kääntyi Maguaan ja lausui matalalla ja wastahakoisella äänellä:

„Difeus on Manitton lafi. Lapseni antakoot muukalaiselle ruokaa. Sitten, Huroni, ota omasi ja mene pois”.

Ei yksikään Delawari uskaltanut hiiskuaakaan tätä kääntä vastaan, vielä vähemmän sitä wastustaa. Tuskin olivat sanat lausutut, ennenkuin wiifi soturia fitoi Seywardin ja Haukansilmän kädet nuorilla, jotta eiwät woineet niitä liikuttaaakaan.

Magua katseli riemullisena ympärillensä ennen kuin hän pani päätöksensä toimeen. Kun hän näki että miehet olivat lyhenemättömät wastarintaa tekemään, katsoi hän Koraan, joka kohtasi hänen filmähkänsä niin tyyneellä ja wakaalla katseella, että Magua milt’ei joutui hämilseen. Mutta hän rohkaisti mieltänsä ja sieppasi Alisen syliinsä, wiittasi Seywardia seuraamaan häntä ja pyysi ympäröiwää joukkoa tekemään heille tietä. Mutta Kora rensi Tamenundin jalkojen juureen ja huusi:

„Kunnioitettava Delawari! Sinulta me armoa anomme. Älä kuuntele tuota kawalaa ja tunnotonta hirwiötä, joka myrkyttää kowasi walheilla werenhimoansa sammuttaaksensa. Sinun, joka olet kauan elänyt ja maailman pahuutta nähnyt, tulisi osata sen kurjuutta kiewentää onnettomalta”.

Wanhus aukaisi filmänsä, katseli wäijoukkoa ja loi ne wiiboin Koraan, joka oli laskenut polwillensa ja kädet ristisissä kunnioitufsella katseli wanhusen kaswoihin.

Tamenundin kaswot tuliwat wähitellen ystäwällisemmän näköisiksi ja hän nousi ilman awutta seisoaallensa ja kyshi niin kowalla äänellä että hänen kuulijansa hämmästyiwät: — „Kuka olet?”

„Rainen. Wihattua heimoa, jos tahdot — Dengeesi. Mutta sellainen, joka ei milloinkaan ole sinua loukannut, ja joka ei woi kansaasi wahingoittaa waiikka tahtoistkin; joka apua anoo”.

„Sanokaa minulle, lapseni”, jatkoi patriarkka, kääntyen ympärillä seisowiin, waiikka hän yhä katseli polwillaan olewaa Kora, „mihin owat Delawareit leirinjä asettaneet?”

„Prokeesein wuorille; Horikaanin kirkkaitten lähteitten lähelle”.

„Monta kuumaa kesää on tullut ja mennyt siitä kuin minä oman wirtani wettä join”, sanoi wiisas wanhus. „Miqweton lapset owat rehellisimmät walkeain miesten joukossa. Mutta heidän oli jano, ja he ottiwat sen omaksensa. Seurawatto he meitä näin kauas?”

„Me emme ketään seuraa, emmekä mitään tahdo”, wastasi Kora. „Wankina, wasten tahtoamme, on meitä tänne tuotu ja me pyyhämme waan lupaa saada rauhasssa kotiamme palata. Etkö ole Tamenund, tämän kansan isä — tuomari — olin milt’ei sanoa profeeta?”

„Minä olen monen päiwän Tamenund”.

„Seitsemän wuotta on nyt kulunut siitä, kuin yksi sinun kansalaisiasi oli walkean päällikön wallassa tämän maakunnan rajalla. Hän kehui olewansa hywän ja wilpittömän Tamenundin sutua. „Mene”, sanoi walkea mies, „sinä olet wappaa, wanhempiesi tähden! Muistatko tämän englantilaisen soturin nimeä?”

„Minä muistan”, wastasi patriarkka, „että kerta poikana ollessani seisoin meren rannalla ja näin ison weneen, jonka siivet olivat joutsenen höyheniä walkei-

femmat ja kottkan siipiä leweämmät, tuleman nousewasta auringosta päin“.

„Ei, minä en niin kaukaijista ajoista puhu“, keskeytti häntä Kora, „waan tapauksesta, jota nuorinkin soturi woi muistaa“.

„Tapahtuiko se silloin kuin Dengeest ja Hollantilaiset taistelivat Delawarein metsästys-alain omistamisesta? Silloin Tamenund oli päällikkönä ja waihtoi joukensa waalekaswoisten salamaa wastaan —“

„Ei silloinkaan“, keskeytti häntä Kora taas. „Minä puhun eilististä tapauksista. Toden totta, ette suinkaan sitä ole unhoittaneet?“

„Se oli wasta eisen“, wirtkoi wanhus liikutetulla äänellä, „kun Lenaapin lapset olivat maailman herrat. Suola-järwen kalat, linnut, pedot ja metsän Minogot tunnustivat heitä Sagamooreiksi“.

Kora painoi alas päänsä tuskallisen näköisenä ja taisteli hetken aikaa surunsa kansja. Mutta sitte hän nosti ihanat kaswonsa ja loistawat filmänsä ja kyysi:

„Onko Tamenund isä?“

Wanhus katseli häntä ystävällisesti hymyillen ja loi sitten katseen kokoontuneeseen kansaan, wastatessaan:

„Kyllä, olen koko kansan isä“.

„Dmaasta puolestani en mitään pyydä“, sanoi Kora. „Samoin kuin sinua ja sinun heimoasi, painaa minun esi-isäini kiroon raskaasti heidän lastansa. Mutta tuolla seisoo yksi, joka ei tähän saakka ole kärsimystä kokenut. Hän on wanhan miehen tytär ja löytyy monta, monta, jotka häntä rakastawat, ja hän on liian

kallis tämän hirwiön uhriksi joutujensa“.

„Minä tiedän että waalekaswoiset ovat ylpeää ja nälkäistä sukua. Tiedän heidän tahtowan koko maan omaksensa ja tiedän halwimmantin heidän wäriänsä pitävän itseänsä punanahkaisten Sache-miakin parempana. Heidän heimonsa koirat ja warkset ulwoisimat ja raakkuisimat jos heidän olisi majoijinsa ottaminen waimo, jonka weri ei lumi-walkoinen olisi. Mutta älkööt liian kowasti kerskatko Manitton kaswoin edesjä. He tulimat tähän maahan auringon nousun aikana, ja saanewat auringon laskeksa lähteä pois. Olen usein nähnyt heinäsiirkain riistävän lehtiä puista, mutta kufoistuksen aika on kuitenkin aina jälleen tullut“.

„Mitä se on“, sanoi Kora nostaen päänsä ylös, „mutta miksi — sitä ei ole sallittu meidän tutkistella. Mutta wielä on yksi sinun kansaasi, joka ei ole sinun eteesi tuotu. Kuule häntä ennenkuin lasket Huronin menemään“.

Kun toinen Tamenundin seuralaisista huomasi hänen ympärillensä katselewan, sanoi hän:

„Se on käärme — punanahkainen Dengeesin palveluksessa. Me säästämme hänet räikkäämistä warten“.

„Tulkoon hän tänne“, wastaasi wiijas.

Sitten Tamenund istui ja sillä wälillä kuin nuoret miehet meniwät wankia noutamaan, wallitsi niin sywä hiljaisuus, että lehtien hiljainen kahahdus kuului metsästä, joka leiriä ympäröi.

Seitsemäskolmatta Luku.

Soukko jakautui ja teki tilaa Unkas'ille, joka astui piiriin. Kaikki katselimat kummastellen nuoren Mohikaanin reipasta,

miehekästä käytöstä. Hän nähti wallan tyyneeltä astuesansa piiriin halki ja wiijaan jalkain eteen seisautuen.

„Millä kielellä wanki Manitto puhuttelee?“ kysyi wanhus.

„Delawarein kielellä samoin kuin hänen isänsäkin“, oli wastaus.

Tämän lyhyen ja odottamattoman wastauksen kuultuansa joukko purskahti kauhetaan jalopeuran kaltaiseen kilsunaan. Wanhus peitti silmänsä kädellään ja sanoi maatalalla äänellä:

„Delawari! Minä olen elänyt kylässä kauan nähdäkseni LENAAPIN heimon karkoitetuksi neuwottelu-tulitansa ja hajoitetuksi niinkuin hirwot Brokefejin wuorille! Minä olen nähnyt wieraan kansan kirmeet metsiä raatawan niissä laaksoissa, joita taiwaan myrskyt oliwat säästäneet. Olen nähnyt wuorilla juoksentelemien petojen ja puitten ylitse lentäwien lintujen ihmisten asunnoissa eläwän, mutta en milloinkaan ennen ole niin ilkeää Delawarea nähnyt, joka niinkuin myrkyllinen käärme kansansa leiriin hiipii“.

„Laululinnut owat awanneet suunsa“, wastasi UNKAS sulosointuisella äänellä, „ja Tamenund on heidän lauluansa kuulut“.

Wanhus kawahti ylös ja käänsi päänsä siwulle ikäänkuin kuulakfensa katoawia sulosämeleitä.

„Näkeekö Tamenund unta?“ kysyi hän. „Mitä ääni hänen kormissaan soi? D-watko talwet menneet takaisin? Tuleeko taas kesä LENAAPIN lapsille?“

Tätä unon katfonaista puhetta seurasi sywä äänettömyys. Mutta kun toinen Tamenundin seuralaisista näki wanhuksen omiin ajatukfinsa waiwuneen, uskalsi hän muistuttaa häntä wangin läsnä-olosta.

„Petollinen Delawari wapijee odottaen Tamenundin sanoja kuulakfensa“, sanoi hän. „Hän on koirra, joka ulwoon kun Dengeesit hänelle jäljen näyttäwät“.

„Sa te“, sanoi UNKAS, „olette koiria, jotka haukutte ilosta kun ranskalainen wisfaa teille hirwonsa perheet“.

Useita puukkoja wälkkyi ilmassa ja soturit hyppäsivät istualta kuullesjansa tätä ehkä ansaittua soimausta. Mutta päälliköt antoivat heille merkin pysymään

paikoillansa ja Tamenund ilmoitti taas aikowansa puhua.

„Delawari“, sanoi hän, „sinä et nimeäsi ansaitse. Se soturi, joka luopuu heimostansa, sen pilwien peitossa ollessa, on kaksinkertainen kawaltaja. Maniton laki on oikea. Se pysyy sellaisena niin kauan kuin wirrat juoksewat ja wuoret seisowat, niin kauan kuin puitten tukat tulewat ja menewät. Hän on teidän, lapseni; tehkää oikeus häntä kohtaan“.

Ei ystikään jäsen liikahtanut, eikä wähintäkään ääntä kuulunut joukossa ennenkuin Tamenund oli tämän tuomion lausunut. Wasta silloin kauheta kostonhuuto kuului kansan suusta. Yksi päälliköistä ilmoitti että wanki oli tuomittu tulella rääkättäwäksi kuoliaaksi. Hirweä meteli syntyi nyt joukossa; Haukanskielmä katseli lewottomasti ympärillensä ja KORA heittäysi toistamiseen wanhuksen jalkain juureen armoa rukoillen.

UNKAS yksin pysyi wallan tyyneenä. Hän katseli watain silmin Indianein kauhistuttawia hankkeita ja kun rääkkääjät tuliwat häntä noutamaan, hän kohtasi heitä rohkeana ja suorana. Yksi heistä riisti nutun hänen päältänsä, päästi kiman ilo-huudon ja aikoi wiedä hänet paalulle rääkättäwäksi. Mutta ystäviä hän pyyhäytti suu auki tuijottaen UNKASiin ja kohotti kätensä wangin rintaa osoittaen.

Hänen towerinsa kokoontuivat hämmästyneinä hänen ympärillensä ja kaikki katseliwat pientä, sinisellä wäriellä wangin rintaan maalattua, kilpikonnan kuwaa.

Silmänräpäyksen UNKAS nautti riemuansa. Sitten hän wittasti joukkoa wetäymään syrjään ja astui piirin keskelle uljaana kuin kuningas.

„Lenni LENAAPIN miehet!“ hän sanoi, „minun sukuni ylläpitää maan! Teidän heikko heimonne nojautuu minuun. Mikäpä Delawarein sytyttämä tuli woisi isäini lasta polttaa?“ — hän osoitti yläpeästi rintaansa maalattua kilpikonnan kuwaa. „Weri, joka sellaisesta lähteestä

tulee, sammuttaisi teidän liekkiinne! Minun sukuni on kansain esi-isä".

"Kuka olet?" kysyi Tamenund.

"Unkas, Ehingahgookin poika", vastasi wanki. "Suuren Unamin (kilpikonnan) poika".

"Tamenundin viimeinen hetki on käsisä", huudahti wiisas wanhus. "Päiwä on wihdoin päättymäisillänsä. Minä kiitan Manittoa siitä että on joku, joka istuu minun sijaani neuwottelu-tulilla! Unkas, Unkas'in lapsi on löyhdetty! Salli kuolewan kotkan nousemaa aurinkoa katella".

Nuorukainen astui platformille wanhusen luo, josta kaikki taisiwan hänen nähä. Tamenund katseli häntä kauan aikaa tarkasti ja sanoi wihdoin:

"Onko Tamenund poika? Onko nähnyt unta että niin moni talwi on kulunut, että kansani hajoitettiin sinne tänne kuin kiehtawa hiekkä. Tamenundin käsi on kiihtunut kuin kuolewan tammen oksa ja kuitenkin seisoo Unkas hänen edesjängsä samallaisena kuin heidän lähtiesjängsä sotaan waalea-kaswoisia vastaan! Unkas, hänen heimonja pantteri, Penaapin wanhin poika, Mohikaanein Sagamoori! Sanokaa, Delawarit, onko Tamenund sata talwea nukkunut?"

Hänen puhuesjansa wallitsi sywä hiljaisuus, joka osoitti että häntä pidettiin erinomaisen suuressa arwossa. Ei kukaan tohtinut wastata, mutta wihdoin Unkas sanoi:

"Neljä hänen sukunsa soturia on elänyt ja kuollut siitä kuin Tamenundin ystäwä wei kansansa taisteluun. Kilpikonnan meri on wirrannut monen päällikön suonissa, mutta kaikki owat palanneet takaisin maahan, josta he tuliwatkin, paitsi Ehingahgook ja hänen poikansa!"

"Se on tosi", vastasi wiisas. "Meidän wiisaat miehemme owat usein sanoneet että kaikki tämän jalon rodun soturia oleskelee Yengeesein wuorilla. Miksi on heidän paikkansa Delawarein neuwottelutulien ääressä niin kauan ollut tyhjää?"

Unkas nosti ylös päänsä ja korotti

äänensä, jotta kaikki häntä kuulisiwat ja sano:

"Kerran me nukuimme siellä misjä kuulinme suolajärwen puhuwan wihasesansa. Silloin olimme me maan hallitsijat ja Sagamorit. Mutta kun joka purolla alkoi näkyä waalea-ihoisia, niin me seurastimme hirweä takaisin oman kansamme wirralle. Delawarit oliwat poisja! Ainoastaan muutamat sotilaat oliwat jääneet rakkaan wirtansa wettä juomaan. Silloin isäni sanoi: "Metfästäkäämme täällä. Wirran wesi wirtaa suolajärween. Jos kuljemme laskeuwaa aurinkoa kohti, niin löydämme wirtoja, jotka purkaawat wetensä isoihin suolattomiin järwiin. Siellä Mohikaani kuolisi niin kuin merikala kirrkaassa lähteessä. Kun Manitto on walnis ja sanoo: Tulkaa, niin me seuraamme wirtaa merelle ja omistamme taasen omamme. Niin uskowat kilpikonnan lapset! Meidän silmämme owat käännetyt nousemaa eikä laskeuwaa aurinkoa kohti! Me tiedämme mistä hän tulee, mutta emme tiedä mihin hän menee. Siinä kyllä".

Penaapit kuunteliwat taikauskoisella kunnioituffella tätä kuwaannollista puhetta, jonka kautta nuori Sagamori aatteitansa selitti. Mutta tämä raiwasi itsellensä tien Haukanilmän tykö, leikkasi poikki hänen siteensä ja wei hänen Tamenundin tykö.

"Isä", sanoi hän wanhuksele, katselkaa tätä waalea-kaswoista; hän on rehellinen mies ja Delawarein ystäwä".

"Onko hän Mikwon (William Penn'in) poika?"

"Ei; hän on sotilas, jonka Yengeesit tuntewat ja jota Makwat pelkääwät".

"Minkä nimen hän urostöistänsä on saanut?"

"Me kutsumme häntä Haukanilmäksi", vastasi Unkas, "sillä hänen filmänsä eiwät milloinkaan erehdy. Mingot tuntewat häntä paremmin siitä että hän on monta heidän sotureistansa surmannut. Heidän tykönänsä on hän tunnettu "Pitkän Pysyn" nimellä.

„Pitkä Pysy“, huudahti Tamenund katjellen ankarasti metsästäjää. „Poika ei ole tehnyt hyvin kutsuessaan häntä ystävääsi“.

„Siksi kutsuu sen, joka sellaiseksi osoittaisi“, vastasi nuori päällikkö. „Jos Unkas on Delawarein luo terwetullut, niin on Hautansilmäkin ystäväänsä tykönä“.

„Waalea-kaswoinen on nuoret mieheni tappanut. Hänen nimensä on mainio sittä, että hän on Penaapeja lyönyt“.

„Jos Mingo on jotakin sellaista Delawarein korvaan kuisdannut, hän on osoittanut olewansa laululintu“, sanoi metsästäjä. „En woi kieltää Matwoja surmanneni, mutta Delawaria vastaan en millloinkaan ole kättäni nostanut, sillä minun lahjani on olla heidän ja koko heidän kansansa ystävä!“

„Missä on Huroni?“ kysyi Tamenund. „Dnto hän korwani tukkinut?“

Magua, jonka tunteita tässä tilassa paremmin woi ajatella kuin kertoa, astui rohkeasti Tamenundin eteen, sanoen: „Rehellinen Tamenund ei woi pitää sittä, jota Huroni on hänelle lainannut“.

„Sano minulle, welsjeni poika“, wirtkoi wiisas Unkas'iin kääntyen, „oletko tämän muukalaisen wanki?“

„En ole; pantteri woipi joutua naisten wirttämisiin ansoihin, mutta hän on wäkewä, ja pääsee niiden läpitsä“.

„Entä, Pitkä Pysy?“

„Hän nauraa Mingoille. Mentää, Huroni, kysymään waimoiltanne minkänäköinen karhu on“.

„Muukalainen ja walfoinen tyttö, jotka yhdessä leiriini tulivat?“

„Heille on tie awoinna“.

„Ja waimo, jonka Huroni sotilaitteni huostaan jätti?“

Unkas ei wastannut mitään.

„Hän on minun!“ huusi Magua ja pudisti riemullisesti kättänsä Unkas'ille. „Möhikaani, sinä tiedät hänen minun olewan“.

„Niin on“, kuului hiljainen ja lyhyt wastaus.

Nyt seurasi hetkisen wai'olo. Wihboin wiisas wakaalla äänellä sano: „Huron, mene tiehesi!“

„Niinkuin tulinko?“ kysyi Magua, „waidädet täynnä Delawarein uskollisuutta! Kawalan Ketun maja on tyhjä. Tee häntä wäkewäksi omallansa“.

Wanhus mietiskeli hetken aikaa itsesensä; sitten hän kääntyi toveriinsa ja kysyi: „Dwatko korwani auti?“

„Dwat“.

„Dnto tämä Mingo päällikkö“.

„Etwin kansasjansa“.

„Tyttö, mitäs tahdot! Mainio soturi ottaa sinut waimoksensa. Wene, jufusi ei millloinkaan ole kuolewa“.

„Tuhat kertaa parempi se olisi, kuin sellaista alennusta kärsiä“, huudahti Kora.

„Huroni, tytön mieli on hänen isänsä majassa. Wastahakoinen tyttö ei onnea majaan tuo“.

„Hän puhuu kansansa kielellä“, sanoi Magua iwallisesti Koraa katjellen. „Tamenund puhukoon loppuun saakka“.

„Dttafaa wampumi ja meidän rakkaustemme“.

„Ei mitään muuta kuin mitä Magua tänne toi“.

„Lähde siis täältä ominesi. Suuri Manitto warjalkoon Delawaria wäärhyttä tekemästä!“

Magua lähenei wankiansa ja tarttui hänen käteensä.

„Ddottakaa“, huusi Dunkan. „Hänen lunnaanansa on tekewä sinua kaikfia heimolaisiasi rikkaammaksi“.

„Magua on puna-nahkainen. Hän ei waaleakaswoisten rahaa tarvitse“.

„Kultaa, hopeaa, lyijyä ja kaikkea mitä soturi tarvitsee, on majassasi olewa yhtä kyllin“.

„Kettu on hyvin wäkewä“, huusi Magua. „Hänellä on kostonsa!“

„Raikkwalties Jumala!“ huudahti Heyward käsiänsä wäänellen. Woitto salia tämän tapahtua? Sinulta, rehellinen Tamenund, minä armoa auon“.

„Delawarin sanat owat lausutut“, wastasi wiisas. „Miehet eiwät kahdesti puhu“.

„Päällikön ei sori tuhlat aitaansa muuttamalla mitä hän kerran on lausunut“, sanoi Haukansilmä Dunfanille antaen hänelle merkin olemaan waiti. „Mutta soturin tulee miettiä astaa ennenkuin hän wankinsa surmaa. Huroni, minä en sinua rakasta enkä voi sanoa yhdelekään Mingolle mitään hywää osoittaneeni. Ja luultawaa on että jos tämä sota ei pian loppu, moni teidän sotureistanne tulee minua metsästä kohtaamaan. Wiettekö ennen tämän tytön wankina leiriinne kuin minun, joka olen mies, jota kansanne kernaasti ajeettomana näkisi“.

„Antaako „Pitkä Pysy“ henkensä waimon edestä?“ kysyi Magua.

„Ei juinkaan“, wastasi Haukansilmä. „Eihän se sopisi, mutta minä suostuisin talwi-leiriin menemään nyt jo, — kuusi wiikkoa ennenkuin lehti puusta lähtee, jos laslette tytön wapaaksi“.

Magua pudisti ylönkatseella päätänsä ja aikoi lähteä pois.

„Noh“, sanoi Haukansilmä, joka näytti olewan kahdella päällä, mitä hänen oli tekeminen, „ehkä suostuisitte siihen, jos antaisiin teille pysyhi tai jos opettaisiin nuorille miehillene pysyhi käyttämistä.“

Magua käski wihaisesti heitä ympäröiwän Delawarein wäistyä syrjään, jotta hän wankinensa pääsisi lähtemään.

„Mitä on määrätty, se waremmin tai myöhemmin tapahtuu“, jatkoi Haukansilmä luoden surullisen katseen Unkas'iin.

„Tuo hylkiö tietää voitolla olewansa ja hän käyttää etuansa hywäksensä. Zumala sinua siunatkoon, poikani! Sinä olet löytänyt ystäviä omassa kansassasi ja toiwon heidän olewan yhtä uskolliset sinua kohtaan kuin eräs tuttavasi, joka ei Indianein rotua ole. Minun on waremmin tai myöhemmin kuoleminen, ja yhdentekewää on tapahtuuko se nyt tai pari päiwää myöhemmin. Minä rakastin sekä sinua että sinun isääsi, Unkas, waikea ihomme on eriwärinen. Muistakaa minua kuin teidän hywin käh, ja olkaa wakuuteit sitä, että jos löytyy yksi taiwas tai kaffi, niin on toisessa maa-

ilmassa tie, jota myöten rehelliget miehet pääsivät toistensa luokse jälleen. Sinä löydät pysyhi siinä, johon sen kätin; ota se ja pidä se minun muistokseni. Huroni, minä suostun ehdoitukseenne“, sanoi hän Magualle, „wapaatakaa tyttö. Minä olen wankinne“.

Delawarit näyttiwät Haukansilmän jaloa uhria hywäksywän, mutta Magua nyykäytti ylönkatseellisesti päätänsä ja sanoi wakaalla äänellä:

„Kawala Kettu on suuri päällikö. Hänellä on waan yksi mieli. Tule, tyttö, Huroni-soturi ei mitään hielikello ole. Menkäämme pois“, jatkoi Magua tarttuen Koran käteen.

„Minä olen wankinne ja seuraan teitä waikea kuollakseni, mutta wäkiwaltaa ette tarwitse käyttää“, sanoi tyttö järkästi. Sitten hän kääntyi metsästäjään ja lisäsi:

„Jalo metsästäjä, minä kiitan teitä sydämellisesti. Teidän tarjouksenne on turha enkä minä olisikaan sitä vastaanottanut. Mutta te woitte waikea minua palwella. Katsekaa tätä heikkoa ja turwatonta lasta! Älkää häntä jättäkö enenkunin saattate häntä siwistyneiden ihmisten haltuun. Minä en sano että hänen isänsä on teitä palkitsewa, sillä teidän kaltaisenne owat ihmisten palkintoa yllinä; mutta hän on kiittäwä teitä ja siunaawa teitä. Suokoon Zumala minun tässä heffessä saawan kuulla siunauksen hänen huuliktansa!“

Hänen äänensä sortui ja hän oli hetken aikaa waiti. Sitten hän meni Dunkanin luokse, joka hänen tunnotonta sihartansa auttoi ja jatkoi heikolla äänellä:

„Minun ei tarwitse pyhtää teitä helästi hoitamaan tätä aarretta, jota tulette omistamaan. Te rakastatte häntä, Heyward. Hän on hywä, kaunis ja rakastettawa“, jatkoi hän laskien kätensä siarensa pään päälle, „ja hänen sielunsa on yhtä puhdas ja kaunis kuin hänen ihonsakin. Minä woistin sanoa paljon, ehkä enemmän kuin järki hywäksyisi, mutta minä tahdon armahtaa sekä teitä että itseäni —“

Hänen äänensä tutehtui, hän suuteli Alisea otsalle; sitten hän kääntyi Maguaan fanoen: „Nyt, jos tahdotte, seuraan teitä“.

„Menkää, Magua, menkää!“ huusi Dulkan lastien Alisen Indianitytön syliin. „Delawarein la'it kieltävät heitä ottamasta teitä wangiksi, mutta minua ei mitään lafi sido“.

„Metsät ovat awoinna“, wastasi Magua. „Uwonainen käsi“ woipi meitä seurata“.

„Mikää menkö!“ huusi Hautansilmä tarttuen Dulkan'in käsiwarteeseen ja estäen häntä seuraamasta Huronia. „De ette tämän roiston juonia tunne. Hän weisi teidät onnettomuuteen — kuolemaan“.

„Huroni“, keskeytti häntä Unkas. „De-

lawarein oikeus on Manitton antama. Ratsokaa aurinkoa. Se on nyt waahteran latwassa. Tienne on lyhyt ja awo-nainen. Kun aurinko kohoo puitten yli, seuraawat miehet teidän jälkiänne“.

„Minä kuulen wareksen raaffuwan!“ ilkkui Magua. „Menkää“, liijäsi hän joukolle, joka wastahakoisesti teki hänelle tietä. „Missä owat Delawarein hameet? Lähettäkööt nuolensa ja pysyhnsä Whyan-doteille. Se tulewat saamaan lihaa sydäksensä ja surwoaksensa. Koivat, jänekset, warkaat — minä syljen teihin!“

Delawarit kuuntelivat ääneti hänen haukkumistansa, ja Magua lähti estämättä wanfinensa metsään, Indianeina mieraanwaraisuuden järkähtämättömän la-tien suojelemana.

Yhdesneljättä Luku.

Kun Huroni oli nähywistä kadonnut, Delawarein hurjat intohimot pääsiwät walloillensa. Mutta Unkas katseli taukoomatta Koran jälkeen, kunnes hän häwisi puitten wäliin; sitten hän meni siihen majaan, josta hän oli tullut. Muutamat mitä etewimmät soturit seurasiwät häntä sinne. Tamenund ja Alise wiettiin pois ja waimot ja lapset saiwat käskyn wetäytyä paikalta pois. Leiri oli suriseman mehiläispesän kaltainen, jossa mehiläiset odottawat johdattajansa tuloa lentoon lähteäkseen.

Wihdoin nuori soturi tuli Unkas'in majasta ja astui hitain askelin wuoren halkeamassa kaswawalle waiwaismännylle, riisti kuoren sen rungosta ja palasi sen tehtyä sinne, josta oli tullut, sanaakaan puhumatta. Pian tuli toinen soturi, joka hakkasi ojat puusta ja kolmas maalasi paljaan rungon tumman punaiseksi. Muut soturit katselivat äänettöminä näi-

tä sotaisia hankkeita. Wihdoin Mohikaani itse astui majasta. Hänellä oli ainoastaan housut ja wyö yllä ja toinen puoli hänen kaswoistansa oli mustaksi maalattu.

Unkas alkoi juhlallisen näköisenä hitain askelin astua paalun ympäri ja samalla hän lauloi hurjan Indianilaisen sotaulun. Säweleet olivat wäliin synkeät, wäliin surulliset ja walittawat ja toisinaan ne kuuluiwat melkein linnun wiferyksiltä; wäliin ne tuliwat woimakaitfi että kuuntelijat wapiwiwat. Sanat oliwat harmat ja ne toistettiin usein. Unkas päätti laulunsa samoin kuin oli sen alkanutkin tunnustamalla olewanja Suuren Hengen wallassa. Jos olisi mahdollista tätä sointuisaa ja runollista kieltä kääntää, tulisi laulu kuulumaan melkein näin:

Manitto! Manitto! Manitto!

Sä olet suuri, ja hywä, ja wiisas —

Manitto! Manitto!
Sä olet oikea.

Taiwaissa, pilwisä, oi, mä näen
Monta tahraa — mustaa ja punaista.
Taiwaalla, oi mä näen
Monta pilveä.

Metsisä, ilmassa, oi, mä kuulen
Sotahuudot ja itkun äänet.
Metsisä, oi mä kuulen
Sotahuudot.

Manitto! Manitto! Manitto!
Mä olen heikko — sä väkewä.
Manitto! Manitto!
Ole apuni!

Joka wärsyn viimeiset sanat hän lauloi hywin pitkään, jotta ne kuuluivat surkeita walitufsilta ja waikeroimifilta. Kolme kertaa hän lauloi tämän laulun ja yhtä monta kertaa hän kulki paalun ympäritse. Kun hän ensi kerran oli sen tehnyt, niin toinen ja kunnioitettu pääliffö rupesti hänen kumppanifensa ja lauloi samalla nuotilla sotaulun hänkin. Sotilas toisen jälkeen yhtyi tähän omaituiseen tanssiin, kunnes kaikki etewimmät soturit ottiwat siihen osaa. Hurjan näköiset päälifföt käiwät yhä raiwookkaamiksi ja laulun säweleet kiihdytti yhä heidän intoansa. Silloin Untas wiskasi tomahawifinsa paaluun ja päästi hurjan sotahuudon. Tämä osoitti että hän oli suostunut rupeemaan sotajoukon päälifföksi ai'otulla retkellä.

Nyt joutui kansa walkan raiwoon. Satamäärä nuorukaisia ryntäsi wihan wimmasa puuta kohti, joka oli olewana heidän wihollifensa wertaus-kuwana, ja pirstaili sen tuhansin pieniin kappaleifin, jotta ei puusta jäänyt jäljelle muuta kuin juuri. — Untas lähti kohta ensi iskun puuhun iskettyänsä piivistä ja katseli aurinkoa, joka juuri oli saapumaisillaan siihen kohtaan, jossa Maguan aselepo oli loppuma. Hän antoi sotureille merkin tästä ja leikki-sota kohdakin lakkasi ja sotilaat alkoiwat ilomielin hankkia todelliseen sotaan.

Waimot ja lapset sekä wanhat wiettiin turwalliseen paikkaan metsään. Muuta-

mat kantoiwat lapsensa, toiset auttoiwat wanhoja ja fairaita, ja Tamenundkin, sanottuansa hellät jäähywäiset Untas'ille, lähti niiden kera metsään. Sinne Heyward wei Alifentkin, ennenkuin hän ehti metsästäjän, jonka kanssa hän aikoi taiteluun mennä.

Sotafilmiä oli tottunut näkemään Indianein sotahankkeita ja kuulemaan heidän sotauluansa, jotta hän ei tästä hälinästä ollut millänjäkään. Hän katseli tyhneesti heidän hankkeitansa ja iloitsi nähdesjäsä kaikkein soturien aikowan sotaan lähteä. Hän lähetti Indiani-pojan noutamaan „Siwentappajan“ ja Untas'in pysyyn metsänrinteestä, johon hän oli ne kätkenyt, kun läheniwät Delawarein leiriä. Sen hän oli tehnyt sentähden että näyttäisi siltä kuin he olisimat turwattomia miehiä ilman puolustusneuwaita. Hän ei mennyt itse hakemaan pysyjiä siitä syystä että hän tiesi Huronein olewan wäijyhifissä metsisä ylt'ympäriellä ja he olisimat helposti sotilaan surmanneet, mutta pojan ei tarwinnut heitä peljätä, joll'eiwät huomanneet mitä asiaa hän ajoi. Sotafilmiä odotti juuri poikaa, kun Heyward tuli hänen luokseensa.

Poika meni rohkeasti metsää kohti, mutta pensastoon tultuansa hiipi hän kuin käärme osoitettua paikkaa kohden. Hän löysi pysyht, ja tuli sitä kyytiä juosten pysy kummassakin kädessä takaisin, kun pysyyn laufaus kuului metsästä. Poika wastasi siihen ilkkuen, mutta samassa toinen kuula lennätettiin hänen jälkeensä toiselta puolen metsää. Seuraawassa filmäuräpähkessä hän saapui leiriin ja meni suoraan mainion metsästäjän luo, joka oli niin kunnollifsen toimen hänelle uskonut.

Sotafilmiä vastaanotti „Siwentappajan“ ilolla ja tarwasti sitä huolellisesti; sitten hän kysyi jostko poika oli haamoitettu. Poika katsoi rohkeasti hänen silmiinsä, mutta ei wastannut mitään.

Minä näen, poikani, että nuo luruksat owat käsiwartaasi nirhanneet“, sanoui Sotafilmiä, „mutta kyllä haawa

pian paranee kun pannaan hiukan surwottua lepänkuorta siihen. Uluksi käärin käsivarren wampuni-käärhyh. Sinä olet warhain sotilaan tointa aloittanut, urhofas poikani. Mene nyt", jatkoi hän käsivarren käärityhensä, "sinusta tulee wieslä päällikkö".

Poika lähti metsästäjän luota ja ylipäiksi haawastansa yhtä paljon kuin wiisain howiherra kirjawasta silkinauhastansa. Hänen kumppalinsa samalla ihmettelivät ja kadestivat häntä; mutta tällä tärkeällä hetkellä, jolloin sotilaille oli niin paljon puuhaamista, tämä pojan urhofas teko ei mitään yleisempää huomiota herättänyt. Mutta Delawarit olivat tämän kautta kuitenkin saaneet selkoa wihollisen asemasta. Soukko sotureita lähetettiin metsään wihollisia karvoittamaan. Mutta he olivat jo wetäytyneet pois, kun huomasiwat että heidät oli keksitty.

Dyhni, mutta kuitenkin kärsimätön Unkas kofosi nyt päälliköitänsä ja jakoi joukkonsa. Haukansilmän hän pani kahdenkymmenen urhoollisen miehen päälliköksi. Dunkan yhtyi heihin.

Nuori ylipäällikkö antoi merkin lähtöön ja päälle parin sadan miehen nähtiin lähtewän liikkeelle Unkasin johtamana. He astuiwat estämättä metsään, eiwättä yhtäkään elwää olentoa kohdanneet, ennenkuin saapuivat omien ulkawahtiensa tykö. He käskettiin nyt seisautumaan ja päälliköt kofoutuivat neuwotelemaan. Jos Unkas olisi omaa mieltänsä saanut noudattaa, niin hän kohta hetkeäkään wiipymättä olisi wienyt joukkonsa taisteluun, mutta se olisi ollut walan hänen kansalaisensa tapaa ja mieltä wastoin. Hänen olisi sentähden kuunteleminen muiden neuwoja ja olla warowainen. Wähän ajan keskusteltuaansa nähti mies wihollisten puolelta heitä lähestywan. Kun hän tuli sadan kynnärän päähän Delawareista, pysähtyi hän ja näytti olewan kahdella päällä mihiin mennä. Kaikki katselivat Unkasiin, ikäänkuin tyhjänsä mitä oli tekeminen.

"Haukansilmä", sanoi Unkas matalalla

äänellä, "hän ei milloinkaan enää saa Huroneja puhutella".

"Hänen hetkensä on tullut", sanoi metsästäjä, nosti pyssyhä ja aikoi ampua, mutta samassa hän laski pyssyn alas ja purskasti nauruun. "Minä luulin hänen olewan Mingon", sanoi hän, "mutta kun lifemmin häntä katselin, niin — uskotko Unkas? — näin laulajan puhaltimen! Luultawasti se on Dawid, jonka kuolema ei ketään hyödytä ja jonka elämä, jos hänen kielsensä muuten woi muuta tehdä kuin laulaa, niin hän woi olla meille jofkfin hyödyksi. Minä lähden rehellistä kumppaniani puhuttelemaan".

Sen sanottuansa Haukansilmä hiipi pensaston läpi Dawidin lähelle ja alkoi hyrällä laulua samaan tapaan kuin Huronien leiristä lähtiesänsä Dawidin puwussa.

Dawid tunsi kohta tämän äänen, sillä totta puhuaksemme ei kukaan muu olisi sellaista hälinää woinut matkaansaattaa; hän lähti kohta siihen suuntaan, josta ääni kuului ja löysi pian piilossa olewan metsästäjän.

"Mitähän Huronit tästä ajattelewat", sanoi Haukansilmä nauraen, ja tarttui towerinsa käteen wieden häntä Delawarein piilopaikalle. "Jos he kuulewat lauluni, niin he kai luulewat täällä olewan kaikki hupsua yhden asemesta. Mutta täällä olemme turwassa", lisäsi hän soittaen Unkasia ja hänen kumppaneitansa. "Kertokaa nyt meille Mingojen wehkeistä".

Dawid joutui hämilleen nähdesänsä julman näköiset päälliköt, mutta kun hän heidän joukossa näki tuttujakin, niin hän rauhoittui sen werran että taifi wastata kähmykseen.

"Pakanat owat oikein miehisiä kossu", sanoi hän, "ja minä pelkään heillä olewan pahaa mielesä. Wiime tunnin kuluessa oli heidän asunnoisjansa niin kauhea ulwominen ja jumalaton melu, jotta olisi häwäistys sitä kertoakin. Minä panen Delawarein luo rauhaa saadakseni".

"Korwanne eiwät olisi paljon waihi-

dosja woittaneet jos olisitte olleet wähän wikkelmämpi jaloillanne", wastasi metsästäjä. „Missä Huronit owat?"

„Metsäsä, tämän paikan ja heidän kylänsä välillä, ja heitä on niin paljon, että teidän olisi paras wiipymättä takaisin palata".

Unkas loi ylpeän katseen sotureihinsa ja lausui sitten nimen: „Magua?"

„Hän on heidän joutossansa. Hän toi tytön, joka oli ollut Delawarein tykönä, ja wei hänen luolaan. Sitten hän raiwoisena kuin suji kokosi heimolaisiansa. En tiedä mikä häntä lienee niin kauheasti suuttanut".

„Hän on jättänyt hänen luolaan, janoitte", keskeytti häntä Heyward. „Raikoksi onneksi tiedämme missä se on. Entmekö nyt kohdakkoin voi häntä pelastamaan lähteä?"

„Mitä Haukansilmä sanoo?" kysyi Unkas katsellen metsästäjään.

„Anna minun miehini mennä oikealle wirran rantaa pitkin Munroa ja Sagamoria etsimään. Te saatte sitte kuulla sotahuudon siitä päin. Ahdistasiinä, Unkas, wiholdisista edestäpäin; kun he sitten tulewat ammuttawiin, niin me heille sellaisen khydin annamme, että heidän riviinsä taipuu kuin olisi se puinen jousti. Sitten me walloitamme heidän kylänsä ja otamme waimon luolasta".

„Se on mieleeni", huudahti Dunkan, joka huomasi että Koran pelastaminen oli Haukansilmän ehdoituksen päätarkeitus. „Pannaan kohta tämä tuuma toimeen". Ehdotus hymäksyttiin ja päälliköt erosiwat ja lähtiwät kufin määrättyyn paikkaansa.

Kahdesneljättä Luku.

Sillä wälin kuin Unkas joukkonsa järjести, sywä hiljaisuus wallitsi metsäsä, ja se näytti olewan yhtä autio kuin silloin, kun kaikkiwaltias Luoja sen loi. Siellä täällä lintu lensi offasta toiseen ja wäliin orawa pudoitti pähtinän puusta, sillä wetäen joukon huomion puoleensa. Mutta kun tämä satunnainen liike taukosi, kuului ainoastansa tuulen humina puitten latwoisissa, sen kiitäessä tuon äärettömän metsän yli. Tuntui siltä kuin ihmisjaloka ei milloinkaan olisi polkenut tätä erämaata, niin sywä oli hiljaisuus. Mutta Haukansilmä tunsi niiden luontoa, joiden kanssa heidän oli taisteleminen, eikä tähän petolliseen äänettömyyteen luottanut.

Hän wei joukkonsa pienelle purolle ja pyhähtyi siihen.

„Tietääkö joku teistä mihin tämän

jouksu meidät wie?" kysyi hän, kun kaikki olivat koossa.

Yksi Delawari nosti kätensä, piti kaikki formea eroitettuna toisistansa ja osoitti niiden yhtymä-paikkaa, sanoen:

„Wähän matkaa täältä yhtyy pieni wesi ispoon weteen". Hän wiittasi yhdyntä-paikan suuntaan ja jatkoi: „Ne kaikki owat majawille kylläkki".

„Minä arwasin sen", sanoi metsästäjä, „kun näin mihin päin se juoksee. Kullekaamme tämän rannan suojassa siksi kunnes Huroneja wainumme".

„Hänen kumppaninsa suostuivat siihen, mutta hän huomasi heidän katseestansa, ettei kaikki ollut niinkuin piti olla.

Hän katsoi taaksensa ja hawaitti laulun-opettajan heitä seuranneen".

„Tiedättekö ystäwäni", kysyi Haukansilmä wakuasti, „että tämä on partio-

joukko, jolle on vaarallinen toimi uskotu? Ei puoltakaan tuntia voi kuluu ennenkuin astumme Huronin ruumiille, elävän tahi kuolleen“.

„Waikein tiennyt mikä aikomuksenne oli“, vastasi Dawid, „niin teidän miehene olivat minusta Israelin lasten kaltaiset, kun he menivät sotimaan Eike-miläisiä vastaan, sentähden että ne, jumalattomat kuin olivat, tahtoivat naida waimon siitä kansasta, jota Sumala suosi. Minä olen pittä matkoja teidän esimänne neidon seurassa matkustanut ja monta kowaa kokenut. Waikea en soturi ole, tahtoisin kuitenkin taistella hänen puolestansa“.

Metsästäjä mietiskeli kotwasen ennenkuin hän vastasi: „Te ette osaa minikäänlaista asetta käyttää. Teillä ei pysyhyä ole, ja uskokaa minua, minkä Mingot saawat, sen he kyllä maksawat“.

„Waikea en ole kerskailewa ja werenhimoinen Goliath“, vastasi Dawid ottaen lingon esiin, „en kuitenkaan ole Juutalais-pojan esimerkkiä unhottanut. Tämän vanhan-aikuisen sota-ajeen käyttämistä harjoitin nuorella iälläni, enkä ole sitä wieläkään kokenansa unhottanut“.

„Se voi keltwata nuolia ja puukkoja vastaan“, sanoi metsästäjä, „mutta nämä Mingot owat pysyhyillä warustetut. Mutta teidän lahjanne nähyy olewan kulkea wahingoittumatta tulen läpi. Woitte siis tulla meidän kanssamme. Mutta muistakaa, että olemme tulleet tänne taistelemaan eikä laulamaan. Sitfi kun sota-huuto kaikuu, ei puhu muu kuin pysyhy“.

Dawid nyykäytti päätään suostumuksensa merkiksi ja joukko lähti taas liikkeelle.

Wähän wäliä he pysähtyivät kuuntelemaan, kuuluisiko wihollista ääntä, waan kaikki oli hiljaa ja he pitkittivät matkansa, mutta eivät yhtäkään Indianein sodissa tavallista warowaisuuden keinoa laiminlyöneet. Wihdoin he tulivat paikalle, jossa pieni puro purkasi wetensä isompaan jokeen. Täällä he taas pysähtyivät.

„Näyttää siltä kuin saisimme sopi-

wan taistelu-päiwän“, sanoi Haukansilmä Englannin kielellä Seywardille, katsellen taivasta kohti, jolla pilven hattaroi-ta ajeli. „Kaiikki on meille myötäinen. Heillä on tuuli wasten silmiä ja samaten sawu, mutta kun me ammuimme, hajooa sawu ja me woimme selwään nähdä esineitä ympärillämme. Mutta tässä suojamme loppuu. Wajawat owat satoja vuosia täällä asustaneet ja te näette, että he owat kuorineet enimmätpuut, jotta on paljaat rungot jäljellä, mutta harwoja kaswamia puuta“.

Haukansilmä oli näillä sanoilla selwään kuwaellut sitä paikkaa, jossa he nyt olivat. Hän katseli tarkasti ympärillensä. Huronein leiri oli korkeintaan puolen penikulman päässä ja kuitenkin ei wähintäkään jälkeä wihollisista nähtynyt. Hän kuunteli, mutta ei mitään muuta kuulunut kuin tuulen huokauksia, sen kiitäessä metsän läpi, jotka lähenewää raju-ilmaa ennustiwat. Wihdoin kärsimättömyys pääsi warowaisuudesta woitolle ja hän päätti lähteä wirtaa ylös.

Haukansilmä astui edellä ja soturit seurasiwat häntä warowasti ja hiljaa mustien aameiden näköisinä. He astuivat kaiikki, paitsi Seyward ja Haukansilmä, metsästäjän jäljissä, jotta heistä ei jäänyt kuin yhdet jäljet.

Mutta tustin joukko oli suojaastansa astunut, ennenkuin kymmenkunnan pysyhy laukauksia kuului ja yksi Delawareista kaatui kuolleen maahan.

„Minä pelkäsin juuri sellaista ilkeyttä“, huudahti metsästäjä ja lisäsi kohta: „Suojaan ja ampukaa!“

Samassa filmän-räpäyksessä sotilaat hajosiwat ja kun Seyward hämmästyksensä taipui, näki hän olewansa kahden kesken Dawidin kanssa. Onneksi Huronit olivat takaisin wetähtyneet, jotta heidän ei tarwinnut heidän hyökkäyksensä pelätä. Haukansilmä ajoi wihollisiansa takaa, hyppäsi puun juuresta toiseen ja ampuu.

Näytti siltä kuin sängen pieni wihollis-joukko olisi tämän rynnäkön tehnyt,

mutta se suureni suurenemistaan kuta lähemmäksi se ystäviensä tuli, kunnes heitä oli yhtä monta kuin Delawarejakin. Heyward ryntäsi hänkin kahakkaan ja noudattaen kumppaneinsa warowaijuuden leinon hän laufasi pyssyynsä. Taistelu kiihtyi kiihtymistään. Molemmat puolueet hakivat suojaa puitten takana ja pilkistivät siitä ainoastaan ampuaksensa.

Siitä syystä ei kummallakaan puolueella ollut monta haavoitettua. Mutta Haukansilmälle ja hänen joukkonsa alkoi onni käydyä vastaiseksi. Hän huomasi kuitenkin, että oli parempi pysyä paikallansa kuin wetäytyä takaisin, sillä viholliset alkoivat heitä saartaa, jotta heidän oli kowin vaikea suojella itseänsä, eivätkä ehtineet ampuakaan. Suuri tässä arveluttavassa hetkessä, kun he jo luulivat koko vihollisjoukon heitä ympäröivän, he kuulivat sota-huutoja ja aseitten kalsketta siitä paikasta, jossa Unkas joukkonsensa oli.

Tämän rynnäkön vaikutus oli suuri ja tuotti hyvän avun Haukansilmälle ja hänen joukkonsa. Huronit olivat nähtävästi erhetyksessä lähettäneet päävoimansa Haukansilmän pientä joukkoa vastaan ja jättäneet liian pienen osaston nuoren Mohikaanin joukkoa vastustamaan.

Haukansilmä kehoitti joukkoonsa ryntäämään vihollista vastaan. Huronein täytyi peräytyä kunnes tulivat tiheään pensastoon, jossa pysähtyivät ja asettuivat vastarintaa tekemään. Tässä syntyi hirveä kahakka; useat Delawarit olivat haavoitetut ja kuolivat werta.

Tässä tufalassa hetkessä Haukansilmä puhjahi saman puun suojaan, jonka takana Heyward seisoi.

„Te olette nuori mies, majuri“, sanoi hän lastien pyssyynsä tyven maahan ja nojaten pyssyynsä; „teidän lahjanne on kentiesi wasteredes sotajoukkoja johdattaa näitä Mingo-weitikoita vastaan. Te näette nyt tässä, miten Indianin sotaa tulee käydyä. Pää-asia on — — —“

„Tästä sopisi paremmin toiste puhua“,

keskeytti Heyward häntä. „Ammutaanko nyt?“

„En woi käsittää, miksi ei soturi woiisi lepo-hetkeänsä käyttää hyödyllisiin tutkimuksiin“, vastasi metsästäjä. „Mutta tosi on, että jos mielimme Unkas'ia auttaa, niin meidän tulee ajaa nuo lurjukset tuolta pois“.

Hän kääntyi ja antoi tovereilleensa merkin tehdä rynnäkö. He vastasivat hänen huutoonsa ja loikkasivat kufin puunsa takaa esiin. Mutta kun Huronit näkivät wihollisensa, niin he kohtaumpimähkää laukaisivat, maan turhaan, sillä Delawarit juoksisivat sitä kyytiä metsään, Haukansilmä edellä. He ryntäsivät wihollistensa kimppuun ja kauhea kahakka syntyi. Delawarit olivat jo pääsemäisillänsä woitolle ja Huronit peräytyivät, mutta kun he tulivat wiidakkoon, niin he asettuivat wastarintaan. Tässä tufalassa hetkessä kuului Huronein takana pyssyn laukaus ja kuula lensi erästä majawan pesästä ja samassa kaikuti sotahuuto.

„Tuolla Sagamori puhuu!“ huudahti Haukansilmä ja vastasi kowalla äänellä huutoon. „Nyt he owat meidän walsjamme“.

Tämä äkki-arwaamaton hyökkäys saattoi Huronit wallan hämille, sillä heillä ei sillä puolen mitään suojaa ollut. He huusivat hirveästi ja lähtivät aika kyytiä pakoon. Moni kaatui paetesfansa kuoliaana maahan, Delawarein kuulain uhriksi joutuen.

Haukansilmä ja Chingachgook, Dunkan ja Muuro terwehtiwät ilomielin toisiaansa. Mutta nyt ei ollut aikaa pitkiin puheisiin. Muutamilla sanoilla kumpikin puolue kertoi, kuinka asiat olivat. Sitten Haukansilmä pyysi Chingachgook'ia rupeemaan hänen joukkonsa johtajaksi, johon hän suostuikin.

He lähtiwät takaisin Huronein jälkeen, kunnes saapuivat metsäiselle kuffulalle, jonka juurelle lewisi pitkä, kapea tiheää metsää kaswama laakso. Tässä metsässä Unkas yhä vielä taisteli Huronein kans-

fa. Chingachgook pysähtyi joukkoineensa kulkulalle ja kuunteli taistelun melskettä. Muutamia lintuja liiteli yli laakson ikäänkuin olisivat peloisiansa pesästänsä paenneet ja paikka paikoin kohosi savu metsästä, osoittaen millä paikoin taistelu oli ollut kiivain.

„Mentkää te joukkoineenne taistelemaan“, sanoi Haukansilmä Mohikaanille; „minä jään tänne minun värisien miehien kanssa. Ei yksikään Huroni tule teitä tältä puolelta hätyyttämään, sen lupaan“.

Mohikaani seisoi yhä kuunnellen ja katsellen laakiossa taistelevain melskettä, ja huomasi, että he tulivat yhä lähemmäksi kulkulaa, joka osoitti että Delawarit olivat voitolla. Haukansilmä kolmen kumppaninsa kera ehti sopivan turmapaikan ja odotti taistelun päättymistä.

Wihdoin Heyward kävi kärkeimmämäksi ja katsoessaan siihen suuntaan, jossa Chingachgook oli, näki hän hänen istuvan tiwellä niin tyhneen näköisenä kuin olisi hän siellä waan katselijana eikä taistelijana.

„Nyt on jo aika mennä taistelemaan“, sanoi Heyward.

„Ei“, vastasi metsästäjä. „Kun Delawari wainuu ystäviänsä, niin hän kyllä ilmoittaa olewansa täällä“.

Samassa filmänröpähkessä kuului sotahuuto ja Chingachgook ja hänen toverinsa ampuivat, kaksitoista Huronia kaatui. Metsästä wastattiin heidän huutoonsa, Huronit pakenivat ja Unkas tuli sadan miehen etupäässä metsästä. Sota oli nyt päättynyt. Mutta pieni Huronijoukko oli kuitenkin laiminlyönyt suojaa etsiä ja astui kallioista kulkulaa ylös. Heidän joukossa oli Maguakin.

Unkas oli niin suurella innolla ajanut wihollisia takaa, että hän oli joutunut kumppaneinsa edelle. Mutta kun hän näki Kawalan Ketun, unhotti hän kaikki, kirjasti kowasti ja kutsui siten wiisi kuusi soturia tykönsä ja hyökkäsi heidän kera wihollisen kimppuun. Kawala Kettu, joka piti tarkalla filmällä hänen liikkeitänsä, seisahdutti häntä kohtaamaan. Mutta juuri

sillä hetkellä kuin hän luuli nuoren Mohikaanin olewan hänen walloisiansa, kuului toinen huuto ja Haukansilmä walkoisine seuralaisineen riensi Unkas'in awuksi. Huroni kääntyi tuossa paikassa ja riensitit khytiä kulkulaa ylös pakoon.

Unkas seurasi pakolaista niin jukkelaan, että kaikki muut jäiwät jäljelle. Turhaan Haukansilmä waroitti häntä olemaan waroillansa.

Huroneja takaa ajaesiansa saapuivat Delawarit pian Huronein kyllään, jossa wäshneet Huronit pysähtywät ja alkoivat uudestaan hurjan waikka toiwottoman taistelun huoneittensa ympärillä. Unkas, Haukansilmä ja Munrofin taistelivat urhoollisesti ja maa oli pian kaatuneiden wihollisten ruumiilla peitetty. Magua oli wielä hawoittumatta, waikka hän tappeli eri riveissä. Hän kirjasti kowasti nähdesjansä kumppaneinsa yltymäpäriillänsä kaatuwan ja riensi kahden jäljellä olewan towerinsa kera pois, jättäen Delawarit werisiä woiiton merkkejä wuolaiden wihollistensa päistä riistämään.

Mutta Unkas, joka turhaan oli häntä kahakasja etsinyt, kiiruhti hänen jälkeensä ja Haukansilmä, Heyward ja Dawid seurasiwat häntä. Kerta Magua kääntyi ja näytti aikowan wiimeisen kerran yrittää tappiota kosta, mutta hän luopui taas tästä aikomuksesta ja samosi itseään pensastoon, johon wihollistensa yhä häntä seurasiwat, ja astui samaan luolaan, jossa Heyward ja metsästäjä olivat hänet edellisenä päivänä sitoneet. Haukansilmä päästi kowan ilo-huudon, sillä hän luuli Maguan jo olewan heidän wankinsa. Takaa ajajat ryntäsivät kapeaan käytävään, kulkivat luolan huoneuksien läpi, jotka olivat täpö täynnä parkuwia waimoja ja itkewiä lapsia. Paikka oli tässä himmeässä walosja pimeyden waltakunnan kaltainen, jossa kadotettuain hengenget liikkuiwat.

Unkas piti yhä Maguaa filmällä ja riensi hänen jälkeensä sellaista khytiä, että Haukansilmä ja Heyward jäiwät kauas jäljelle. Heidän tiensä käwi kuitenkin yhä

hankalammaaksi pimeässä ja monimutkaisissa käytävissä ja he näkivät pakenewia Huroneja waan wäliin wilahdukselta. He luulivat wihdoin kadottaneensa heidät toisinaan näkywistä, kun he näkivät waltkean hameen liehuwan pitkän käytävän toisessa päässä, joka näytti wiewän ylös wuorelle.

„Se on Kora!“ huudahti Heyward.

„Kora! Kora!“ toisti Unkas rientäen hirwen nopeudella eteenpäin.

„Se on tyttö!“ huusi metsästäjä. „Kohkaistaa mielenne, neiti, me tulemme awulksenne!“

Takaa-ajajat alkoivat kahta kiwaammin rientää eteenpäin wangin nähtyänsä. Mutta tie oli hankala ja paikka paikoin mellein läpi-pääsemätön. Unkas wiskasi pyssynsä pois woidaksensa paremmin juosta ja Heyward teki samoin; mutta molemmat katuiwat pian waromattomuutensa, kuullesfansa pyssyn pamauksen, jonka Huronit olivat lau'aisseet wuoren käytävään ja jonka kuula haawoitti nuorta Mohikaania. — Wihdoin he pääsiwät niin liki wihollisiansa, että näkivät molempain soturien taluttawan Koraa wälillänsä ja Maguan kulkewan heidän edellänsä. Mutta wähän ajan päästä he katosiwät näkywistä.

Unkas ja Heyward jouduttiwat yhä kulkuansa. Sillä tapaa samottiin wuorien ja kaitellaisten wastusten yli, joita toisissa tilaisuuksissa olisi katsottu mahdottomiksi woittaa. Mutta innoikat nuorukaiset iloitsiwat huomatesfansa Huronein wähitellen hiljentävän kulkuansa, kun heidän oli kuljettaminen Koraa mukanaan.

„Pysähdy, Huroni-koira!“ huusi Unkas, heiluttaen tomahawkiansa ilmasfa. Delawari-tyttö tahtoo seisahtua!“

„Minä en tule askeltakaan etemmäksi“, sanoi Kora ja jäi seisomaan kalliolle. „Tapa minut, jos mielit, inhoittawa Huroni, minä en etemmäksi tule!“

Maguan kumppanit nostiwat tomahawkinsa kirkaisten hirweästi, mutta Magua pidätti heitä, riisti aseet kumppa-

neinsa käsistä, wiskasi ne jyrkännettä alas, weti puukfonsa tupesta ja kääntyi wankkiinsa.

„Waimo“, sanoi hän luoden julman katseen Koraan, „walitse Kawalan Ketun maja taikka hänen puukfonsa“.

Kora ei katsonutkaan häneen, waan laskeutui polwillensa, nosti filmänsä ja käteensä taiwasta kohti ja sanoi lempeällä ja wakaalla äänellä: „Minä olen sinun! Tee kansfani mitä tahtot!“

„Waimo“, toisti Magua, „walitse!“

Mutta Kora ei häntä kuullut eikä hänen hysymystänsä huomannut. Huroni kohotti käteensä, mutta laski sen taas alas hämmästyneen näköisenä. Vielä kerta hän kohotti aseensa — mutta juuri samassa hurja huuto kuului heidän yläpuoleltansa ja Unkas hyppäsi alas kalliolle huimaawalta korkeudelta. Magua hämmästyti ja astui askeleen taaksepäin. Toinen hänen kumppaneistansa käytti tämän tilaisuuden työntääksensä oman puukfonsa tytön rintaan.

Magua karkasi tiikerin nopeudella pakenewan heimolaisensa kimppuun, mutta Unkas, joka alashyppätesfänsä oli langennut, eroitti nuo luonnottomat wiholliset toisistaan. Raiwoisfansa Magua työnti puukfonsa Delawarin selkään. Mutta Unkas nousi ylös kuin haawoitettu pantteri ja löi yhdellä ainoalla istulla Koran murhaajan kuoliaana maahan. Mutta nyt hänen woimansa uupuiwat. Hän katseli wihaisesti Maguaa, joka samassa tarttui herwottoman Delawarin käteen ja syöksi kolmesti puukfonsa hänen rintansa. Unkas kaatui kuoliaana maahan.

„Armoa! Armoa!“ huusi Heyward ylhäältä. „Armahda, niin sinuakin armahdetaan“.

Woitollinen Magua heilutti weristä puukfonsa Heywardille ja päästi kauhean ilo-huudon. Metsästäjä, joka juuri lähenei heitä, wastasi hänen huutoonsa. Mutta kun hän paikalle saapui, siellä ei enää ollut muuta kuin kuolleiden ruumiit.

Hän katseli ensin kuolleita, sitten hän

tarvasti edessä olevaa nuoren jyrkännettä. Nuoren huipulla seisoj haamu kädet ylöspäin kohotettuina ja uhkaavan näköisenä. Hautansilmä nosti pysyhyksiä ja aikoi juuri ampua häntä, mutta samassa hän tunsi sen Dawidiksi. Nyt Magua tuli nuoren halkemasta näkyviin. Hän huomasi yhdellä loikkauksella pääsevänsä jyrkänteen partaalle, jossa hän olisi ilman vaaratta; mutta ennenkuin hän hyppäsi, pudisti hän käteensä Hautansilmälle ja huusi ilkkuen:

„Baaleakaswoiset ovat koiria! Delawarit ovat naisia! Magua jättää ne kalliolle wareksien saaliiksi“.

Hän nauraa hohotti pilkallisesti, otti aika loikkauksen, mutta ei pääsnytkään kalliolle, vaikka hän käsillensä tarttui jyrkänteen partaalla kaswaviin pensaisiin. Hautansilmä ampui. Huronin kädet wäsyiwät, hän loi vielä wihaisen katseen wiholliseensa ja putoi huimaavaa korkeutta alas kauheaan syvyyteen.

Kolmasneljättä Luku.

Kun aurinko seuraavana aamuna kohosi Lenaapin leivriä ympäröiväin kullulain yli, näki se surewan kansan. Tappelun melu oli tauonnut. Lenaapit olivat kostaneet wihollisiansa, Mingoja, kokonaisen yhteiskunnan häwittämällä. Sillä paikalla missä Huronein leiri oli ollut, oli ilma musta ja sawuinen, joka selwään ilmoitti tämän kuleksiwan heimon onnetonta kohtaloa; ja kaarneet, jotka joutottain lensiwät paljaitten nuoren-huippujen yli tahi rähisten leijueltivat awarain metsäin yli, ilmaisivat missä kauhean kahakan werinen sotatanner oli. Sanalla sanoen, jokaisen, rajajodan tunnusmerkkiin tottunut filmä olisi helposti huomannut kaikkia noita hirweän tappelun jälkiä, jotka Indianein kostoa seuraawat.

Suitenkin näki noustewa aurinko Lennaapien surullisina olevan. Ei ainoakaan ilohuuto eikä moitto-laulu heidän woiitoansa ylistänyt. Wiimeinenkin soturi oli jo palannut kylään, oli riistänyt kaikki sotaisat merkit päältänsä ja yhtynyt heimolaisiinsa, jotka walituskilansa sywää suruansa ilmoittiwat.

Majat olivat wallan autioina, mutta

juuri ihmisjoukko oli kokoontunut lähelle paikalle, muodostaen awaran piirin. Jokaisen filmä oli luotu piirin keskitoktaan, jossa tämän yhteisen surun ja säälin esineet olivat.

Kuusi Delawari-tyttöä seisoj erillänsä muista hiukset hajallaan, wähän wäliä ripoittaen hywänhajuisia kuffia kasweilla sirotetulle parille, jolla jalomielisen ja ylewan Koran ruumis lepäsi. Hänen jaloillansa istui lohbuton isä, jonka harmaa pää oli surusta alaspäin painuneena. Dawid seisoj hänen wieresensä awoin päin, pieni kirja kädesä ja Heyward nojasi lähellä seifowaa puuta vastaan, koettaen suruansa hillitä.

Mutta vaikka tämä joukko oli surullinen, se ei kuitenkaan ollut läheskään niin liikuttava kuin toinen saman piirin toisella puolella olewa joukko oli. Unkas istui suorana, kuin eläisi hän vielä, loistawiin waatteisiin puettuna. Koreat höyhentupsut liehuivat hänen päänsä yli. Hänellä oli rannerenkaat käsiwarsissa ja kunniarahat rinnassa.

Ruumiin wieresä seisoj Chingachgoot ilman aseitta, maalauksetta tahi muutta koristuksetta paitsi rintaansa maalattua

finistä kilpikonnan kuuwaa. Hän katfeli suru-filmin taukoamatta poikansa tunnotomia kasvoja.

Metsästäjä seiso i hänen wieresfänsä nojaten pshshynsä, ja Tamenund istui korkealla paikalla, josta hän taifi hiljais-ta ja surullista kansaansa nähä.

Piirin sisäpuolella seiso i ranskalainen upserikin; ja sen ulkopuolella oli muutamia heroosia, joiden wieresfä seiso i joukko palwelijoita, jotta näyttiwät olewan warustetut pitkäa matkaa warten. Upseri oli Montkalmin sotureita, ja kun hänen rauha-toimensa liittolaistensa tuiman wihan kautta oli tyhjään mennyt, niin hänellä ei ollut muu edesfä kuin katfella sen tappelun seurauksia, jota hän liian myöhään oli tullut estämään.

Päiwä oli jo puolesfa, mutta yhä wieslä seiso i joukko äänettömänä. Wäliin kuului hiljainen nyhkfäys, mutta siinä olifin kaikki. Wihdoin Tamenund ojensi kätenfä ja nojaten seuralaistensa hartioihin hän nousi seisoaallensa, niin wäshyneen näköisenä kuin olifin kokonainen ikäkausi kulunut siitä kuin hän viimein puhutteli kansaansa.

„Eenaapin miehet!“ sano i hän äänellä, joka oli hwyä ja tohifewa kuin oraakelin. „Manitton kaswot owat pilwen tafana! Hänen silmänsä owat käännetyt pois meis-tä; hänen korwansa owat suljetut; hänen kielenfä ei wästausta suo. Te ette häntä näe, mutta hänen tuomionsa on edesfänne. Olkoot sydämenne awonaiset ja älköön sielunne waletta puhuko! Eenaapin miehet! Manitton kaswot owat pilwen tafana!“

Joukko kuunteli tätä puhetta niin sunrella kunnioitufjella kuin olifin Suuri Henkitse heitä puhutellut. Mutta kun tämän vaikutus wähitellen katofin, alkoiwat tyttöt laulaa kuolin-lausua Koralle. Se ei kuitenkaan ollut mikään warfinainen laulu, waan kun yfifi taukofi, jatkoi toinen laulu, kufin omia tunteitaan lausuen. Wäliin koko kansan äänefkääät walitus-huudot keskehtiwät laulajaa, joka käytti loma-

aikaa ripoittaaksensa kulkasfa Koran ruumiille.

Tyttö, joka arwonfa tähden oli tähän toimeen walittu, alko i kiittää kuolleen soturin hwyä awuja, käyttäen puheesfaan itämaisia kumia, joita Indianit luultawasti olivat toisen mantereen äärimmäifiltä rajoilta mukansa tuoneet ja joka on molempain mantereiden wanhan historian yhdisteenä. Hän sano i häntä heimonfa panterikfi ja sano i että hänen moffasfaineistansa ei jäänyt jälkiä kasteesfänsä. Hän kehui hänen olewan yhtä nopea jaloitansa kuin nuori metsäwoshi ja hänen silmänsä olewan kirkaammat kuin tähti pimeänä yönä, sekä hänen äänensä olewan sobasfa yhtä woimakkaana kuin Manitton ulkofen. Sitten hän puhui hänen äidistansä ja kiitti häntä onnellisefki, jolla oli sellainen poika. Hän pyhfi hänen kertomaan äidillensä, heidän hentien maailmassa kohdatesfa toistansa, että Delawari-tyttöt owat wuodattaneet tyyneleitä hänen lapsensa haudalla ja owat häntä siunanneet.

Ne laulajat, jotka astuiwat hänen si-jaansa, alkoiwat lempeällä, sulosointuisella äänellä ylistää wieraan tytön hwyä awuja, joka oli eronnut täältä samalla aikaa kuin soturi, josta selwään nähtiin Suuren Hengen tarkoitus. He kehoittiwat Unfasia kohtelemaan häntä hellästi ja suomaan hänelle anteekfi hänen taitamattomuutensa niisfä toimisfa, joita hänen soturin puolifona oli hoitaminen! Sitten he kiittiwät hänen werratonta launeuttansa ja hänen jaloa uskalaisfuuftaan, wähintäkään kateutta osoittamatta.

Toiset taas wuorostansa kehoittiwat Koraa olemaan iloinen ja tulewaa koh-taloansa pelkäämättä. Metsästäjä oli nyt hänen seuralaisensa, joka kyllä taifi hänen wähempiäkin tarpeitansa tyydyttää, ja soturi oli hänen wieresfänsä, joka woi häntä kaikfia waaroja vastaan suojella. He wakuuttiwat että hänen matkansa oli olewa iloinen ja hänen kuormanfa kepeä. He waroittiwat häntä nuoruuden ystäwiansä ja niitä seutuja laipaamasta, jos-

ja hänen isänsä olivat asuneet, ja wakuuttivat että „Lenaapien autuaallisilla metsästys-aloilla oli yhtä ihanat laakiot, yhtä kirkaat wirrat ja yhtä kauniit kukat kuin waaleakaswoistenkin taimaisja“. He pyysiwät häntä aina muistamaan sitä kunniaa, jota Manitto oli hänelle osoittanut, kutsuesjansa häntä luoksensa jalonsankarin seurassa.

Sitten he taas kaikki yhdessä lauloivat Mohikaanin kiitosta. Hän oli jalo, urhoollinen ja ylemämielinen. Delawari-tyttöihin hän ei katsonutkaan. Hän oli sitä sukua, joka kerta oli Suolajärmen rantoja omistanut ja joka oli ikäwöinyt takaisin sen kansan luo, joka hänen isänsä haudoilla asui. Miksi ei sellaista rakkautta kiitettäisi? Ja näkihän jokainen että tyttö oli jalompaa ja puhtaampaa sukua, kuin hänen kansalaisensa. Hänen käytöksensä osoitti että hän woi metsän waaroja kestää. Nyt, lopettiwat he, on „maan wiifas“ muuttanut hänen sinne, josja hän on olewa ijäti onnellinen.

Delawarit kuuntelivat liikutuksella tätä suru-laulua. Dawidkin ihastuksella sointuwia säweleitä kuunteli, waikka hän ei sanoja ymmärtänyt. Walkeista miehistä, näetse, eiwät muut kuin metsästäjä tyttöjen lauluja ymmärtäneet. Kun he puhuiwat Koran ja Unkas'in tulewista kohetaloista, pudisti hän päätänsä, ikäänkuin olisi hän tiennyt heidän wääränsä olewan.

Chingachgook yksin ei nähnyt eikä kuulut mitään tästä kaikesta. Raukoomatta hän katseli rakkaan poikansa tunnotonta ruumista, joka nyt oli maahan kätetäwä.

Kun tytöt olivat laulunsa lopettaneet, astui mainio soturi hitain askelein joukosta ja pyhätyi Unkas'in eteen.

„Miksi olet meidät jättänyt, Wapanachien ylpeys?“ sanoi hän. „Sinun aikasi on ollut auringon, sen puisja olesessa, sinun kunniasi kirkaampi auringon paistetta puolipäiwän aikana. Sinä menit pois, nuori soturi, mutta sata Huronia raiwaa orjantappurat henkien maailmaan wiewältä tieltäsi. Kukaapa olisi us-

konut sinun kuolewan nähdesjäsä sinua sodassa! Kuka ennen sinua on Uttawalle tietä tappeluun osoittanut? Sinun jalkasi olivat kotkan siipien kaltaiset, sinun kätesi männyn putoamaa oksaa raskaamat, ja äänesi oli Manitton äänen kaltaisen, kun hän pilwisjä puhuu. Uttawan kieli on heikko“, jatkoi hän surullisesti ympärillensä katsellen, „ja hänen sydämensä on ylen raskautettu. Wapanachien ylpeys, miksi meidät jätit?“

Häntä seurasiwat wuorostansa toiset soturit, kunnes suurin osa heimon etewimmistä miehistä olivat laulamalla tahi puhumalla osoittaneet kunnioitustansa kuolleen marjolle.

Kun kaikki olivat puhuneet, seurasi sywä hiljaisuus. Chingachgook'in oli nyt puhuminen pojallensa. Hän nousi seisjoallensa ja awasi suunsa — mutta ei kukaan kuullut sanaakaan. Kaikkein silmät olivat luodut häneen ja kaikki toiwoiwat saada kuulla hänen puhujan, mutta he odottiwat turhaan. Hänen huulensa sulkeutuivat jälleen ja hän istui entiselle paikallensa. Delawarit, jotka tästä huomasiwat, että heidän ystäwänsä oli liian liikutettu woidaksensa puhua, käänsiwät huomionsa muualaisen tytön hautajaisiin.

Yksi wanhemmista päälliköistä antoi Koran paarin ympärillä seisowille tytöille merkin ryhtyä hautaamiseen. Tytöt nostiwat kohta paarin hartioillensa ja astuivat hitain askelein eteenpäin laulaen hiljaista walitus-laulua kuolleen kunniaksi. Dawid kuistasi tunnottomalle isälle: „He wiewät lapsesi ruumiin pois. Seuratkaamme heitä katsoaksemme, että he sen kristittyjen tapaan hautaawat!“

Munro säikähtyi kuin olisi tuomion pajuun ääni hänen kormiinsa soinut, ja katseltuaansa hämmästyneenä ympärillensä, hän seurasi surusaattoa. Nuori Kanskalainentkin yhtyi siihen. Kun kaikki waimot olivat yhtyneet saattoon, pitkää järjestettyä riviä muodostaen, niin Lenaapien miehet taas kokoontuivat Unkas'in

ruumiin ympärille yhtä äänettöminä ja hiljaisina kuin ennentkin.

Se paikka, joka oli Koran haudaksi määrätty, oli pieni, männikköä kasvava kuffula. Tytöt laskiivat sinne tultuansa paarin alas ja metsästäjä sanoi delawarikielillä:

„Tyttäreni ovat tehneet kaikki hywin; walkeat miehet kiittivät heitä“.

Nyt nostivat tytöt ruumiin koirun kuoresta tehtyyn arkkuun ja laskiivat sen pimeään hautaan. Sitten täytettiin hauta ja peitettiin tuoreilla turpeilla, jotta ei nähtyisi että maata hiljan oli kaimettu. Mutta kun tytöt, tämän tehtyänsä, seisoiivat epätietoisina, ikäänkuin eivät tietäisi mitä heidän nyt oli tekeminen, niin metsästäjä taas puhutteli heitä, sanoen:

„Nuoret waimoni ovat tehneet kylläksi. Waaleakaswoisen henki ei ravintoa eikä werhoa tarvitse, sillä heidän lahjansa ovat sen taimaan kaltaiset, johon he menewät. Minä näen“, jatkoi hän kääntyen Dawidiin, joka kirja kädessä seisoi hänen wieresjansä walmiina wirttä alkamaan, „että yksi, joka paremmin kristittyin tapoja ymmärtää, on puhumaisillaan“.

Waimot astuivat ujosti syrjään, ja Dawid päätti tämän liikkuttaman ja yksinkertaisen juhlallisuuden ylewää hautaus-wirttä weisaamalla.

Kun wirren viimeiset säweleet raukenivat, huomasi Munro läsnäolewain silmistä, että he toivoivat saawansa kuulla kuolleen isän puhuman. Hän paljasti harmaan päänsä ja katseli ympärillä olewaa joukkoa. Sitten hän kädellensä wiitasti Hautansilmää kuulemaan ja sanoi:

„Sanokaa näille jääkille waimoille että heikko ja fortunut isä kiittää heitä. Kertokaa heille että se olento, jota me kaikki palwelemme, waikka eri nimellä, on heidän rakkauttansa muistawa ja että se aika ei kaukana ole, jolloin me kaikki Hänen walta-istuimensa ympärille kookoonumme, ilman suwun taikka arwon ja wäriin eroituksetta“.

Metsästäjä kuunteli tätä puhetta, pudisti päätänsä sen loputtua ja sanoi:

„Yhtä hywin woisin sanoa heille ett'ei lunta sada talwella tahi että aurinko paistaa kuumimmin kun lehdet owat puista warisseet“.

Sitten hän kääntyi naisiin ja selitti heille Munron kiitokset sillä tavalla kuin hän katsoi sopiwimmaksi heidän käsitetyksensä mukaan. Nuori ranskalainen upseri läheni nyt Munroa ja osoitti wähäistä Indiani-joukkoa, joka lähestyi kepeää, mutta tarkasti suljettua paaria kantaen, ja osoitti aurinkoa.

„Minä ymmärrän teitä“, sanoi Munro. „Kora, lapseni. Jos forretun isän rukoukset nyt woisivat sinua hyödyttää, oi kuinka onnellinen nyt olisitkaan! Tulkaa“, jatkoi hän upserille, katsellen tyynesti ympärillensä, waikka hänen waaleat kasvonsa olivat kowin surulliset, „lähtekäämme täältä“.

Sillä aikaa kuin Heywardin kumppanit astuivat hevosten selkään, sai hän tilaisuuden vielä terta Hautansilmän kättä puristaa ja kehoittaa häntä muistamaan heidän leskinäistä suostumustansa jälleen kohdata toijiansa englantilaisessa sotajoukossa. Sitten hän hypyi hewonsensa selkään, kannusti sen ja ratsasti paarin tykö, jolla Alise makasi. Ainoastaan hiljaiset nyyhkimiset ilmoittivat tyttö-raukan läsnäolon. Munro lähti alla päin, suru sydämessä Delawarein kylästä; hänen rinnallansa ratsastivat Heyward ja Dawid äänettöminä ja surullisina. Muut kulkivat heidän jäljesjansä. Siten kaikki walkeat miehet, paitsi Hautansilmä, häwiwät Delawarein näkywistä awaraan metsään.

Mutta se sibe, joka heidän yhteisen onnettomuutensa aikana oli yhdistänyt metsien yksinkertaiset asukkaat muukalaisiin, ei helposti katennut. Wuosia kului ennenkuin kertomusta walkeasta työstä ja nuoresta Mohitaanista herettiin kertomasta ilta-tulien ääresä. Eitä toijakaan näitten tapauksen henkilöitä pian unohdettu.

Metsästäjän kautta, joka vuosikausia oli välittäjänä Indianein ja siivistyneen maailman välillä, he vast'edes saivat tietää että „Harmaapä“ pian koottiin isänsä tykö, ja että „Uvonainen käsi“ oli wienyt hänen jälkeen jääneen tyttärensä kaunas waalea-kaswoisten uubis-afutuksiin, jossa hänen kyyneleensä wihdoin herkeniwät wuotamasta ja hän taas tuli iloiseksi, joka sopi paljon paremmin hänen hilpeään luonteensa.

Mutta nämä tapaukset koskewat myöhempää aikoja, kuin tämä kertomus käsittää. Haukansiinä oli nyt yksin Delawarein kanssa. Hän palasi kohdakkoin heidän luoksensa ja tuli juuri hyväään aikaan jättämään Unkas'ille viimeiset jäähyväiset, sillä Delawarit par'aikaa käärivät hänen viimeiseen nahka-kääreesen. He taukosivat hetkeksi, antaaksensa Haukansiinän luoda viimeisen katseen ystävänsä jähmettyneisiin kaswoihin, sitten ruumis käärittiin peitteisiin, jonka jälkeen koko kansa lähti päällikköänsä saattamaan hänen tilapäiseen hautaansa, josta hänen luunsa sittemmin ai'ottiin wiedä hänen esi-isänsä hantausmaahan.

Ruumis asetettiin kaswot nousewaa aurinkoa kohti ja sen wiereen pantiin sota- ja metsästys-aseita sen viimeistä matkaa warten. Arkkun jätettiin reikä, jonka kautta henki, milloin tahtoi, pääsi maallisen majansa yhteyteen. Hauta täytettiin sitten ja kaikki palasivat juhlassuuden henkistä osaa wiettämään.

Kaikki katsoivat taas Chingachgool'iin. Hän tiesi että he toivoivat saawansa kuulla hänen puhuvan. Hän kohotti päänsä, katkeli wakaasti ympärillä seisowia ja ensi kerta koko tämän juhlamenon ajalla hänen ääntänsä kuultiin.

„Mitki weljeni surewat?“ sanoi hän katkellen häntä ympäröiwä surullista satureita. „Mitki tyttäreni itkewät sitä, että nuori mies on onnellisille metsästysaloille mennyt? Hän oli hyvä. Hän oli urhoollinen. Hän oli uskollinen. Kuka woi sitä keltää? Manitto tarwisi sellaisen soturin ja hän on kutsunut hänen

luoksensa. Minä puolestani, joka olen Unkas'in poika ja isä, olen kuiwettunut mänty waalea-kaswoisten metsässä. Seimonni on lähtenyt suolajärwen rannoilta ja Delawarein wuorilta. Mutta kuka woi sanoa, että hänen heimonsa kääreme on wiisauttansa unhottanut? Minä olen yksin —“

„Ei, ei“, huusi Haukansiinä, joka koko ajan oli säälien katsellut ystävänsä kaswoihin, „ei, Sagamori, te ette ole yksin. Meidän wärimme lahjat owat erilaiset, mutta Zumala on määrännyt meitä samaa tietä waeltamaan. Minulla ei ole yhtään sululaista ja woin sanoa, samoin kuin teillä, ei kansaakaan. Hän oli teidän poikanne ja luonteeltansa puna-nahkainen; ja tosin hän siihen werraten oli teitä lähempänä, — mutta jos minä milloinkaan sen pojan unohdan, joka niin usein on sodassa taistellut ja rauhan aikana nukkunut rinnallani, niin Hän, joka on luonut meidät kaikki, sekä punaiset että waltoiset, unhottakoon minua. Poika on jättänyt meidät ajaksi, mutta, Sagamori, te ette ole yksin!“

Chingachgook tarttui metsästäjän käsiin, joita hän haudan yli hänelle ojensi ja tässä ajennossa nämät kaksi uskaliasta miestä lumartuivat haudan yli ja kuuma kyyneleet waluiwat heidän poskiansa alas maahan ja kastelivat sateena Unkas'in hautaa.

Kaikki katselivat äänettöminä ja sywästi liikutettuina heitä. Wihdoin Tamenund keskeytti wait'olon ja koroitti äänensä keloittaen kansaa eroamaan.

„Nyt on kyllä!“ sanoi hän. „Menekää, Senaapin lapset. Manitton wiha ei vielä ohitse ole. Mitki Tamenund wiipyisi? Waalea-kaswoiset owat maan herrat ja punaisten miesten aika ei vielä ole tullut takaisin. Päiwäni on liian pitkä ollut. Namulla näin Unamin lapset onnellisina ja woimakkaina, ja kuitenkun on minun tähtynyt ennen illan tuloa nähdä wiisaan Mohikaanin surun viimeisen soturin“.

